

องค์การการน้ำเสีย
Wastewater Management Authority

แผนวิสาหกิจองค์การการน้ำเสีย พ.ศ. 2560-2564
(ทบทวนครั้งที่ 1)

จัดทำโดย องค์การการน้ำเสีย

กรกฎาคม 2560

คำนำ

แผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ.2560-2564 (ทบทวนครั้งที่ 1) จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแผนในการบริหารจัดการองค์การจัดการน้ำเสียในระยะ 5 ปีข้างหน้า ภายใต้บริบทจากข้อมูลผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ผนวกกับการมีส่วนร่วมของผู้บริหารและพนักงานที่เกี่ยวข้อง ที่เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) จำนวน 3 ครั้ง ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ – พฤษภาคม 2560 นำมาวิเคราะห์และทบทวนนโยบายและแผนการดำเนินงานตามภารกิจด้านการจัดการน้ำเสียขององค์การจัดการน้ำเสียที่ผ่านมา รวมทั้งปัจจัยแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่อาจมีผลกระทบเชื่อมโยงต่อบทบาทและภารกิจขององค์การจัดการน้ำเสียที่ดำเนินงานในปัจจุบัน แผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสียฉบับนี้ ประกอบด้วยเนื้อหาสำคัญ 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การทบทวนองค์การนโยบายและแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำเสียและสิ่งแวดล้อม ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินงานขององค์กรที่ผ่านมา ส่วนที่ 3 บทวิเคราะห์สถานการณ์ สภาพแวดล้อมภายในภายนอกที่มีผลต่อการดำเนินงานขององค์กร ส่วนที่ 4 ยุทธศาสตร์แผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ.2560-2564 ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ ค่านิยมองค์กร วัฒนธรรมองค์กร พันธกิจ เข้าประสานงาน รายละเอียดประเด็นยุทธศาสตร์ ทั้ง 4 ยุทธศาสตร์ 9 กลยุทธ์ รวมทั้งการแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ เจาะใจสู่ความสำเร็จและการติดตามประเมินผล ทั้งนี้ แผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ.2560-2564 (ทบทวนครั้งที่ 1) ได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมคณะกรรมการองค์การจัดการน้ำเสีย ครั้งที่ 8/2560 เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2560

องค์การจัดการน้ำเสีย

กรกฎาคม 2560

สารบัญ

หน้า

นโยบายของคณะกรรมการ อจน.

Wastewater Treatment Authority Policy

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ก-ด

บทที่ 1 บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์	3
1.3 กรอบแนวทางการจัดทำแผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ.2560 - 2564 (ทบทวนครั้งที่ 1)	3
1.4 ขอบเขตและขั้นตอนการดำเนินงาน	5

บทที่ 2 ทบทวนองค์กร นโยบาย และแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำเสียและสิ่งแวดล้อม

2.1 การวิเคราะห์องค์การจัดการน้ำเสีย ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง องค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ.2538	9
2.2 สารสำคัญแห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม แห่งชาติ พ.ศ.2535	13
2.3 นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2540 - 2559	17
2.4 แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579)	18
2.5 ทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564)	19
2.6 นโยบายรัฐบาล	20
2.7 นโยบายประเทศไทย 4.0	21
2.8 แผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจสาขาสาธารณูปการ	22
2.9 แผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579)	22
2.10 แผนการจัดการน้ำเสียชุมชน	23
2.11 นโยบายและพื้นที่เป้าหมายการจัดการน้ำเสียชุมชน (พ.ศ.2553 – 2584)	30

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา	
3.1 การบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย	33
3.2 การแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำในลุ่มน้ำวิกฤติ	37
3.3 การบริหารจัดการองค์กร	39
3.4 การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจของประชาชนในด้านการจัดการน้ำเสีย	41
3.5 การบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองท้องถิ่น	42
3.6 การปรับปรุง กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ในการดำเนินงาน ขององค์การการจัดการน้ำเสีย	43
3.7 การดำเนินงานในการให้บริการเชิงพาณิชย์	44
3.8 การให้บริการเชิงสังคม	44
3.9 โครงการสำคัญของ อจน.	45
บทที่ 4 สถานการณ์/การวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อม เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางของ องค์การการจัดการน้ำเสียในอีก 5 ปีข้างหน้า	
4.1 สถานการณ์	53
4.2 การวิเคราะห์ SWOT	68
4.3 ความเชื่อมโยงแผนวิสาหกิจ	82
บทที่ 5 ยุทธศาสตร์แผนวิสาหกิจองค์การการจัดการน้ำเสีย พ.ศ.2560 – 2564 (ทบทวนครั้งที่ 1)	
5.1 กรอบแนวคิดและหลักการ	90
5.2 การจัดทำแผนการกำหนดพื้นที่จัดการน้ำเสียร่วมกับกรมควบคุม มลพิษ	93
5.3 แผนวิสาหกิจองค์การการจัดการน้ำเสีย พ.ศ.2560 - 2564 (ทบทวนครั้งที่ 1)	101
5.4 การจัดการโครงสร้างและทรัพยากรบุคลากร	107
5.5 การบริหารงบประมาณแผนวิสาหกิจองค์การการจัดการน้ำเสีย พ.ศ.2560 – 2564 (ทบทวนครั้งที่ 1) การจัดทำแผนลดต้นทุน	114

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
5.6 การบริหารความเสี่ยงแผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ.2560 – 2564 (ทบทวนครั้งที่ 1)	122
5.7 การวิเคราะห์/แนวทางการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	128
5.8 การวิเคราะห์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	130
 บทที่ 6 การแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ/เงื่อนไขสู่ความสำเร็จ/และ การติดตามประเมินผล	
6.1 คุณค่าความสำคัญของการแปลงแผนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ	132
6.2 กลยุทธ์และทางเลือกขององค์การจัดการน้ำเสีย ในการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ	133
6.3 ขั้นตอนการนำแผนยุทธศาสตร์ขององค์การจัดการน้ำเสียสู่การปฏิบัติ	135
6.4 การกำหนดตัวชี้วัดคุณค่าความสำเร็จของการแปลงแผนสู่การปฏิบัติ	138
6.5 กลวิธีในการลดปัญหาและอุปสรรคในการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ	139
6.6 การบูรณาการและเชื่อมประสานกลไกเชิงนโยบายสู่การปฏิบัติ ด้านการจัดการน้ำเสีย	141
6.7 ระบบการติดตามประเมินแผนที่มุ่งเน้นผลงาน	143
6.8 กระบวนการดำเนินงานที่มีคุณภาพตามวงจร	147
6.9 เงื่อนไขสู่ความสำเร็จของการบริหารงานขององค์การจัดการน้ำเสีย	149
6.10 โครงการที่สำคัญเพื่อรองรับแผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย และตอบสนองยุทธศาสตร์ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	150
6.11 รายละเอียดโครงการสำคัญภายใต้แผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ.2560 – 2564	151

สารบัญภาคผนวก

- ภาคผนวก ก. ผลการจัดลำดับความสำคัญงานก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย และสรุปประมาณการค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย
- ภาคผนวก ข. ผลการจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่ในการเข้าบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ภาคผนวก ค. แผนงานบริหารจัดการ ภายใต้แผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ.2560-2564
- ภาคผนวก ง. ระบบบำบัดน้ำเสียขนาด 400 ลบ.ม. ต่อวัน และ 600 ลบ.ม. ต่อวัน ที่ดำเนินการก่อสร้างโดยองค์การจัดการน้ำเสีย

นโยบายของคณะกรรมการองค์การการจัดการน้ำเสีย

1. ส่งเสริมคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม ในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ทั่วประเทศ โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ
 - 1.1 เขตพื้นที่ลุ่มน้ำวิกฤติ ซึ่งประกอบด้วย พื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่าง และพื้นที่ลุ่มน้ำท่าจีนตอนล่าง
 - 1.2 ระบบบำบัดน้ำเสียของชุมชนทั่วประเทศในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 101 แห่ง
 - 1.3 เพื่อแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมที่บั่นทอนความเป็นอยู่ของประชาชนบริเวณใกล้เคียงพื้นที่ตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
2. สนับสนุนการแก้ไขปัญหาวิกฤติภัยแล้งและการขาดแคลนน้ำตามแนวนโยบายของรัฐบาล โดยพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมในการนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วมาใช้ประโยชน์ใหม่ (Reclaim Water) และเป็นการลดปริมาณน้ำทิ้งสู่แหล่งน้ำธรรมชาติหรือแหล่งน้ำสาธารณะ อีกทั้งเป็นการเพิ่มศักยภาพและโอกาสการเข้าถึงการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ
3. พัฒนางองค์กร และสมรรถนะบุคลากร เพื่อให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล
4. ปรับปรุงภาพลักษณ์องค์การการจัดการน้ำเสีย เสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ควบคู่กับการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ที่ดำเนินการ
5. รักษาสิ่งแวดล้อมของแหล่งน้ำและสุขภาพในชีวิตประจำวันของประชาชน
6. ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับการกิจขององค์การการจัดการน้ำเสีย ให้มีความเหมาะสมและสามารถดำเนินงานได้ตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ขององค์การการจัดการน้ำเสีย
7. ส่งเสริมการวิจัยและสร้างนวัตกรรมด้านการจัดการน้ำเสีย เพื่อวางรากฐานการพัฒนาในระยะยาว ขับเคลื่อนไปสู่การเป็นองค์กรที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ตามนโยบายรัฐบาล “ประเทศไทย 4.0”

Wastewater Management Authority Policy

1. Promote quality of life and the environment of all Local Administration Organization in the country in 3 main areas;
 - 1.1 Crisis watershed areas which are lower watershed of Chaopraya River and lower watershed of Ta-chin watershed
 - 1.2 Community wastewater treatment plant in 101 Local Administration Organization areas.
 - 1.3 Solve the environment degradation which result in adverse effect to people living in adjacent area of Royal development projects
2. Promote problem solving on draught crisis and water shortage under the government policy by develop an appropriate model on reclaim water usage to reduce wastewater release to natural water resources or public water which also improve efficiency and water access.
3. Competency development in organization and human resource to become a Learning Organization and conform with Good governance.
4. Improve organization image and strengthen Community service and Responsibility (CSR) together with community network to increase community participation in the working area.
5. Conserve water resources and promote a healthy daily lifestyle among the community.
6. Rectify laws, regulations and rules related to Wastewater Treatment Authority responsibility to enact efficiently according to vision, mission and goal of the organization.
7. Encourage research and innovations on wastewater management to lay the development foundation in the long term to drive the organization towards stability, prosperity, and sustainability according to the government's policy of Thailand 4.0.

แนวนโยบายภาพรวมสาขาสารณูปการ (Umbrella Statement)

“การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านนํ้า และพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน รองรับการเจริญเติบโตของเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจอย่างมีคุณภาพ ควบคู่ไปกับการเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม”

เพื่อบ่งเน้นเป้าหมายการดำเนินงานของรํฐวิสาหกิจในสาขาสารณูปการให้ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน การได้รับบริการขั้นพื้นฐานที่ทั่วถึง และสร้างความเท่าเทียมกันทางสังคมเป็นสำคัญ รวมถึงการเป็นเครื่องมือของรํฐในการกระจายความเจริญสู่พื้นที่เป้าหมาย โดยให้ความสำคัญกับการดูแลและรักษาสิ่งแวดล้อม จึงเป็นที่มาของ Umbrella Statement

บทสรุปผู้บริหาร

แผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ.2560-2564 (ฉบับทบทวนครั้งที่ 1) ฉบับนี้จัดทำเพื่อใช้เป็นกรอบ ทิศทาง และกลไกในการขับเคลื่อนการทำงานตามพันธกิจขององค์การจัดการน้ำเสียให้บรรลุผลสำเร็จ โดยดำเนินการให้มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับแผนงานยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) นโยบายประเทศไทย 4.0 แผนดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม แผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจภาพรวม ยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจสาขาสาธารณูปการ ยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แนวทางการประเมินผลของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ แผนนโยบายภาพรวมสาขาสาธารณูปการ (Umbrella Statement) นโยบายคณะกรรมการองค์การจัดการน้ำเสียต่อบทบาทภารกิจขององค์การจัดการน้ำเสียที่ดำเนินงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์หลักในการจัดการน้ำเสียขององค์การจัดการน้ำเสีย

สาระสำคัญของแผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ.2560-2564 (ฉบับทบทวนครั้งที่ ๑) เป็นการนำเสนอวิสัยทัศน์ ค่านิยมองค์กร วัฒนธรรมองค์กร พันธกิจ เป้าหมาย การวิเคราะห์ SWOT ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ สรุปได้ดังนี้

วิสัยทัศน์

บริหารจัดการน้ำเสียชุมชนให้ได้มาตรฐานและยั่งยืน ภายในปี 2569

ค่านิยมองค์กร

มุ่งมั่นผลสัมฤทธิ์ จิตบริการ เชี่ยวชาญในหน้าที่

วัฒนธรรมองค์กร

เป็นองค์กรที่มีความรับผิดชอบต่อสาธารณะ และเน้นให้บุคลากรขององค์กร
เป็นทรัพยากรที่มีค่าที่สุด

พันธกิจ

- 1) จัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมสำหรับการจัดการน้ำเสียภายในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย
- 2) การให้บริการรับบริหารหรือจัดการระบบบำบัดน้ำเสียทั้งในและนอกเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย

- 3) บริการรับบริหารหรือกิจการต่อเนื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำเสียอย่างมีประสิทธิภาพในเชิงเศรษฐกิจ

เป้าประสงค์รวม

- 1) น้ำเสียได้รับการบำบัดมีคุณภาพได้ตามมาตรฐานของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวม 285.00 ล้านลูกบาศก์เมตร

- ปี พ.ศ.2560	54.00	ล้านลูกบาศก์เมตร
- ปี พ.ศ.2561	55.50	ล้านลูกบาศก์เมตร
- ปี พ.ศ.2562	57.00	ล้านลูกบาศก์เมตร
- ปี พ.ศ.2563	58.50	ล้านลูกบาศก์เมตร
- ปี พ.ศ.2564	60.00	ล้านลูกบาศก์เมตร
- 2) ส่งเสริม เผยแพร่ ให้ความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการน้ำเสียต่อภาคีเครือข่ายการพัฒนา
- 3) เพิ่มขีดความสามารถในการจัดการระบบบำบัดน้ำเสียทั้งในพื้นที่ และนอกพื้นที่อย่างบูรณาการ

1. การวิเคราะห์ SWOT ในภาพรวม

1.1 จุดแข็ง (Strengths)

- (1) เป็นหน่วยงานของรัฐมีวัตถุประสงค์และภารกิจหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการน้ำเสียสามารถดำเนินการทั้งในเชิงสังคมและเชิงพาณิชย์ได้อย่างครบวงจร
- (2) ค่าใช้จ่ายในการลงทุนและดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์สามารถขอสนับสนุนงบประมาณแผ่นดินใช้ในการดำเนินการได้
- (3) องค์การจัดการน้ำเสีย มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการให้บริการจัดการและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียของชุมชน มากกว่า 20 ปี
- (4) สามารถตั้งสำนักงานสาขาได้ทั่วประเทศทำให้มีความพร้อมและสามารถขยายกิจการการให้บริการได้ทั่วถึงของใหม่
- (5) ประเทศไทยอยู่ระหว่างการปฏิรูปด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อแก้ไขปัญหาด้านป่าไม้ การกัดเซาะชายฝั่ง อุทกภัย ภัยแล้ง ขยะและน้ำเสีย
- (6) มีระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะระบบท่อระบายน้ำ
- (7) มีความสัมพันธ์ และได้รับการสนับสนุนที่ดีจากพันธมิตรที่มีอยู่ในปัจจุบันทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

(8) บุคลากรมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เกี่ยวกับระบบน้ำเสียรวม และมีนวัตกรรมระบบบำบัดน้ำเสียขนาดเล็ก รวมทั้งงานส่งเสริมในอุตสาหกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.2 จุดอ่อน (Weaknesses)

- (1) การจัดสรรอัตรากำลังของบุคลากรยังขาดแคลนไม่สอดคล้องกับภารกิจที่เพิ่มมากขึ้น
- (2) ไม่สามารถพัฒนาบุคลากรได้ครบถ้วนสมบูรณ์ และต่อเนื่องตามแผนบริหารทรัพยากรบุคคลที่กำหนดไว้
- (3) การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการพัฒนานวัตกรรมเพื่อการบริหารจัดการน้ำเสียยังไม่สมบูรณ์
- (4) ระบบงาน/กระบวนการในการดำเนินงานภายในยังซับซ้อน ไม่คล่องตัว รวมทั้งโครงสร้างขององค์กรมีความซับซ้อนไม่สอดคล้องกับภารกิจ
- (5) ขาดการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมและการพัฒนาด้านเทคโนโลยีในการจัดการน้ำเสีย รวมทั้งเครื่องมืออุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัยในงานจัดการน้ำเสีย
- (6) ขาดการประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานภายนอกรับทราบผลงาน ทำให้ประชาชนขาดความเข้าใจภารกิจขององค์การจัดการน้ำเสียที่ชัดเจน ไม่ต่อเนื่อง ไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย
- (7) ประสิทธิภาพการบริหารของหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจในการดำเนินนโยบายด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยังขาดความต่อเนื่อง
- (8) การจัดสรรงบประมาณ ไม่สะท้อนความต้องการของ องค์การจัดการน้ำเสีย
- (9) ขาดการถอดบทเรียนและองค์ความรู้ เพื่อถ่ายทอดสู่บุคลากรรุ่นใหม่

1.3 โอกาส (Opportunities)

- (1) ระบบบำบัดน้ำเสียจำนวนมากยังไม่สามารถใช้งานได้เต็มที่ยังมีองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นยังไม่มีความพร้อมในการดำเนินงานบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียของท้องถิ่น
- (2) ภารกิจขององค์กร สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล แผนระดับชาติ และแผนของกระทรวงเจ้าสังกัดที่ให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม และการจัดการน้ำเสีย
- (3) สถานการณ์คุณภาพน้ำลุ่มน้ำเสื่อมโทรมลง เพิ่มโอกาสให้องค์การจัดการน้ำเสียแสดงศักยภาพในการสร้างงานมากขึ้น
- (4) รัฐบาลอนุมัติให้ดำเนินการโครงการบำบัดน้ำเสียเทศบาลนครอ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาคร และโครงการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ จำนวน 4 โครงการ
- (5) ได้รับความช่วยเหลือจากองค์กรระหว่างประเทศ ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการน้ำเสีย
- (6) ประชาชนและสังคมมีการตื่นตัวและให้ความสำคัญในการจัดการน้ำเสีย

- (7) นโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ให้ความสำคัญในการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการจัดการน้ำเสีย
- (8) การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ช่วยผลักดันให้มีการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
- (9) มีพื้นที่ให้จัดการระบบบำบัดน้ำเสียอีกเป็นจำนวนมากทั่วประเทศ

1.4 ข้อจำกัด (Threats)

- (1) ผู้ใช้บริการบำบัดน้ำเสียส่วนใหญ่ไม่ต้องการจ่ายค่าบริการบำบัดน้ำเสีย และไม่มี การบังคับใช้กฎหมายการจ่ายค่าบริการอย่างจริงจัง
- (2) ขาดความต่อเนื่องนโยบายของการเมืองระดับท้องถิ่นมีผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์การจัดการน้ำเสีย
- (3) ประสิทธิภาพการบริหารของหน่วยงานภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจในการดำเนินนโยบายด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยังขาดความต่อเนื่อง
- (4) ทรัพยากรน้ำมีคุณภาพเสื่อมโทรมลงทั่วประเทศและแนวโน้มน้ำเสียมีมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะเมืองหลักและเมืองท่องเที่ยว
- (5) ขาดการมีส่วนร่วมจากประชาชน/ความร่วมมือจากประชาชน
- (6) งบประมาณไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน ส่งผลต่อการขยายพื้นที่ดำเนินงาน
- (7) ขาดการผลักดันจากรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง
- (8) ขาดการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชน

1.5 การนำผลจากการวิเคราะห์ SWOT Analysis ไปกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์

ผลจากการวิเคราะห์ SWOT Analysis จะถูกนำมาใช้เป็นแนวทางจัดทำประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ เพื่อพัฒนา ส่งเสริมจุดแข็งและปรับแก้ไขจุดอ่อน รวมทั้งการเสริมสร้างโอกาส และการลดวิกฤติการดำเนินงานขององค์กรต่อไป

(1) กลยุทธ์การส่งเสริมและพัฒนาจุดแข็ง

- 1) ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในพื้นที่ เกิดความรู้ความเข้าใจ ตระหนักในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะการจัดการน้ำเสีย
- 2) สร้างศักยภาพให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการน้ำเสียให้ได้มาตรฐาน
- 3) สนับสนุนการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่าง องค์การจัดการน้ำเสีย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดและกลุ่มจังหวัด และประชาชนในพื้นที่ อย่างมีประสิทธิภาพ

4) สำรวจพื้นที่วิกฤติด้านน้ำเสีย พร้อมจัดหาระบบการจัดการน้ำเสีย ในพื้นที่ วิกฤติที่เหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่

(2) กลยุทธ์การปรับปรุงแก้ไขจุดอ่อน

- 1) องค์การจัดการน้ำเสีย ต้องปรับปรุงแก้ไขระเบียบ ข้อบังคับ และปรับ โครงสร้างองค์กรให้เอื้อต่อการดำเนินงาน รับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ขององค์การจัดการน้ำเสีย
- 2) ส่งเสริมการลงทุนเรื่องการจัดระบบการจัดการน้ำเสียด้วยเทคโนโลยีและ นวัตกรรมที่ทันสมัยและเหมาะสมกับพื้นที่
- 3) สร้างแรงจูงใจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเข้ามารับบริการด้าน การจัดการน้ำเสียกับ องค์การจัดการน้ำเสีย
- 4) ส่งเสริมมาตรการและแนวทางในการปฏิบัติ ในการจัดการน้ำเสียอย่างเป็น ระบบให้ครบวงจร
- 5) จัดทำฐานข้อมูลด้านการจัดการน้ำเสียทั่วประเทศ
- 6) การจัดสรรอัตรากำลังของบุคลากรยังขาดแคลนไม่สอดคล้องกับภารกิจที่ เพิ่มขึ้น
- 7) ระบบงาน/กระบวนการในการดำเนินงานภายในซับซ้อน ไม่คล่องตัว
- 8) ระบบบำบัดน้ำเสียจำนวนมากยังไม่สามารถใช้งานได้เต็มที่

(3) กลยุทธ์การเสริมสร้างโอกาส

- 1) เป็นหน่วยงานของรัฐมีวัตถุประสงค์และภารกิจหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการ น้ำเสีย สามารถดำเนินการทั้งในเชิงสังคมและเชิงพาณิชย์ได้อย่างครบวงจร
- 2) ค่าใช้จ่ายในการลงทุนและดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์สามารถ ขอสนับสนุนงบประมาณแผ่นดินใช้ในการดำเนินการได้
- 3) องค์การจัดการน้ำเสีย มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการให้บริการ จัดการและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียของชุมชนมากกว่า 20 ปี
- 4) ระบบบำบัดน้ำเสียจำนวนมากยังไม่สามารถใช้งานได้เต็มที่
- 5) ภารกิจขององค์กร สอดคล้องกับนโยบายของรัฐ แผนระดับชาติ และแผน ของกระทรวงเจ้าสังกัดที่ให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม และการจัดการน้ำเสีย
- 6) คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้ดำเนินการโครงการบำบัดน้ำเสียเทศบาลนคร อ้อมน้อย จ.สมุทรสาคร และโครงการการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ จำนวน 4 โครงการ
- 7) ได้รับความช่วยเหลือจากองค์กรระหว่างประเทศ ที่มีความเชี่ยวชาญ ด้านการจัดการน้ำเสีย

8) ประชาชนและสังคมมีการตื่นตัวและให้ความสำคัญในการจัดการน้ำเสีย

(4) กลยุทธ์การลดวิกฤติและภัยคุกคาม

- 1) สามารถตั้งสำนักงานสาขาได้ทั่วประเทศทำให้มีความพร้อมและสามารถขยายกิจการให้บริการได้ทั่วถึง
- 2) นโยบายของการเมืองระดับท้องถิ่นมีผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์การจัดการน้ำเสีย
- 3) องค์การจัดการน้ำเสีย มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการให้บริการจัดการและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียของชุมชน มากกว่า 20 ปี
- 4) ผู้ใช้บริการบำบัดน้ำเสียส่วนใหญ่ไม่ต้องการจ่ายค่าบริการบำบัดน้ำเสียและไม่มีการบังคับใช้กฎหมายการจ่ายค่าบริการอย่างจริงจัง

2. การกำหนดทิศทางและนโยบายการบริหารจัดการองค์กร

2.1 พัฒนาและสร้างความพร้อมขององค์กรและบุคลากร ให้มีสมรรถนะและขีดความสามารถในการปฏิบัติงานทั้งเชิงรุก และเชิงรับ ที่สามารถตอบสนองนโยบายรัฐบาลต่อบทบาทและภารกิจด้านการจัดการน้ำเสียในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย พื้นที่ในเขตควบคุมมลพิษ รวมทั้งพื้นที่เป้าหมายการจัดการน้ำเสีย

2.2 เสริมสร้างความเชื่อมั่นในการบริหารจัดการองค์กรให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดี และเป็นที่ยอมรับของสาธารณชน และมีเป้าหมายในการนำองค์กรสู่การจัดการน้ำเสียที่ยั่งยืน ดังนี้

2.2.1 ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวมเพิ่มเติมในพื้นที่เป้าหมายที่กำหนดโดยพิจารณารูปแบบของระบบบำบัดน้ำเสียซึ่งเป็นระบบ (Central Wastewater Treatment Plant) ให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ปัญหาของชุมชน สถานภาพของคุณภาพน้ำ และความพร้อมในการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนถิ่น

2.2.2 จัดระบบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียเพื่อให้มีรายได้เพียงพอมาใช้ในการดูแล บำรุงรักษา และขยายพื้นที่ให้มีการบริการบำบัดน้ำเสีย

2.2.3 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการลดการใช้น้ำและมีการจัดการน้ำเสีย

2.3 มุ่งดำเนินการด้านการจัดการน้ำเสียในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย พื้นที่ในเขตควบคุมมลพิษ และพื้นที่เป้าหมายการจัดการน้ำเสียให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้ และสอดคล้องกับการตอบสนองต่อประเด็นปัญหาและความต้องการของสังคม ดังนี้

2.3.1 สนับสนุนและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการแบบบูรณาการเชิงรุก โดยการเข้าถึงพื้นที่และชุมชน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดในการร่วมรับรู้ปัญหาและให้ชุมชนมีส่วนร่วมทั้งร่วมตัดสินใจและร่วมดำเนินการ

2.3.2 สร้างความร่วมมือของประชาชนในการดำเนินงานจัดการน้ำเสีย ให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและความรู้ความเข้าใจแก่ชุมชนและประชาชน เพื่อลดความขัดแย้งเป็นความร่วมมือและสร้างความเชื่อถือให้กับประชาชนในพื้นที่

2.3.3 ดำเนินการจัดการน้ำเสียตามแนวพระราชดำริและภูมิปัญญาท้องถิ่น ประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมในแต่ละพื้นที่

2.3.4 สร้างความพร้อมในการบริหารจัดการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควบคู่กับการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน โดยพัฒนาขีดความสามารถหรือสมรรถนะของบุคลากรให้มีความรู้และทักษะในการบริหารจัดการน้ำเสีย

2.3.5 ผนวกประชาชนสัมพันธ์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและมลพิษด้านน้ำเสียชุมชน เป็นการสร้างโอกาสการเรียนรู้ และให้ความรู้ผ่านการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ สิ่งแวดล้อมศึกษา การทำกิจกรรม สันทนาการ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่

แผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ. 2560 – 2564 (ทบทวนครั้งที่ ๑)

กำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การบริหารจัดการน้ำเสียอย่างบูรณาการ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการระบบบำบัดน้ำเสียองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมการจัดการน้ำเสีย

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ธรรมาภิบาล และการบริหารจัดการที่ดี

3. กรอบแนวคิดและหลักการ

3.1 กรอบแนวคิด

(1) น้อมนำพระราชดำริมาเป็นแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ครั้งเสด็จออกมหาสมาคมในงานพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 5 ธันวาคม 2521 ดังความตอนหนึ่งว่า “ต้องรู้จักใช้ทรัพยากรนั้นอย่างฉลาด คือไม่นำมาทุ่มเทใช้ให้สิ้นเปลืองไปโดยไร้ประโยชน์ ไม่คุ้มค่า หากแต่ระมัดระวังใช้ด้วยความประหยัดรอบคอบประกอบด้วยความคิดพิจารณาตามหลัก

วิชาการ เหตุผล และความถูกต้องเหมาะสม โดยมุ่งถึงประโยชน์ที่แท้จริงที่จะเกิดแก่ประเทศชาติทั้งในปัจจุบันและอนาคตอันยืนยาว”

(2) น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวทางในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้เกิดความสมดุลในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ บนพื้นฐานความพอประมาณที่ไม่มากหรือน้อยจนเกินไป ความมีเหตุผลที่จะใช้ความรู้ทั้งด้านวิชาการและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการตัดสินใจโดยคำนึงถึงความถูกต้องและมีคุณธรรม และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี เพื่อเตรียมรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น

(3) ประเด็นและทิศทางการพัฒนาในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) กำหนดให้มีการรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร สร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ด้านทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ทรัพยากรชีวภาพและความหลากหลายทางชีวภาพ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรแร่ และทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน และเป็นธรรม การเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาเพื่อขับเคลื่อนสู่เศรษฐกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำโดยการปรับปรุงจัดการน้ำของภาครัฐการพัฒนาฐานข้อมูลเพื่อการเตือนภัย และสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน การเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมด้วยการติดตาม ตรวจสอบควบคุม การเพิ่มขีดความสามารถในการรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ขับเคลื่อนประเทศสู่เศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การจัดการมลพิษและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทั้งทางอากาศ ชยะ น้ำเสีย และของเสียอันตราย การจัดโครงสร้างการบริหารจัดการด้านนโยบายสาธารณะ และการสร้างกลไกการขับเคลื่อนนโยบายให้เกิดความต่อเนื่อง และการมีโครงสร้างของหน่วยงานภาครัฐที่เหมาะสม

(4) นโยบายรัฐบาลได้แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2557 ในข้อ 9 มาเป็นกรอบแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ มีเป้าหมายการดำเนินงานตามแผน คือ การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรและการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ระบุเฉพาะหน้าเร่งปกป้องและฟื้นฟูพื้นที่อนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า โดยให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาบุกรุกที่ดินของรัฐ ในระยะต่อไปพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดิน และแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ โดยให้ประชาชนสามารถอยู่ร่วมกับป่าได้ บริหารจัดการน้ำให้เป็นเอกภาพในทุกมิติทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

3.2 หลักการ

(1) การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) เป็นหลักการที่ทำให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่มีคุณภาพ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะต้องเกื้อกูลและไม่เกิดความขัดแย้งซึ่งกันและกัน

(2) การบริหารจัดการเชิงนิเวศ (Ecosystem Approach) เป็นหลักการ ในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยบูรณาการด้านการจัดการที่ดิน น้ำและสิ่งมีชีวิตที่อาศัยในบริเวณนั้น ให้เกิดความสมดุลด้านการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การนำมาใช้อย่างยั่งยืน และการแบ่งปัน อย่างเท่าเทียมกัน

(3) การระวังไว้ก่อน (Precautionary Principle) เป็นหลักการ พื้นฐานที่ได้คำนึงถึงกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงที่จะเป็นอันตรายต่อสุขภาพของมนุษย์หรือสิ่งแวดล้อม มาตรการการระวังไว้ก่อนควรนำมาใช้เป็นแนวทางเพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้น

(4) ผู้ใช้เป็นผู้จ่าย (Users Pay Principle) เป็นหลักการที่ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากผู้ใช้ทรัพยากร ได้รวมราคาค่าใช้จ่ายเข้าไปในสินค้าและบริการแล้ว

(5) ผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluters Pay Principle) เป็นหลักการที่ผู้ก่อความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นต่อสุขภาพของมนุษย์หรือสิ่งแวดล้อม

(6) ความเป็นหุ้นส่วนของรัฐ-เอกชน (Public-Private Partnership) เป็นหลักการดำเนินโครงการให้เกิดความสำเร็จในการให้บริการต่อสาธารณะ รวมถึงการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างรัฐและภาคส่วนอื่นที่ไม่ใช่ของรัฐ

(7) ธรรมาภิบาล (Good Governance) เป็นหลักการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งสามารถนำมาใช้ได้ทั้งภาครัฐ และเอกชน ทำที่ใช้ในการบริหารงานนี้หมายถึง ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม และความถูกต้องชอบธรรมทั้งปวง ซึ่งวิญญูชนพึงมี และพึงประพฤติปฏิบัติ โดยหลักธรรมาภิบาลมีองค์ประกอบ 6 ประการได้แก่ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า

3.3 ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์แผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ.2560 - 2564

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การบริหารจัดการน้ำเสียอย่างบูรณาการ

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

- 1) สามารถดำเนินการบริหารจัดการน้ำเสียให้ครอบคลุมภายในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย
- 2) พัฒนากลไกการบริหารน้ำเสียชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) ส่งเสริม เผยแพร่ ให้ความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดการน้ำเสียต่อภาคีเครือข่ายการพัฒนา

- ญ -

ตัวชี้วัด

- 1) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการก่อสร้างและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียรวมในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย
- 2) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการเตรียมความพร้อมในการจัดการน้ำเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) ส่งเสริม เผยแพร่ ให้ความรู้ ความเข้าใจต่อองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในพื้นที่
- 4) ประชาชนได้รับประโยชน์จากการที่น้ำเสียได้รับการบำบัด

กลยุทธ์ที่ 1 การจัดการน้ำเสียในพื้นที่ลุ่มน้ำวิกฤติ

1. การลงทุนระบบบำบัดน้ำเสียขนาดใหญ่
2. การก่อสร้างและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียรวมพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่าง และลุ่มน้ำท่าจีนตอนล่าง รวมพื้นที่อื่นๆ จำนวน 5 แห่ง
 - 2.1 โครงการทบทวนการออกแบบก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวม
ทน.รังสิต จ.ปทุมธานี
 - 2.2 โครงการทบทวนการออกแบบก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวม
ทม.บางบัวทอง จ.นนทบุรี
 - 2.3. โครงการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวม ทน.อ้อมน้อย
จ.สมุทรสาคร
 - 2.4 โครงการทบทวนการออกแบบก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวม
ทม.สมุทรสาคร จ. สมุทรสาคร
 - 2.5 โครงการทบทวนการออกแบบก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน
ทม.กระทุ่มแบน จ.สมุทรสาคร
3. การก่อสร้างและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียรวมขนาดเล็ก

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

- 1) พื้นฟู และพัฒนาระบบบำบัดน้ำเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) จัดทำแผนการนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ให้ครอบคลุมทั้งในด้านเกษตรกรรมและด้านสาธารณสุข

- ฎ -

3) บริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเต็มรูปแบบอย่างมีประสิทธิภาพ

4) พัฒนาด้านมาตรฐานวิศวกรรมของระบบบำบัดน้ำเสีย

5) การบริหารต้นทุนการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

1) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการฟื้นฟูและพัฒนาาระบบบำบัดน้ำเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) สามารถนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้อย่างน้อยร้อยละ 50 จากปริมาณน้ำใช้ทั้งหมด

3) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของโครงการบริหารจัดการระบบน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเต็มรูปแบบอย่างมีประสิทธิภาพ

4) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของโครงการด้านมาตรฐานวิศวกรรมของระบบบำบัดน้ำเสีย

5) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อปริมาณน้ำเสียเข้าระบบมีความเหมาะสม

กลยุทธ์ที่ 2 การฟื้นฟู พัฒนาและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. การฟื้นฟู พัฒนาและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้บริหารจัดการได้เองในระยะยาว

2. ให้คำปรึกษาด้านการจัดการน้ำเสียชุมชนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. โครงการติดตามและตรวจสอบประสิทธิภาพของระบบบำบัดน้ำเสียทั้งในและนอกเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย

กลยุทธ์ที่ 3 การจัดการน้ำเสียตามแนวพระราชดำริ

1. การก่อสร้างและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนตามแนวพระราชดำริ

กลยุทธ์ที่ 4 การนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

1. การนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

2. โครงการนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วนำกลับมาใช้ประโยชน์

กลยุทธ์ที่ 5 การพัฒนาการบริหารการเงินที่มั่นคง

1. การเพิ่มประสิทธิภาพการหารายได้
2. การบริหารต้นทุนการดำเนินการ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมจัดการน้ำเสีย

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

- 1) การจัดตั้งศูนย์ติดตามและรายงานสถานการณ์น้ำเสียประเทศไทย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำเสีย
- 2) พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการน้ำเสีย
- 2) การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้านน้ำเสีย
- 3) บูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านบังคับใช้กฎหมาย

ตัวชี้วัด

- 1) ศูนย์ติดตามและรายงานสถานการณ์น้ำเสียประเทศไทยมีฐานข้อมูลที่ครอบคลุมพื้นที่ที่ อจน. ดำเนินการ
- 2) จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการน้ำเสียเพิ่มขึ้นปีละ ๑ แห่ง

กลยุทธ์ที่ 6 การพัฒนานวัตกรรมจัดการน้ำเสีย

1. การนำ Green Technology ใช้ในการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย
2. การลดปริมาณก๊าซเรือนกระจกจากกระบวนการบำบัดน้ำเสีย
3. โครงการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ด้านการจัดการน้ำเสีย
4. งานวิจัยด้านการจัดการน้ำเสียอย่างครบวงจร
5. การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีการจัดการน้ำเสีย
6. งานออกแบบมาตรฐานระบบบำบัดน้ำเสียขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ และระบบบำบัดน้ำเสียตามแนวพระราชดำริ

กลยุทธ์ที่ 7 การพัฒนาองค์กรสู่การเป็นหน่วยงานดิจิทัล

1. จัดตั้งศูนย์กลางนวัตกรรมด้านน้ำเสีย
 - 1.1 ศูนย์ติดตามและรายงานสถานการณ์น้ำเสียประเทศไทย
 - 1.2 โครงการจัดหาและติดตั้งเครื่องมือสำหรับตรวจสอบและรายงานระบบรวบรวมน้ำเสียทั่วประเทศ

- จ -

2. พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการน้ำเสีย

2.1 โครงการพัฒนาระบบการบูรณาการข้อมูลและจัดทำระบบพยากรณ์การเตือนภัยสำหรับการบริหารจัดการน้ำเสีย

2.2 โครงการพัฒนาระบบรายงานสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (GIS) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการจัดการน้ำเสีย

2.3 โครงการพัฒนาฐานข้อมูลภาพรวมระบบบำบัดน้ำเสียทั่วประเทศ

2.4 โครงการพัฒนาฐานข้อมูลการจัดเก็บรายได้ของประชาชนที่อยู่ในบริเวณพื้นที่จัดการน้ำเสียทั่วประเทศ

3. พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการองค์กร

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ธรรมาภิบาล และการบริหารจัดการที่ดี

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

- 1) ส่งเสริมการดำเนินงานธรรมาภิบาลในองค์กร (CG)
- 2) พัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี
- 3) ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR)
- 4) เสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ได้ให้กับองค์กร

ตัวชี้วัด

- 1) กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย
- 2) ระบบการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรมีประสิทธิภาพดีขึ้น
- 3) ประชาชนในพื้นที่ที่ อจน. ดำเนินงาน ได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานด้าน

CSR ของ อจน.

กลยุทธ์ที่ 8 การบริหารจัดการองค์กรตามหลักธรรมาภิบาล

1. การส่งเสริมธรรมาภิบาล (CG) การป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ

2. การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี

2.1 บทบาทของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ

2.2 การบริหารความเสี่ยง

2.3 การควบคุมภายใน

- 2.4 การตรวจสอบภายใน
- 2.5 การบริหารจัดการสารสนเทศ
- 2.6 การบริหารทรัพยากรบุคคล

กลยุทธ์ที่ 9 การพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้และการเสริมสร้าง

ภาพลักษณ์องค์กร

- 1. การเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร
- 2. การส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR)
- 3. การสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศ

4. ประโยชน์และคุณค่าเชิงผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ภายใต้แผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ.2560 – 2564 (ทบทวนครั้งที่ ๑)

4.1 ประโยชน์ในเชิงการขับเคลื่อนนโยบายการพัฒนาประเทศ

4.1.1 การจัดการน้ำเสียชุมชนภายใต้บทบาทภารกิจขององค์การจัดการน้ำเสียสามารถตอบสนองต่อนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ โดยเน้นการจัดการน้ำเสียของชุมชนเพื่อการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม อันเป็นการส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน

4.1.2 การจัดการน้ำเสียชุมชนให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน ยังนำไปสู่การนำน้ำเสียจากการบำบัดแล้วมาใช้ประโยชน์ใหม่ที่เอื้อต่อการเพิ่มมูลค่าของน้ำเสียที่บำบัดแล้วในการใช้ประโยชน์ให้กับภาคธุรกิจเอกชน ภาคเกษตรกรรม และภาคบริการ และยังเป็นการลดภาระด้านเศรษฐศาสตร์/ต้นทุน ในการดำเนินงานของผู้รับบริการ

4.1.3 แผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสียยังตอบสนองต่อการสร้างดุลยภาพการพัฒนาทั้งในเชิงส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และลดภาระของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาน้ำเสียชุมชน ซึ่งจะส่งผลดีต่อความเชื่อมั่นในการพัฒนาและการลงทุนทั้งจากภายในและต่างประเทศ

4.2 ประโยชน์ในเชิงสังคม และคุณภาพชีวิตของประชาชน

4.2.1 ประชาชน/ชุมชนท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดการน้ำเสียชุมชนโดยใช้ความรู้ เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการจัดการน้ำเสีย พร้อมทั้งประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาและบำรุงรักษาให้ระบบบำบัดน้ำเสียมีความต่อเนื่องยั่งยืน และอยู่บนพื้นฐานความรับผิดชอบต่อสังคมร่วมกัน

4.2.2 ประชาชน เยาวชน ผู้ก่อมลพิษ และภาคส่วนต่างๆ สามารถเข้าถึงบทบาทการทำงานของ อจน. และเห็นคุณค่าความสำคัญของการจัดการน้ำเสียชุมชนโดยใช้ศูนย์เรียนรู้/พื้นที่สาธิต/พื้นที่ปฏิบัติการจริง ที่องค์การจัดการน้ำเสียดำเนินการทั้งในระดับส่วนกลาง เขตปริมณฑล และตามภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ อันเป็นการส่งเสริมพฤติกรรมและแบบแผนการปฏิบัติที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

4.2.3 สังคมและสาธารณชนสามารถรับรู้ในบทบาทภารกิจขององค์การจัดการน้ำเสีย และภาคีหุ้นส่วนการพัฒนาในการจัดการน้ำเสียชุมชนและช่วยให้องค์การจัดการน้ำเสีย และนโยบายภาครัฐสามารถพัฒนากลไกการสนับสนุนช่วยเหลือและสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคีส่วนต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำเสียอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทของ อจน. ในการเป็นองค์กรหลักด้านการจัดการน้ำเสียชุมชนและการพัฒนาสถาบันเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะบุคลากรด้านการจัดการน้ำเสียชุมชนให้กับหน่วยงานและองค์กรที่มีภารกิจด้านการจัดการน้ำเสีย และ/หรือการส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

4.3 ประโยชน์ในเชิงการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

4.3.1 ระบบบำบัดน้ำเสียที่มีการก่อสร้างไว้แล้วสามารถฟื้นฟู บำรุงรักษา เพื่อให้เกิดการเดินระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำนวนไม่น้อยกว่า 45 แห่ง

4.3.2 พื้นที่วิกฤติด้านคุณภาพน้ำและสิ่งแวดล้อมในเขตกรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และพื้นที่ลุ่มน้ำวิกฤติที่สำคัญสามารถวางแผนพัฒนา และ/หรือก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนให้ตอบสนองต่อสถานการณ์ของปัญหา และวางแผนการพัฒนารองรับในอนาคต

4.3.3 ส่งเสริมความร่วมมือการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ เทคโนโลยี และบุคลากรด้านการจัดการน้ำเสียชุมชน ทั้งภายในประเทศและในระดับประชาคมอาเซียน และเป็นการสร้างศักยภาพการขยายผลสัมฤทธิ์ของพื้นที่ต้นแบบการจัดการน้ำเสียชุมชนให้เป็นที่รับรู้และสามารถประยุกต์ใช้ในการขยายผลสู่พื้นที่อื่นๆ ต่อไป

4.3.4 องค์การจัดการน้ำเสียเป็นองค์กรที่ได้รับการยอมรับในด้านการจัดการน้ำเสียชุมชน สร้างความเชื่อมั่นให้กับประเทศและสามารถให้คำแนะนำเชิงนโยบาย/แผนพัฒนาด้านการจัดการน้ำเสียแก่ผู้บริหารประเทศ โดยใช้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านด้านการจัดการน้ำเสียชุมชน ทั้งนี้รวมถึงการส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้ และรับผิดชอบต่องานร่วมกัน

แผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ.2560 – 2564 (ทบทวนครั้งที่ 1)

วิสัยทัศน์ “บริหารจัดการน้ำเสียชุมชนให้ได้มาตรฐานและยั่งยืน ภายในปี 2569”

เป้าประสงค์องค์กร

- น้ำเสียได้รับการบำบัดมีคุณภาพได้ตามมาตรฐานของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวม 285.00 ล้านลูกบาศก์เมตร
 - ปี พ.ศ.2560 54.00 ล้านลูกบาศก์เมตร - ปี พ.ศ.2561 55.50 ล้านลูกบาศก์เมตร
 - ปี พ.ศ.2562 57.00 ล้านลูกบาศก์เมตร - ปี พ.ศ.2563 58.50 ล้านลูกบาศก์เมตร
 - ปี พ.ศ.2564 60.00 ล้านลูกบาศก์เมตร
- ส่งเสริม เผยแพร่ ให้ความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดการน้ำเสียต่อภาคีเครือข่าย
- เพิ่มขีดความสามารถในการจัดการระบบน้ำเสียทั้งในพื้นที่ และนอกพื้นที่อย่างบูรณาการ

ยุทธศาสตร์ที่ 1

การบริหารจัดการน้ำเสียอย่างบูรณาการ

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

- สามารถดำเนินการบริหารจัดการน้ำเสียให้ครอบคลุมภายในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย
- พัฒนาบุคลากรบริหารน้ำเสียชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ
- ส่งเสริม เผยแพร่ ให้ความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดการน้ำเสียต่อภาคีเครือข่ายการพัฒนา

ตัวชี้วัด

- ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการก่อสร้างและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียรวมในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการเตรียมความพร้อมในการจัดการน้ำเสียอย่างมีประสิทธิภาพ
- ส่งเสริม เผยแพร่ ให้ความรู้ ความเข้าใจต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในพื้นที่
- ประชาชนได้รับประโยชน์จากการที่น้ำเสียได้รับการบำบัด

ยุทธศาสตร์ที่ 2

การเพิ่มประสิทธิภาพการจาัดการระบบบำบัดน้ำเสีย
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

- ฟื้นฟู และพัฒนาระบบบำบัดน้ำเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- จัดทำแผนการนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ให้ครอบคลุมทั้งในด้านเกษตรกรรมและด้านสาธารณสุข
- บริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเต็มรูปแบบอย่างมีประสิทธิภาพ
- พัฒนาด้านมาตรฐานวิศวกรรมของระบบบำบัดน้ำเสีย
- การบริหารต้นทุนการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

- ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการฟื้นฟูและพัฒนาระบบบำบัดน้ำเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- สามารถนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้อย่างน้อยร้อยละ 50 จากปริมาณน้ำใช้ทั้งหมด
- ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของโครงการบริหารจัดการระบบน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเต็มรูปแบบอย่างมีประสิทธิภาพ
- ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของโครงการด้านมาตรฐานวิศวกรรมของระบบบำบัดน้ำเสีย
- ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อปริมาณน้ำเสียเข้าระบบมีความเหมาะสม

ยุทธศาสตร์ที่ 3

การพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมการจัดการน้ำเสีย

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

- การจัดตั้งศูนย์ติดตามและรายงานสถานการณ์น้ำเสียประเทศไทย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำเสีย
- พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการน้ำเสีย
- การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้านน้ำเสีย
- บูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านบังคับใช้กฎหมาย

ตัวชี้วัด

- ศูนย์ติดตามและรายงานสถานการณ์น้ำเสียประเทศไทยมีฐานข้อมูลที่ครอบคลุมพื้นที่ที่ อจน. ดำเนินการ
- จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการน้ำเสียเพิ่มขึ้นปีละ ๑ แห่ง

ยุทธศาสตร์ที่ 4

ธรรมาภิบาล และการบริหารจัดการที่ดี

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

- ส่งเสริมการดำเนินงานธรรมาภิบาลในองค์กร (CG)
- พัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี
- ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR)
- เสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ได้ให้กับองค์กร

ตัวชี้วัด

- กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย
- ระบบการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรมีประสิทธิภาพดีขึ้น
- ประชาชนในพื้นที่ที่ อจน. ดำเนินงาน ได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานด้าน CSR ของ อจน.

ยุทธศาสตร์องค์การจัดการน้ำเสีย ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579)

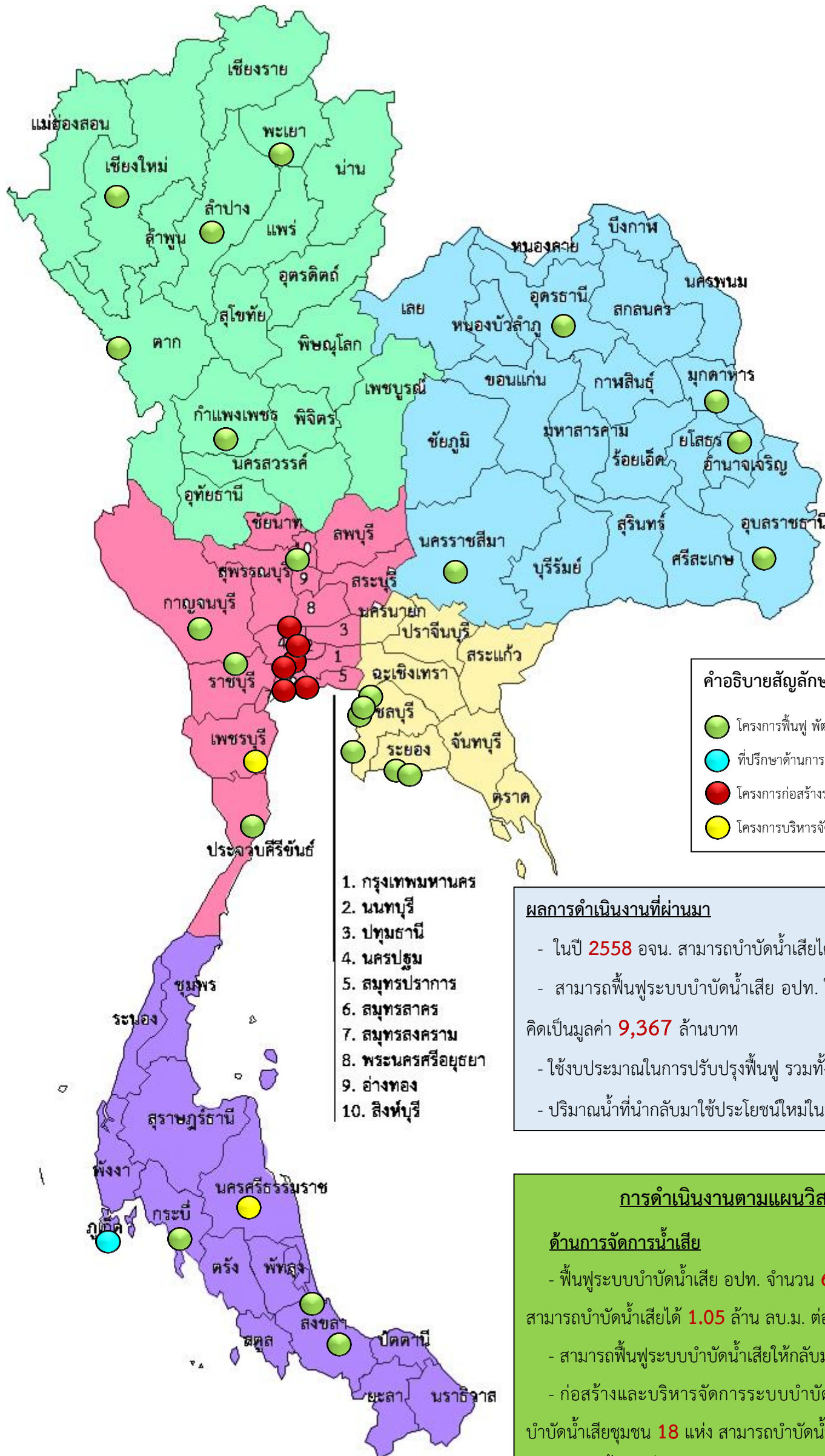
< 59	60	61 - 64	65 - 69	69 - 74	75 - 77	78 - 79	ผลสัมฤทธิ์ (60 – 79)	
ยุทธศาสตร์ที่ 1 การก่อสร้างและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียในพื้นที่จัดการน้ำเสีย								
• ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย จำนวน 6 แห่ง ชุมชน (ทต.นครชัยศรี, ทต.บางปลา, ทต.บางหญ้าแพรก, ทต.ไร่ขิง, ทต.บางเลน, ทต.ท่าจีน) • ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนขนาดเล็กในพื้นที่โครงการพระราชดำริ จำนวน 7 แห่ง (4 พื้นที่)	ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน จำนวน 2 แห่ง (สะสมรวม 12 แห่ง) (อบต.สามควายเผือก, ทต.วิจิตร)	ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียขนาดใหญ่ จำนวน 2 แห่ง (สะสมรวม 2 แห่ง)	ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียขนาดใหญ่ จำนวน 2 แห่ง (สะสมรวม 4 แห่ง)	ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียขนาดใหญ่ จำนวน 2 แห่ง (สะสมรวม 6 แห่ง)	ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียขนาดใหญ่ จำนวน 1 แห่ง (สะสมรวม 7 แห่ง)	ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียขนาดใหญ่ จำนวน 1 แห่ง (สะสมรวม 8 แห่ง)	• มีระบบบำบัดน้ำเสียขนาดใหญ่ จำนวน 8 แห่ง (สะสมรวม 8 แห่ง) • มีระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน จำนวน 198 แห่ง (สะสมรวม 210 แห่ง) • จำนวนประชากรที่ได้รับผลประโยชน์ 1,400,000 คน (สะสมรวม 2,800,000 คน) • คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน	
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการระบบบำบัดน้ำเสียองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น								
• ฟื้นฟูและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จำนวน 23 แห่ง	ฟื้นฟูและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย อปท. จำนวน 2 แห่ง (สะสมรวม 25 แห่ง)	ฟื้นฟูและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย อปท. จำนวน 67 แห่ง (สะสมรวม 92 แห่ง)	บริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น				• ฟื้นฟูและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถกลับมาใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำนวน 69 แห่ง (สะสมรวม 92 แห่ง) • ประชากรที่ได้รับผลประโยชน์ 2,700,000 คน (สะสมรวม 3,800,000 คน)	
ยุทธศาสตร์ที่ 3 การนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่								
- โครงการจัดทำแผนการนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ด้านพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ และด้านสาธารณสุขของประเทศไทย - โครงการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้การนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ - โครงการบูรณาการการบังคับใช้กฎหมาย (เชิงพาณิชย์)								
ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาองค์ความรู้ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในการบริหารจัดการน้ำเสีย								
• อบรมให้ความรู้กับประชาชน 8,740 คน • โครงการความร่วมมือระหว่างต่างประเทศ JICA, DANIDA, GIZ • จัดให้มีศูนย์ฝึกอบรมและศูนย์การเรียนรู้ จำนวน 4 แห่ง	- ฝึกอบรมให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกด้านการจัดการน้ำเสียชุมชนให้กับกลุ่มเป้าหมาย - สร้างความร่วมมือด้านการจัดการน้ำเสียกับต่างประเทศ - ศูนย์ฝึกอบรมด้านการจัดการน้ำเสียในระดับอาเซียน - สร้างเครือข่ายองค์กรภาคประชาชน - การลดก๊าซเรือนกระจกในระบบบำบัดน้ำเสียผ่านการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ		จัดให้มีศูนย์ฝึกอบรมให้ความรู้ จำนวน 1 แห่ง	จัดให้มีศูนย์ฝึกอบรมให้ความรู้ จำนวน 4 แห่ง	จัดให้มีศูนย์ฝึกอบรมให้ความรู้ จำนวน 5 แห่ง	จัดให้มีศูนย์ฝึกอบรมให้ความรู้ จำนวน 5 แห่ง	จัดให้มีศูนย์ฝึกอบรมให้ความรู้ จำนวน 5 แห่ง	• บุคลากรมีความรู้ ความสามารถ นำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพ • มีศูนย์การเรียนรู้ด้านการจัดการน้ำเสีย จำนวน 20 แห่ง • มีเครือข่ายในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
ยุทธศาสตร์ที่ 5 การบริหารจัดการองค์กรตามหลักธรรมาภิบาล								
- งานบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน - งานบริหารทรัพยากรบุคคล - การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ - การดำเนินงานทั่วไป - งานตรวจสอบภายใน				- การส่งเสริมธรรมาภิบาล - สำนักงานสีเขียว (Green Office) - งานสารสนเทศ			• องค์กรมีความโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล • มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน สามารถบรรลุภารกิจได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้	

แผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ.2560 – 2564

วิสัยทัศน์ “บริหารจัดการน้ำเสียชุมชนให้ได้มาตรฐานและยั่งยืน ภายในปี 2569”

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การบริหารจัดการน้ำเสียอย่างบูรณาการ	ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการน้ำเสีย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมจัดการน้ำเสีย	ยุทธศาสตร์ที่ 4 ธรรมาภิบาล และการบริหารจัดการที่ดี
กลยุทธ์ที่ 1 การจัดการน้ำเสียในพื้นที่ลุ่มน้ำวิกฤติ 1. การลงทุนระบบบำบัดน้ำเสียขนาดใหญ่ 2. การก่อสร้างและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียรวมพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่าง และลุ่มน้ำท่าจีนตอนล่าง รวมพื้นที่อื่น ๆ 3. การก่อสร้างและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนขนาดเล็ก	กลยุทธ์ที่ 2 การฟื้นฟู พัฒนาและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 1. การฟื้นฟู พัฒนาและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นเพื่อให้บริหารจัดการได้เองในระยะยาว 2. ให้คำปรึกษาด้านการจัดการน้ำเสียชุมชนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3. การซ่อมเครื่องจักรและอุปกรณ์ระบบบำบัดน้ำเสีย	กลยุทธ์ที่ 6 การพัฒนานวัตกรรมจัดการน้ำเสีย 1. การนำ Green Technology ใช้ในการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย 2. การลดปริมาณก๊าซเรือนกระจกจากกระบวนการบำบัดน้ำเสีย 3. โครงการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ด้านการจัดการน้ำเสีย 4. งานวิจัยด้านการจัดการน้ำเสียอย่างครบวงจร 5. การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีการจัดการน้ำเสีย 6. งานออกแบบมาตรฐานระบบบำบัดน้ำเสียขนาดเล็ก กลาง	กลยุทธ์ที่ 8 การบริหารจัดการองค์กรตามหลักธรรมาภิบาล 1. การส่งเสริมธรรมาภิบาล (CG) การป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ 2. การพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่ดี 2.1 บทบาทของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ 2.2 การบริหารความเสี่ยง 2.3 การควบคุมภายใน 2.4 การตรวจสอบภายใน 2.5 การบริหารจัดการสารสนเทศ
	กลยุทธ์ที่ 3 การจัดการน้ำเสียตามแนวพระราชดำริ 1. การก่อสร้างและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนตามแนวพระราชดำริ 2. การเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจการจัดการน้ำเสียตามแนวพระราชดำริให้กับกลุ่มเป้าหมาย	กลยุทธ์ที่ 7 การพัฒนาองค์กรสู่การเป็นหน่วยงานดิจิทัล 1. จัดตั้งศูนย์กลางนวัตกรรมด้านน้ำเสีย 1.1 ศูนย์ติดตามและรายงานสถานการณ์น้ำเสียประเทศไทย 1.2 โครงการจัดหาและติดตั้งเครื่องมือสำหรับตรวจสอบและรายงานระบบรวบรวมน้ำเสียทั่วประเทศ 2. พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการน้ำเสีย 2.1 โครงการพัฒนาระบบการบูรณาการข้อมูลและจัดทำระบบพยากรณ์การเตือนภัยสำหรับการบริหารจัดการน้ำเสีย 2.2 โครงการพัฒนาระบบรายงานสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (GIS) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการจัดการน้ำเสีย 2.3 โครงการพัฒนาฐานข้อมูลภาพรวมระบบบำบัดน้ำเสียทั่วประเทศ 2.4 โครงการพัฒนาฐานข้อมูลการจัดเก็บรายได้ของประชาชนที่อยู่ในบริเวณพื้นที่จัดการน้ำเสียทั่วประเทศ 3. พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการองค์กร	กลยุทธ์ที่ 9 การพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้และการเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร 1. การเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร 2. การส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) 3. การสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศ
	กลยุทธ์ที่ 4 การนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ 1. การนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ 2. โครงการนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่		
	กลยุทธ์ที่ 5 การพัฒนาการบริหารการเงินที่มั่นคง 1.การเพิ่มประสิทธิภาพการหารายได้ 2.การบริหารต้นทุนการดำเนินการ		

สรุปผลการดำเนินงานที่ผ่านมาขององค์การจัดการน้ำเสีย

Executive Summary

The Wastewater Management Authority Corporate Plan 2017-2021 (Revised Issue 1) was established for used as the guideline, direction, and mechanism to drive forward the missions of Wastewater Management Authority in achieving its objectives and corresponding to the Country's 20 Year Strategic Plan (2017-2036), 12th National Economic and Social Development Plan (2017-2021), Sustainable Development Goals, Thailand 4.0 Policies, Thailand Digital Economy and Society Development Plan, Strategic Plan for Water Resource Management 20 Year Period (2017-2036), Overall State-enterprise Strategies, State-enterprise public utilities strategies, Ministry of Natural Resources and Environmental Strategies, Assessment Guideline by the State-Enterprise Policy Office, State of Direction (SOD), Wastewater Management Authority Committee's policies towards the roles and missions of Wastewater Management Authority to achieve its main objective to treat wastewater.

Main points of the Wastewater Management Authority Corporate Plan 2017-2021 (Revised Issue 1) consist of vision statement, core value, corporate culture, mission, objective, SWOT analysis, strategies, tactics with the following details:

Vision

"To manage domestic wastewater to meet the standard with sustainability within the year 2026"

Ultimate Core Values

Committed for results, service-minded with expert knowledge and good governance.

Corporate Culture

Organization with social responsibility with focus on human resource as the most valuable asset.

Missions:

1. To manage domestic wastewater with efficiency.
2. To manage the country's domestic wastewater system and to recycle treated wastewater.
3. Monitor, study, analyze, plan and coordinate with local government and related agencies for integration.
4. Develop and disseminate knowledge on domestic wastewater management

Overall Goals:

1. Wastewater is treated with quality according to the standard of the Ministry of Natural Resources and Environment totaling 285.00 million cubic meters.

-Year 2017	54.00 million cubic meters
-Year 2018	55.50 million cubic meters
-Year 2019	57.00 million cubic meters
-Year 2020	58.50 million cubic meters
-Year 2021	60.00 million cubic meters
2. Promote and disseminate knowledge and understanding in wastewater treatment to alliance network for development.
3. Increase the capacity in the management of wastewater treatment systems within and outside the areas with integration.

1. Overall SWOT Analysis

1.1 Strengths

1. Is a state organization with the objectives and duties related to wastewater treatment able to be conducted socially or commercially in complete cycle.
2. Investment and operational costs to achieve the objectives can be obtained from the government's budget.
3. Wastewater Management Authority has the experience and expertise in the management and maintenance of community wastewater treatment systems for more than 18 years.
4. Capable to establish branch offices throughout the country with readiness and expanding service business reaching new areas.
5. Thailand is in the middle of environmental reforms to solve problems related to forestry, coastal area erosion, floodings, droughts, solid waste and wastewater.
6. Availability of basic public utilities with accessibility to all.
7. Relationship and support from alliance in the present both local and international
8. Personnel has know-how, capacity, and experience on central wastewater treatment systems and small-scale wastewater treatment systems innovations as well as promoting various related industries.

1.2 Weaknesses

1. Allocation of staffs workforce is still inadequate to cope with the increasing workload.
2. Inability to develop the human resource to the fullest and with continuity according to the human resource management plan.
3. Development of information management system and technical database for wastewater management is still incomplete.
4. The work system/internal operational procedures is not flexible as well as overlaps in the organization structure which do not correlate to its mission.
5. Lack of research, and lack of innovation development especially in wastewater management technology , as well as advance technological equipments in wastewater management.
6. Lack of public relations campaigns to inform work performance result to other organizations, thus the public lack clear understanding on the mission of Wastewater Management Authority, resulting in discontinuity and not covering all target groups.
7. Efficient management of state organization or state-enterprise in conducting its duties according to its policies on natural resources and environment lacks continuity.
8. Budget allocation does not correlate to its needs.
9. Lack of knowledge sharing and lesson learnt transfer to new staff members.

1.3 Opportunities

1. Large number of local wastewater treatment systems are not operating to their fullest capacity in which local administrative organizations are not ready to operate and manage them.
2. Mission of the organization correlates to governmental policy, national plan, and ministerial plan giving importance to the environment and wastewater management.
3. Situation of deteriorated water quality in river basins increases the opportunity for Wastewater Management Authority to show its capacity to create more work.

4. Government approves the conduct of wastewater treatment project for Om-noi Municipality in Samut Sakhon Province.
5. Support obtained from international organizations with expertise in wastewater management.
6. The public and society is aware of the importance of wastewater management.
7. Governmental policy and 12th Development Plan give importance to environmental management especially wastewater management.
8. The entry to the Asean Economic Community in 2015 help to raise the competency level.

1.4 Threats

1. Large numbers of wastewater treatment service users do not want to pay for wastewater treatment tariff and there is lack of law enforcement to pay the tariff.
2. Lack of continuity in local political policy affecting the operation of Wastewater Management Authority.
3. Lack of continuity in the efficient management of state organization/state-enterprise to conduct its duties according to its policy on natural resources and environmental management.
4. Deteriorating quality of water resources throughout the country and with the tendency to increase continually especially in main cities and tourist centers.
5. Lack public participation/public willingness.
6. Inadequate budget to operate affecting the expansion of work areas.
7. Lack of continuous thrust from the government.
8. Lack of private sector participation.
9. Lack of integration between Wastewater Management Authority and local administration organizations affecting tariff collection target.

1.5 Using SWOT Analysis to define strategic issues

SWOT Analysis was used as the guideline to establish strategic issues, tactics, to develop and enhance strengths and solve weaknesses, as well as to enhance opportunity and lessen crisis in the operations of the organization.

1. Strategies to Enhance and Develop Strengths

1. Enhance knowledge and promote understanding of local administration organizations and local people to be aware of natural resources and environmental management especially in wastewater management.
2. Build the capacity of local administration organizations to manage wastewater according to standard.
3. Support the integration of works between Wastewater Management Authority, Local Administration Organizations, provinces, provincial group, and local people with efficiency.
4. Survey of critical wastewater areas as well as secure wastewater treatment systems in the critical areas as appropriate.

2. Strategies to Overcome Weaknesses

1. Wastewater Management Authority must amend laws to bring forth the wastewater management Act B.E...
2. Promote investment in wastewater management systems using advance technology and innovation appropriate to the areas.
3. Provide incentive for Local Administration Organizations to use the service of Wastewater Management Authority.
4. Promote measures and operational guidelines in systematic wastewater management in full cycle.
5. Establish wastewater management database country-wide.
6. Allocate workforce to correlate to the increase in mission goals.
7. Establish work system/internal work procedures that is uncomplicated and flexible.

3. Strategies to Enhance Opportunities

1. Is a state organization with the objectives and duties relating to wastewater management with ability to conduct socially or commercially in full scale.
2. Cost of investment and operations to achieve the objectives can be obtained from the government budget.

3. Wastewater Management Authority has experience and expertise in wastewater management and maintenance of the community wastewater treatment goals for over 18 years.
4. Large number of wastewater treatment systems are not ready to operate at full cycle.
5. Missions of the organization correlate to governmental policies, national plan, ministerial plan which gives importance to environmental and wastewater management.
6. The Cabinet approves conducting the wastewater treatment project for Omnoi Municipality in Samut Sakhon Province.
7. Support obtained from international organization with expertise on wastewater management.
8. The public is aware and gives importance to wastewater management.

4. Strategies to reduce crisis and threats

1. Branch offices can be established throughout the country to be ready and expand service business for accessibility.
2. Local political policies affect the operations of Wastewater Management Authority.
3. Wastewater Management Authority has experience and expertise in the management and maintenance of the wastewater treatment systems for over 18 years.
4. Majority of wastewater treatment service users do not want to pay for the tariff and wastewater treatment tariff laws are not enforced.

2. Direction and Policies in Organization Management

- 2.1 Develop and prepare the readiness of the organization and personnel to have capacity to work proactively and reactively in response to government policies toward the roles and duties in wastewater management in wastewater management areas, pollution control areas, and wastewater management target areas.

2.2 Strengthen the confidence in organization management for good image and public acceptance with the target to lead the organization towards sustained wastewater management.

2.2.1 Construct central wastewater treatment systems in target areas by considering the central wastewater treatment plants suitable to the area, community problems, water quality, and readiness of the Local Administrative Organizations to operate the systems.

2.2.2 Establish the tariff system so that Local Administrative Organizations collect wastewater treatment service fee to be sufficient for the maintenance and expansion of service areas.

2.2.3 Conduct public relations so that the people understand and participate in water conservation and wastewater management.

2.3 Manage wastewater in wastewater management areas, pollution control areas, and target areas to achieve the set target correlating to problem response and needs of the society as follows:

2.3.1 Support and enhance the efficiency in integrative proactive management approaching the areas and communities to build close relationship during problem hearing, public participation in decision-making and operation.

2.3.2 Build public cooperation in wastewater management, providing news and understanding to the communities and the public to lessen objection, build cooperation and public confidence.

2.3.3 Conduct wastewater management according to royal initiatives and local knowledge adapted for each area.

2.3.4 Prepare the readiness in management for Local Administrative Organizations and the self-reliance of the communities through capacity development of the personnel to have knowledge and skill in wastewater management.

2.3.5 Conduct public relations campaign on environment and community wastewater pollution as a learning opportunity and providing knowledge through public relations campaign, environmental study, conducting activities to bring about public participation in environmental conservation in the areas.

1) stipulates operational strategies to achieve the objectives and targets as follows:

Strategy 1 Integrative management of wastewater

Strategy 2 Increase the management capacity of wastewater treatment for Local Administrative Organizations.

Strategy 3 Develop research and innovation works in wastewater management.

Strategy 4 Manage the organization through Good Governance.

3. Concepts and Principles

3.1 Concepts

1. Royal Initiatives of His Majesty the King on natural resources management
His Majesty the King delivered a speech on natural resources management on December 5th 1978 on the occasion of his birthday stating that use of natural resources must be done with intelligence which is not to use them wastefully with no benefit or worth, but instead, be careful to use sparingly considering technical aspects, reasons, and suitability with focus on the benefits that will be generated for the country in the present and future in the long-run.
2. The adaptation of Sufficiency Economy Philosophy as a guideline on natural resources and environment management towards a balance between conservation and utilization. It is based on moderation not too much or too little. The use of reasoning, technical knowledge and folk wisdom to make decision considering morals and ethics, and to develop immunity to handle potential changes.
3. Issues and directions in development during the 12th National Economic and Social Development Plan (2017-2021) which stipulates securing stability of resources foundation, balance between conservation and utilization of forestry and wild life resources, bio-diversity, soil and mineral resources, marine and coastal resources with sustainability and justice. To heighten the developmental capacity to drive the economy to be environmental friendly, improve water resource management by the government sector, and

develop early-warning system database, for security of lives and assets of the people.

Encourage public participation through monitoring and follow-up, increase capacity to deal with climate change and reduce risk of natural disasters, drive the country towards environmental friendly economy and society, pollution management and environmental conservation of the air, solid waste, wastewater, toxics, management of sanitary policy structures, create mechanism to drive policies with continuity, with appropriate government organization structures.

4. Government policies declared at the National Legislative Assembly on September 12, 2014 in Clause 9 to be used as the guideline to stipulate strategies, tactics, and objectives according to plan which is to secure stability of resources foundation and create a balance between conservation and utilization with sustainability, during the phase of protection, restoration, conservation of forestry and wildlife. Importance is stress on forest encroachment of state property . Future phase to focus on land management and state property encroachment in which the people can coexist with forest, manage water with unity in both dimension of quantity and quality.

3.2 Principles

1. Sustainable Development is a guideline to development to achieve a balance in terms of economy, society, and environment which must support one another without causing conflicts. The economic development is to expand with quality and competitiveness with considerations to the limits of natural resources and environment that can be conserved to be used overtime. Resources must be used sparingly with great efficiency without bad-effects on the needs of society in the present and the future.
2. Ecosystem Approach is an environmental management principle with sustainability by integrating land use, water, and living things in the area to achieve a balance in conservation of bio-diversity, sustained utilization, and equal sharing.

3. Precautionary Principle is a basic principle considering risk activities that threatens human health and environment. Precautionary measures are to be used to avert potential loss.
4. Users Pay Principle is the principle in which all expenses resulting from the resource users are included in the product and services already.
5. Polluters Pay Principle holds the party polluting the environment to be responsible for the expenses to prevent potential harm to human health and the environment.
6. Public-Private Partnership is the operating principle to achieve success in public service, including management of natural resources and environment between the government and non-government sectors.
7. Good Governance is a good governing principle that can be used both in the government and private sector referring to culture, justice, ethics, and morality which any reasonable person should follow to include 6 aspects as follows:
 1. Rule of law
 2. Justice
 3. Transparency
 4. Participation
 5. Responsibility
 6. Worthiness

3.3 Strategies and Tactics of the Wastewater Management Authority Corporate Plan 2017-2021

Strategy 1 Integrative management of wastewater

Strategic Target

1. Capability to manage wastewater covering the wastewater management areas.
2. Develop the community wastewater management mechanism with effectiveness.
3. Enhance and impart knowledge and understanding on wastewater management to developmental alliance network.

Key Indicators

1. Percentage of increase in construction and management of central wastewater treatment systems in the wastewater management areas.
2. Local Administrative Organizations is prepared to manage wastewater with efficiency.

3. Enhance and impart knowledge and understanding of Local Administrative Organizations and local people.
4. The people receive benefits from treating wastewater

Tactic 1 Construct and manage the wastewater treatment systems in the wastewater management areas.

1. Investment in large-scale wastewater treatment systems.
2. Construct and manage the central wastewater treatment systems for Lower Chao Phraya River Basin and Lower Tha-Chin River Basin, and other areas totaling 5 areas.
 - 2.1 Revision of the Design and Construction Project of wastewater treatment system in Rangsit Municipality of Pathum Thani Province.
 - 2.2 Construction Project of wastewater treatment system in Bang Buathong Municipality of Nonthaburi Province.
 - 2.3 Construction Project of the central wastewater treatment system in Omnoi Municipality of Samut Sakhon Province.
 - 2.4 Construction Project of the wastewater treatment system in Samut Sakhon Municipality of Samut Sakhon Province.
 - 2.5 Construction Project of the wastewater treatment system in Krathumban Municipality of Samut Sakhon Province.
3. Construct and manage small-scale domestic wastewater treatment system.

Strategy 2 To increase the management capacity of wastewater treatment for Local Administrative Organizations.

Strategic Target

1. Rehabilitate and develop the wastewater treatment system with efficiency.
2. Establish the reuse of treated wastewater plan to cover agricultural and public utilities areas.
3. Manage the wastewater treatment systems for Local Administrative Organizations in complete cycle with efficiency.
4. Develop the engineering standards of wastewater treatment systems.
5. Manage the operational costs with efficiency.

Key Indicators

1. Percentage of increase in rehabilitation and development of wastewater treatment system with efficiency.
2. Capability to reuse treated wastewater at least 50% of total water volume.
3. Percentage of increase in projects to manage the wastewater treatment systems for Local Administrative Organizations in complete cycle with efficiency.
4. Percentage of increase in projects on engineering standards of wastewater treatment systems.
5. Suitability of operational costs and volume of influents entering the system.

Tactic 2 To rehabilitate and management of wastewater treatment systems for Local Administrative Organizations.

1. Rehabilitate, develop, and manage wastewater treatment systems for Local Administrative Organizations to be self-managed in the long-term.
2. Provide consultation on community wastewater management for Local Administrative Organizations.
3. Monitoring Plan to assess the efficiency of wastewater treatment system both within and outside the wastewater management areas.

Tactic 3 To manage wastewater according to royal initiatives.

1. To construct and manage community wastewater treatment systems according to royal initiatives.
2. To disseminate knowledge and create understanding in wastewater management according to royal initiatives to target groups.

Tactic 4 To reuse treated wastewater.

1. To reuse treated wastewater
2. Project to reuse treated wastewater

Tactic 5 To develop financial management with stability.

1. Increase efficiency in revenue earnings.
2. Manage investment cost for operations.

Strategy 3 Develop research and innovation works in wastewater management.

Strategic Target

1. Establishment of Monitoring and Wastewater Situation Reporting Center to enhance wastewater management.
2. Develop information system to manage wastewater.
3. Establish the Wastewater Learning Center.
4. Integrate with other organizations relating to law enforcement.

Key Indicators

1. Thailand's Monitoring and Wastewater Situation Reporting Center has database covering all of Wastewater Management Authority operational areas.
2. Establish the Wastewater Learning Center increasing at 1 place per year.

Tactic 6 Develop innovation in wastewater management.

1. Introduce Green Technology in management of wastewater treatment systems.
2. Reduce greenhouse gas emissions from wastewater treatment processes.
3. Project to develop the Learning Center on wastewater management.
4. Conduct research on wastewater management in complete cycle.
5. Develop innovation and technology on wastewater management.
6. Design standards for small, medium, and large scale wastewater treatment systems and wastewater treatment systems according to Royal Initiatives.

Tactic 7 Develop the organization towards being a digital organization.

1. Establish the Innovation Center for wastewater
 - 1.1 Thailand's Monitoring and Wastewater Situation Reporting Center
 - 1.2 Project to install equipments for monitoring and reporting wastewater collection throughout Thailand.
2. Develop information system in wastewater management.
 - 2.1 Project to develop the database integration system and Early warning system for wastewater management.
 - 2.2 Project to develop the Geographic Information System Reporting System (GIS) to increase efficiency of wastewater management.

- 2.3 Project to develop wastewater treatment system database throughout Thailand.
- 2.4 Project to develop tariff collection system of the people residing in the wastewater management areas throughout Thailand.
- 3. Develop the information system for organization management.

Strategy 4 Manage the organization through Good Governance.

Strategic Target

- 1. Enhance Corporate Governance.
- 2. Develop good management system.
- 3. Enhance Corporate Social Responsibility.
- 4. Strengthen good corporate image.

Key Indicators

- 1. Target groups have understanding in wastewater management.
- 2. Efficiency enhancement of organization's management system
- 3. People residing in the areas operated by WMA benefit from CSR conducted by WMA.

Tactic 8 To manage the organization according to good governance.

- 1. Enhance Corporate Governance to prevent and suppression of corruption and misdemeanor.
- 2. Develop good management systems.
 - 2.1 Roles of state-enterprise committee
 - 2.2 Risk Management
 - 2.3 Internal Control
 - 2.4 Internal Audit
 - 2.5 Information Management
 - 2.6 Human Resource Management

Tactic 9 Develop knowledge sharing and organization's image.

- 1. Corporate image enhancement
- 2. Corporate Social Responsibility
- 3. International Collaboration

4. Benefits and values as impacted on economic development, social, and environment under the Wastewater Management Authority Corporate Plan 2017-2021 (Revised Issue 1)

4.1 Benefits derived from country development policy

4.1.1 Community wastewater management under WMA's roles and duties answers the country development policies and strategies by emphasizing community wastewater management to encourage and conserve environmental quality for sustained development.

4.1.2 To manage community wastewater to meet quality standards which paves the way for treated wastewater reuse, giving added-value to treated wastewater for use in private business sector, agricultural sector, service sector, that lowers the economic cost for service users.

4.1.3 Wastewater Management Authority Corporate Plan answers to the need for a balance development in terms of support of economic development to be environmental friendly, reducing the burden of the government to solve the community wastewater problems and giving added benefits to confidence in development and investment within and outside the country.

4.2 Socialwise Benefits and Quality of People's Lives

4.2.1 The people/local communities participate in wastewater management through the use of appropriate technology as well as people are involved in the development and maintenance plan of the wastewater treatment system with sustainability and joint social responsibility.

4.2.2 The people, youngsters, polluters, and various sectors have access to WMA roles and works, see the importance of wastewater management by utilizing the Learning Center/Demonstration areas/actual operation areas which WMA operates at the central level, urban vicinity, various regional areas of the country to support conduct and operation plan to be environmental friendly.

4.2.3 The society and public are informed of WMA roles and duties, and partner alliance in wastewater management development, thus helping WMA and government policies to develop mechanism to support and strengthen various alliance partners to solve wastewater in concrete terms. Especially WMA roles as the main organization in wastewater management, development of personnel capacity, with duties on wastewater management to promote environmental quality.

4.3 Benefits from Quality Management

4.3.1 Wastewater treatment systems that were constructed can be rehabilitated and maintained for efficient operation in not less than 45 areas.

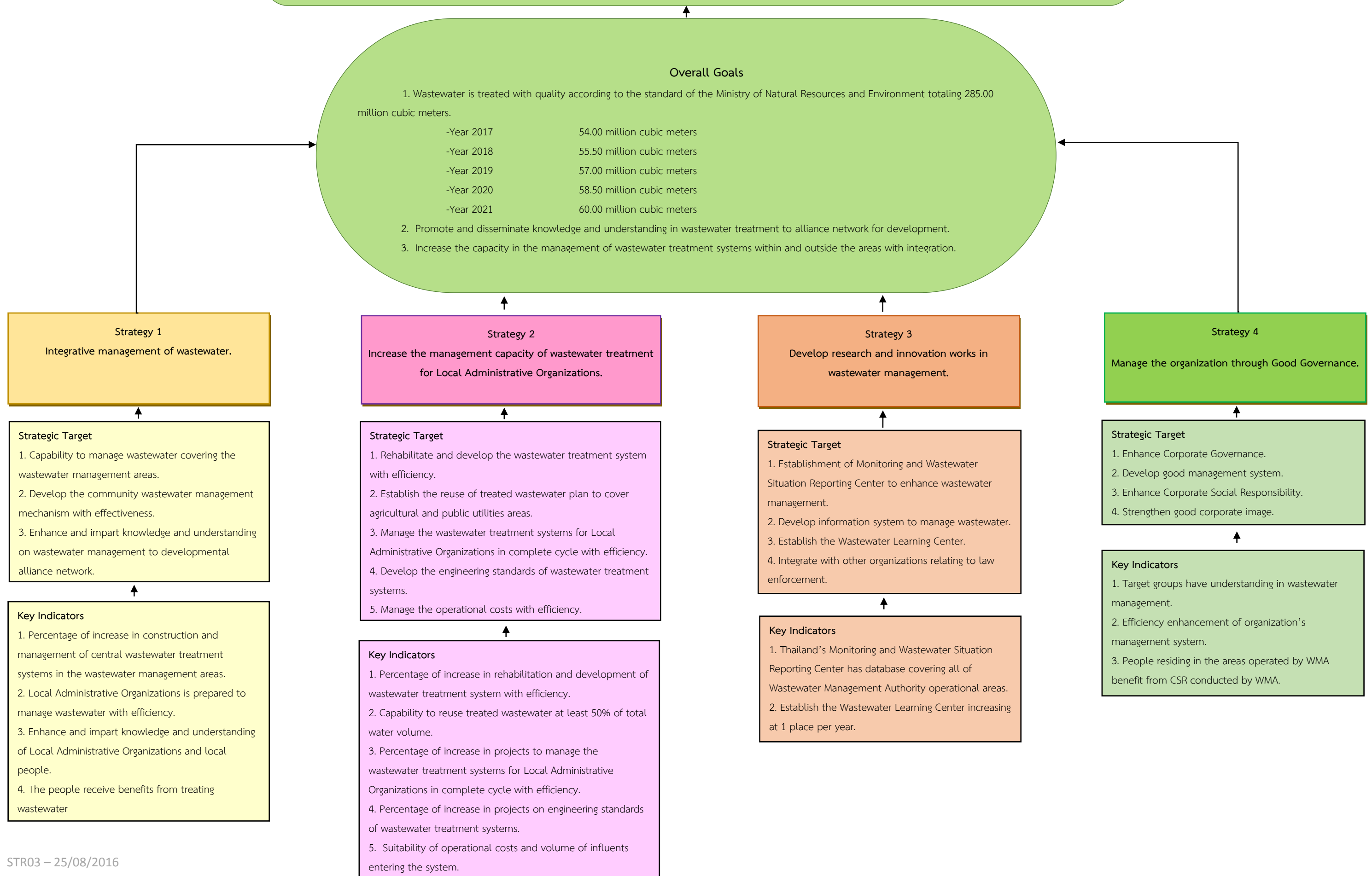
4.3.2 Areas with critical water and environmental quality in Bangkok Metropolis Area and Regions including important river basin areas can lay out development plan and/or construct wastewater treatment systems in response to the problem situation and set development plans to meet the future needs.

4.3.3 Encourage cooperation and exchange of knowledge, technology, and personnel in community wastewater management both within the country and at the Asean community level, enriching the capacity to expand the results of the prototype area in community wastewater management to be known and adapted to other areas.

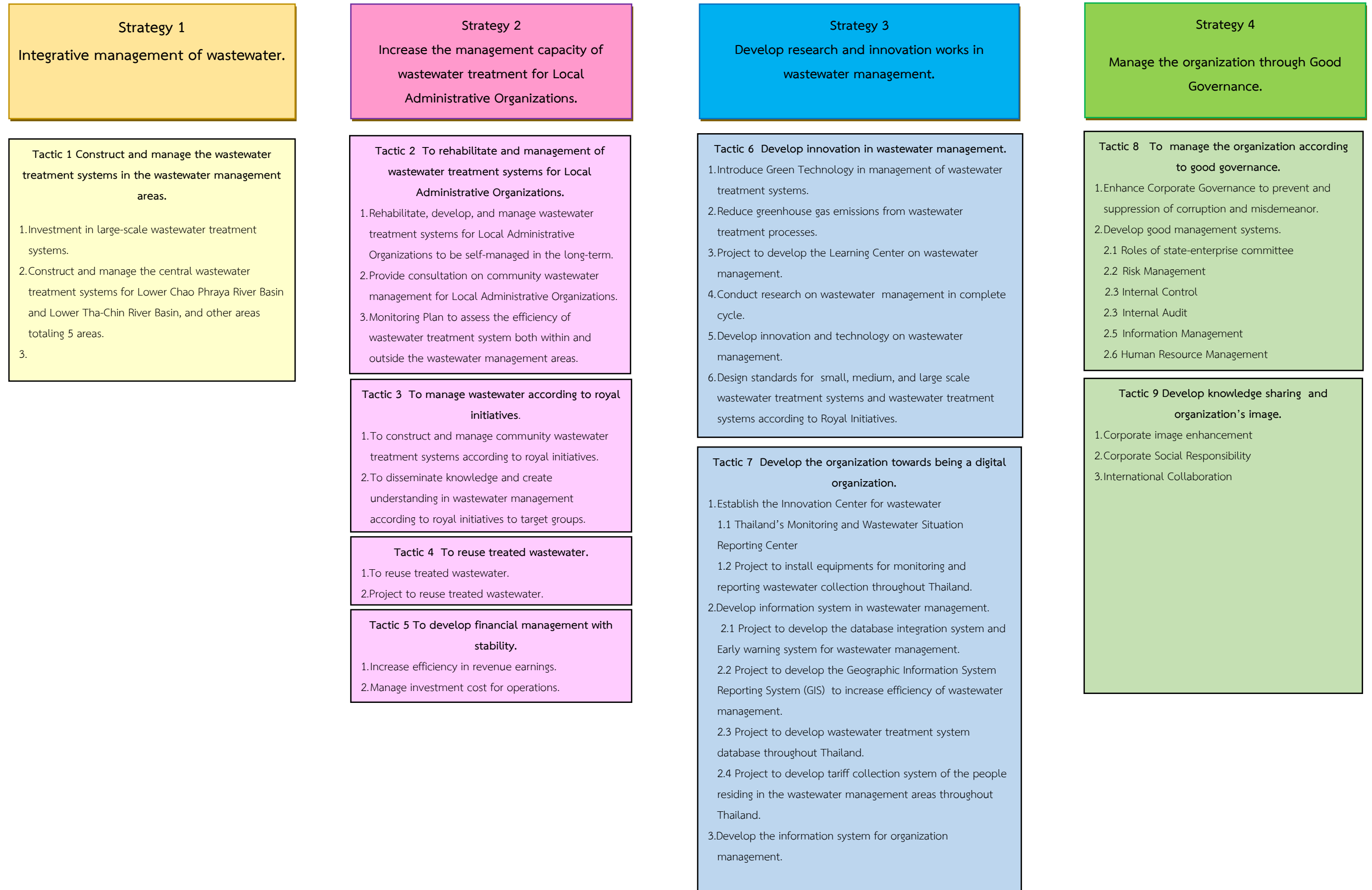
4.3.4 WMA receives recognition and is accepted in community wastewater management, building confidence for the country, able to give consultation on policies /development plans on wastewater management to country administrators using expertise, as well as encourage good governance, transparency, justice, auditable, with joint social responsibility.

Wastewater Management Authority Corporate Plan 2017 - 2021 (Revised Issue 1)

Vision “To manage domestic wastewater to meet the standard with sustainability within the year 2026”

Vision “To manage domestic wastewater to meet the standard with sustainability within the year 2026.”

บทที่ 1

บทนำ

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

สถานการณ์ด้านทรัพยากรน้ำและน้ำเสีย เป็นประเด็นสำคัญที่หลายฝ่ายต่างให้ความสนใจในการดำเนินงาน มาตรการ แผนงาน เพื่ออนุรักษ์ พื้นฟู และจัดการการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนภายใต้การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากทุกภาคส่วน ซึ่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) มีแนวทางการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการสร้างเสริมความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยมีแนวคิดการบริหารจัดการน้ำเสียแบบบูรณาการ (Integrated Wastewater Management) มุ่งเน้นแนวทางการบริหารจัดการเชิงระบบ มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานอย่างเป็นระบบ รวมทั้งการให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาวิกฤติ ด้วยเหตุนี้ การดำเนินการเพื่อการแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำจึงเป็นภารกิจสำคัญของประเทศที่ต้องรีบดำเนินการเป็นกรณีเร่งด่วน เพื่อส่งเสริมให้เกิดคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีและมีคุณภาพอันเป็นการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยรวมต่อไป

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ดำเนินนโยบายในเรื่องการแก้ไขปัญหาน้ำเสียมาเป็นลำดับ โดยคำนึงถึงการลดการปล่อยน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดและการควบคุมคุณภาพน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดให้ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ ถึงอย่างไรก็ตามการแก้ไขปัญหาน้ำเสียนั้นยังเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการและภาคส่วนต่างๆ รวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการวางระบบการรวบรวมและบำบัดน้ำเสียที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับขนาดของการประกอบการหรือชุมชน ระบบในการบำบัดน้ำเสียนั้นมีทั้งที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาและความรู้ท้องถิ่น ซึ่งการแก้ไขปัญหาน้ำเสียตลอดระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมากระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้บูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนากลไกที่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาในภาพรวม

อนึ่ง สถานการณ์ปัจจุบันเป็นที่ประจักษ์ชัดว่าปัญหาเรื่องของทรัพยากรน้ำ ทั้งในด้านน้ำท่วมภัยแล้ง และคุณภาพน้ำ การดำเนินนโยบายของภาครัฐจึงได้มุ่งเน้นในการที่จะศึกษารูปแบบที่มีความเหมาะสมในการที่จะใช้น้ำทิ้งที่ผ่านการบำบัดแล้วมาสนับสนุนการแก้ไขปัญหาวิกฤติภัยแล้ง เพื่อเป็นการบรรเทาปัญหาการขาดแคลนน้ำและเป็นการเพิ่มมูลค่าและโอกาสในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำที่ผ่านการบำบัดที่ได้ตามมาตรฐาน องค์การจัดการน้ำเสียได้มีการบูรณาการความร่วมมือกับหลายภาคส่วนเพื่อให้สามารถเชื่อมประสานและสนับสนุนให้การบริหารจัดการของระบบบำบัดน้ำเสีย ที่ดำเนินการโดยองค์การจัดการน้ำเสียนั้นสามารถส่งผ่านน้ำที่ผ่านการบำบัดไปยัง หน่วยบริการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น

เกษตรกร หรือผู้ประกอบการต่างๆ ได้สามารถนำน้ำเหล่านั้นมาใช้ประโยชน์ให้ตอบสนองต่อศักยภาพและความต้องการอย่างแท้จริง

องค์การจัดการน้ำเสีย (Wastewater Management Authority : WMA) เป็นหน่วยงานรัฐวิสาหกิจสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การจัดการน้ำเสีย เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2538 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นองค์กรดำเนินการจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมสำหรับการบำบัดน้ำเสียในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย รวมทั้งให้บริการรับบริหารหรือจัดการระบบบำบัดน้ำเสียทั้งในและนอกเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย รวมทั้งบริการหรือกิจการต่อเนื่องที่เกี่ยวกับการจัดการน้ำเสียอย่างมีประสิทธิภาพในเชิงพาณิชย์

ตลอดระยะเวลาการดำเนินงานขององค์การจัดการน้ำเสียได้ตระหนักถึงความสำคัญและบทบาทองค์กรในการทำหน้าที่การจัดการน้ำเสียให้กับท้องถิ่นและผู้รับบริการ แต่ด้วยสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจของประเทศ เงื่อนไขทางสังคม และข้อจำกัดด้านงบประมาณ ความเข้มแข็งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมถึงสมรรถนะของบุคลากรที่มีจำกัด ดังนั้น การพัฒนาศักยภาพของการบริหารจัดการน้ำเสียให้กับพื้นที่จัดการน้ำเสียจึงให้ความสำคัญกับองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบด้านการบูรณาการหน่วยงานในการปฏิบัติงาน (Clustering) โดยเฉพาะกลุ่มภารกิจด้านสิ่งแวดล้อมและด้านทรัพยากรน้ำ
 2. องค์ประกอบด้านความพร้อมขององค์กรทั้งในด้านนโยบาย/แผนงาน งบประมาณ บุคลากร และบทบาทภารกิจ (Core Function)
 3. การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย/ท้องถิ่นให้เข้มแข็ง (Empowerment)
- ดังนั้น องค์การจัดการน้ำเสียจึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาระบบกลไกรองรับการดำเนินงานให้ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนที่สอดคล้องกับนโยบายหลักของประเทศ

การจัดทำแผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ. 2560 – 2564 (ทบทวนครั้งที่ 1) มีจุดมุ่งหมายเพื่อการทบทวนนโยบาย แผนการดำเนินงานขององค์การจัดการน้ำเสีย การวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอกที่มีผลต่อการดำเนินงานขององค์กร กลยุทธ์ในการปรับตัวขององค์กร เพื่อให้รองรับการดำเนินงานให้สอดคล้องกับบทบาทภารกิจในการแก้ไขปัญหา น้ำเสีย รวมทั้งข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาปรับปรุงการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อให้ก้าวสู่การเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง (High Performance Organization : HPO) ภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการดำเนินงานซึ่งกันและกัน เพื่อให้สามารถผลักดันแผนวิสาหกิจองค์การไปสู่การปฏิบัติได้จริงอย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งยังเป็นการยกระดับสมรรถนะขององค์กรภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจให้มีขีดความสามารถในการบริหารงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการแก้ไขปัญหาของประเทศ

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อวิเคราะห์ และทบทวนนโยบาย แผนการดำเนินงานตามภารกิจด้านการจัดการน้ำเสียขององค์การการจัดการน้ำเสียที่ผ่านมา
2. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่อาจมีผลกระทบเชื่อมโยงต่อบทบาทภารกิจองค์การการจัดการน้ำเสียที่ดำเนินงานในปัจจุบัน
3. เพื่อจัดทำแผนวิสาหกิจองค์การการจัดการน้ำเสีย พ.ศ. 2560 – 2564 (ทบทวนครั้งที่ 1) ที่สอดคล้องกับนโยบายรัฐ นโยบายของผู้ถือหุ้นภาครัฐ นโยบายการจัดการน้ำเสียชุมชนของหน่วยงานที่มีภารกิจด้านสิ่งแวดล้อมและด้านทรัพยากรน้ำ ศักยภาพองค์กร การมีส่วนร่วม สถานการณ์ของปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นที่คำนึงถึงความสามารถในการบูรณาการความร่วมมือของหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกอย่างมีเอกภาพและเกิดประสิทธิภาพในทางปฏิบัติ
4. เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการพัฒนากลไกการขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำเสียให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ภายใต้การมีส่วนร่วมของบุคลากรภายในองค์กร และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

1.3 กรอบแนวทางการจัดทำแผนวิสาหกิจองค์การการจัดการน้ำเสีย พ.ศ. 2560-2564 (ทบทวนครั้งที่ 1)

การจัดทำแผนวิสาหกิจองค์การการจัดการน้ำเสีย พ.ศ.2560-2564 (ทบทวนครั้งที่ 1) กำหนดกรอบแนวคิดในการจัดทำให้ครอบคลุมกิจกรรม เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อการดำเนินงานทุกด้านเชื่อมโยงกันในเชิงเหตุและผล ดังนี้

1.3.1 เนื้อหาสาระของแผนวิสาหกิจองค์การการจัดการน้ำเสีย พ.ศ. 2560-2564 (ทบทวนครั้งที่ 1) โดยทั่วไป ครอบคลุมเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้

1.3.1.1 การทบทวนและวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมทั้งภายในภายนอกที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์กร เช่น เศรษฐกิจ นโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำเสียและสิ่งแวดล้อม สถานการณ์น้ำเสีย คุณภาพแหล่งน้ำ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา เป็นต้น

1.3.1.2 วิสัยทัศน์ขององค์กร (Vision) ซึ่งเป็นภาพในอนาคตที่องค์กรต้องการให้เกิดขึ้น หรือความสำเร็จในอนาคตที่องค์กรต้องการ

1.3.1.3 พันธกิจขององค์กร (Mission)

1.3.1.4 นโยบาย วัตถุประสงค์ State of Direction ค่านิยมหลัก

1.3.1.5 สภาพการณ์ภายนอกและภายในองค์กรที่มีผลต่อการบรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจขององค์กร

1.3.1.6 ประเด็นปัญหาหลัก (Strategic Issues) ที่องค์กรต้องดำเนินการแก้ไข

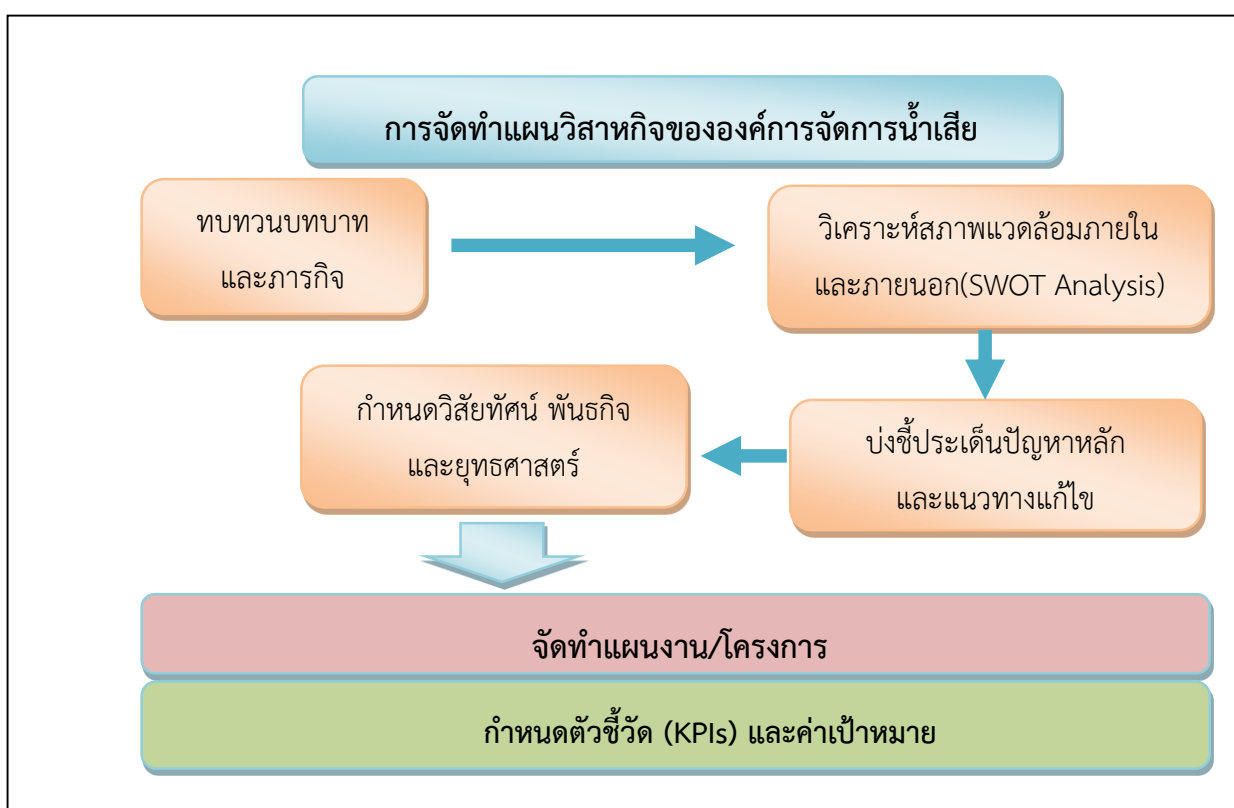
1.3.1.7 ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และแผนงาน/โครงการ ในการจัดการกับประเด็นปัญหาหลักต่างๆ

1.3.1.8 งานที่ต้องดำเนินการเพื่อแปลงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติโดยหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในองค์กร

1.3.2 กระบวนการจัดทำแผนวิสาหกิจองค์การการนํ้าเสีย

กระบวนการวางแผนวิสาหกิจองค์การการนํ้าเสีย พ.ศ.2560-2564 (ทบทวนครั้งที่ 1) แสดงกระบวนการไว้ในแผนภาพดังนี้

แผนภาพที่ 1-1 การจัดทำแผนวิสาหกิจองค์การการนํ้าเสีย

1.3.2.1 ทบทวนบทบาทและภารกิจองค์การการนํ้าเสีย เพื่อกำหนดลักษณะสำคัญขององค์กร พิจารณาขอบข่ายของบทบาทภารกิจของการจัดตั้งองค์กรเป็นหลักโดยต้องคำนึงถึงสัมฤทธิ์ผลของการดำเนินงานที่ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและสถานการณ์ของปัญหานํ้าเสียที่ต้องได้รับการแก้ไขหรือจัดการโดยเร่งด่วน

1.3.2.2 การวิเคราะห์ปัจจัยต่างๆ (SWOT Analysis) ที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์การการนํ้าเสีย

1.3.2.3 การกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานและตัวชี้วัด (KPIs) เพื่อใช้ในการวัดผลและประเมินความสำเร็จของการดำเนินงาน

1) วิเคราะห์สถานการณ์หรือปัจจัยภายนอกต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์การการจัดการน้ำเสีย เพื่อบ่งชี้โอกาส (Opportunities) ในการดำเนินงาน และภัยคุกคามหรือความเสี่ยง (Threats) ที่มีผลทางลบต่อการดำเนินงานขององค์การการจัดการน้ำเสีย อาทิ นโยบายของรัฐบาล สภาวะเศรษฐกิจ สภาพสังคม การพัฒนาเทคโนโลยี เป็นต้น

2) วิเคราะห์สถานการณ์ภายในขององค์การการจัดการน้ำเสียด้านต่างๆ เช่น ด้านการดำเนินงาน รายได้ รายจ่าย ผลประกอบการด้านการเงิน ทรัพยากรบุคคล ผลิตภาพของบุคลากร การใช้เทคโนโลยี และประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ทั้งนี้เพื่อกำหนดจุดแข็ง (Strengths) และจุดอ่อน (Weaknesses) ขององค์การการจัดการน้ำเสียที่มีผลต่อการบรรลุเป้าหมายหลักด้านต่างๆ

3) จากผลการวิเคราะห์ที่ได้นำมากำหนดประเด็นปัญหาหลัก (Strategic Issues) ยุทธศาสตร์ (Strategies) และกลยุทธ์ (Tactics) ในการดำเนินงานเพื่อดำเนินการกับประเด็นปัญหาหลักด้านต่างๆ

4) กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ เพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการปรับตัวขององค์กรเพื่อให้รองรับการดำเนินงานให้สอดคล้องกับบทบาทภารกิจในการแก้ไขปัญหาน้ำเสีย เพื่อให้ก้าวสู่การเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูง (High Performance Organization: HPO)

5) จัดทำแผนงาน/โครงการต่างๆ เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ด้านต่างๆ ประกอบด้วย หน่วยงานที่รับผิดชอบ งานที่ต้องดำเนินการ ระยะเวลาดำเนินงาน งบประมาณ กำหนดตัวชี้วัดและเป้าหมายที่เหมาะสม สำหรับการติดตามประเมินผล

1.4 ขอบเขตและขั้นตอนการดำเนินงาน

ขอบเขตการดำเนินการจัดทำแผนวิสาหกิจองค์การการจัดการน้ำเสีย พ.ศ.2560-2564 (ทบทวนครั้งที่ 1) ครอบคลุมกระบวนการทบทวนและประมวลผลการดำเนินงานที่ผ่านมา โดยมีขอบเขตการศึกษาและขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาทบทวนนโยบายการดำเนินงานด้านการจัดการน้ำเสียที่สอดคล้องกับบทบาทภารกิจขององค์การการจัดการน้ำเสีย โดยพิจารณาในประเด็นต่างๆ เช่น อำนาจหน้าที่ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การการจัดการน้ำเสีย (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2558 ความครอบคลุมของอำนาจหน้าที่ที่ต้องจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนรวม การฟื้นฟูและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน รวมถึงการให้บริการเชิงสังคมและเชิงพาณิชย์ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์กรโดยต้องบรรลุบทบาทภารกิจ 2 ด้าน คือ

(1) การเป็นองค์กรสาธารณูปโภค (Public Utility Organization) ของส่วนกลางที่เข้าไปดำเนินการในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย

(2) บทบาทภารกิจด้านการเป็นองค์กรให้บริการ (Service Provider) ของส่วนกลางที่ให้บริการแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเจ้าของแหล่งน้ำเสียอื่นๆ

2) วิเคราะห์ความเชื่อมโยงของบทบาทภารกิจขององค์การจัดการน้ำเสียที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในการส่งเสริม/สนับสนุนท้องถิ่นในการจัดการน้ำเสีย รวมทั้งกลไกการประสานการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงาน/องค์กรที่มีบทบาทภารกิจเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะหน่วยงานในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่อาจส่งผลกระทบต่อบทบาทการดำเนินงานขององค์การจัดการน้ำเสีย ทั้งในปัจจุบันและต่อเนื่องถึงอนาคต เช่น

- (1) นโยบายและแผนการพัฒนาของประเทศ
- (2) การมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนท้องถิ่น
- (3) สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
- (4) ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี/ฐานความรู้ความเชี่ยวชาญ
- (5) ความพร้อมขององค์กรรับผิดชอบหลักการบูรณาการการทำงาน
- (6) ความร่วมมือและการสนับสนุนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- (7) ทางเลือกของเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

3) บทบาทผลการดำเนินงานที่สำคัญขององค์การจัดการน้ำเสียที่ได้ดำเนินงานมา ที่ยืนยันถึงความสำเร็จของการบริหารงานด้านการจัดการน้ำเสียในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย เช่น การดำเนินงานด้านการสร้างจิตสำนึก การอบรมให้ความรู้ด้านการจัดการน้ำเสียให้กับประชาชนในพื้นที่ที่ดำเนินงานบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย พื้นที่โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ การสำรวจ ออกแบบให้คำปรึกษาในการควบคุมงาน และบริหารงานก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย การก่อสร้างและให้บริการงานบำบัดน้ำเสียแก่หน่วยงานต่างๆ การปรับปรุงฟื้นฟูและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

4) ยกร่างแผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ.2560-2564 (ทบทวนครั้งที่ 1) ที่สอดคล้องกับทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) แผนนโยบายของผู้ถือหุ้นภาครัฐ (Statement of Direction : SOD) ที่เป็นแนวทางในการกำกับดูแล และชี้ประเด็นที่องค์กรควรให้ความสำคัญและเร่งดำเนินการ นโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจสาขาสาธารณูปการ ยุทธศาสตร์และนโยบายของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนคำนึงถึงความสามารถ

ของบุคลากรและองค์กรในการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าประสงค์ของงาน ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วม ทั้งนี้ ให้มีเนื้อหาสาระของแผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ.2560-2564 (ทบทวนครั้งที่ 1) ครอบคลุมถึงประเด็นต่างๆ อาทิ

4.1) ประเด็นด้านการจัดให้มีการบริหารจัดการ/ฟื้นฟูระบบบำบัดน้ำเสียในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย

- (1) สำรวจ วางแผน ออกแบบ และก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย
- (2) บริหารจัดการและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสีย และการติดตามตรวจสอบ
- (3) จัดเก็บค่าบริการจากผู้ให้บริการระบบบำบัดน้ำเสีย

4.2) ประเด็นด้านการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานผู้รับบริการ

- (1) จัดทำคู่มือการจัดการน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (2) อบรมพัฒนาศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการน้ำเสียชุมชน
- (3) ทำข้อตกลงร่วมเพื่อให้การจัดการน้ำเสียในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสียบรรลุเป้าหมาย
- (4) จัดเตรียมความพร้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการน้ำเสียด้วยตนเอง

ตนเอง

4.3) ประเด็นด้านการบริหารจัดการที่ดี มีธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วม

- (1) พัฒนาศักยภาพของบุคลากรที่สอดคล้องกับสมรรถนะส่วนบุคคล
- (2) พัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานเชิงธุรกิจและช่องทางการแสวงหารายได้
- (3) พัฒนาสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ
- (4) พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารกิจการที่ดี มีธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วม
- (5) จัดการความรู้ในองค์กร (Knowledge Management)

4.4) ประเด็นด้านการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม

- (1) ศึกษา ทบทวน และการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำเสีย
- (2) ทบทวนและปรับปรุงระเบียบและข้อบังคับเกี่ยวกับลักษณะสำคัญขององค์กร
- (3) วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการจัดการน้ำเสียชุมชน
- (4) ศึกษาวิจัยเพื่อการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่สังคม

4.5) ให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการพัฒนาและปรับปรุงกลไกการบริหารจัดการองค์การจัดการน้ำเสียให้มีประสิทธิภาพ เช่น การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำเสียและคุณภาพสิ่งแวดล้อม การสนับสนุนความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การบูรณาการการดำเนินงานร่วม

ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำเสีย การพัฒนาระบบโครงสร้างองค์กรที่มีความพร้อมในการดำเนินงาน เป็นต้น

5) การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานขององค์การจัดการน้ำเสีย เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ.2560-2564 (ทบทวนครั้งที่ 1) และการจัดประชุมเพื่อพัฒนากลไกการสื่อสารแผนและการขับเคลื่อนแผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ.2560 - 2564 (ทบทวนครั้งที่ 1) ไปสู่การปฏิบัติ

บทที่ 2

ทบทวนองค์กร นโยบาย
และแผนงานที่เกี่ยวข้องกับ
การจัดการน้ำเสียและ
สิ่งแวดล้อม

บทที่ 2

ทบทวนองค์กร นโยบาย และแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำเสีย และสิ่งแวดล้อม

องค์การจัดการน้ำเสียได้จัดให้มีกระบวนการทบทวนแผนวิสาหกิจองค์กร โดยมีวิเคราะห์สภาพองค์กรตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ. 2538 (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2558 รวมทั้งแผนงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำเสียและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เช่น พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 นโยบายรัฐบาล แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – 2564) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579) ยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจ สาธารณูปการ ยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นโยบายและพื้นที่เป้าหมายการจัดการน้ำเสียชุมชน เป็นต้น

2.1 การวิเคราะห์องค์การจัดการน้ำเสีย ตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง

องค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ. 2558

องค์การจัดการน้ำเสีย จัดตั้งขึ้นตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ.2538 และปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม ในปี พ.ศ.2540 ปี พ.ศ.2548 ในมาตรา 6 (หน้า 4) คือ “การจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวม สำหรับการบำบัดน้ำเสียภายในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย และการให้บริการรับบริหารหรือจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย ทั้งในและนอกเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย รวมทั้งบริการหรือกิจการต่อเนื่องที่เกี่ยวกับการจัดการน้ำเสียอย่างมีประสิทธิภาพในเชิงเศรษฐกิจ” โดยมีวัตถุประสงค์เพิ่มขึ้น

จากเดิม คือ มีการให้บริการหรือจัดการระบบบำบัดน้ำเสียทั้งในและนอกเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย เพื่อให้องค์การจัดการน้ำเสียมีอำนาจครอบคลุมในการจัดการระบบบำบัดน้ำเสียให้กับองค์กรปกครองท้องถิ่นซึ่งมีระบบอยู่แล้ว สามารถเดินระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ และในปี 2558 แก้ไขในมาตรา 26 วรรคสอง โดยให้ผู้รักษาการแทนผู้อำนวยการมีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกับผู้อำนวยการ

“เขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย” หมายความว่า พื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดสมุทรสาคร และพื้นที่อื่นตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตามมาตรา 3

อำนาจหน้าที่ขององค์การจัดการน้ำเสีย เป็นไปตามมาตรา 7 ให้องค์การจัดการน้ำเสียมีอำนาจกระทำการต่างๆ ภายในขอบวัตถุประสงค์ (มาตรา 6) ซึ่งอำนาจดังกล่าวมีดังนี้

(1) ถือกรรมสิทธิ์ มีสิทธิครอบครองหรือทรัพย์สินต่าง ๆ สร้าง ซื้อ ว่าจ้าง รับจ้าง จัดหา ขยาย จำหน่าย เช่า ให้เช่า เช่าซื้อ ให้เช่าซื้อ ยืม ให้ยืม รับจำนำ รับจำนอง แลกเปลี่ยน โอน รับโอน หรือดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับทรัพย์สิน ทั้งในและนอกราชอาณาจักร ตลอดจนรับทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

(1/1) ให้คำแนะนำหรือเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเกี่ยวกับการประกาศกำหนดเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย

(2) สำรวจ วางแผนปฏิบัติการ ออกแบบ ก่อสร้าง ดำเนินการ จัดการและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียและระบบบำบัดน้ำเสียรวม รวมทั้งติดตามตรวจสอบผลการดำเนินการของระบบบำบัดน้ำเสียทั้งในและนอกเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย และระบบบำบัดน้ำเสียรวมในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย

(3) ดำเนินการเกี่ยวกับการนำน้ำเสียกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่และการผลิตพลังงานจากน้ำเสีย เพื่อให้เป็นไปตามแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามกฎหมาย ว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและตามข้อตกลงร่วม

(4) ทำข้อตกลงร่วม เพื่อให้การจัดการน้ำเสียในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสียบรรลุเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ

(5) เก็บค่าบริการ ค่าธรรมเนียม หรือค่าบริหารจัดการสำหรับการบำบัดน้ำเสีย

(6) กู้หรือยืมเงินภายในและภายนอกราชอาณาจักร

(7) ให้กู้หรือให้ยืมเงินโดยมีหลักประกันด้วยทรัพย์สินเพื่อประโยชน์แก่กิจการขององค์การจัดการน้ำเสีย

(8) ออกพันธบัตรหรือตราสารอื่นใดเพื่อการลงทุน

(9) จัดตั้งบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดเพื่อประกอบกิจการจัดการน้ำเสียในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย

(10) เข้าร่วมกิจกรรมกับหน่วยงานอื่นไม่ว่าจะเป็นของเอกชนหรือของรัฐ ทั้งในและนอกราชอาณาจักร หรือกับองค์การระหว่างประเทศ หรือถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่กิจการอันอยู่ในวัตถุประสงค์ขององค์การจัดการน้ำเสีย

(11) ตั้งหรือรับเป็นตัวแทน ตัวแทนค้าต่าง หรือนายหน้าในกิจการตามวัตถุประสงค์ขององค์การจัดการน้ำเสีย

(12) ว่าจ้างหรือมอบให้บุคคลใดประกอบกิจการส่วนหนึ่งส่วนใดขององค์การจัดการน้ำเสีย

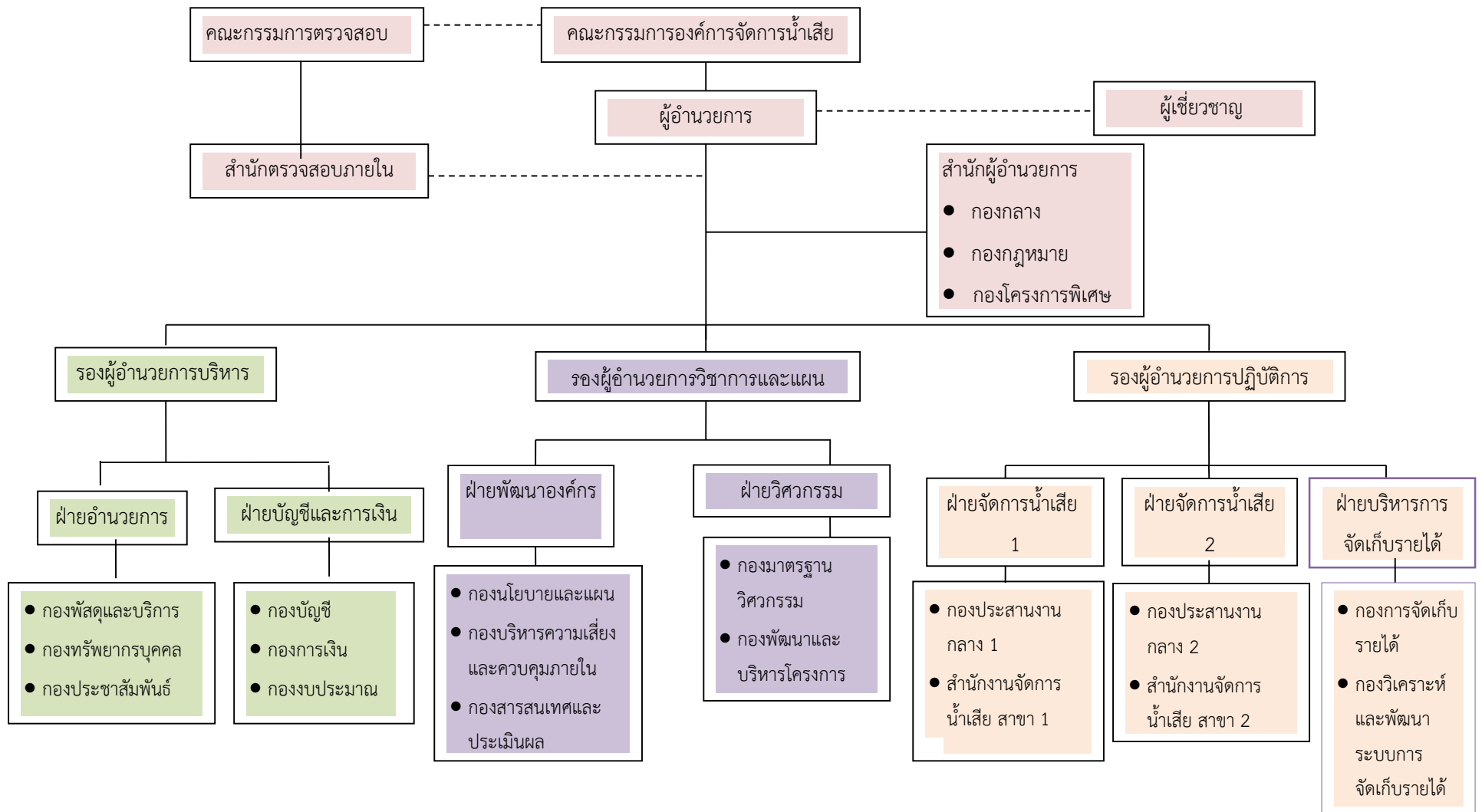
(13) ประสานงานกับราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น หรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำเสีย

(14) กระทำการอื่นบรรดาที่เกี่ยวกับหรือเนื่องในการจัดการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ของ องค์การจัดการน้ำเสีย

ในการจัดเก็บค่าบริการ ค่าธรรมเนียม หรือค่าบริการจัดการตามข้อ (5) องค์การจัดการน้ำเสีย อาจมอบหมายให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐจัดเก็บหรือเรียกเก็บเพื่อ องค์การจัดการน้ำเสีย ก็ได้ ทั้งนี้โดยให้คิดค่าใช้จ่ายตามอัตราที่องค์การจัดการน้ำเสีย ตกลงร่วมกับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่จัดเก็บหรือเรียกเก็บนั้น แล้วแต่กรณี

โครงสร้างองค์กรขององค์การจัดการน้ำเสีย (ตั้งแต่ปี พ.ศ.2538) มีการจัดโครงสร้างการบริหารแบบหน้าที่ (Function Structure) ซึ่งแบ่งตามงานหลักขององค์การ โครงสร้างองค์กรสามารถแบ่งออกเป็น 3 ส่วนงานหลัก ประกอบด้วย ส่วนงานบริหาร ส่วนงานพัฒนาธุรกิจ และส่วนงานปฏิบัติการ แต่ละส่วนงานจะประกอบไปด้วยฝ่ายต่าง ๆ ซึ่งกำกับดูแลโดยรองผู้อำนวยการในส่วนงานนั้นๆ นอกจากนี้ ฝ่ายต่างๆ ดังกล่าว ยังแบ่งย่อยเป็นหน่วยงานระดับกอง แต่ละกองจะขึ้นตรงต่อผู้อำนวยการฝ่ายตามสายงานบังคับบัญชา ปัจจุบันได้มีการปรับโครงสร้างองค์การจัดการน้ำเสีย เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจหน้าที่ และแนวโยบายการบริหารตามที่มีทิศทางภาพรวมที่มีทิศทางที่เปลี่ยนแปลงไป องค์การจัดการน้ำเสียได้ทำการปรับปรุงแก้ไขโครงสร้างการบริหารใหม่ เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2559 โดยโครงสร้างองค์กรใหม่ยังคงจัดโครงสร้างการบริหารแบบหน้าที่ (Function Structure) ซึ่งแบ่งตามงานหลักขององค์การ และจัดแบ่งส่วนงานออกเป็น 3 สายงานหลัก ประกอบด้วย สายงานบริหาร สายงานวิชาการและแผน และสายงานปฏิบัติการ โดยมีโครงสร้างอัตราค่าจ้างรวม 167 อัตรา ตามแผนผังที่ 2-1

แผนผังที่ 2-1 โครงสร้างองค์การจัดการน้ำเสีย (167 อัตรา)

2.2 สารสำคัญแห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

แห่งชาติ พ.ศ.2535

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 จัดเป็นกฎหมายที่ใช้ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ฉบับที่ 4 และถือเป็นกฎหมายที่เปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรของประเทศไทยในยุคสมัยนั้นเป็นอย่างมาก เป็นรากฐานสำคัญในการควบคุมการใช้ประโยชน์ ดุล อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นรูปธรรม มีการกำหนดแบบแผนการดำเนินการต่างๆ การให้อำนาจเจ้าพนักงานในการควบคุมการพัฒนาต่างๆ ให้ต้องดำเนินการอย่างรับผิดชอบและสอดคล้องกับหลักการอนุรักษ์และการพัฒนาอย่างยั่งยืน แต่อย่างไรก็ตามกฎหมายฉบับนี้เริ่มจะมีความล้าสมัย เริ่มมีจุดอ่อนในการควบคุมและแก้ไขปัญหาในปัจจุบัน เนื่องจากการพัฒนาที่มีความรวดเร็วขึ้นกว่าในอดีต เทคโนโลยีใหม่ๆ มลพิษใหม่ ข้อมูลความรู้ที่เพิ่มขึ้น บทบาทของภาคประชาชน ภาวะโลกร้อน และกระแสความรับผิดชอบต่อการดำเนินกิจกรรมที่ความเข้มข้นขึ้นทุกขณะ กฎหมาย กฎ กติกา ทั้งในระดับโลก ภูมิภาค ประเทศ และท้องถิ่นที่มีการวิวัฒน์มาอย่างต่อเนื่อง จึงเป็นที่แน่ชัดแล้วว่าประเทศไทยจำเป็นต้องมีการปรับปรุง พรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ให้มีความทันสมัยและสามารถเป็นแม่แบบของการควบคุม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้สามารถอำนวยความสะดวกเข้าสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนได้ สนับสนุนแนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจแบบสร้างสรรค์ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการที่ประเทศไทยได้มีรัฐธรรมนูญแห่งประเทศไทย พ.ศ.2540 และ พ.ศ. 2550 ที่ถือว่ามีความล้าหน้าทันกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกไปมากกว่า พ.ร.บ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 ยิ่งเป็นเหตุให้ต้องมีการปรับแก้ พ.ร.บ.ฉบับดังกล่าว โดยเฉพาะการรับรองสิทธิในการเป็นปัจเจกชน ชุมชนท้องถิ่น การกระจายอำนาจการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาของพื้นที่ของตนอย่างกว้างขวาง

สำหรับสาระสำคัญของ พรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 แบ่งออกเป็นคำนิยาม 11 มาตรา (ประกอบด้วย ชื่อพระราชบัญญัติ ระยะเวลาที่มีผลบังคับใช้ ยกเลิก พรบ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติก่อนหน้านี้ทั้ง 3 ฉบับ คำจำกัดความ จังหวัดหรือผู้ว่าราชการจังหวัด สิทธิและหน้าที่ของบุคคล การจดทะเบียนองค์กรเอกชน การขอรับความช่วยเหลือขององค์กรเอกชนที่ได้รับการขึ้นทะเบียน อำนาจนายกรัฐมนตรีในกรณีเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภัยอันตรายต่อสาธารณชนอันเนื่อง มาจากภัยธรรมชาติหรือภาวะมลพิษที่เกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษอย่างร้ายแรง การกำหนดมาตรการล่วงหน้าในการป้องกันและแก้ไขเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภัยอันตรายร้ายแรง และกำหนดให้นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ปัจจุบัน) รักษาการตามที่กำหนดใน พรบ.) หมวดต่างๆ อีก 7 หมวด ระหว่างมาตรา 12-111 และบทเฉพาะกาลอีก 4 มาตรา (112-115) สรุปสาระที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับองค์การการนํ้าเสีย ได้แก่

หมวด 4 การควบคุมมลพิษ ในหมวดนี้แบ่งออกเป็น 8 ส่วน ว่าด้วยการกำหนดขั้นตอนในการควบคุมมลพิษไว้อย่างครอบคลุมตั้งแต่การให้อำนาจหน้าที่ การดำเนินการ การรับผิดชอบ ตลอดจนถึงบทลงโทษ สำคัญของหมวดที่ 4 ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 คณะกรรมการควบคุมมลพิษ กำหนดให้มีการตั้ง “คณะกรรมการควบคุมมลพิษ” โดยมีปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นประธาน และหัวหน้าหน่วยงานในระดับกรมอีก 11 หน่วยงาน ปลัดกรุงเทพมหานคร และผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกิน 5 คน และให้อำนาจหน้าที่ในการควบคุมมลพิษตามมาตรา 53 ไว้ 12 ประการดังนี้

(1) เสนอแผนปฏิบัติการเพื่อป้องกันหรือแก้ไขอันตรายอันเกิดจาก การแพร่กระจายของมลพิษหรือภาวะมลพิษต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

(2) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการให้มีการดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติม หรือปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม ป้องกัน ลด หรือขจัดมลพิษต่อ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

(3) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการกำหนดมาตรการส่งเสริมด้านภาษี อากรและการลงทุนของเอกชนเกี่ยวกับการควบคุมมลพิษและการส่งเสริมและ รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

(4) เสนอแนะการกำหนดอัตราค่าบริการสำหรับระบบบำบัดน้ำเสีย รวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

(5) ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการกำหนดมาตรฐานควบคุมมลพิษ จากแหล่งกำเนิดตาม มาตรา 55

(6) ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการกำหนดประเภทของแหล่งกำเนิด มลพิษที่จะต้องปฏิบัติตาม มาตรา 68 และ มาตรา 69

(7) ให้คำแนะนำในการออกกฎกระทรวงกำหนดชนิดและประเภทของ ของเสียอันตรายตาม มาตรา 79

(8) ประสานงานระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและเอกชน เพื่อ ควบคุม ป้องกัน ลด หรือขจัดมลพิษ

(9) จัดทำรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์มลพิษเสนอต่อคณะกรรมการ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติปีละหนึ่งครั้ง

(10) พิจารณาวินิจฉัยการคัดค้านคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ ตามพระราชบัญญัตินี้

(11) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ

(12) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมอบหมาย คณะกรรมการควบคุมมลพิษอาจตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาและ ปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่คณะกรรมการควบคุมมลพิษจะมอบหมายก็ได้

ส่วนที่ 3 เขตควบคุมมลพิษ ได้ให้อำนาจคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติในการประกาศให้ท้องที่ใดเป็นเขตควบคุมมลพิษหากปรากฏว่าท้องที่นั้นมีปัญหามลพิษซึ่งมีแนวโน้ม ที่จะร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งเจ้าพนักงานในท้องที่นั้นต้องจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษนั้นเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อรวมไว้ในแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด (มาตรา 59-60) โดยการจัดทำแผนต้องดำเนินการตามวิธีการที่กำหนดไว้ใน พรบ. ฉบับนี้

ส่วนที่ 5 มลพิษทางน้ำ มีการให้อำนาจรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมลพิษสามารถกำหนดประเภทของแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องควบคุมการปล่อยน้ำเสียหรือของเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อมนอกเขตที่ตั้งแหล่งกำเนิดมลพิษ ซึ่งเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษเหล่านั้นต้องควบคุมการปล่อยน้ำเสียหรือของเสียไม่เกินมาตรฐานที่กำหนดไว้ และมีหน้าที่ต้องก่อสร้าง ติดตั้งหรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสีย หรือระบบกำจัดของเสียตามที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษกำหนด หรือหากในท้องที่ใดมีระบบบำบัดน้ำเสียหรือของเสียรวมไว้แล้ว และเจ้าของกิจการประสงค์ที่จะส่งน้ำเสียหรือของเสียไปบำบัด จะต้องเสียค่าบริการตามอัตราที่กำหนด (มาตรา 69-72) นอกจากนี้ในส่วนที่ 5 ยังได้กำหนดมาตรฐานในการควบคุม แนวทางและขั้นตอนในการที่จะมีผู้รับจ้างเป็นผู้ควบคุม หรือรับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสีย หรือการดำเนินการโดยหน่วยงานราชการไว้ด้วย (มาตรา 73-77)

ส่วนที่ 8 ค่าบริการและค่าปรับ ในส่วนนี้ได้กำหนดวิธีการ ในการดำเนินการคิดค่าบริการ และค่าปรับในกรณีต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการให้กับทุกฝ่าย (มาตรา 88-93)

หมวด 5 มาตรการส่งเสริม เป็นการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อสนับสนุนให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ สามารถดำเนินการควบคุมมลพิษต่างๆ ให้เป็นไปตามมาตรฐาน โดยเป็นมาตรการเพื่อลดภาระต่างๆ ให้ เช่น การลดภาษี (อากร) ขาเข้าสำหรับเครื่องจักร อุปกรณ์ ฯลฯ จำเป็นซึ่งไม่สามารถจัดหาได้ในประเทศ การจ้างผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกประเทศโดยไม่คิดภาษีเงินได้ของบุคคลนั้น เป็นต้น โดยการดำเนินการต้องยื่นคำขอรับการส่งเสริมและช่วยเหลือจากทางราชการ ต่อ กกวล.

หมวด 6 ความรับผิดชอบทางแพ่ง แหล่งกำเนิดมลพิษใดก่อให้เกิดหรือเป็นแหล่งกำเนิด ของการรั่วไหลหรือแพร่กระจายของมลพิษอันเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตราย แก่ชีวิต ร่างกายหรือสุขภาพอนามัย หรือเป็นเหตุให้ทรัพย์สินของผู้อื่นหรือของ รัฐเสียหายด้วยประการใด ๆ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษนั้น มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายเพื่อการนั้น ไม่ว่าการ

รั่วไหลหรือแพร่กระจายของมลพิษนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือ ประมาทเลินเล่อของเจ้าของ หรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษหรือไม่ก็ตาม ยกเว้นในกรณี เหตุสุดวิสัยหรือการสงคราม การกระทำ ตามคำสั่งของรัฐบาลหรือเจ้าพนักงานของรัฐ การกระทำหรือละเว้นการกระทำของผู้ที่ได้รับอันตรายหรือ ความเสียหายเองหรือของบุคคลอื่น ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงหรือโดยอ้อม ในการรั่วไหลหรือการ แพร่กระจายของมลพิษนั้น (มาตรา 95) นอกจากนี้ยังหมายรวมถึงค่าใช้จ่ายที่ทางราชการต้องรับภาระ จ่ายจริงในการขจัดมลพิษที่เกิดขึ้นนั้นด้วย และที่สำคัญอีกมาตราหนึ่งคือ มาตรา 97 ผู้ใดกระทำหรือละ เว้นการกระทำด้วยประการใด โดยมีชอบด้วยกฎหมายอันเป็นการทำลายหรือทำให้สูญหายหรือเสียหาย แก่ ทรัพยากรธรรมชาติซึ่งเป็นของรัฐ หรือเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน มีหน้าที่ ต้องรับผิดชอบชดใช้ ค่าเสียหายให้แก่รัฐตามมูลค่าทั้งหมดของทรัพยากรธรรมชาติ ที่ถูกทำลาย สูญหาย หรือเสียหายไปนั้น ซึ่ง ในปัจจุบันมีการฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายจากผู้ทำลายทรัพยากรธรรมชาติแล้วในหลายกรณี ส่งผลให้ผู้ ที่คิดจะทำลายทรัพยากรธรรมชาติเกิดความยำเกรงมากกว่าในอดีตที่ผ่านมา

หมวด 7 บทกำหนดโทษ ได้กำหนดถึงบทลงโทษไว้ทั้งในส่วนของค่าปรับ และระวางโทษจำคุก ในความผิดฐานต่างๆ แตกต่างกันไปตามลักษณะความหนักเบาของการทำผิด และผลกระทบที่เกิดขึ้นกับ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.3 นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

พ.ศ.2540-2559

การจัดทำนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เป็นไปตามความ ในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 ตามมาตรา (1) โดยให้ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่เสนอ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เพื่อใช้เป็นแนวทางและกรอบแห่งการบริหารงานการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศ ซึ่งต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539 ให้ความเห็นชอบนโยบายดังกล่าวแล้ว ทั้งนี้ได้กำหนดเป็นนโยบายและแนวทางการส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมระยะยาว 20 ปี โดยหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องพึงปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ตามนโยบายข้างต้น โดยจะต้องดำเนินการจัดการทำแผนจัดการ คุณภาพสิ่งแวดล้อมตามมาตรา 36 ต่อเนื่องกันเป็น 4 แผน แผนละ 5 ปี รวมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อ การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ตามมาตรา 7 มาตรา 38 มาตรา 39 มาตรา 40 และ มาตรา 41 แล้วแต่กรณี สำหรับส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์การจัดการน้ำเสียจะอยู่ในนโยบายป้องกันและ ขจัดมลพิษ

2) นโยบายป้องกันและขจัดมลพิษ

2.1) ลดและควบคุมปัญหามลพิษอันเนื่องมาจากชุมชน เกษตรกรรม อุตสาหกรรม คมนาคม และกิจกรรมก่อสร้าง ไม่ให้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยและความเป็นอยู่ของประชาชน รวมทั้งฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเกิดสมดุลของระบบนิเวศ และเป็นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน

2.2) สนับสนุนให้มีการจัดการของเสียและสารอันตรายอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งจัดให้มีระบบป้องกันและแก้ไขกรณีฉุกเฉินเมื่อเกิดอุบัติเหตุขนาดใหญ่

2.3) พัฒนาระบบการบริหารและการจัดการมลพิษ ให้เกิดเอกภาพในการกำหนดนโยบายแผน และแนวทางปฏิบัติ ทั้งนี้กฎหมาย องค์กร และเงินทุน ต้องมีความสอดคล้องและสนับสนุนให้การดำเนินการบริหารและการจัดการมลพิษที่มีประสิทธิภาพ โดยให้ผู้ก่อมลพิษต้องรับผิดชอบ รวมทั้งการให้เอกชนมีส่วนร่วมในการลงทุน และมีการประสานความร่วมมือในการจัดการมลพิษ โดยภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน

2.4 แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579)

แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ตั้งแต่ปี 2560 – 2579 เป็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศในระยะยาว พร้อมกับการปฏิรูปและการพัฒนาระบบและกลไกการบริหารราชการแผ่นดินมีการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจังจะช่วยยกระดับคุณภาพประเทศไทยในทุกภาคส่วนและนำพาประเทศสู่ให้หลุดพ้นหรือบรรเทาความรุนแรงของสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ทั้งปัญหาทางเศรษฐกิจ ปัญหาความเหลื่อมล้ำ ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชั่น ปัญหาความขัดแย้งทางสังคม รวมถึงสามารถรับมือภัยคุกคามและบริหารความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต สาระสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติประกอบด้วยวิสัยทัศน์ เป้าหมายของชาติที่คนไทยทุกคนต้องการบรรลุร่วมกันทั้งนโยบายชาติ และมาตรการเฉพาะ ทิศทางและวิธีการที่ทุกองค์กร และคนไทยทุกคนต้องมุ่งดำเนินการไปพร้อมๆกัน อย่างประสานสอดคล้อง เพื่อให้บรรลุสิ่งที่คนไทยต้องการ คือ ประเทศไทยมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในทุกสาขาของกำลังอำนาจแห่งชาติ อันได้แก่ การเมืองภายในประเทศ การเมืองต่างประเทศ เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การพลังงาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร

วิสัยทัศน์

“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

ยุทธศาสตร์ 6 ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย

- 1) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง
- 2) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
- 3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ
- 4) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคและเท่าเทียมกันของสังคม
- 5) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- 6) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับองค์การการนํ้าเสีย คือ

ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อเร่งอนุรักษ์ฟื้นฟู และสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติ และมีความมั่นคงด้านน้ำ รวมทั้งมีความสามารถในการป้องกันผลกระทบ และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และภัยพิบัติธรรมชาติ และพัฒนามุ่งสู่การเป็นสังคมสีเขียว กรอบแนวทางที่สำคัญ อาทิ

- (1) การจัดระบบอนุรักษ์ ฟื้นฟูและป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ
- (2) การวางระบบบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพทั้ง 25 ลุ่มน้ำ เน้นการปรับระบบการบริหารจัดการอุทกภัยอย่างบูรณาการ
- (3) การพัฒนา และใช้พลังงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- (4) การพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศและเมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- (5) การร่วมลดปัญหาโลกร้อนและปรับตัวให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- (6) การใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์และนโยบายการคลังเพื่อสิ่งแวดล้อม

2.5 ทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564)

2.5.1 กรอบวิสัยทัศน์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12

การกำหนดวิสัยทัศน์แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 ยังคงมีความต่อเนื่องจากวิสัยทัศน์แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 และกรอบหลักการของการวางแผนที่น้อมนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม การพัฒนาที่ยึดหลักสมดุล ยั่งยืน

โดยวิสัยทัศน์ของการพัฒนาในแผนพัฒนาฉบับที่ 12 ต้องให้ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่มุ่งสู่การเปลี่ยนผ่านประเทศไทยจากประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง มีความมั่นคง และยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข และนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ระยะยาว “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ของประเทศ

2.5.2 การกำหนดตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ของประเทศ (Country Strategy Positioning) เป็นการกำหนดตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ของประเทศที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติที่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้จัดทำขึ้น

ประเทศไทยเป็นประเทศรายได้สูงที่มีการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม เป็นศูนย์กลางด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ของภูมิภาคสู่ความเป็นชาติการค้าและบริการ (Trading and Service Nation) เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์และเกษตรปลอดภัย แหล่งอุตสาหกรรมสร้างสรรค์และมีนวัตกรรมสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

การสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

- (1) รักษาฐานความมั่นคงของฐานทรัพยากร สร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และ การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม
- (2) ขับเคลื่อนประเทศสู่เศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- (3) เพิ่มขีดความสามารถในการรับมือภัยพิบัติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- (4) เพิ่มประสิทธิภาพและเสริมสร้างธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (5) มีการบริหารจัดการน้ำให้สมดุลระหว่างการอุปสงค์และอุปทานของน้ำ

2.6 นโยบายรัฐบาล

นโยบายรัฐบาลชุดปัจจุบันที่แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2557 มีทั้งสิ้น 11 ด้าน นโยบายที่เกี่ยวข้องกับองค์การการจัดการน้ำเสีย มีดังนี้

2.6.1 การเพิ่มศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ

- (1) แก้ปัญหาน้ำท่วมในฤดูฝนและปัญหาขาดแคลนน้ำ
- (2) ส่งเสริมภาคเศรษฐกิจดิจิทัลและวางรากฐานของเศรษฐกิจดิจิทัลให้เริ่มขับเคลื่อนได้อย่างจริงจัง

2.6.2 การพัฒนาและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย และพัฒนา และนวัตกรรม

(1) สนับสนุนการเพิ่มค่าใช้จ่ายในการวิจัยและการพัฒนาของประเทศ

(2) ส่งเสริมให้การลงทุนขนาดใหญ่ของประเทศ

2.6.3 การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร และการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

(1) เร่งรัดการควบคุมมลพิษทางอากาศ ขยะ และน้ำเสีย ที่เกิดจากการผลิตและบริโภค

2.6.4 การส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาล และการป้องกันปราบปรามการทุจริต และประพฤติมิชอบในภาครัฐ

(1) ปรับปรุงและจัดให้มีกฎหมายที่ครอบคลุมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

2.7 นโยบายประเทศไทย 4.0

เป็นนโยบายในการวางรากฐานการพัฒนาประเทศในระยะยาว เป็นจุดเริ่มต้นในการขับเคลื่อนไปสู่การเป็นประเทศที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไทยไปสู่ Value – Based Economy หรือเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม มี 3 ประการในการขับเคลื่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

1. เปลี่ยนจากการผลิตสินค้าโภคภัณฑ์เป็นนวัตกรรม
2. เปลี่ยนจากการเน้นภาคการผลิตสินค้าไปสู่การเป็นภาคบริการมากขึ้น
3. เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศภาคอุตสาหกรรมเป็นเทคโนโลยีความคิด

สร้างสรรค์และนวัตกรรม

องค์ประกอบในระบบหลักสำคัญ 4 ประการในการขับเคลื่อน

1. เปลี่ยนจาก “Traditional SMEs” หรือ SMEs” ที่รัฐต้องให้ความช่วยเหลือสู่การเป็น “Smart Enterprises” และ “Startups” ที่มีศักยภาพสูง

2. เปลี่ยนจาก “Traditional Services” ซึ่งมีการสร้างมูลค่าค่อนข้างต่ำสู่การไปสู่ “High Value Services” ที่มีศักยภาพสูง

3. เปลี่ยนจาก “แรงงานทักษะต่ำ” ไปสู่แรงงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญและทักษะสูง การดำเนินงานต้องมีการพัฒนาวิทยาการ ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการวิจัยและพัฒนา แล้วต่อยอดในกลุ่มเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมเป้าหมาย ดังนี้

1. กลุ่มอาหาร เกษตร และเทคโนโลยีชีวภาพ เช่น สร้างเส้นทางธุรกิจใหม่ (New Startups) ด้านเทคโนโลยีการเกษตร เทคโนโลยีการอาหาร เป็นต้น

2. กลุ่มสาธารณสุข สุขภาพ และเทคโนโลยีทางการแพทย์ เช่น พัฒนาเทคโนโลยีสุขภาพ เทคโนโลยีการแพทย์ สป้า เป็นต้น

3. กลุ่มเครื่องมืออุปกรณ์อัจฉริยะ หุ่นยนต์ และระบบเครื่องกลที่ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ควบคุม เช่น เทคโนโลยีหุ่นยนต์ เป็นต้น

4. กลุ่มดิจิทัล เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมต่อและบังคับอุปกรณ์ต่าง ๆ ปัญญาประดิษฐ์และเทคโนโลยีสมองกลฝังตัว เช่น เทคโนโลยีด้านการเงิน อุปกรณ์เชื่อมต่อออนไลน์โดยไม่ต้องใช้คน เทคโนโลยีการศึกษา อี-มาร์เก็ตเพลส อี-คอมเมิร์ซ เป็นต้น

5. กลุ่มอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรม และบริการที่มีมูลค่าสูง เช่น เทคโนโลยีการออกแบบ ธุรกิจไลฟ์สไตล์ เทคโนโลยีการท่องเที่ยว การเพิ่มประสิทธิภาพการบริการ เป็นต้น

2.8 แผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจสาขาสาธารณูปการ

แผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจสาขาสาธารณูปการ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2560 รับทราบและเห็นชอบแผนยุทธศาสตร์ภาพรวม และให้ สคร. จัดทำแผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจรายสาขา โดยมีเป้าหมายและทิศทางการพัฒนารัฐวิสาหกิจ ระหว่างปี พ.ศ. 2560 – 2564 โดยยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับองค์การการจัดการน้ำเสีย คือ ยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจสาขาสาธารณูปการ เพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านน้ำ และพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน รองรับการเจริญเติบโตของเมือง และพื้นที่เศรษฐกิจอย่างมีคุณภาพ ควบคู่ไปกับการเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

1. บทบาท/เป้าหมายการดำเนินงาน
2. การลงทุน
3. ฐานะการเงินที่เกี่ยวข้อง
4. เทคโนโลยีและนวัตกรรม
5. ธรรมเนียมปฏิบัติ และการบริหารจัดการที่ดี

2.9 แผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579)

แผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการน้ำเสียตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2558 ได้กำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ โดยเป้าหมายกำหนดจากสถานการณ์ปัญหา และศักยภาพในพื้นที่ลุ่มน้ำ และทิศทางการพัฒนาประเทศ

ยุทธศาสตร์ 6 ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย

- 1) ยุทธศาสตร์การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค
- 2) ยุทธศาสตร์การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต (เกษตรและอุตสาหกรรม)
- 3) ยุทธศาสตร์การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย

- 4) ยุทธศาสตร์ด้านการจัดการคุณภาพน้ำ
- 5) ยุทธศาสตร์อนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรมและป้องกันการพังทลายของดิน
- 6) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการ

2.9.1 ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับองค์การจัดการน้ำเสีย คือ ยุทธศาสตร์ที่ 4 ยุทธศาสตร์ด้านการจัดการคุณภาพน้ำ

เป้าประสงค์ 1) แหล่งน้ำทั่วประเทศมีคุณภาพน้ำอยู่ในระดับพอใช้ขึ้นไป ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 โดยให้มีการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสียและลดมลพิษจากแหล่งกำเนิด และแหล่งน้ำเสื่อมโทรมได้รับการแก้ไขฟื้นฟูยกระดับให้ดีขึ้น

2) การควบคุมความเค็มปากแม่น้ำ ณ จุดควบคุม ไม่ให้เกินมาตรฐานของการเกษตรและการประปา

2.10 แผนการจัดการน้ำเสียชุมชน

แผนการจัดการน้ำเสียชุมชน เป็นกรอบแผนแม่บทที่ได้จัดทำขึ้นจากการหารือ ระดมความคิดเห็น ตามกระบวนการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนทั้งจากส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และองค์กรต่างๆ ในการกำหนดมาตรการแนวทางปฏิบัติและแผนดำเนินงานที่สามารถใช้ปฏิบัติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมได้ ทำให้สามารถจัดทำแผนการจัดการน้ำเสียชุมชนได้จนเป็นผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติในคราวประชุมครั้งที่ 6/2546 เมื่อวันที่ 30 ตุลาคม 2546 มีมติเห็นชอบต่อแผนการจัดการฯ ดังกล่าว

แผนการจัดการน้ำเสียชุมชน เป็นกรอบแผนแม่บทสำหรับให้เกิดการบริหารจัดการน้ำเสียแบบบูรณาการที่เน้นการจัดการเชิงพื้นที่ และอย่างเป็นระบบโดยภาพรวมของทั้งประเทศ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำแนวคิด แนวทางปฏิบัติ ภายใต้แผนการจัดการน้ำเสียชุมชนไปใช้จัดทำแผนปฏิบัติสำหรับดำเนินการให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยมุ่งเน้นให้มีการบริหารจัดการแบบบูรณาการเชิงรุก ภายใต้ความร่วมมือของทุกภาคส่วน รวมทั้งชุมชนและประชาชน โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องมีความสามารถและความพร้อมในการบริหารจัดการน้ำเสียได้ด้วยตนเอง อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานได้ ทั้งนี้เพื่อให้ชุมชนและประชาชนมีคุณภาพสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตดีขึ้น ประชาชนและชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมคิดเสนอแนะ และตัดสินใจ ซึ่งจะบังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมได้นั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งจากส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และประชาชนจะต้องร่วมมือกันในการแปลงแผนการจัดการน้ำเสียชุมชน ไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

2.10.1 พื้นที่เป้าหมาย

พื้นที่ดำเนินการหรือพื้นที่เป้าหมาย ได้พิจารณาความสำคัญทั้งพื้นที่ชุมชนในเขตเทศบาล (Municipal Boundary) ที่มีชุมชนอาศัยอยู่มาก และพื้นที่บริเวณนอกเขตเทศบาล (Peri-Urban Area) ซึ่งมักจะมีชุมชนขนาดเล็กเกิดขึ้นแบบกระจายกระจ่าย ทำให้ควบคุมดูแลด้านสิ่งแวดล้อมยากขึ้น ดังนั้น การกำหนดพื้นที่เป้าหมายจึงเน้นพื้นที่ชุมชนเมืองในเขตเทศบาลก่อนเป็นหลัก เนื่องจากเป็นแหล่งกำเนิดน้ำเสียมากกว่าจำเป็นต้องเร่งดำเนินการจัดการ อีกทั้งการควบคุมดูแล บริหารจัดการ ยังสามารถทำได้ง่ายกว่า ส่วนพื้นที่บริเวณขอบนอกเขตเทศบาลจะสนับสนุนการใช้แนวทางการบริหารจัดการที่เหมาะสมเพื่อควบคุม ป้องกันปัญหามลพิษ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน และการพึ่งพาตนเองในการดำเนินการ

พื้นที่เป้าหมายเพื่อการจัดการน้ำเสียชุมชน แบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1) กลุ่มที่ 1 พื้นที่ดำเนินการเพื่อการแก้ไข พื้นฟู ควบคุม ป้องกัน และการจัดการ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีปัญหามลพิษน้ำเสีย คุณภาพน้ำในแม่น้ำเสื่อมโทรมอยู่ในเกณฑ์ต่ำถึงต่ำมาก และอาจเข้าขั้นวิกฤติได้ในอนาคตหากไม่เร่งดำเนินการเพื่อควบคุมปริมาณของเสียจากชุมชนให้ระบายออกสู่สิ่งแวดล้อมได้ไม่เกินร้อยละ 50 ของที่เกิดขึ้น ได้แก่ ชุมชนเมือง จำนวน 344 พื้นที่ ดังนี้

1.1) ดำเนินการระยะเร่งด่วน ปี 2547-2548 จำนวน 97 พื้นที่ โดยในระยะแรกให้ดำเนินการตามลำดับความสำคัญของพื้นที่ลุ่มน้ำที่มีความเสื่อมโทรมมากใน 5 ลำดับแรก ได้แก่ กลุ่มน้ำท่าจีน ลุ่มน้ำเจ้าพระยา ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา ลุ่มน้ำภาคใต้ฝั่งตะวันตก และลุ่มน้ำยม

1.2) ดำเนินการระยะปานกลาง ปี 2549-2551 จำนวน 247 พื้นที่ โดยดำเนินการในพื้นที่ตามลำดับความสำคัญของพื้นที่ลุ่มน้ำที่มีความเสื่อมโทรมและอยู่ในลำดับต้น ๆ เช่นกัน แต่ไม่อยู่ในพื้นที่ที่มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ต่ำถึงต่ำมาก

2) กลุ่มที่ 2 พื้นที่ดำเนินการเพื่อการควบคุม ป้องกัน และการจัดการ เป็นพื้นที่ที่ไม่มีปัญหามลพิษน้ำเสียมาก คุณภาพน้ำในแม่น้ำอยู่ในเกณฑ์ดีถึงพอใช้ แต่ ควรเตรียมการในระยะยาวสำหรับการบริหารจัดการที่ดี สามารถควบคุมและป้องกันไม่ให้เกิดปัญหามลพิษ เพื่อการอนุรักษ์และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมไม่ให้เสื่อมโทรม ได้แก่ ชุมชนเมืองจำนวน 786 พื้นที่

2.10.2 ยุทธศาสตร์การจัดการน้ำเสียชุมชน

1) การบริหารจัดการน้ำเสียชุมชนแบบบูรณาการ เน้นการบริหารเชิงพื้นที่และการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน รวมทั้งประชาชนและชุมชน เพื่อการจัดการน้ำเสียที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพและยั่งยืน

2) สร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนในการควบคุม ป้องกัน และ แก้ไข ปัญหามลพิษจากน้ำเสียชุมชน และประชาชน มีส่วนร่วมรับรู้ และร่วมตัดสินใจในการจัดการ น้ำเสีย

3) พัฒนาสภาพสิ่งแวดล้อมชุมชนและลดปัญหามลพิษ ในพื้นที่ที่อาจเกิดปัญหารุนแรงจาก มลพิษด้านน้ำเสียชุมชน และก่อให้เกิดความเสื่อมโทรมของคุณภาพสิ่งแวดล้อม และมีผลกระทบต่อ สุขอนามัย สวัสดิภาพ และคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะพื้นที่วิกฤติ และพื้นที่ลุ่มน้ำที่มีปัญหา ความเสื่อมโทรมของคุณภาพน้ำเป็นลำดับแรก

4) สร้างความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการบริหารจัดการน้ำเสียชุมชน และตระหนักถึงหน้าที่รับผิดชอบ และมีระบบการติดตามตรวจสอบประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ

5) กำหนดกฎหมายที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์และเพิ่มประสิทธิภาพการ บังคับใช้และปฏิบัติตามกฎหมาย

6) การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการจัดการน้ำเสีย ตลอดจนส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการนำน้ำเสียกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

7) ผนึกประชาสัมพันธ์ สร้างจิตสำนึก และการมีส่วนร่วมของหน่วยงานส่วนกลาง ส่วน ภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น ชุมชนและประชาชน

2.10.3 กลยุทธ์และมาตรการ

ในการจัดการน้ำเสียชุมชนได้ลำดับความสำคัญในการดำเนินการของกลยุทธ์ต่าง ๆ โดยให้ สอดคล้อง เชื่อมโยงกับมาตรการและแนวทางปฏิบัติ เพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการน้ำเสียชุมชน ดังนี้

2.10.3.1 กลยุทธ์ที่ 1 : ด้านการบริหารจัดการให้มีการจัดการน้ำเสียที่มีประสิทธิภาพ

มาตรการ

(1) สนับสนุนและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการแบบบูรณาการเชิงรุก
(2) เพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายและปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้อง กับสถานการณ์

(3) วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีด้านการจัดการน้ำเสียและควบคุมมลพิษ
(4) พัฒนาสภาพการดำเนินงานของระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนเดิม ให้ สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และต่อเนื่อง

แนวทางปฏิบัติ ในส่วนขององค์การการจัดการน้ำเสีย

(1) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยองค์การการจัดการน้ำเสีย นำรูปแบบวิธีการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน ไปประยุกต์ใช้ในการบริหารงานระบบ

บำบัดน้ำเสีย ซึ่งเป็นกระบวนการค้นหาแนวทางปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาและแนวทาง/กระบวนการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ สามารถประยุกต์ใช้กับการจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย สามารถช่วยลดค่าใช้จ่ายในการเดินระบบฯ และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบฯ หรือวิธีอื่นๆ ที่เหมาะสม

(2) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษ และองค์การการจัดการน้ำเสีย พัฒนารูปแบบวิธีการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนที่มีประสิทธิภาพ ทั้งด้านการเงินและการเดินระบบ ด้วยวิธีการเทียบเคียง (Benchmarking System) ซึ่งเป็นกระบวนการค้นหาแนวทางปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาและแนวทาง/กระบวนการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ สามารถประยุกต์ใช้กับการจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย สามารถช่วยลดค่าใช้จ่ายในการเดินระบบฯ และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบฯ หรือวิธีอื่น ๆ ที่เหมาะสม

(3) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และ/หรือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยองค์การการจัดการน้ำเสียทำการเดินระบบ (Operation) จำนวน 46 แห่ง โดยได้รับงบประมาณในลักษณะแบบถดถอยเป็นเวลา 4 ปี เริ่มในปี 2547 วงเงิน 571.40 ล้านบาท และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องจ่ายเพิ่มเติมใน ส่วนที่เหลือตามสัดส่วนอีก 342.60 ล้านบาท (รวมทั้งสิ้น 914.00 ล้านบาท) เพื่อให้องค์การปกครองส่วน ท้องถิ่นสามารถบริหารงานเดินระบบฯ ได้ในระยะแรก ภายหลังจากการปรับปรุงซ่อมแซมฯ ก่อนที่จะรับผิดชอบดำเนินการด้วยการพึ่งพาตนเองได้ต่อไปองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมบำรุงรักษาหรือเปลี่ยนเครื่องจักร/อุปกรณ์ (Maintenance Cost) ทั้งหมด โดยเงินส่วนที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องสมทบในส่วนของการเดินระบบและค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมบำรุงรักษา สามารถจัดหาได้จาก (1) งบประมาณขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเอง (2) รายได้จากการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย (3) เงินอุดหนุนภายใต้แผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ (4) เงินกู้ จากแหล่งเงินอื่น ๆ

(4) สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสิ่งแวดล้อมภาค กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมมลพิษ และองค์การการจัดการน้ำเสีย ดำเนินการสร้างความพร้อมให้ท้องถิ่นในการดำเนินการระบบบำบัดน้ำเสีย การเตรียมการกำหนดอัตราค่าบริการ และการจัดเก็บที่เหมาะสม

2.10.3.2 กลยุทธ์ที่ 2 : ด้านความพร้อมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการจัดการน้ำเสีย

มาตรการ

(1) เสริมสร้างสมรรถนะ และศักยภาพเกี่ยวกับการจัดการน้ำเสียให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(2) พัฒนาการบริหารจัดการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(3) เพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงานและบังคับใช้กฎหมาย

(4) สร้างความพร้อมในการบริหารจัดการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควบคู่กับการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

แนวทางปฏิบัติ ในส่วนขององค์การจัดการน้ำเสีย

(1) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม และองค์การจัดการน้ำเสีย สนับสนุนการพัฒนาขีดความสามารถหรือสมรรถนะของบุคลากรภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความรู้ ทักษะ ในการบริหารจัดการน้ำเสีย

2.10.3.3 กลยุทธ์ที่ 3 : ด้านการประชาสัมพันธ์สร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมและมลพิษน้ำเสียชุมชนและการมีส่วนร่วมในการดำเนินการและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

มาตรการ

(1) สนับสนุนการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและมลพิษ

(2) สนับสนุนการเพิ่มความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับมลพิษให้แก่ชุมชนและประชาชน

(3) ส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการรณรงค์ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและมลพิษด้านน้ำเสียชุมชน

แนวทางปฏิบัติ ในส่วนขององค์การจัดการน้ำเสีย

(1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมและองค์การจัดการน้ำเสีย และสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมภาค รณรงค์ประชาสัมพันธ์ สร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ต้น ร่วมคิด เสนอแนะ ร่วมตัดสินใจ และร่วมดำเนินการจัดการน้ำเสีย และการจ่ายค่าบริการบำบัดน้ำเสียตามหลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย

2.10.3.4 กลยุทธ์ที่ 4 : ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน และประชาชนในการจัดการน้ำเสียชุมชน เน้นให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ตั้งแต่ต้น ร่วมคิด เสนอแนะ ร่วมตัดสินใจ และร่วมดำเนินการ

มาตรการ

(1) ปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เข้าถึงพื้นที่และใกล้ชิดประชาชนและชุมชน

(2) เพิ่มประสิทธิภาพการให้ข้อมูลข่าวสารที่แท้จริงและความรู้แก่ประชาชนอย่างโปร่งใส และอย่างต่อเนื่อง

(3) สร้างความเข้าใจ และความโปร่งใสในการปฏิบัติงานแก่ประชาชนและชุมชน

(4) สนับสนุนส่งเสริมการเพิ่มศักยภาพและสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน

2.10.3.5 กลยุทธ์ที่ 5 : ด้านการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ

มาตรการ

(1) พัฒนาระบบ และกลไกการติดตาม ตรวจสอบประเมินผล และวิธีการวัดผล

(2) สนับสนุนการดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

2.10.3.6 กลยุทธ์ที่ 6 : ด้านกฎหมาย และกำกับดูแล ในการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด และควบคุมการดำเนินการจัดการน้ำเสียชุมชน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ปฏิบัติตาม และบังคับใช้กฎหมาย

มาตรการ

(1) ส่งเสริมและสนับสนุนการบังคับใช้ในการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียหรือค่าธรรมเนียมบำบัดน้ำเสีย เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปประกาศใช้และดำเนินการได้ต่อไป

(2) สนับสนุนกฎหมายควบคุมแหล่งกำเนิดน้ำเสียชุมชน ให้ครอบคลุมแหล่งกำเนิดน้ำเสียประเภทต่าง ๆ มากขึ้น

(3) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีกลไกทางกฎหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบดำเนินการจัดการน้ำเสีย และ/หรือดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนอย่างต่อเนื่อง

(4) พัฒนากลไกทางกฎหมายควบคุมการระบายน้ำเสียจากแหล่งกำเนิดมลพิษ

2.10.3.7 กลยุทธ์ที่ 7 : ด้านงบประมาณในการเสริมประสิทธิภาพการดำเนินการจัดการน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรการ

(1) สนับสนุนกำหนดแนวทางการจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดการ น้ำเสียชุมชนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบมากขึ้น

(2) พัฒนาระบบติดตาม ตรวจสอบ การบริหารเงินงบประมาณในการดำเนินการจัดการนํ้าเสียชุมชน

(3) สนับสนุนกำหนดภารกิจด้านการจัดการนํ้าเสียชุมชนและงบประมาณดำเนินงานที่ชัดเจน เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องใช้จ่ายดำเนินการ

2.10.4 การแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ

ในการดำเนินการแผนการจัดการนํ้าเสียชุมชน เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติและมีการติดตาม ประเมินผลอย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจะต้องมีความเข้าใจในแผน มีส่วนร่วมในการปฏิบัติทุกขั้นตอน และสามารถปฏิบัติได้ในทุกระดับ ทั้งระดับหน่วยงานส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และระดับชุมชน ทั้งนี้ในการจัดทำแผนการจัดการนํ้าเสียชุมชนจึงได้กำหนดแผนดำเนินงานที่มีระยะเวลาชัดเจน ตลอดจนสาระที่บ่งชี้ถึงหลักการ เหตุผล เป้าหมายและภารกิจ แหล่งเงิน มีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน และการจัดลำดับของการดำเนินการ แนวทางการติดตามประเมินผล รวมทั้งได้ผนวกเอาขั้นตอน วิธีการ ดำเนินการจัดการนํ้าเสียชุมชน ไว้ในแผนการจัดการนํ้าเสียชุมชน สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถใช้เป็นแนวทางดำเนินการได้ด้วยตนเอง

การแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ สามารถดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1) จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการนํ้าเสียชุมชน ตามแนวทางและกรอบดำเนินการ ภายใต้แผนการจัดการนํ้าเสียชุมชน โดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษ ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

2) สร้างความเข้าใจในแผนการจัดการนํ้าเสียชุมชน และองค์ความรู้ในการบริหารจัดการ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และการมีส่วนร่วม รวมทั้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีขีดความสามารถ และมีความพร้อมในการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

3) ผลักดันให้มีการบริหารแผนการจัดการนํ้าเสียชุมชนอย่างจริงจัง โดยสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถประยุกต์แนวทางการดำเนินการให้สามารถปฏิบัติได้ในระดับชุมชนและระดับท้องถิ่น ด้วยการใช้กระบวนการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้ร่วมกัน ทั้งนี้มาตรการต่าง ๆ จะต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดการนํ้าเสียชุมชน สามารถติดตามและประเมินผลได้อย่างเป็นรูปธรรม

4) สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ ตั้งแต่เริ่มต้นโครงการและต่อเนื่องทั้งการศึกษา การเสนอข้อคิดเห็นและตัดสินใจ เพื่อให้เกิดความรู้สึกถึงการมีส่วนร่วม ความเชื่อถือ และความโปร่งใสในการดำเนินงานของท้องถิ่น

5) สร้างระบบการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล มีเกณฑ์ชี้วัดประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบ

6) สนับสนุนการจัดทำฐานข้อมูลระดับชุมชน และระดับท้องถิ่น รวมทั้งการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสถาบันการศึกษาในท้องถิ่น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำข้อมูลและความรู้ทางวิชาการไปใช้ประกอบการปฏิบัติงาน และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการได้

หน่วยงานจากส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคจะต้องให้การสนับสนุนและช่วยเหลือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการเพื่อการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติรวมทั้งต้องสร้างระบบติดตามตรวจสอบประเมินผล การดำเนินงานตามแผน และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

1) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้การส่งเสริม สนับสนุน ให้คำแนะนำช่วยเหลือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการตามแนวทางการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ โดยลำดับแรกซึ่งสำคัญและต้องดำเนินการก่อน คือ การประสานและชี้แจงแผนเพื่อสร้างความเข้าใจในแผนการจัดการน้ำเสียให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากนี้หน่วยงานส่วนกลางจะต้องดำเนินการสร้างระบบติดตามตรวจสอบประเมินผลการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการน้ำเสียด้วย

2) สำนักงานสิ่งแวดล้อมจังหวัดประสานการดำเนินงานกับหน่วยงานส่วนกลาง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติชุมชนและประชาชน ควรต้องมีส่วนร่วมดำเนินการโดยการเปิดโอกาสให้ชุมชนและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ตั้งแต่ต้น ร่วมคิด ให้ข้อเสนอแนะ ร่วมตัดสินใจร่วมดำเนินการจัดการน้ำเสีย และร่วมติดตามตรวจสอบ ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม สำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค จะให้การสนับสนุนช่วยเหลือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องให้เกิดการมีส่วนร่วมตามกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

2.11 นโยบายและพื้นที่เป้าหมายการจัดการน้ำเสียชุมชน (พ.ศ. 2553 - 2584)

1. การจัดการน้ำเสียชุมชนภายใต้บทบาทภารกิจของ องค์การการเจ้าหน้าที่ สามารถตอบสนองต่อนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ โดยเน้นการจัดการน้ำเสียของชุมชนเพื่อการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม อันเป็นการส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน

2. การจัดการน้ำเสียชุมชนให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน ยังนำไปสู่การนำน้ำเสียจากการบำบัดแล้วมาใช้ประโยชน์ใหม่ที่เอื้อต่อการเพิ่มมูลค่าของน้ำเสียที่บำบัดแล้วโดยหน่วยบำบัดขององค์การการเจ้าหน้าที่ในการใช้ประโยชน์ให้กับภาคธุรกิจเอกชน ภาคเกษตรกรรม และภาคบริการ และยังเป็น การลดภาระด้านเศรษฐศาสตร์/ต้นทุน ในการดำเนินงานของผู้รับบริการ

3. แผนวิสาหกิจองค์การการจัดการน้ำเสียยังตอบสนองต่อการสร้างดุลยภาพการพัฒนาทั้งในเชิงส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และลดภาระของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหา น้ำเสียชุมชน ซึ่งจะส่งผลดีต่อความเชื่อมั่นในการพัฒนาและการลงทุนทั้งจากภายในและต่างประเทศ

4. ประชาชน/ชุมชนท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดการน้ำเสียชุมชนโดยใช้ความรู้ เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการจัดการน้ำเสีย พร้อมทั้งประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาและบำรุงรักษาให้ระบบบำบัดน้ำเสียมีความต่อเนื่องยั่งยืน และอยู่บนพื้นฐานความรับผิดชอบต่องสังคมร่วมกัน

5. ประชาชน เยาวชน ผู้ก่อมลพิษ และภาคส่วนต่างๆ สามารถเข้าถึงบทบาทการทำงานของ องค์การการจัดการน้ำเสีย และเห็นคุณค่าความสำคัญของการจัดการน้ำเสียชุมชนโดยใช้ศูนย์เรียนรู้/พื้นที่สาธิต/พื้นที่ปฏิบัติการจริง ที่ องค์การการจัดการน้ำเสีย ดำเนินการทั้งในระดับส่วนกลาง เขตปริมณฑล และตามภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ อันเป็นการส่งเสริมพฤติกรรมและแบบแผนการปฏิบัติที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

6. สังคมและสาธารณชนสามารถรับรู้ในบทบาทภารกิจของ องค์การการจัดการน้ำเสีย และภาคีหุ้นส่วนการพัฒนาในการจัดการน้ำเสียชุมชนและช่วยให้ องค์การการจัดการน้ำเสีย และนโยบายภาครัฐ สามารถพัฒนากลไกการสนับสนุนช่วยเหลือและสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคีส่วนต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหา น้ำเสียอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งบทบาทของ องค์การการจัดการน้ำเสีย ในการเป็นองค์กรหลักด้านการจัดการน้ำเสียชุมชนและการพัฒนาสถาบันเพื่อการเสริมสร้างสมรรถนะบุคลากรด้านการจัดการน้ำเสียชุมชนให้กับหน่วยงานและองค์กรที่มีภารกิจด้านการจัดการน้ำเสีย และ/หรือการส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

7. ระบบบำบัดน้ำเสียที่มีการก่อสร้างไว้แล้วสามารถฟื้นฟู บำรุงรักษา เพื่อให้เกิดการเดินระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำนวนไม่น้อยกว่า 45 แห่ง

8. พื้นที่วิกฤติด้านคุณภาพน้ำและสิ่งแวดล้อมในเขตกรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และพื้นที่ลุ่มน้ำวิกฤติที่สำคัญสามารถวางแผนพัฒนา และ/หรือก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนให้ตอบสนองต่อสถานการณ์ของปัญหา และวางแผนการพัฒนารองรับในอนาคต

9. ส่งเสริมความร่วมมือการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ เทคโนโลยี และบุคลากรด้านการจัดการน้ำเสียชุมชน ทั้งภายในประเทศและในระดับประชาคมอาเซียน และเป็นการสร้างศักยภาพการขยายผลสัมฤทธิ์ของพื้นที่ต้นแบบการจัดการน้ำเสียชุมชนให้เป็นที่รับรู้และสามารถประยุกต์ใช้ในการขยายผลสู่พื้นที่อื่นๆ ต่อไป

10. องค์การการจัดการน้ำเสีย เป็นองค์กรที่ได้รับการยอมรับในด้านการจัดการน้ำเสียชุมชน สร้างความเชื่อมั่นให้กับประเทศและสามารถให้คำแนะนำเชิงนโยบาย/แผนพัฒนาด้านการจัดการน้ำเสีย

แก่ผู้บริหารประเทศ โดยใช้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านด้านการจัดการน้ำเสียชุมชน ทั้งนี้รวมถึงการส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โปร่งใส เป็นธรรม ตรวจสอบได้ และรับผิดชอบต่อสังคมร่วมกัน

บทที่ 3

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

บทที่ 3

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

3.1 การบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย

ปัจจุบันได้มีการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนไว้แล้ว จำนวน 101 แห่ง โดยกรมโยธาธิการและผังเมือง และส่งมอบให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เป็นผู้รับผิดชอบดูแล ส่วนหนึ่ง อปท. ได้มีการบริหารจัดการตามปกติ และอีกส่วนหนึ่งยังประสบปัญหาในการดำเนินงานทั้งในทางเทคนิคและงบประมาณ มีผลทำให้ระบบส่วนหนึ่งหยุดชะงักลง หรือไม่สามารถทำงานได้เต็มความสามารถ ที่ผ่านมามีองค์การให้น้ำเสีย จึงได้เข้าดำเนินการเป็นลำดับ ดังนี้

3.1.1 จัดทำข้อบังคับองค์การบริหารน้ำเสียฉบับที่ 58 ว่าด้วย การบริหารหรือจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย พ.ศ. 2554 และข้อบังคับองค์การบริหารน้ำเสียฉบับที่ 58 ว่าด้วย การบริหารหรือจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย พ.ศ. 2554 (แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ 1) พ.ศ. 2557 เพื่อให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหารน้ำเสีย พ.ศ. 2538

3.1.2 ขอมติคณะรัฐมนตรี เพื่อประกาศพื้นที่จัดการน้ำเสียเพิ่มเติมจากเดิม 6 แห่ง เป็น 44 แห่ง ตามมติที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2542 วันที่ 1 ตุลาคม 2545 วันที่ 25 พฤศจิกายน 2553 และวันที่ 10 กรกฎาคม 2555 ตามลำดับจำนวน 4 ครั้ง ดังนี้

3.1.2.1 มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2542 กำหนดพื้นที่จัดการน้ำเสียเพิ่มเติม 3 พื้นที่ ประกอบด้วยเทศบาลตำบลแสนสุข จังหวัดชลบุรี พื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา และพื้นที่จังหวัดอ่างทอง

3.1.2.2 มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2545 กำหนดพื้นที่จัดการน้ำเสียเพิ่มเติม 9 พื้นที่ ประกอบด้วย เทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี, เทศบาลเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร, เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี, เทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์, เทศบาลตำบลหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์, เทศบาลเมืองประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์, เทศบาลตำบลบ้านเพ จังหวัดระยอง, เทศบาลตำบลปาดทอง จังหวัดภูเก็ต, และเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี

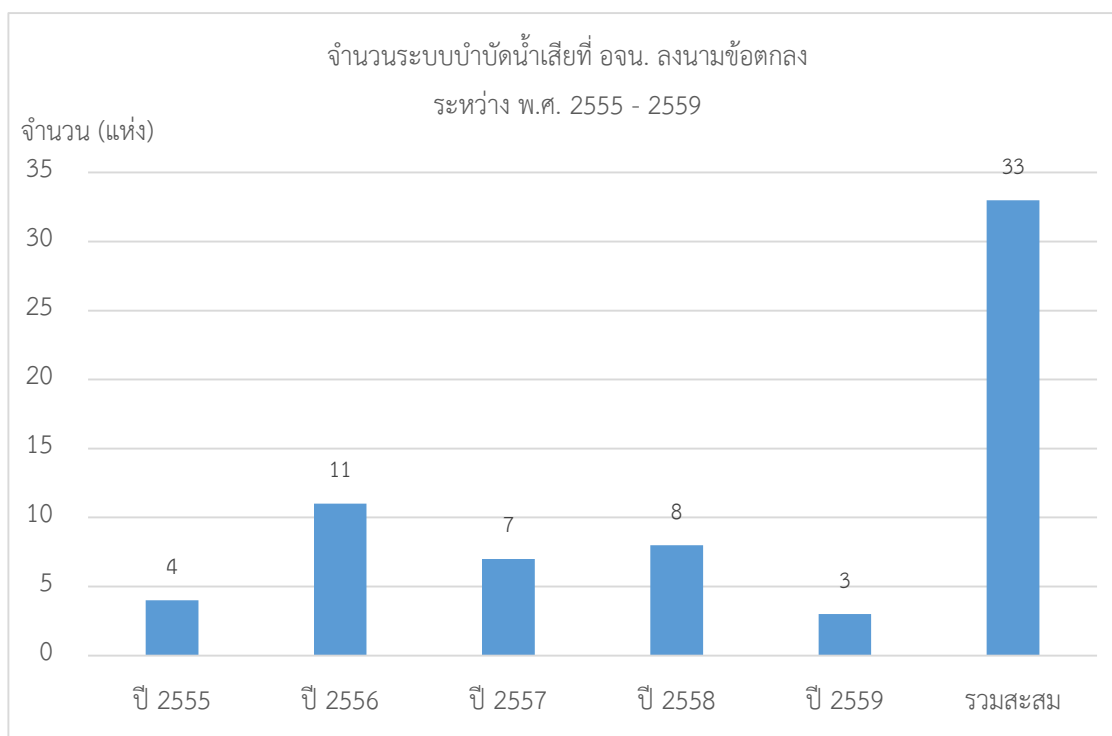
3.1.2.3 มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2553 กำหนดพื้นที่จัดการน้ำเสียเพิ่มเติม จำนวน 2 พื้นที่ ประกอบด้วย พื้นที่จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดเพชรบุรี

3.1.2.4 มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2555 กำหนดพื้นที่จัดการน้ำเสียเพิ่มเติม ประกอบด้วย เทศบาลตำบลบางเสร่ จังหวัดชลบุรี, เทศบาลเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา, เทศบาลนครสงขลา จังหวัดสงขลา, เทศบาลเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่, เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์, เทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่, เทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์, เทศบาลนคร

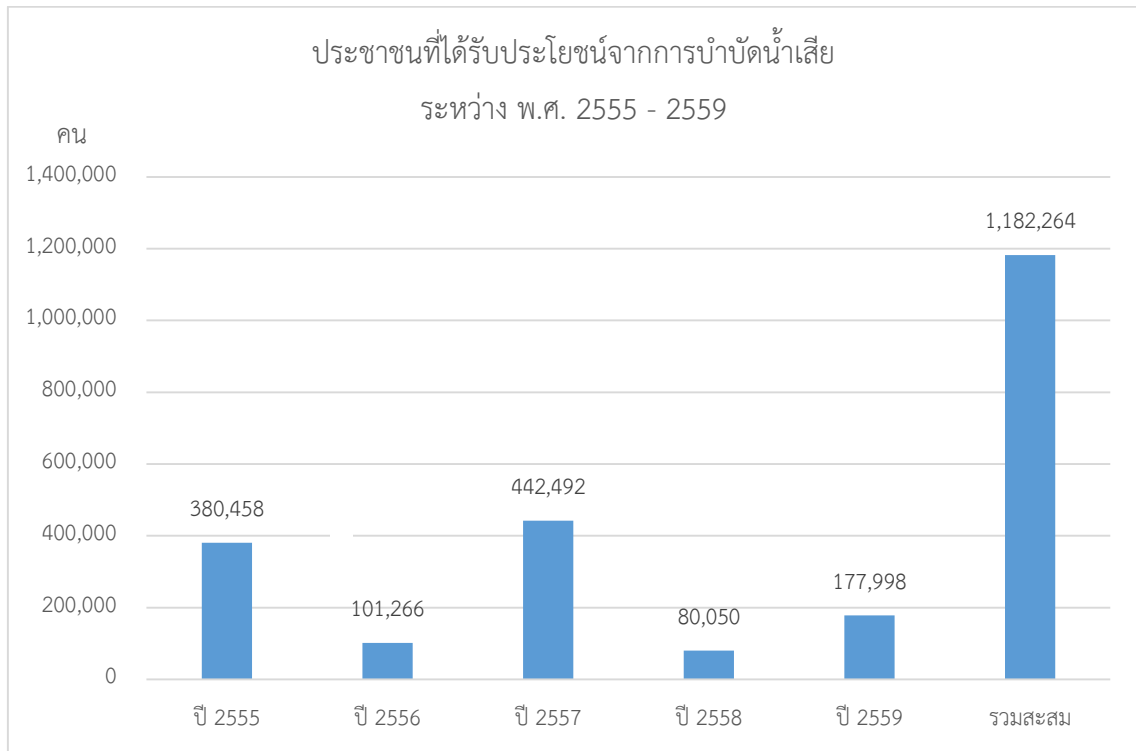
ลำปาง จังหวัดลำปาง, เทศบาลเมืองวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี, เทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา, เทศบาลเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ, เทศบาลเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู และพื้นที่ตามเขตควบคุมมลพิษตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ประกาศ กำหนด ประกอบด้วย จังหวัดภูเก็ต, อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา, อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา, หมู่เกาะพีพี จังหวัดกระบี่, อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์, อำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พื้นที่ตำบลหน้าพระลาน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี, พื้นที่ตำบลมาบตาพุด ตำบลห้วยโป่ง ตำบลเนินพระ ตำบลทับมา อำเภอเมืองระยอง ตำบลมาบข่า อำเภอนิคมพัฒนา และตำบลบ้านฉาง อำเภอบ้านฉาง จังหวัดระยอง

3.1.3 ทำการจัดทำข้อตกลงร่วมเพื่อเข้าร่วมบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2555 - 2559 เป็นจำนวนสะสมรวม 33 แห่ง ประกอบด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 21 แห่ง และ ชุมชนขนาดเล็ก 12 แห่ง (ภาพที่ 3 - 1) โดยตั้งแต่ปีงบประมาณ 2555 - 2559 ดำเนินการเข้าบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนรวม 23 แห่ง มีประชาชนได้รับ ประโยชน์จำนวน 1,182,264 คน (ภาพที่ 3 - 2) และมีปริมาณน้ำเสียที่บำบัดได้สะสมรวมเท่ากับ 81.05 ล้านลูกบาศก์เมตร (ภาพที่ 3 - 3)

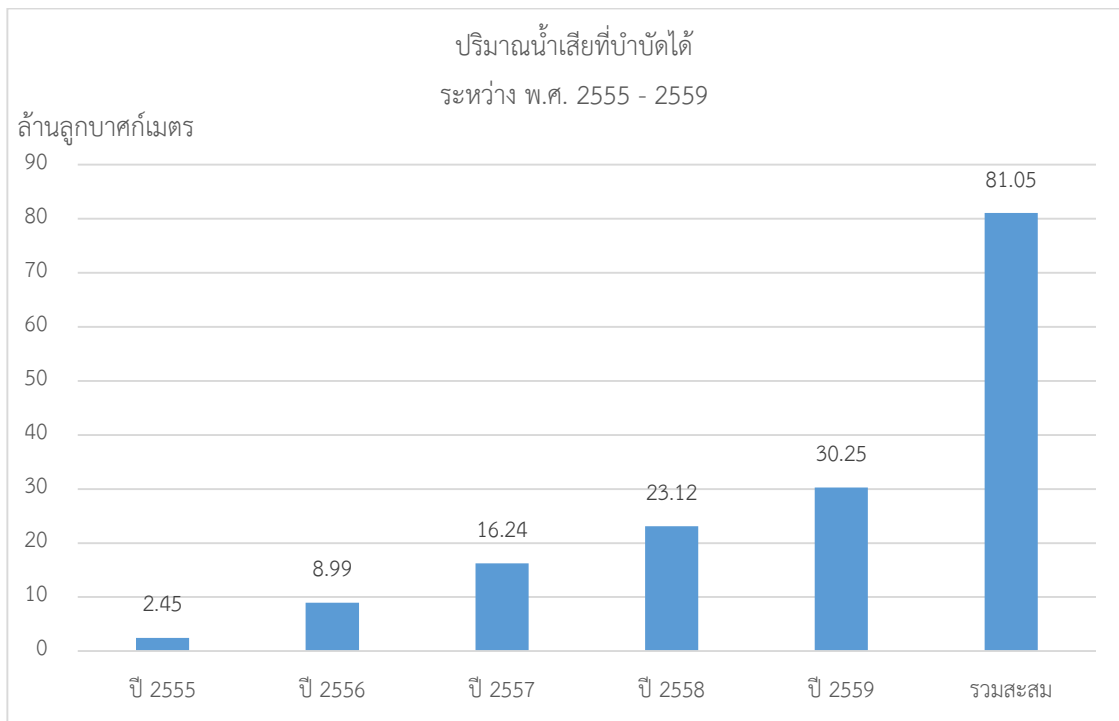
ภาพที่ 3 1 - จำนวนระบบบำบัดน้ำเสียที่ องค์การการนํ้าเสีย ลงนามข้อตกลง
ระหว่าง พ.ศ.2555 - 2559

ภาพที่ 3 - 2 ประชาชนที่ได้รับประโยชน์จากการบำบัดน้ำเสีย ระหว่าง พ.ศ. 2555 - 2559

ภาพที่ 3 - 3 ปริมาณน้ำเสียที่บำบัดได้ ระหว่างปี 2555 - 2559

3.1.4 ผลของการฟื้นฟูทรัพยากรสิ่งแวดล้อมภายหลังการทำข้อตกลงร่วมเฉพาะกับ อบท. ระบบบำบัดน้ำเสียของ อบท. ที่ องค์การจัดการน้ำเสีย เข้าดำเนินการปรับปรุงฟื้นฟูและบริหารจัดการระหว่างปีงบประมาณ 2555 – 2559 รวม 23 แห่ง มีขนาดการบำบัดรวม 513,669 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน หรือประมาณ 187.49 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี แต่ปริมาณน้ำเสียที่บำบัดได้มีเพียง 30.25 ล้านลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 16.13 ของขนาดการบำบัดทั้งหมด ใช้งบประมาณในการปรับปรุงฟื้นฟูและบริหารจัดการระบบรวม 1,310.57 ล้านบาท (ภาพที่ 3 - 4)

ภาพที่ 3 - 4 ปริมาณน้ำเสียที่บำบัดได้ ระหว่างปี 2555 - 2559

ปี	จำนวนระบบบำบัดน้ำเสีย (แห่ง)	พื้นที่ให้บริการ (ตร.กม.)	ความสามารถในการบำบัด (ลบ.ม./วัน)	ปริมาณน้ำเสียที่บำบัดได้ (ล้าน ลบ.ม.)	งบประมาณที่ได้รับ (ล้านบาท)	มูลค่าระบบบำบัดน้ำเสียที่ฟื้นฟูกลับมาใช้ได้ (ล้านบาท)
2555	5	59.77	208,850	2.45	121.02	1,159
2556	4	35.89	69,819	8.99	257.03	1,647
2557	8	58.44	139,000	16.24	280.22	4,266
2558	3	51.54	35,000	23.12	319.91	1,064
2559	3	48.21	61,000	30.25	332.39	1,231
รวม	23	253.85	513,669	81.05	1,310.57	9,367

3.1.5 โครงการความร่วมมือเพื่อพัฒนาบุคลากรทางด้านการบริการระบบบำบัดน้ำเสียระหว่างเมือง Saitama ประเทศญี่ปุ่น กับองค์การจัดการน้ำเสีย

โครงการให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิคการบำบัดน้ำเสีย ให้แก่ท้องถิ่นในประเทศไทย ภายใต้โครงการความร่วมมือของ JICA ระหว่าง Bureau of Public Seweragework, Saitama Prefectural Government ของประเทศญี่ปุ่นและองค์การจัดการน้ำเสีย มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มศักยภาพของวิศวกรประจำโรงบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเรื่องเทคโนโลยีการบริหารจัดการและบำรุงรักษาที่มีประสิทธิภาพ โดยได้มีการดำเนินการต่อเนื่องครั้งที่ 1 ตั้งแต่เดือนเมษายน 2555 – มีนาคม 2558 และดำเนินการต่อเนื่องครั้งที่ 2 ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2559 – มกราคม 2562

ผลที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ คือ เจ้าหน้าที่องค์การจัดการน้ำเสียจะได้รับความรู้ความเข้าใจด้านการปรับปรุงเทคนิคการบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสีย และเทคโนโลยีการบำรุงรักษาดูแลระบบบำบัดน้ำเสียขั้นสูง สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 การแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำในลุ่มน้ำวิกฤติ

จากปัญหามลพิษทางน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่างและลุ่มน้ำท่าจีนตอนล่าง โดยเฉพาะพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่างในจังหวัดปทุมธานี บริเวณช่วงที่คลองประปาไหลผ่านก่อนเข้าสู่กรุงเทพมหานคร และพื้นที่ลุ่มน้ำท่าจีนในจังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดนครปฐม มีความรุนแรงและอยู่ในขั้นวิกฤติ ซึ่งมีสาเหตุมาจากบริเวณดังกล่าวมีการขยายตัวของแหล่งชุมชนที่พักอาศัยอย่างต่อเนื่อง และมีการพัฒนาพื้นที่บางส่วนเป็นเขตอุตสาหกรรม ชุมชนส่วนใหญ่มีการระบายน้ำเสียจากการประกอบการต่าง ๆ ที่ยังไม่ผ่านการบำบัดออกสู่สิ่งแวดล้อม และไหลลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ ประกอบกับการแก้ไขปัญหาขยะการจัดการบริหารจัดการที่เหมาะสมและเป็นระบบ ทำให้ปัญหาน้ำเสียมิแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น

3.2.1 เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2554 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการให้ทบทุนโครงการและรับเรื่องไปพิจารณาทบทวนและจัดทำรายละเอียดข้อมูลต่างๆ ตลอดจนผลการศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Study) ของโครงการให้เป็นปัจจุบัน โดยได้รับความเห็นชอบของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปพิจารณาดำเนินการด้วย และให้นำเข้าคณะรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่ง

3.2.2 ปีงบประมาณ 2555 องค์การการจัดการน้ำเสียโดยความร่วมมือกับรัฐบาลสวีเดนได้ดำเนินการศึกษาทบทวนความเป็นไปได้ (Feasibility Study) ของโครงการ และออกแบบรายละเอียด ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย รวมทั้งจัดทำเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่ง คณะรัฐมนตรีได้ประชุมเมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2555 มีมติอนุมัติโครงการฯ ตามคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ 5 (ฝ่ายการเกษตรและการท่องเที่ยว) ครั้งที่ 3/2555 เมื่อวันที่ 7 กันยายน 2555 ตามที่รองนายกรัฐมนตรี (นายชุมพล ศิลปอาชา) ประธานกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีคณะที่ 5 (ฝ่ายการเกษตรและการท่องเที่ยว) เสนอ

3.2.3 ระบบบำบัดน้ำเสียขนาดเล็กที่ก่อสร้างใหม่ พื้นที่ลุ่มน้ำท่าจีนตอนล่างและพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง เพื่อให้การแก้ไขปัญหาน้ำเสียของประเทศดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง องค์การการจัดการน้ำเสียจึงได้ดำเนินการจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียขนาดเล็กที่ใช้งบประมาณไม่มาก ในระยะแรกได้ดำเนินการในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครศรีธรรมราช และพื้นที่ลุ่มน้ำท่าจีนตอนล่าง (จังหวัดนครปฐม และจังหวัดสมุทรสาคร) ระบบบำบัดน้ำเสียขนาดเล็กที่ดำเนินการโดยองค์การการจัดการน้ำเสีย ขณะนี้ดำเนินการแล้วเสร็จ 11 แห่ง อยู่ระหว่างการก่อสร้าง 2 แห่ง ปริมาณการบำบัดน้ำเสียในระหว่างปี พ.ศ. 2555 - 2559 ได้แก่ 1) เทศบาลเมืองปากพนัง บริเวณวัดนาควารี 2) เทศบาลเมืองปากพนัง บริเวณหลังเรือนจำ 3) เทศบาลตำบลหัวไทร บริเวณถนนสุขาภิบาล 1 4) เทศบาลตำบลหัวไทร บริเวณหลังตลาด ถนนบางแค 5) อุทยานนานาชาติสิรินธร 6) เทศบาลตำบลชะอวด 7) องค์การบริหารส่วนตำบลหูล่อง 8) เทศบาลตำบลนครชัยศรี จังหวัด

นครปฐม 9) เทศบาลตำบลบางปลา จังหวัดสมุทรสาคร 10) เทศบาลตำบลบางหญ้าแพรก 11) เทศบาลตำบลท่าจีน พบว่ามีปริมาณน้ำเสียรวมที่ได้รับการบำบัดใน ปี 2555-2559 ตามลำดับคือ 155,646 ลบ.ม., 204,885 ลบ.ม., 218,112 ลบ.ม., 373,577 ลบ.ม., 612,447 ลบ.ม. รวมสะสม 1,564,667 ลบ.ม. ตามลำดับ (ภาพ 3-5)

ภาพที่ 3 - 5 แสดงข้อมูลปริมาณการบำบัดน้ำเสียในระหว่างปี พ.ศ. 2555 – 2559

ลำดับ	ระบบบำบัดน้ำเสีย ที่ อจน. ดำเนินการ บริหารจัดการ	ปีที่ ก่อสร้าง (พ.ศ.)	มูลค่าการ ก่อสร้าง (ล้านบาท)	ปริมาณน้ำเสียที่ได้รับการบำบัด (ลบ.ม.)					
				2555	2556	2557	2558	2559	รวมสะสม
1	ทต.ปากพนัง (วัดนาควารี่)	2550	9.60	43,535	39,072	35,211	30,233	38,814	186,865
2	ทต.ปากพนัง (หลังเรือนจำ)	2550	3.50	15,447	19,939	17,429	18,207	19,757	90,779
3	ทต.หัวไทร (ถ.สุขาภิบาล1)	2551	6.90	39,473	66,885	61,015	52,840	70,983	291,196
4	ทต.หัวไทร (หลังตลาด ถ.บางแค)	2552	2.80	44,809	49,899	47,944	46,934	70,822	260,408
5	อุทยานนานาชาติสิรินธร	2555	-	12,382	15,249	12,227	15,387	28,299	83,544
6	ทต.ชะอวด (วัดศรีมาประสิทธิ์)	2552	5.30	-	13,841	44,286	42,540	52,630	153,297
7	อบต.หูล่อง (ชุมชนหอยรอก-ศรีสมบูรณ์)	2557	33.50	-	-	-	-	34,962	34,962
8	ทต.นครชัยศรี จ.นครปฐม	2557	23.25	-	-	-	78,010	165,079	243,089
9	ทต.บางปลา จ.สมุทรสาคร	2557	13.60	-	-	-	89,426	131,101	220,527
10	ทต.บางหญ้าแพรก	2559	23.75	-	-	-	-	-	-
11	ทต.ท่าจีน	2559	28.95	-	-	-	-	-	-
รวม			151.15	155,646	204,885	218,112	373,577	612,447	1,564,667

3.3 การบริหารจัดการองค์กร

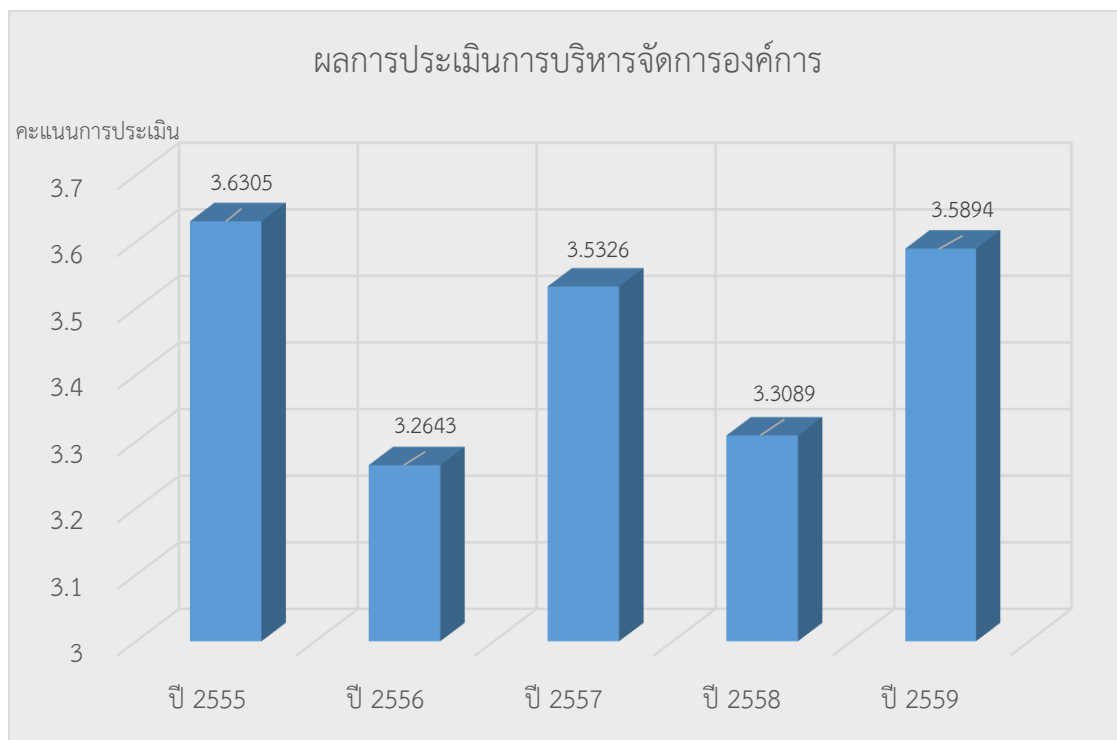
3.3.1 ภาพรวม

จากการประเมินผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ (โดยสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ) ในปี 2555 องค์การจัดการน้ำเสียได้รับคะแนน 3.6305 ในปี 2556 ได้คะแนน 3.2643 ในปี 2557 ได้คะแนน 3.5326 ในปี 2558 ได้คะแนน 3.3089 และในปี 2559 ได้คะแนน 3.5894 (ตารางที่ 3-6 , ภาพที่ 3-7)

ตารางที่ 3-6 แสดงผลการประเมินการบริหารจัดการองค์กร

เกณฑ์การประเมิน	2555	2556	2557	2558	2559
1. การดำเนินการตามนโยบาย	4.0266	2.7594	2.9280	2.5742	3.9119
2. ผลการดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ	4.5107	4.1514	4.1544	3.6383	3.9974
3. การบริหารจัดการองค์กร (35%)	2.3164	2.6112	2.6620	2.8190	2.8511
3.1 บทบาทของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ (6%)	2.9951	3.0215	3.2449	3.0993	3.2843
3.2 การบริหารความเสี่ยง (7%)	1.9000	2.6500	2.3500	2.9000	2.9000
3.3 การควบคุมภายใน (6%)	2.6800	2.8800	2.9250	2.9450	3.0300
3.4 การตรวจสอบภายใน (6%)	2.0098	2.3723	2.6434	2.8368	2.7308
3.5 การบริหารจัดการสารสนเทศ (6%)	2.2702	2.5131	2.5804	2.7390	2.7475
3.6 การบริหารทรัพยากรบุคคล (6%)	2.2338	2.3134	2.3681	2.4223	2.4652
รวม	3.6305	3.2643	3.5326	3.3089	3.5894

ภาพที่ 3 - 7 แผนภูมิแสดงผลการประเมินการบริหารจัดการองค์กร

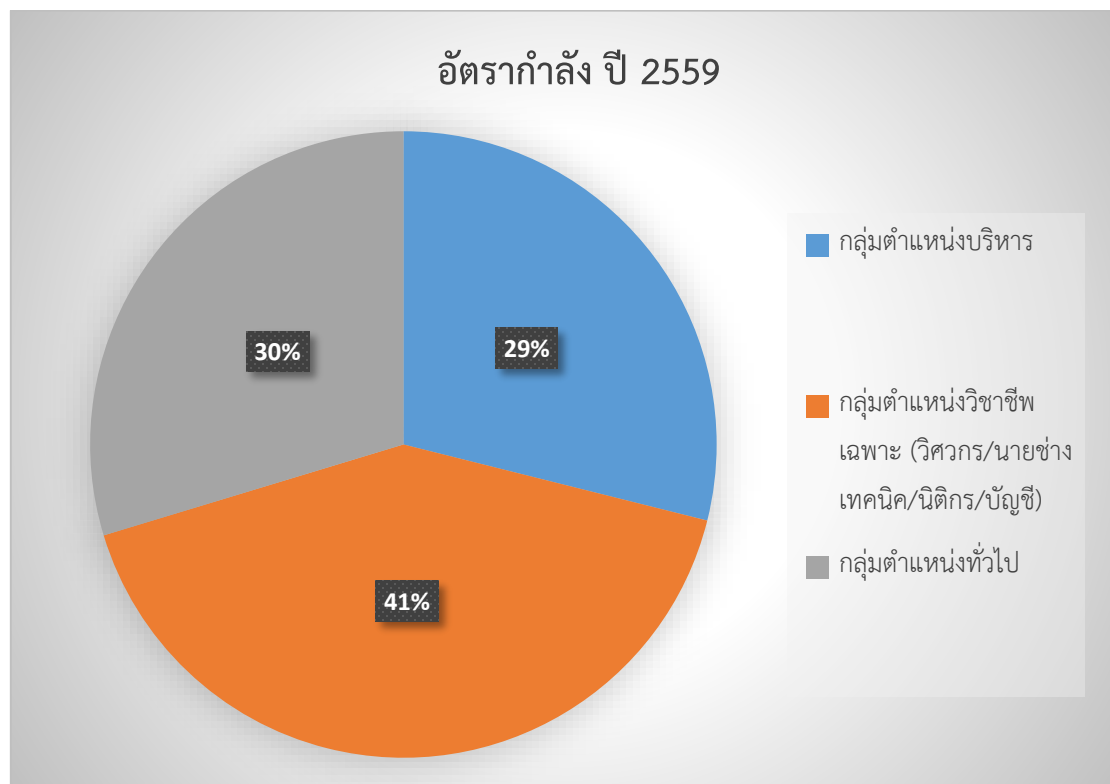

3.3.2 งานพัฒนาบุคลากร

มีการปรับปรุงอัตรากำลังเป็นลำดับ ดังนี้

ปี 2555	มีพนักงาน	111 อัตรา
ปี 2556	มีพนักงาน	116 อัตรา
ปี 2557	มีพนักงาน	130 อัตรา
ปี 2558	มีพนักงาน	127 อัตรา
ปี 2559	มีพนักงาน	128 อัตรา

มีการปรับปรุงสัดส่วนพนักงานตามกลุ่มวิชาชีพ ดังต่อไปนี้

หมายเหตุ ข้อมูลบุคลากร จำนวน 128 อัตรา (ข้อมูล ณ วันที่ 18 สิงหาคม 2560)
จำแนกตามกลุ่มตำแหน่งงาน

3.4 การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจของประชาชนในด้านการจัดการน้ำเสีย

ในช่วงปีงบประมาณที่ผ่านมาระหว่างปีงบประมาณ 2556 - 2559 ได้มีการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนในเรื่องการจัดการน้ำเสีย โดยในแต่ละปีจะมีกิจกรรม การรับฟังความคิดเห็น การอบรมให้ความรู้ประชาชนเรื่องการจัดการน้ำเสีย ค่ายเยาวชน และการเผยแพร่ข่าวสาร ความรู้ ผ่านสื่อต่างๆ อาทิ เช่น เครือข่ายสังคมอิเล็กทรอนิกส์ วิทยุ โทรทัศน์ และสื่อสิ่งพิมพ์ สรุปได้ดังนี้ (รวมช่วงปี พ.ศ. 2556 - 2559)

- การอบรมให้ความรู้ประชาชน	26,568 คน
- ค่ายเยาวชน	400 คน
- กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นของ อปท. ในเรื่องการจัดเก็บรายได้	29 ครั้ง
- เผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆ	104 ครั้ง

3.5 การบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การดำเนินงานการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านมา องค์การการจัดการน้ำเสียได้ประสานการดำเนินงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ ในการเข้าบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงซ่อมแซมระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้กลับมาใช้งานได้ตามปกติ พร้อมทั้งเดินระบบและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียเป็นระยะเวลา 4 ปี (สนับสนุนงบประมาณแบบถดถอย 4 ปี ร้อยละ 100, 75, 50, 25) เพื่อเป็นต้นแบบการบริหารจัดการของระบบบำบัดน้ำเสียแต่ละแห่ง ควบคู่กับการสร้างความพร้อมให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งการดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการเดินระบบและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียตามหลักวิชาการให้กับบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดทำคู่มือสำหรับการเดินระบบบำบัดน้ำเสียการจัดทำฐานข้อมูลและโครงสร้างอัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสีย รวมทั้ง ติดตั้งอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการบริหารงาน การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ และปลูกฝังจิตสำนึกด้านการจัดการน้ำเสียให้แก่ประชาชนเพื่อให้ความร่วมมือในการจ่ายค่าบริการบำบัดน้ำเสีย การจัดหา Software และ Hardware พร้อมจัดทำฐานข้อมูลลูกค้า เพื่อจัดวางระบบการเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย องค์การการจัดการน้ำเสียเข้าฟื้นฟูปรับปรุงบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียท้องถิ่นที่ได้ก่อสร้างแล้ว โดยคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบโครงการนำร่องขององค์การการจัดการน้ำเสีย คือการเข้าดำเนินการปรับปรุงฟื้นฟูและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียของเทศบาลเมืองแสนสุข จังหวัดชลบุรี เป็นระยะเวลา 4 ปี ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2543 ถึง 2546 และองค์การการจัดการน้ำเสียได้ร่วมกับเทศบาลเมืองแสนสุขวางแนวทางการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียจากประชาชน ตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายตั้งแต่ปลายปี 2544 และเริ่มมีการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย ในปีงบประมาณ 2546 นอกจากนี้้องค์การการจัดการน้ำเสียได้เพิ่มศักยภาพให้แก่เทศบาลเมืองแสนสุข ทั้งทางด้านเทคนิคการบริหารจัดการ การจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย จนปัจจุบันเทศบาลเมืองแสนสุข สามารถดำเนินการบริหารจัดการทั้งทางด้านเทคนิคและการจัดเก็บค่าบริการได้อย่างต่อเนื่อง

องค์การการจัดการน้ำเสียได้เข้าดำเนินการในลักษณะเดียวกันกับโครงการนำร่องในพื้นที่อื่นๆ ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2547 โดยได้เข้าบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียในพื้นที่ 6 พื้นที่ คือ เทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี เทศบาลตำบลบ้านเพ จังหวัดระยอง เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี เทศบาลเมืองชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ เทศบาลเมืองสกลนคร จังหวัดสกลนคร และเทศบาลเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี

ต่อมาในปีงบประมาณ 2548 องค์การการจัดการน้ำเสียได้เข้าดำเนินการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียรวม ในพื้นที่เพิ่มขึ้นอีก 5 พื้นที่ คือ เทศบาลตำบลท่าแร่ จังหวัดสกลนคร เทศบาลตำบลหัวขวาง

จังหวัดมหาสารคาม เทศบาลเมืองกําแพงเพชร จังหวัดกําแพงเพชร องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใต้ อำเภอกะพั่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ปีงบประมาณ พ.ศ.2549 - 2553 องค์การการนํ้าเสีย ได้ปรับปรุงฟื้นฟูบริหารจัดการระบบบำบัดนํ้าเสียของ อปท. ที่ได้ก่อสร้างไว้แล้ว รวมทั้งบริหารจัดการระบบบำบัดนํ้าเสียขนาดเล็กในโครงการพระราชดำริ รวมทั้งสิ้น 22 แห่ง ซึ่งมีมูลค่างานก่อสร้างเป็นเงิน 4,658.669 ล้านบาท โดยมีศักยภาพในการบำบัดนํ้าเสียรวม เท่ากับ 64,856,160 ลูกบาศก์เมตรต่อปี

ในปีงบประมาณ 2555 องค์การการนํ้าเสีย ได้ดำเนินงานบริหารจัดการระบบบำบัดนํ้าเสียรวม อย่างเต็มรูปแบบมีระยะเวลาดำเนินงาน 15 ปี ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีระบบบำบัดนํ้าเสียแต่ไม่สามารถบริหารจัดการได้อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งจัดเก็บค่าบริการบำบัดนํ้าเสีย จำนวน 5 พื้นที่ ซึ่งมีมูลค่างาน ก่อสร้างรวม 1,311.69 ล้านบาท ศักยภาพในการบำบัดนํ้าเสีย เท่ากับ 8,300,000 ลูกบาศก์เมตรต่อปี จากจำนวนประชากรทั้งหมด 380,458 คน

ในปีงบประมาณ 2559 องค์การการนํ้าเสียได้เข้าบริหารจัดการระบบบำบัดนํ้าเสียให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนรวมทั้งสิ้น 23 พื้นที่ สามารถบำบัดนํ้าเสียได้ 30,254,704 ลบ.ม./ปี ประชากรได้รับประโยชน์รวมทั้งหมด 1,182,264 คน

3.6 การปรับปรุง กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับในการดำเนินงานขององค์การการนํ้าเสีย

องค์การการนํ้าเสีย ได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไข จัดทำ ประกาศใช้ข้อบังคับต่าง ๆ รวมถึงการปรับโครงสร้างองค์กรให้เอื้อต่อการดำเนินงานขององค์การการนํ้าเสีย ให้สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ สอดรับกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น ข้อบังคับว่าด้วย การบริหารหรือจัดการระบบบำบัดนํ้าเสีย พ.ศ.2554 ข้อบังคับว่าด้วยการจัดแบ่งส่วนงานขององค์การการนํ้าเสีย พ.ศ.2554 ข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคล พ.ศ.2554

ปีงบประมาณ 2558 องค์การการนํ้าเสียได้ดำเนินการแก้ไขพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การการนํ้าเสีย พ.ศ.2538 ในมาตราที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการบริหารงานมาตรา 26(2) อำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการแทนผู้อำนวยการองค์การการนํ้าเสีย ให้มีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกับผู้อำนวยการองค์การการนํ้าเสีย

ปีงบประมาณ 2559 องค์การการนํ้าเสียอยู่ระหว่างการยกร่างข้อบังคับองค์การการนํ้าเสียว่าด้วยการจัดตั้งหรือการถือหุ้นในบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด หรือการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการขององค์การการนํ้าเสีย พ.ศ....

3.7 การดำเนินงานในการให้บริการเชิงพาณิชย์

3.7.1 การรับสำรวจ ออกแบบ และก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย พร้อมให้คำปรึกษา

3.7.1.1 ให้บริการปรึกษา วางแผน ดำเนินการสำรวจ การบริหารโครงการ และจัดทำรายงานโครงการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย นำเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเห็นชอบดำเนินโครงการ หรืออนุมัติงบประมาณโครงการ

3.7.1.2 ให้บริการงานออกแบบรายละเอียดทางวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม และจัดเตรียมเอกสารประกอบแบบที่เกี่ยวข้องสำหรับการประมูลงานหรือคัดเลือกผู้รับจ้างงาน ในงานก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย

3.7.1.3 ให้บริการงานที่ปรึกษาในการควบคุมงานและบริหารงานก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย ควบคุมและทดลองการเดินระบบ และการบำรุงรักษาระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย พร้อมทั้งติดตามผลการปฏิบัติงานตามหลักวิชาการ และตามข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง องค์การการจัดการน้ำเสียยังให้บริการในการดำเนินโครงการแบบจ้างเหมาเบ็ดเสร็จ หรือ Turnkey Project ซึ่งประกอบด้วย งานทางด้านวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม เช่น ระบบบำบัดน้ำเสีย ทดสอบคุณภาพน้ำเสีย งานสำรวจท่อระบายน้ำด้วยเครื่อง CCTV งานเดินระบบ O&M อบรมเจ้าหน้าที่ดูแลระบบ ซึ่งผลงานที่ผ่านมา ได้แก่ การพัฒนาระบบบำบัดน้ำเสียแบบ Activated sludge (AS) โครงการปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสีย ของโรงพยาบาลท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช

3.7.2 การสำรวจท่อรวบรวมน้ำเสียโดยใช้เครื่อง CCTV

เป็นบริการดูแลทำความสะอาดท่อรวบรวมน้ำเสีย ดูแลล้างตะกอนในท่อรวบรวมน้ำเสีย ล้างทำความสะอาดท่อด้วยหัวฉีดดันน้ำแรงดันสูง และการสำรวจสภาพภายในท่อรวบรวมน้ำเสีย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการบำรุงรักษา และซ่อมแซมต่อไป

3.8 การให้บริการเชิงสังคม

3.8.1 องค์การการจัดการน้ำเสีย เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลงานด้านบำบัดน้ำเสีย ทั้งงานด้านปฏิบัติการและด้านเทคนิค รวมถึงการจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมสำหรับการจัดการน้ำเสียภายในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย การให้บริการรับบริหารหรือจัดการระบบบำบัดน้ำเสียทั้งในและนอกเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย และบริการรับบริหารหรือกิจการต่อเนื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำเสียอย่างมีประสิทธิภาพในเชิงเศรษฐกิจ ดังนั้นในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ องค์การการจัดการน้ำเสียจึงได้จัดตั้งศูนย์ติดตามและรายงานสถานการณ์น้ำเสียประเทศไทย โดยมีการแสดงผลการรายงานคุณภาพน้ำแบบอัตโนมัติ และควบคุมการทำงานของเครื่องจักร ที่อยู่ตามสถานีสูบน้ำของระบบบำบัดน้ำเสียต่างๆ ที่องค์การการจัดการน้ำเสียดำเนินการบริหารจัดการ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและความเป็นเอกภาพของงานด้านการจัดการน้ำเสีย ทำให้การกำกับดูแลการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างใกล้ชิด ทั้งนี้เพื่อให้การแก้ปัญหาคุณภาพน้ำเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสิ่งแวดล้อมและการดำรงชีวิตของประชาชนทุกคน

3.8.2 องค์การการจัดการน้ำเสียได้สนองงานในโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยดำเนินการออกแบบ ก่อสร้าง และบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียให้กับพื้นที่ดังต่อไปนี้

3.8.2.1 เทศบาลเมืองปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ออกแบบ ก่อสร้าง และบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย จำนวน 2 ระบบ บริเวณหลังเรือนจำ และบริเวณโรงเรียนเทศบาลวัดนาควารี

3.8.2.2 เทศบาลตำบลหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช

ออกแบบ ก่อสร้าง และบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย จำนวน 2 ระบบ บริเวณถนนสุขาภิบาล 1 และบริเวณหลังตลาดสดถนนบางแค

3.8.2.3 เทศบาลตำบลชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช

ออกแบบ ก่อสร้าง และบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย บริเวณวัดศรีมาประสิทธิ์

1.8.2.4 องค์การบริหารส่วนตำบลหูล่อง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ออกแบบ ก่อสร้าง และบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย บริเวณชุมชนหอยรอก-ศรีสมบุญ

3.8.3 โครงการอื่นๆ

องค์การการจัดการน้ำเสียยังได้ดำเนินการ ออกแบบ ก่อสร้าง และบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียแบบควบรวมบึงประดิษฐ์ของมูลนิธิอุทยานสิ่งแวดล้อมนานาชาติสิรินธร จังหวัดเพชรบุรี

3.9 โครงการสำคัญของ องค์การการจัดการน้ำเสีย

3.9.1 โครงการบำบัดน้ำเสียเทศบาลนครอ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาคร

จากปัญหามลพิษทางน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่างและลุ่มน้ำท่าจีนตอนล่าง โดยเฉพาะพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่างในจังหวัดปทุมธานี บริเวณช่วงที่คลองประปาไหลผ่านก่อนเข้าสู่กรุงเทพมหานคร และพื้นที่ลุ่มน้ำท่าจีนในจังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดนครปฐม มีความรุนแรงและอยู่ในขั้นวิกฤติ ซึ่งมีสาเหตุมาจากบริเวณดังกล่าวมีการขยายตัวของแหล่งชุมชนที่พักอาศัยอย่างต่อเนื่องและมีการพัฒนาพื้นที่บางส่วนเป็นเขตอุตสาหกรรม ชุมชนส่วนใหญ่มีการระบายน้ำเสียจากการประกอบกิจการต่าง ๆ ที่ยังไม่ผ่านการบำบัดออกสู่สิ่งแวดล้อม และไหลลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ ประกอบกับการแก้ไขปัญหายังขาดการบริหารจัดการที่เหมาะสมและเป็นระบบ ทำให้ปัญหาน้ำเสีย มีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น

องค์การการจัดการน้ำเสียได้ตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินงานในเรื่องดังกล่าว จึงได้จัดทำ “โครงการบำบัดน้ำเสียปริมาณพลส่วนเหนือขั้นที่ 1 (คูคต - รังสิต) (ชื่อเดิม โครงการบำบัดน้ำเสียฯ

(คูคต - ประชาธิปัตย์)) และโครงการบำบัดน้ำเสียอ้อมน้อย - อ้อมใหญ่” ขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำเสียในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่าง และลุ่มน้ำท่าจีนตอนล่าง ซึ่งคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบโครงการเมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2543 แต่ถูกชะลอโครงการ เนื่องจากปัญหาการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียจังหวัดสมุทรปราการและปัญหาการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ ต่อมาองค์การการนํ้าเสียขอทบทวนโครงการอีกครั้ง เพื่อขอความเห็นชอบให้องค์การการนํ้าเสียเป็นผู้ดำเนินการโดยความร่วมมือกับท้องถิ่นก่อสร้างระบบย่อยในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้ภาครัฐลงทุนในโครงการทั้งหมดแทนการจัดตั้งบริษัทร่วมทุน และองค์การการนํ้าเสียจะดำเนินการจัดเก็บค่าบริการเป็นค่าดำเนินการและค่าบำรุงรักษา และดำเนินการพื้นที่เทศบาลนครอ้อมน้อย เป็นพื้นที่ย่อยแรก เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2554 คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการให้ทบทวนโครงการ และรับเรื่องนี้ไปพิจารณาทบทวนและจัดทำรายละเอียดข้อมูลต่าง ๆ ตลอดจนผลการศึกษาความเป็นไปได้ (Feasibility Study) ของโครงการให้เป็นปัจจุบัน โดยให้รับความคิดเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปพิจารณาดำเนินการด้วย และให้นำเข้าคณะรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่ง

ในปี 2555 องค์การการนํ้าเสียโดยความร่วมมือกับรัฐบาลสวีเดนได้ดำเนินการศึกษาทบทวนความเป็นไปได้ (Feasibility Study) ของโครงการ และออกแบบรายละเอียด ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย รวมทั้งจัดทำเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอเข้าคณะรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่ง คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2555 ลงมติอนุมัติโครงการฯ ตามคณะกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรี คณะที่ 5 (ฝ่ายการเกษตรและการท่องเที่ยว) ครั้งที่ 3/2555 เมื่อวันศุกร์ที่ 7 กันยายน 2555 ตามที่รองนายกรัฐมนตรี (นายชุมพล ศิลปอาชา) ประธานกรรมการกลั่นกรองเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีคณะที่ 5 (ฝ่ายการเกษตรและการท่องเที่ยว) เสนอ

องค์การการนํ้าเสีย ขอจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการโครงการดังกล่าวในปีงบประมาณ 2557-2559 แต่ไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการ และองค์การการนํ้าเสียยังคงขอจัดสรรงบประมาณ เพื่อดำเนินโครงการดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง และคาดหวังว่าจะได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาล เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำเสียที่เกิดขึ้นบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำท่าจีนอย่างเป็นระบบ

3.9.2 โครงการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนขนาดเล็ก ในเขตปริมณฑล

องค์การการนํ้าเสียได้ศึกษา สํารวจสภาพปัญหานํ้าเสียในเขตปริมณฑล โดยพบว่าบริเวณชุมชนหนาแน่น ในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่ง มีการระบายน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ โดยที่ยังไม่ผ่านการบำบัด ทำให้คุณภาพน้ำในแหล่งในพื้นที่นั้นเสื่อมโทรม และส่งผลถึงคุณภาพน้ำผิวดินในแม่น้ำสายสำคัญของประเทศ เช่น แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีน เสื่อมโทรมด้วย

องค์การการจัดการน้ำเสียจึงได้จัดให้มีโครงการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนขนาดเล็กในเขตปริมณฑล เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำเสียในพื้นที่ดังกล่าว โดยคำนึงถึงความพร้อมด้านต่างๆ ของพื้นที่และสภาพปัญหา โครงการฯ นำร่องโครงการแรก คือ โครงการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนขนาดเล็ก เทศบาลตำบล บางปลา จังหวัดสมุทรสาคร มีศักยภาพในการบำบัด 400 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน โครงการก่อสร้างของ เทศบาลตำบลนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม มีศักยภาพในการบำบัด 600 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน ต่อมาได้ ดำเนินโครงการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียขนาดเล็ก เทศบาลตำบลบางหญ้าแพรก จังหวัดสมุทรสาคร มีศักยภาพในการบำบัด 600 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน โครงการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียขนาดเล็ก เทศบาล ตำบลท่าจีน จังหวัดสมุทรสาคร มีศักยภาพในการบำบัด 600 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน โครงการก่อสร้าง ระบบบำบัดน้ำเสียขนาดเล็ก เทศบาลตำบลบางเลน จังหวัดนครปฐม มีศักยภาพในการบำบัด 600 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน โครงการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียขนาดเล็ก เทศบาลเมืองไรซิง จังหวัดนครปฐม มีศักยภาพในการบำบัด 600 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน และโครงการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียขนาดเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลสามควายเผือก จังหวัดนครปฐม มีศักยภาพในการบำบัด 600 ลูกบาศก์เมตร ต่อวัน เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาน้ำเสียให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริเวณชุมชนหนาแน่น เป็นการ ลดปริมาณความสกปรกของน้ำเสีย ให้ได้มาตรฐานตามที่ทางราชการกำหนดก่อนระบายลงสู่แม่น้ำท่าจีน ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และเป็นการลดปริมาณสารอินทรีย์ที่จะลงสู่แม่น้ำท่าจีน

3.9.3 โครงการเอกชนร่วมทุน

ด้วยพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2556 กำหนดให้มีการ จัดทำแผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ เพื่อใช้เป็นแนวนโยบายของภาครัฐ ที่ชัดเจนและแน่นอนในการกำหนดกิจการของรัฐที่สมควร และที่รัฐส่งเสริมให้เอกชนมีส่วนร่วมในการ ลงทุน ภายใต้กรอบระยะเวลาของแผนยุทธศาสตร์การให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ ตลอดจน สร้างความสนใจ และดึงดูดเอกชนให้เข้ามาร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

ภายใต้กรอบระยะเวลา 5 ปี ของร่างแผนยุทธศาสตร์ฯ พ.ศ.2560-2564 รัฐมีเป้าหมายที่จะ ดำเนินโครงการที่อยู่ภายใต้ 6 กิจการในกลุ่มที่ 1 ในลักษณะการให้เอกชนร่วมลงทุนเป็นหลัก และจะ ส่งเสริมให้เอกชนมีส่วนร่วมในการลงทุนโครงการที่อยู่ภายใต้ 16 กิจการในกลุ่มที่ 2 เพื่อให้ภาครัฐ สามารถลงทุนพัฒนากิจการดังกล่าวได้อย่างรวดเร็วมากขึ้น โดยสามารถลดข้อจำกัดการลงทุนจากเงิน งบประมาณแผ่นดินและเงินกู้จากภาครัฐ รวมทั้งสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการแก่ประชาชน ในกิจการนั้น

องค์การจัดการน้ำเสียมีโครงการที่ถูกจัดอยู่ภายใต้กรอบแผนยุทธศาสตร์ฯดังกล่าว จำนวนรวมทั้งสิ้น 4 โครงการ รายละเอียดดังต่อไปนี้

โครงการ	หน่วยงาน เจ้าของ โครงการ	ความสามารถ ในการ บำบัดน้ำเสีย (ลบ.ม./วัน)	ประมาณการ มูลค่าเงินลงทุน ทั้งหมด (ล้านบาท)	สถานะปัจจุบัน
กลุ่มที่ 2 กิจกรรมที่รัฐส่งเสริมให้เอกชนมีส่วนร่วมในการลงทุน (Opt-in)				
2.5 กิจกรรมพัฒนาระบบจัดการคุณภาพน้ำ				
1. โครงการก่อสร้างระบบ บำบัดน้ำเสีย ทน.สมุทรสาคร จ.สมุทรสาคร	องค์การ จัดการ น้ำเสีย	92,000	6,525.80	เตรียมความพร้อมก่อน จัดทำรายงานผลการศึกษา และวิเคราะห์โครงการตาม พ.ร.บ.ร่วมลงทุนฯ ปี 2556
2. โครงการก่อสร้างระบบ บำบัดน้ำเสีย ทม.กระทุ่มแบน จ.สมุทรสาคร	องค์การ จัดการ น้ำเสีย	47,000	3,203.82	เตรียมความพร้อมก่อน จัดทำรายงานผลการศึกษา และวิเคราะห์โครงการตาม พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ ปี 2556
3. โครงการก่อสร้างระบบ บำบัดน้ำเสีย ทม.บางบัวทอง จ.นนทบุรี	องค์การ จัดการ น้ำเสีย	67,000	4,646.06	เตรียมความพร้อมก่อน จัดทำรายงานผลการศึกษา และวิเคราะห์โครงการตาม พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ ปี 2556
4. โครงการก่อสร้างระบบ บำบัดน้ำเสีย ทน.รังสิต จ.ปทุมธานี	องค์การ จัดการ น้ำเสีย	100,000	443.12	เตรียมความพร้อมก่อน จัดทำรายงานผลการศึกษา และวิเคราะห์โครงการตาม พ.ร.บ. ร่วมลงทุนฯ ปี 2556
รวม		306,000	14,818.80	

3.9.4 โครงการนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

ปัจจุบันองค์การการจัดการน้ำเสีย ได้เข้าดำเนินงานบริหารจัดการและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 25 พื้นที่ ระบบบำบัดน้ำเสียในพื้นที่โครงการพระราชดำริ 7 พื้นที่ และระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนขนาดเล็ก 8 พื้นที่ ซึ่งพื้นที่ที่นำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วกลับมาใช้ประโยชน์ในพื้นที่เกษตรกรรมมีจำนวน 7 พื้นที่ ประกอบด้วย เทศบาลเมืองมุกดาหาร เทศบาลนครลำปาง เทศบาลนครเชียงใหม่ เทศบาลเมืองพะเยา เทศบาลเมืองบ้านโป่ง เทศบาลนครอุดรธานี และเทศบาลเมืองสิงห์บุรี เพื่อบรรเทาปัญหาการขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้งตอบสนองนโยบายของรัฐบาล ในเรื่องการแก้ปัญหาขาดแคลนน้ำในบางพื้นที่และบางฤดูกาล

ทั้งนี้โครงการนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ สามารถประหยัดงบประมาณรายจ่ายและลดจำนวนการใช้น้ำประปาลง อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มมูลค่าของน้ำและเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งน้ำอีกด้วย เพราะน้ำที่บำบัดแล้วเป็นน้ำที่สะอาดและปลอดภัยกว่าน้ำที่นำมาจากแหล่งน้ำธรรมชาติ ซึ่งนับว่าเป็นการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและประหยัด ช่วยลดการทำลายสิ่งแวดล้อม โดยมีเป้าหมายร่วมกัน คือ การส่งเสริมและรักษาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนภายใต้บูรณาการอันสอดคล้องกับกระแสของสังคมไทยและสังคมโลก

3.9.5 โครงการบริหารจัดการฟื้นฟูระบบบำบัดน้ำเสียในประเทศไทยระหว่างองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่น (JICA) และ องค์การการจัดการน้ำเสีย

โครงการบริหารจัดการฟื้นฟูระบบบำบัดน้ำเสียในประเทศไทยก่อตั้งขึ้นมาเพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับการจัดการน้ำเสียในประเทศไทยและฟื้นฟูโรงบำบัดน้ำเสีย โดยการสนับสนุนจากองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่น (JICA) และองค์กรที่ให้การสนับสนุนในประเทศญี่ปุ่นคือ Ministry of Land Infrastructure and Transport (MLIT) กับ Japan Sewage Agency (JSA) โครงการนี้มุ่งเน้นในการแก้ปัญหาทางด้านเทคนิคและการพัฒนาศักยภาพของบุคคล โดยได้ลงนามในข้อตกลงความร่วมมือเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2547 ระยะการดำเนินการ 3 ปีครึ่ง ระหว่างวันที่ 26 พฤษภาคม 2547 ถึงวันที่ 25 พฤศจิกายน 2550

โครงการนี้มุ่งเน้นเรื่องการฟื้นฟูระบบบำบัดน้ำเสียที่ระบบการทำงานได้ไม่เต็มประสิทธิภาพ การปรับปรุงวิธีการจัดการบำรุงรักษาเผยแพร่ความรู้ต่างๆ ในการปรับปรุงโรงบำบัดน้ำเสียให้ดีขึ้น รวมทั้งการพัฒนาประสิทธิภาพการบำบัดน้ำเสียและเจ้าหน้าที่บุคลากรให้ดียิ่งขึ้น การดำเนินการประกอบด้วยกิจกรรม ดังนี้

3.9.5.1 กิจกรรมการปรับปรุงและฟื้นฟูระบบบำบัดน้ำเสีย

ปรับปรุงและฟื้นฟูระบบบำบัดน้ำเสียของเทศบาลเมืองปทุมธานี ซึ่งเป็นระบบแอ็กติเวเตดสลัดจ์ ชนิดคลองวนเวียน และของเทศบาลเมืองกำแพงเพชร ซึ่งเป็นระบบบำบัด น้ำเสียแบบบ่อปรับเสถียร โดยมีวัตถุประสงค์ให้ระบบบำบัดฯ ทั้ง 2 ระบบ นี้เป็นแม่แบบระบบบำบัดน้ำเสียสำหรับการดำเนินการของระบบบำบัดในพื้นที่อื่นๆต่อไป ผลการดำเนินงานของระบบบำบัด น้ำเสียทั้งสองพื้นที่ดังกล่าวได้ผลออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีราคาต่อหน่วย (บาท/ลูกบาศก์เมตร) ลดลงร้อยละ 20 บำบัดน้ำเสียเพิ่มขึ้นร้อยละ 30 น้ำที่ผ่านการบำบัดได้มาตรฐานตามที่ทางราชการกำหนด

3.9.5.2 กิจกรรมให้การศึกษา

ทำกิจกรรมและดำเนินงานกับเจ้าหน้าที่ในแต่ละท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด ผู้เชี่ยวชาญชาวญี่ปุ่นรวบรวมจัดทำเป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการขึ้น ดังนี้

- 1) การวิเคราะห์โรงบำบัดน้ำเสียในประเทศไทย
- 2) คู่มือการดูแลรวบรวมน้ำเสีย
- 3) การออกแบบและดูแลรักษาสถานีสูบน้ำ
- 4) การบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสีย
- 5) การควบคุมมาตรฐานสำหรับงานก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย
- 6) คู่มือการประเมินงานปรับปรุง ซ่อมแซมระบบบำบัดน้ำเสีย
- 7) การควบคุมค่าใช้จ่ายสำหรับการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย
- 8) ตัวอย่างปัญหาที่เกิดขึ้น และแนวทางแก้ไข
- 9) คู่มือความปลอดภัยของแรงงาน สำหรับงานก่อสร้าง เดินระบบ และบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสีย

3.9.5.3 กิจกรรมการฝึกอบรม 5 วัน

ในหัวข้อเรื่อง “การบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียระบบคลองวนเวียนพร้อมแนวทางประหยัดต้นทุนพลังงาน” มีเจ้าหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องเข้ารับการอบรม 30 คน

3.9.5.4 กิจกรรมการพัฒนาสารสนเทศโดยความช่วยเหลือของ JICA

ในการสั่งซื้อเครื่องมืออุปกรณ์คอมพิวเตอร์ให้ พร้อมให้พนักงานเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเขียนโปรแกรมและการใช้คอมพิวเตอร์ในการสร้างระบบข้อมูลเพื่อให้ระบบสารสนเทศเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่แหล่งอ้างอิงทางวิชาการ ข้อมูลข่าวสาร คู่มือปฏิบัติการและแนะนำองค์การจัดการน้ำเสีย

3.9.6 โครงการความร่วมมือระหว่าง เมือง Saitama กับองค์การจัดการน้ำเสีย

โครงการให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิคการบำบัดน้ำเสีย ให้แก่ท้องถิ่นในประเทศไทย ภายใต้โครงการความร่วมมือของ JICA ระหว่าง Bureau of Public Seweragework, Saitama Prefectural Government ของประเทศญี่ปุ่น และองค์การจัดการน้ำเสีย มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มศักยภาพของวิศวกรประจำโรงบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเรื่องเทคโนโลยีการบริหารจัดการและบำรุงรักษาที่มีประสิทธิภาพ โดยมีระยะเวลาโครงการ 3 ปี ระหว่างเดือนเมษายน พ.ศ. 2555 – มีนาคม 2558 และมีการลงนามต่อเนื่องอีกครั้ง มีระยะเวลาโครงการ 3 ปี ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2559 – มกราคม 2562 ประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ คือ เจ้าหน้าที่องค์การจัดการน้ำเสียจะได้รับความรู้ความเข้าใจ ด้านการปรับปรุงเทคนิคการบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสีย และเทคโนโลยีการบำรุงรักษาและระบบบำบัดน้ำเสียขั้นสูง สามารถนำมาปรับใช้ในการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียได้เป็นอย่างดี

3.9.7 โครงการความร่วมมือระหว่าง สำนักงานความร่วมมือระหว่างประเทศของประเทศไทย เยอรมัน Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) กับองค์การจัดการน้ำเสีย

มีการลงนามความร่วมมือ Water and Wastewater Companies for Climate Mitigation (WaCCLiM) กับ Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH จากประเทศเยอรมัน โดยมีขอบเขตการดำเนินงานครอบคลุมการจัดทำข้อมูลพื้นฐาน และจัดทำแนวทางการปรับปรุงเพื่อลดการใช้พลังงานและการปล่อยก๊าซคาร์บอนสู่บรรยากาศจากโรงบำบัดน้ำเสีย องค์การจัดการน้ำเสียบริหารจัดการ พร้อมทั้งฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ให้กับผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีระยะเวลาดำเนินการ 2 ปี คือระหว่างปี 2557-2558 มีการลงนามบันทึกความร่วมมือ เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2557 และได้ดำเนินการต่อเนื่องอีก 3 ปี คือ ระหว่างปี 2559-2561 มีการลงนามบันทึกความร่วมมือ เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2559

3.9.8 โครงการความร่วมมือระหว่างสถาบัน Korea Environmental Industry @ Technology Institute (KEITI) แห่งสาธารณรัฐเกาหลี

ลงนามบันทึกความเข้าใจกลางด้านสิ่งแวดล้อม โครงการ Wastewater Management Master Plan in Eastern Region of Thailand ภายใต้โครงการ Wastewater Management Master Plan in Eastern Region of Thailand เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2559 มีระยะเวลาดำเนินงาน 1 ปี (ระหว่างเดือนกรกฎาคม 2559 – เดือนกรกฎาคม 2560) โดยสาธารณรัฐเกาหลีเป็นผู้รับผิดชอบ

งบประมาณโครงการ เป็นจำนวนเงิน 750 ล้านบาท หรือประมาณ 23.4 ล้านบาท วัตถุประสงค์การดำเนินงานเพื่อจัดทำแผนแม่บทการจัดการน้ำเสียในภาคตะวันออกของประเทศไทย และพัฒนาความร่วมมืออุตสาหกรรมด้านน้ำและเทคโนโลยีระหว่างประเทศไทยและประเทศ สาธารณรัฐเกาหลี รวมทั้งเพื่อจัดทำแผนดำเนินการจัดการน้ำเสียในพื้นที่เป้าหมายของประเทศไทยที่ต้องการพัฒนางานด้านสุขาภิบาล โดยพื้นที่ศึกษาจัดทำแผนแม่บทการจัดการน้ำเสียในพื้นที่ภาคตะวันออกของประเทศไทย คือ เทศบาลตำบลปลวกแดง จังหวัดระยอง

บทที่ 4

สถานการณ์/การวิเคราะห์
ปัจจัยแวดล้อม เพื่อกำหนด
วิสัยทัศน์และทิศทางของ
องค์การจัดการน้ำเสียในอีก
5 ปีข้างหน้า

บทที่ 4

สถานการณ์/การวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อม เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางขององค์การจัดการน้ำเสีย ใน 5 ปี ข้างหน้า

แผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ.2560 – 2564 (ทบทวนครั้งที่ 1) ฉบับนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานขององค์การจัดการน้ำเสีย ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.2560 ถึงปีงบประมาณ พ.ศ.2564 โดยดำเนินการให้มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับแผนงานยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี นโยบายรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – 2564) แผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579) ยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจสาขาสาธารณูปการ ยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แนวทางการประเมินผลของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ นโยบายผู้ถือหุ้นของรัฐ (State of Direction: SOD) นโยบายคณะกรรมการองค์การจัดการน้ำเสียต่อบทบาทภารกิจขององค์การจัดการน้ำเสียที่ดำเนินงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์หลักในงานการจัดการน้ำเสีย

4.1 สถานการณ์

4.1.1 สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศไทย

ปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศสู่ความยั่งยืนที่ประเทศไทยต้องมีการปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เช่น การดำเนินงานตามนโยบายไทยแลนด์ 4.0
2. การเปลี่ยนแปลงด้านสังคม เช่น การเข้าสู่สังคมสูงวัยของโลก แรงงานมีทักษะสูงและมีความสามารถเฉพาะทาง ความเคลื่อนไหวของกระแสวัฒนธรรมโลก ความเหลื่อมล้ำไม่เท่าเทียมกัน
3. เจื่อนไขเศรษฐกิจภูมิภาคโลกและผลกระทบต่อประเทศไทยในระยะ 5 ปีข้างหน้า เช่น เศรษฐกิจโลกมีรูปแบบไปสู่การค้าเสรีมากขึ้น บทบาทของประชาคมอาเซียนในภูมิภาคอาเซียน
4. การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภัยธรรมชาติมีความรุนแรงมากขึ้น ทำให้ความร่วมมือ/ข้อตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจะทวีความเข้มข้น และวาระการพัฒนาของโลกหลัง ค.ศ. 2015 เป็นการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลกในอีก 15 ปีข้างหน้า
5. ความมั่นคงภายในและระหว่างประเทศมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศอย่างกว้างขวาง ประเทศไทยต้องมีการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่มีผลต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ความมั่นคง การบริการจัดการในภาครัฐและธรรมาภิบาล โดยประเทศไทยได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development

Goals-SDGs) หรือตัวย่อว่า SDGs เป็นเป้าหมายเกี่ยวกับ การพัฒนาระดับนานาชาติ ซึ่งจัดทำขึ้นโดยองค์การสหประชาชาติ โดยจะเริ่มใช้ SDGs เป็นทิศทางการพัฒนาดังแต่ปี 2558 - 2573 ประกอบด้วยเป้าหมายหลัก 17 เป้าหมาย และเป้าหมายย่อย 16 เป้าหมาย ซึ่งเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับกับองค์การการจัดการน้ำเสีย คือ

เป้าหมายที่ 6 สร้างหลักประกันว่าจะมีการจัดให้มีน้ำและสุขอนามัย สำหรับทุกคนและมีการบริหารจัดการที่ยั่งยืน

เป้าประสงค์ที่ 6.3 ยกระดับคุณภาพน้ำ โดยลดมลพิษ ลดการทิ้งขยะ ลดการปล่อยสารเคมี และวัสดุอันตราย ลดสัดส่วนน้ำเสียที่ไม่ผ่านกระบวนการลงครึ่งหนึ่ง และเพิ่มการนำกลับมาใช้ใหม่ทั่วโลก ภายในปี 2573

เป้าประสงค์ที่ 6.4 เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในทุกภาคส่วนและสร้างหลักประกันว่าจะมีการใช้น้ำ และจัดหาน้ำที่ยั่งยืน เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ และลดจำนวนประชาชนที่ประสบความทุกข์จากการขาดแคลนน้ำ ภายในปี 2573

เป้าประสงค์ที่ 6.5 ดำเนินการบริหารจัดการน้ำแบบองค์รวมในทุกระดับ รวมถึงผ่านทางความร่วมมือระหว่างเขตแดนตามความเหมาะสมภายในปี 2573

เป้าประสงค์ที่ 6.6 ป้องกันและฟื้นฟูระบบนิเวศที่เกี่ยวข้องกับแหล่งน้ำ รวมถึงภูเขาป่าไม้ พื้นที่ชุ่มน้ำ แม่น้ำ ชั้นหินอุ้มน้ำและทะเลสาบ ภายในปี 2563

เป้าประสงค์ที่ 6.7 ขยายความร่วมมือระหว่างประเทศและการสนับสนุนการเสริมสร้างขีดความสามารถให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาในกิจกรรมและแผนงานที่เกี่ยวข้องกับน้ำและสุขอนามัย ซึ่งรวมถึงด้านการเก็บน้ำ การขจัดเกลือ การใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการน้ำเสีย เทคโนโลยีการนำน้ำกลับมาใช้ใหม่

เป้าประสงค์ที่ 6.8 สนับสนุนและเพิ่มความเข้มแข็งในการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการจัดการน้ำและสุขอนามัย

4.1.2 สถานการณ์คุณภาพน้ำของประเทศไทย

จากข้อมูลการสำรวจคุณภาพน้ำของกรมควบคุมมลพิษ พบว่าคุณภาพน้ำของแหล่งน้ำสำคัญทั่วประเทศ ปี 2559 จำนวน 65 แหล่งน้ำ โดยรวมมีแหล่งน้ำที่มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ 34 เกณฑ์พอใช้ ร้อยละ 46 และเกณฑ์เสื่อมโทรม ร้อยละ 20 แบ่งเป็นภาค ดังนี้

(1) ภาคเหนือ

คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้ จำนวน 7 แหล่งน้ำ เกณฑ์เสื่อมโทรม 3 แหล่งน้ำ และเกณฑ์ดี 1 แหล่งน้ำ พบว่าพารามิเตอร์ที่ร้อยละของการตรวจวัดไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 มากที่สุด คือ ค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) และมีโลหะหนัก (HM) เกินค่ามาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน (ร้อยละ 1.7 ของการตรวจวัดทั้งหมด) ได้แก่ สารหนู (As) ตะกั่ว (Pb) แมงกานีส (Mn) แคดเมียม (Cd) และปรอท (Hg)

(2) ภาคกลาง

คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้ 9 แหล่งน้ำ เกณฑ์ดีและเสื่อมโทรม 4 แหล่งน้ำเท่ากัน พบว่าพารามิเตอร์ที่ร้อยละของการตรวจวัดไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 มากที่สุด คือ ค่าออกซิเจนละลาย (DO) และมีโลหะหนัก (HM) เกินค่ามาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน (ร้อยละ 0.4 ของการตรวจวัดทั้งหมด) ส่วนใหญ่เป็นสารหนู (As) แมงกานีส (Mn) และปรอท (Hg)

(3) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี 7 แหล่งน้ำ เกณฑ์พอใช้ 4 แหล่งน้ำ และเกณฑ์เสื่อมโทรม 1 แหล่งน้ำ พบว่าพารามิเตอร์ที่ร้อยละของการตรวจวัดไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 มากที่สุด คือ ค่าแอมโมเนีย ($\text{NH}_3\text{-N}$) และมีโลหะหนักมีค่าเกินมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน (ร้อยละ 1.5 ของการตรวจวัดทั้งหมด) ได้แก่ สังกะสี (Zn) แมงกานีส (Mn) ปรอท (Hg) แคดเมียม (Cd) และสารหนู (As)

(4) ภาคตะวันออก

คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้และเสื่อมโทรม 4 แหล่งน้ำเท่ากัน และเกณฑ์ดี 3 แหล่งน้ำ พบว่าพารามิเตอร์ที่ร้อยละของการตรวจวัดไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 มากที่สุด คือ ค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD)

(5) ภาคใต้

คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี 7 แหล่งน้ำ เกณฑ์พอใช้ 6 แหล่งน้ำ และเกณฑ์เสื่อมโทรม 1 แหล่งน้ำ พบว่าพารามิเตอร์ที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ 3 คือ ค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) และพบโลหะหนักมีค่าเกินมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ร้อยละ 0.6 ของการตรวจวัดทั้งหมด ได้แก่ แมงกานีส (Mn) สังกะสี (Zn) และปรอท (Hg)

4.1.3 ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนในประเทศไทย

4.1.3.1 น้ำเสียชุมชนในประเทศไทย

น้ำเสียในประเทศไทย สามารถแบ่งประเภทตามแหล่งกำเนิดได้ 3 ประเภท คือ (1) น้ำเสียชุมชน (2) น้ำเสียอุตสาหกรรม และ (3) น้ำเสียเกษตรกรรม ทั้งนี้ ปริมาณน้ำเสียชุมชนที่เกิดขึ้นทั่วประเทศมีประมาณ 9 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อวัน ในขณะที่ปัจจุบันมีระบบบำบัดน้ำเสียทั่วประเทศที่สามารถรองรับปริมาณน้ำเสียได้รวม 3.2 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อวัน คิดคิดเป็นร้อยละ 34 ของปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้นเท่านั้น

จากปัญหาน้ำเสียในพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่างที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น ในขณะที่ยังขาดการดำเนินการจัดการน้ำเสียยังกระจายอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานรัฐหลายหน่วยงาน จึงเป็นเหตุผลการจัดตั้งองค์การการจัดการน้ำเสียขึ้นมา โดยมีพื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดสมุทรสาคร และพื้นที่อื่นที่คณะรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย แต่ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา องค์การการจัดการน้ำเสีย ยังไม่มีโอกาสได้ดำเนินงานหลักตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เนื่องจากปัญหาการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียจังหวัดสมุทรปราการ และปัญหาการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ

โดยในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่างมีเพียงเทศบาลนครนนทบุรี เทศบาลเมืองปทุมธานี และกรุงเทพมหานครที่มีระบบบำบัดน้ำเสียรวม และสำหรับพื้นที่ลุ่มน้ำท่าจีนตอนล่างมีเพียงเทศบาลนครนครปฐมเท่านั้นที่มีระบบบำบัดน้ำเสียรวม หากไม่นับรวมกรุงเทพมหานคร ระบบบำบัดน้ำเสียรวมจะมีศักยภาพในการบำบัดน้ำเสียได้รวมเพียง 0.074 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 8 ของปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้น (ปริมาณน้ำเสียชุมชนที่เกิดขึ้นเฉพาะในเขตพื้นที่ปริมณฑล มีประมาณวันละ 0.92 ล้านลูกบาศก์เมตร) และในกรณีที่นับรวมกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีระบบบำบัดน้ำเสียขนาดใหญ่ 0.03 – 0.35 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อวัน จะมีศักยภาพในการบำบัดน้ำเสียได้รวม 1.19 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อวัน คิดเป็นประมาณร้อยละ 39 ของปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้น (ปริมาณน้ำเสียชุมชนที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีประมาณวันละ 3.05 ล้านลูกบาศก์เมตร)

4.1.3.2 ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนในประเทศไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สถ.) เป็นส่วนราชการที่จัดตั้งขึ้นในสังกัดกระทรวงมหาดไทยที่มีบทบาทภารกิจสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการพัฒนาและให้คำปรึกษา แนะนำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การบริหารงานบุคคล การเงิน การคลัง และการบริหารจัดการ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความ

เข้มแข็ง และมีศักยภาพในการให้บริการสาธารณะ ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ รวมทั้งสิ้นจำนวน 7,853 แห่ง ดังแสดงในตารางที่ 4-1

ตารางที่ 4-1 ข้อมูลองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวน อปท.	จำนวนระบบฯ	หมายเหตุ
1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด	76	1	อบจ.ชลบุรี
2. เทศบาล 2.1 เทศบาลนคร	30	87	
2.2 เทศบาลเมือง	172		
2.3 เทศบาลตำบล	2,081		
3. องค์การบริหารส่วนตำบล	5,492	2	อบต.บ้านใต้ เกาะพังนัง/ อบต.อ่าวนาง เกาะพีพี
4. องค์การปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ	2	10	เมืองพัทยา และ กรุงเทพมหานคร
5. จังหวัดสมุทรปราการ	-	1	โครงการบำบัดน้ำเสียรวม จังหวัดสมุทรปราการ
รวม	7,853	101	

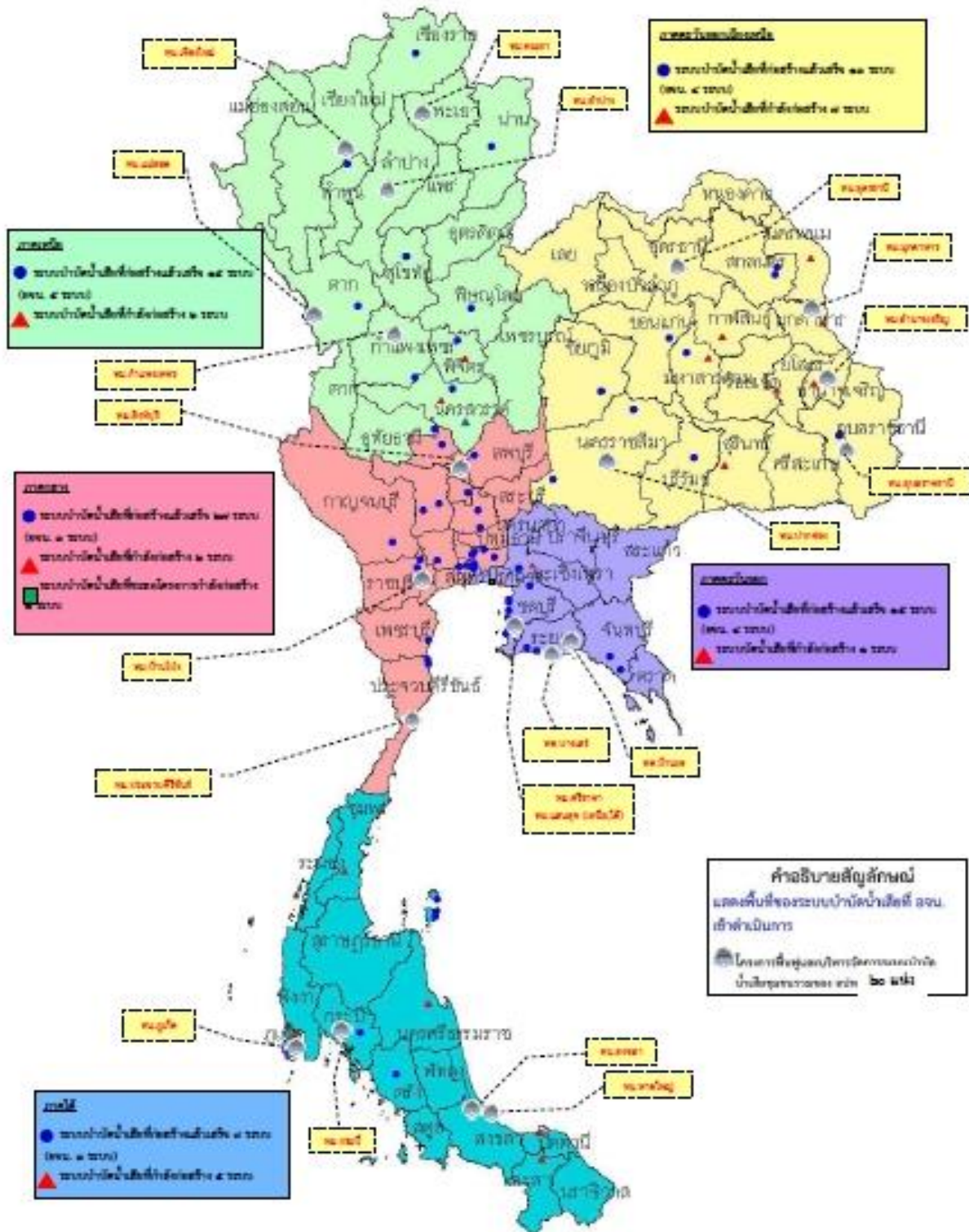
หมายเหตุ * ข้อมูล ณ วันที่ 27 กรกฎาคม 2556 โดย ส่วนวิจัยและพัฒนาระบบ รูปแบบและโครงสร้างสำนักพัฒนาระบบรูปแบบและโครงสร้าง กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำหรับระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนทั่วประเทศมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 101 แห่ง เป็นระบบฯ ที่ก่อสร้างแล้วเสร็จจำนวน 91 แห่ง กำลังก่อสร้าง 9 แห่ง และชะลอโครงการ 1 แห่ง รองรับน้ำเสียได้รวม 3.2 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อวัน อยู่ในการดูแลขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับเทศบาล จำนวน 87 แห่ง องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) จำนวน 1 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จำนวน 2 แห่ง เมืองพัทยา จำนวน 2 แห่ง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 1 แห่ง และกรุงเทพมหานคร จำนวน 8 แห่ง ซึ่งหากพิจารณาความสามารถในการรองรับน้ำเสียของระบบบำบัดน้ำเสีย สามารถแบ่งได้เป็น ระบบขนาดใหญ่ รองรับน้ำเสียได้มากกว่า 50,000 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน จำนวน 12 แห่ง ระบบขนาดกลาง รองรับน้ำเสียได้ตั้งแต่ 10,000-50,000 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน จำนวน 47 แห่ง และระบบขนาดเล็ก รองรับน้ำเสียไม่เกิน 10,000 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน จำนวน 42 แห่ง

ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนในประเทศไทย แบ่งออกเป็น 5 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่ ระบบบ่อปรับเสถียร (Stabilization Pond: SP) คิดเป็นร้อยละ 45 ของระบบทั้งหมด หรือจำนวน 46 แห่ง ระบบบ่อเติมอากาศ (Aerated Lagoon: AL) คิดเป็นร้อยละ 16 หรือจำนวน 16 แห่ง ระบบ

แอกทิเวเต็ดสลัดจ์ (Activated Sludge: AS) คิดเป็นร้อยละ 36 หรือจำนวน 36 แห่ง ระบบบึงประดิษฐ์ (Constructed Wetland: CW) คิดเป็นร้อยละ 2 หรือจำนวน 2 แห่ง และระบบแผ่นหมุนชีวภาพ (Rotating Biological Contactor: RBC) คิดเป็นร้อยละ 1 หรือจำนวน 1 แห่ง ทั้งนี้ ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนบางแห่งใช้รูปแบบในการบำบัดน้ำเสียมากกว่า 1 รูปแบบ ได้แก่ การใช้ระบบบ่อปรับเสถียร (SP) ร่วมกับระบบบึงประดิษฐ์ (CW) หรือระบบบ่อปรับเสถียร ร่วมกับระบบแอกทิเวเต็ดสลัดจ์ (AS) เช่น ระบบบำบัดน้ำเสียของเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และระบบบำบัดน้ำเสียของเทศบาลนครนครราชสีมา เป็นต้น ดังภาพ 4-1

ภาพที่ 4-1 แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งระบบบำบัดนํ้าเสีย 101 แห่งทั่วประเทศ และพื้นที่ของระบบบำบัดนํ้าเสียที่ อจน. เข้าดำเนินการ

4.1.3.3 การจำแนกระบบบำบัดน้ำเสียและงบประมาณในการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนในประเทศไทย

งบประมาณลงทุนในการก่อสร้างระบบฯ เป็นงบประมาณจากแหล่งต่างๆ ประกอบด้วยงบประมาณผ่านกรมโยธาธิการ (เดิม) และงบประมาณตามแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด โดยกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม (เดิม) และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร และหน่วยงานอื่นๆ รวมทั้งสิ้น 83,152 ล้านบาท ดังแสดงใน ตารางที่ 4-2

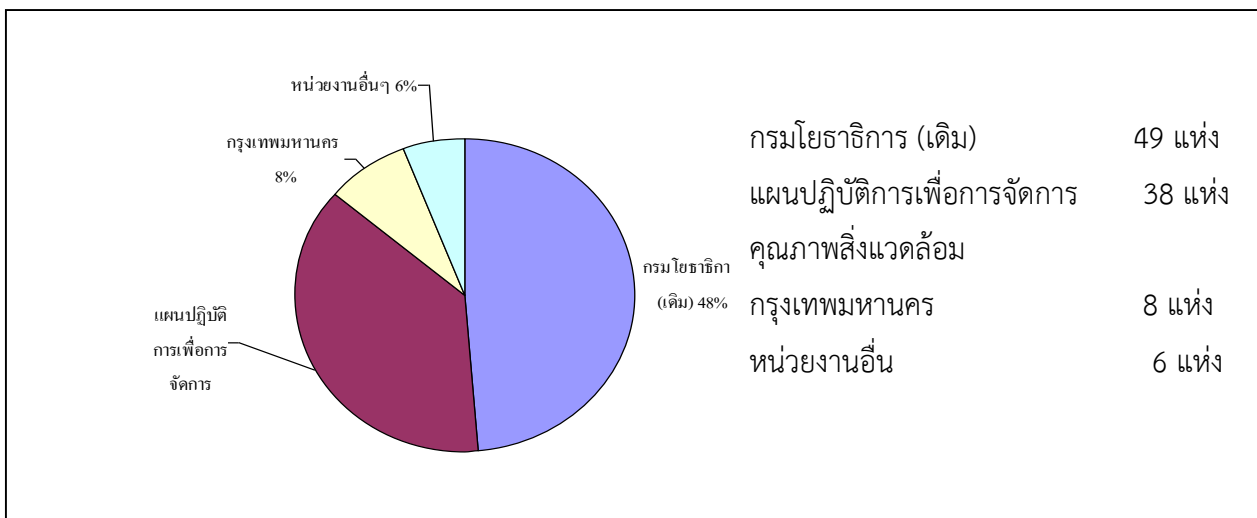
การจำแนกประเภทของระบบบำบัดน้ำเสียออกตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือขนาดของชุมชน หรือประเภทของระบบบำบัดน้ำเสีย ดังแสดงในตารางที่ 4-3 ถึงตารางที่ 4-5 และ ภาพที่ 4-2 ถึงภาพที่ 4-5 ตามลำดับ สำหรับภาพระบบบำบัดน้ำเสียประเภทต่างๆ แสดงดัง ภาพที่ 4-6 ถึงภาพที่ 4-10

ตารางที่ 4-2 แหล่งงบประมาณสนับสนุนการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน

แหล่งงบประมาณ	จำนวน ระบบ	งบประมาณ	
		ล้านบาท	ร้อยละ
1. กรมโยธาธิการ (เดิม)	49	16,428	19.8
2. แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด	38	41,599	50.0
3. กรุงเทพมหานคร	8	24,603	29.6
4. หน่วยงานอื่นๆ	6	523	0.6
รวม	101	83,152	100

ที่มา : ข้อมูลจากกรมโยธาธิการและผังเมือง กรุงเทพมหานครสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกรมควบคุมมลพิษ, พ.ศ. 2555

ภาพที่ 4-2 แหล่งงบประมาณสนับสนุนการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย

ตารางที่ 4-3 ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนแยกตามหน่วยงานรับผิดชอบ

หน่วยงานรับผิดชอบ	จำนวนระบบ (แห่ง)
1. เทศบาล	87
2. กรุงเทพมหานคร	8
3. เมืองพัทยา	2
4. องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)	1
5. องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)	2
6. จังหวัดสมุทรปราการ	1
รวม	101

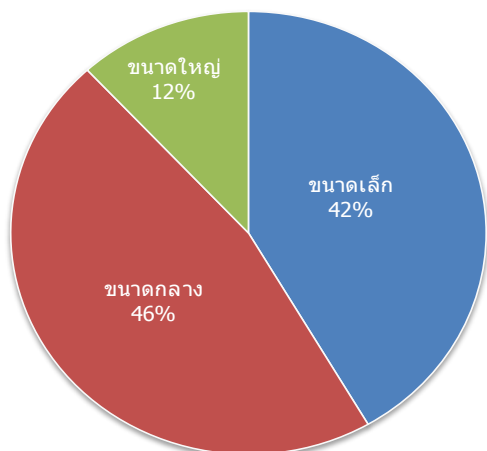
ภาพที่ 4-3 ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนแยกตามหน่วยงานรับผิดชอบ

ตารางที่ 4-4 ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนแยกตามขนาด

ขนาดระบบบำบัดน้ำเสีย	จำนวนระบบ (แห่ง)
ขนาดใหญ่ (มากกว่า 50,000 ลบ.ม./วัน)	12
ขนาดกลาง (10,000 – 50,000 ลบ.ม./วัน)	47
ขนาดเล็ก (น้อยกว่า 10,000 ลบ.ม./วัน)	42
รวม	101

ภาพที่ 4-4 ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนแยกตามขนาด

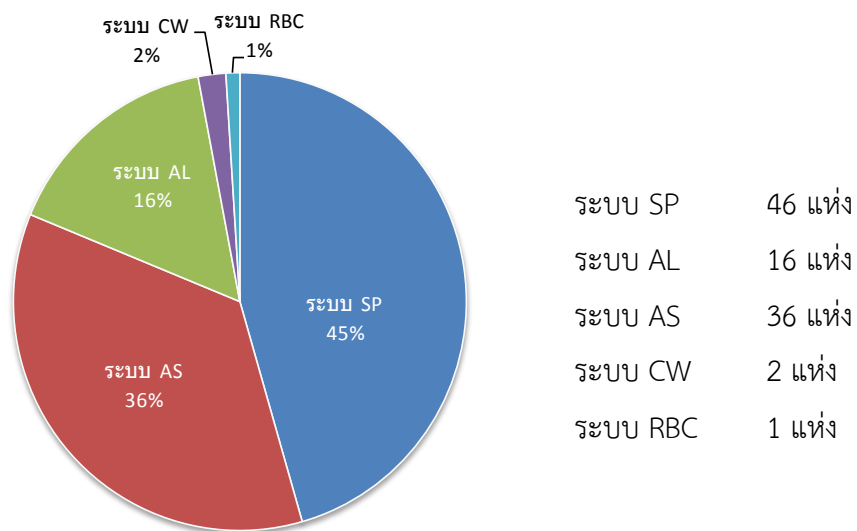

ขนาดใหญ่ (มากกว่า 50,000 ลบ.ม./วัน) 12 แห่ง
 ขนาดกลาง (10,000-50,000 ลบ.ม./วัน) 47 แห่ง
 ขนาดเล็ก (น้อยกว่า 10,000 ลบ.ม./วัน) 42 แห่ง

ตารางที่ 4-5 ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนแยกตามประเภทระบบ

ขนาดระบบบำบัดน้ำเสีย	จำนวนระบบ (แห่ง)
ระบบบำบัดแบบเสีย- SP	46
ระบบบำบัดแบบอากาศ- AL	16
ระบบแอ็กติเวเต็ดสลัดจ์-AS	36
ระบบบึงประดิษฐ์- CW	2
ระบบแผ่นหมุนชีวภาพ- RBC	1
รวม	101

ภาพที่ 4-5 ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนแยกตามประเภทระบบ

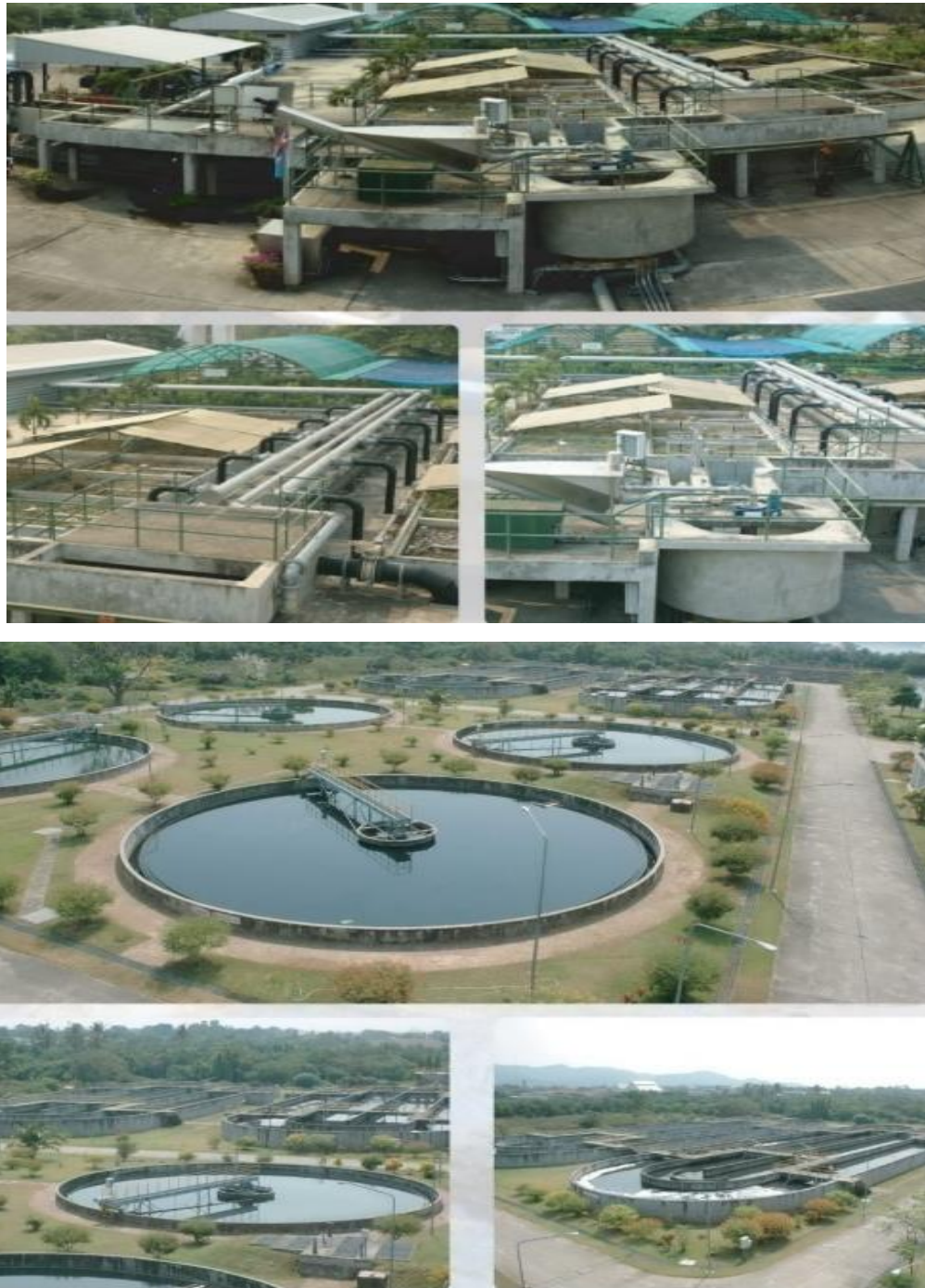
ภาพที่ 4-6 ระบบบ่อปรับเสถียร (Stabilization Pond: SP)

ภาพที่ 4-7 ระบบบ่อเติมอากาศ (Aerated Lagoon: AL)

ภาพที่ 4-8 ระบบแอ็กติเวเต็ดสลัดจ์ (Activated sludge: AS)

ภาพที่ 4-9 ระบบแผ่นหมุนชีวภาพ (Rotating Biological Contactor: RBC)

ภาพที่ 4-10 ระบบบึงประดิษฐ์ (Constructed wetland: CW)

4.1.4 สถานภาพปัจจุบันของระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน

ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนทั่วประเทศมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 101 แห่ง เป็น ระบบฯ ที่ก่อสร้างแล้วเสร็จจำนวน 91 แห่ง กำลังก่อสร้าง 9 แห่ง และชะลอโครงการ 1 แห่ง รองรับน้ำเสียได้รวม 3.2 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อวัน

4.1.5 ปัญหาการดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสีย

ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนส่วนใหญ่ที่มีปัญหาทำให้ไม่สามารถดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดจากสาเหตุ 4 ประการ ดังนี้

4.1.5.1 ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญด้านการเดินระบบและควบคุมดูแลรักษา โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่จะมีปัญหาขาดบุคลากรที่ทำหน้าที่โดยตรงในการดูแลและควบคุมระบบบำบัดน้ำเสีย นอกจากนี้ บุคลากรที่มารับหน้าที่มักจะไม่มีความรู้และทักษะด้านการจัดการน้ำเสียและควบคุมดำเนินงานระบบฯ ที่มากเพียงพอ

4.1.5.2 ขาดความชัดเจนในการบังคับใช้กฎหมาย โดยเฉพาะกฎหมายหรือข้อบังคับด้านการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย ที่ควรเป็นนโยบายที่ชัดเจนจากส่วนกลาง เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย

4.1.5.3 ขาดการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้และข้อเท็จจริงแก่ชุมชนและประชาชน รวมทั้งการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและร่วมตัดสินใจดำเนินการจัดการน้ำเสีย ตลอดจนการสร้างการมีส่วนร่วมดำเนินการทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชน

4.1.5.4 ขาดงบประมาณสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสีย เนื่องจากไม่มีความพร้อมในการบริหารจัดการ ทำให้ท้องถิ่นละเลยไม่ดำเนินงานระบบอย่างจริงจัง

4.1.6 การจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย

คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ ได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 88 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 กำหนดอัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสียของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 9 พื้นที่ (ใช้เงินกองทุนสิ่งแวดล้อมในการจัดสร้างระบบฯ) สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่ไม่เข้าข่ายต้องดำเนินการตามมาตรา 88 แต่ได้มีการกำหนดอัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสียโดยออกเทศบัญญัติการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียแล้ว มีจำนวน 3 พื้นที่ สรุปความก้าวหน้าการดำเนินงานได้ดังนี้

ตารางที่ 4-6 การจัดเก็บค่าธรรมเนียมบำบัดน้ำเสีย

ข้อกำหนด	การดำเนินงาน	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
มาตรา 88 (ใช้เงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ในการสร้าง) 9 แห่ง	มีเทศบัญญัติและจัดเก็บค่าบริการฯ แล้ว 4 แห่ง	เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ทต.ท่าแร่ จังหวัดสกลนคร ทต.หัวขวาง จังหวัดมหาสารคาม ทน.หาดใหญ่ จังหวัดสงขลา
	มีเทศบัญญัติแล้ว แต่ยังไม่จัดเก็บ ค่าบริการฯ 1 แห่ง	ทต.กะรนจังหวัดภูเก็ต
	อยู่ระหว่างดำเนินการออกเทศ บัญญัติ 4 แห่ง	ทน.แม่สอด จังหวัดตาก ทม.มุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ทม.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์ ทม.ป่าตอง จังหวัดภูเก็ต
ไม่เข้าข่ายมาตรา 88 3 แห่ง	มีเทศบัญญัติแล้วจัดเก็บค่าบริการฯ 3 แห่ง	ทม.แสนสุข จังหวัดชลบุรี ทม.ศรีราชา จังหวัดชลบุรี ทต.บ้านแพ้ว จังหวัดระยอง

ที่มา: พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

4.2 การวิเคราะห์ SWOT

องค์การจัดการน้ำเสียได้จัดให้มีกระบวนการการมีส่วนร่วมของพนักงานในการแสดงความคิดเห็นในการจัดทำ SWOT Analysis ขององค์กร และนำผลที่ได้มาจัดทำ SWOT Matrix เพื่อพิจารณาความสัมพันธ์ในการกำหนดยุทธศาสตร์/กลยุทธ์ระดับองค์กรที่ต้องดำเนินการโดยเร่งด่วน โดยพิจารณาในเชิงความสัมพันธ์ของ SO-ST-WO-WT ดังนี้

กลยุทธ์เชิงรุก/ขยายตัว (SO) ใช้เมื่อองค์กรมีจุดแข็ง มีโอกาสเปิดให้

กลยุทธ์เชิงแก้ไข/ปรับตัว/พัฒนา (WO) เอาชนะ/แก้ไขจุดอ่อนให้เป็นจุดแข็ง
โดยอาศัยโอกาส

กลยุทธ์เชิงป้องกัน/ชะลอตัว (ST) ใช้จุดแข็งโดยหลีกเลี่ยงอุปสรรค

กลยุทธ์เชิงรับ (WT) ลดจุดอ่อนและหลีกเลี่ยงอุปสรรค

ปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก	จุดแข็ง (S) 1. 2. 3	จุดอ่อน (W) 1. 2. 3
โอกาส (O) 1. 2. 3	SO กลยุทธ์เชิงรุก ใช้จุดแข็งเกาะกุมโอกาส	WO กลยุทธ์เชิงแก้ไข เอาชนะจุดอ่อนโดยอาศัยโอกาส
อุปสรรค 1. 2. 3	ST กลยุทธ์เชิงป้องกัน ใช้จุดแข็งหลีกเลี่ยงอุปสรรค	WT กลยุทธ์เชิงรับ ลดจุดอ่อนและหลีกเลี่ยงอุปสรรค

องค์การจัดการน้ำเสียได้ใช้เครื่องมือ Balanced Scorecard ในการเป็นกรอบที่ช่วยให้
องค์กรแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่วัตถุประสงค์เชิงปฏิบัติการที่ขับเคลื่อนทั้งพฤติกรรมและผลงานที่ครอบคลุม
ประเด็น/มุมมองด้านต่าง ๆ ที่ครบถ้วน จำนวน 4 ด้าน คือ

1. ด้านการเงิน
2. ด้านลูกค้า
3. ด้านกระบวนการ
4. ด้านการเรียนรู้และการเติบโต

หลังจากได้กำหนดประเด็น/มุมมองด้านต่าง ๆ ที่จะเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กร จึงได้จัดทำแผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map) โดยกำหนดเป้าประสงค์ (Goal) ตัวชี้วัด (Key Performance Indicators : KPI) เป้าหมาย (Target) กลยุทธ์ (Strategy) ก่อนนำมาทำแผนที่ยุทธศาสตร์ โดยแบ่งประเด็นยุทธศาสตร์ที่เชื่อมโยงกัน 4 ด้าน ดังนี้

1. ประสิทธิภาพตามยุทธศาสตร์ (ปัจจัยที่นำไปสู่สิ่งที่สังคมชุมชนพึงมีพึงได้)
2. คุณภาพการให้บริการ (ปัจจัยที่นำไปสู่ความคุ้มค่าที่คาดหวัง)
3. ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน (ปัจจัยที่นำไปสู่ความมีระบบ ระเบียบ มาตรฐาน ภายในองค์กรที่พึงมี)

4. การพัฒนาองค์การ (ปัจจัยของนวัตกรรม ความรู้ ทักษะ เทคโนโลยีที่บุคลากรและองค์กรพึงมี)

การวิเคราะห์ SWOT ในภาพรวม

4.2.1 จุดแข็ง (Strengths)

- (1) เป็นหน่วยงานของรัฐมีวัตถุประสงค์และภารกิจหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย สามารถดำเนินการทั้งในเชิงสังคมและเชิงพาณิชย์ได้อย่างครบวงจร
- (2) ค่าใช้จ่ายในการลงทุนและดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์สามารถขอสนับสนุนงบประมาณแผ่นดินใช้ในการดำเนินการได้
- (3) องค์การจัดการน้ำเสีย มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการให้บริการจัดการและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียของชุมชน มากกว่า 20 ปี
- (4) สามารถตั้งสำนักงานสาขาได้ทั่วประเทศทำให้มีความพร้อมและสามารถขยายกิจการให้บริการได้ทั่วถึงของใหม่
- (5) ประเทศไทยอยู่ระหว่างการปฏิรูปด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อแก้ไขปัญหาด้านป่าไม้ การกัดเซาะชายฝั่ง อุทกภัย ภัยแล้ง ขยะและน้ำเสีย
- (6) มีระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะระบบท่อระบายน้ำ
- (7) มีความสัมพันธ์ และได้รับการสนับสนุนที่ดีจากพันธมิตรที่มีอยู่ในปัจจุบันทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
- (8) บุคลากรมีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์เกี่ยวกับระบบน้ำเสยรวม และมีนวัตกรรมระบบบำบัดน้ำเสียขนาดเล็ก รวมทั้งงานส่งเสริมในอุตสาหกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

4.2.2 จุดอ่อน (Weaknesses)

- (1) การจัดสรรอัตรากำลังของบุคลากรยังขาดแคลนไม่สอดคล้องกับภารกิจที่เพิ่มมากขึ้น
- (2) ไม่สามารถพัฒนาบุคลากรได้ครบถ้วนสมบูรณ์ และต่อเนื่องตามแผนบริหารทรัพยากรบุคคลที่กำหนดไว้
- (3) การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการพัฒนานวัตกรรมเพื่อการบริหารจัดการน้ำเสียยังไม่สมบูรณ์
- (4) ระบบงาน/กระบวนการในการดำเนินงานภายในยังซับซ้อน ไม่คล่องตัว รวมทั้งโครงสร้างขององค์กรมีความซ้ำซ้อนไม่สอดคล้องกับภารกิจ

- (5) ขาดการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมและการพัฒนาด้านเทคโนโลยีในการจัดการนํ้าเสีย รวมทั้งเครื่องมืออุปกรณ์ เทคโนโลยีที่ทันสมัยในงานจัดการนํ้าเสีย
- (6) ขาดการประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานภายนอกได้รับทราบผลงาน ทำให้ประชาชนขาดความเข้าใจภารกิจขององค์การการนํ้าเสียที่ชัดเจน ไม่ต่อเนื่อง ไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย
- (7) ประสิทธิภาพการบริหารของหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจในการดำเนินนโยบายด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยังขาดความต่อเนื่อง
- (8) การจัดสรรงบประมาณ ไม่สะท้อนความต้องการของ องค์การการนํ้าเสีย
- (9) ขาดการถอดบทเรียนและองค์ความรู้ เพื่อถ่ายทอดสู่บุคลากรรุ่นใหม่

4.2.3 โอกาส (Opportunities)

- (1) ระบบบำบัดนํ้าเสียจำนวนมากยังไม่สามารถใช้งานได้เต็มที่มีองค์ประกอบส่วนท้องถิ่นยังไม่มีความพร้อมในการดำเนินงานบริหารจัดการระบบบำบัดนํ้าเสียของท้องถิ่น
- (2) ภารกิจขององค์กร สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล แผนระดับชาติ และแผนของกระทรวงเจ้าสังกัดที่ให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม และการจัดการนํ้าเสีย
- (3) สถานการณ์คุณภาพนํ้าลุ่มนํ้าเสื่อมโทรมลง เพิ่มโอกาสให้องค์การการนํ้าเสียแสดงศักยภาพในการสร้างงานมากขึ้น
- (4) รัฐบาลอนุมัติให้ดำเนินการโครงการบำบัดนํ้าเสียเทศบาลนครอ้อมน้อย จังหวัดสมุทรสาคร และโครงการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ จำนวน 4 โครงการ
- (5) ได้รับความช่วยเหลือจากองค์กรระหว่างประเทศ ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการนํ้าเสีย
- (6) ประชาชนและสังคมมีการตื่นตัวและให้ความสำคัญในการจัดการนํ้าเสีย
- (7) นโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ให้ความสำคัญในการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการจัดการนํ้าเสีย
- (8) การเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ช่วยผลักดันให้มีการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
- (9) มีพื้นที่ให้จัดการระบบบำบัดนํ้าเสียอีกเป็นจำนวนมากทั่วประเทศ

4.2.4 ข้อจำกัด (Threats)

- (1) ผู้ใช้บริการบำบัดน้ำเสียส่วนใหญ่ไม่ต้องการจ่ายค่าบริการบำบัดน้ำเสีย และไม่มีการบังคับใช้กฎหมายการจ่ายค่าบริการอย่างจริงจัง
- (2) ขาดความต่อเนื่องนโยบายของการเมืองระดับท้องถิ่นมีผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์การจัดการน้ำเสีย
- (3) ประสิทธิภาพการบริหารของหน่วยงานภาครัฐ/รัฐวิสาหกิจในการดำเนินนโยบายด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยังขาดความต่อเนื่อง
- (4) ทรัพยากรน้ำมีคุณภาพเสื่อมโทรมลงทั่วประเทศและแนวโน้มน้ำเสียมีมากเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะเมืองหลักและเมืองท่องเที่ยว
- (5) ขาดการมีส่วนร่วมจากประชาชน/ความร่วมมือจากประชาชน
- (6) งบประมาณไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน ส่งผลต่อการขยายพื้นที่ดำเนินงาน
- (7) ขาดการผลักดันจากรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง
- (8) ขาดการมีส่วนร่วมจากภาคเอกชน

4.2.5 การนำผลจากการวิเคราะห์ SWOT Analysis ไปกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์

ผลจากการวิเคราะห์ SWOT Analysis จะถูกนำมาใช้เป็นแนวทางจัดทำประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ เพื่อพัฒนา ส่งเสริมจุดแข็งและปรับแก้ไขจุดอ่อน รวมทั้งการเสริมสร้างโอกาส และการลดวิกฤติการดำเนินงานขององค์กรต่อไป

(1) กลยุทธ์การส่งเสริมและพัฒนาจุดแข็ง

- 1) ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในพื้นที่ เกิดความรู้ความเข้าใจ ตระหนักในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะการจัดการน้ำเสีย
- 2) สร้างศักยภาพให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการน้ำเสียให้ได้มาตรฐาน
- 3) สนับสนุนการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่าง องค์การจัดการน้ำเสีย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดและกลุ่มจังหวัด และประชาชนในพื้นที่ อย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) สำรวจพื้นที่วิกฤติด้านน้ำเสีย พร้อมจัดหาระบบการจัดการน้ำเสีย ในพื้นที่วิกฤติที่เหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่

(2) กลยุทธ์การปรับปรุงแก้ไขจุดอ่อน

- 1) องค์การการจัดการน้ำเสีย ต้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมายของ องค์การการจัดการน้ำเสีย ให้เป็น พ.ร.บ. ด้านการจัดการน้ำเสีย พ.ศ.
- 2) ส่งเสริมการลงทุนเรื่องการจัดระบบการจัดการน้ำเสียด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยและเหมาะสมกับพื้นที่
- 3) สร้างแรงจูงใจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเข้ามารับบริการด้านการจัดการน้ำเสียกับ องค์การการจัดการน้ำเสีย
- 4) ส่งเสริมมาตรการและแนวทางในการปฏิบัติ ในการจัดการน้ำเสียอย่างเป็นระบบ ให้ครบวงจร
- 5) จัดทำฐานข้อมูลด้านการจัดการน้ำเสียทั่วประเทศ
- 6) การจัดสรรอัตรากำลังของบุคลากรยังขาดแคลนไม่สอดคล้องกับภารกิจที่เพิ่มมากขึ้น
- 7) ระบบงาน/กระบวนการในการดำเนินงานภายในซับซ้อน ไม่คล่องตัว
- 8) ระบบบำบัดน้ำเสียจำนวนมากยังไม่สามารถใช้งานได้เต็มที่

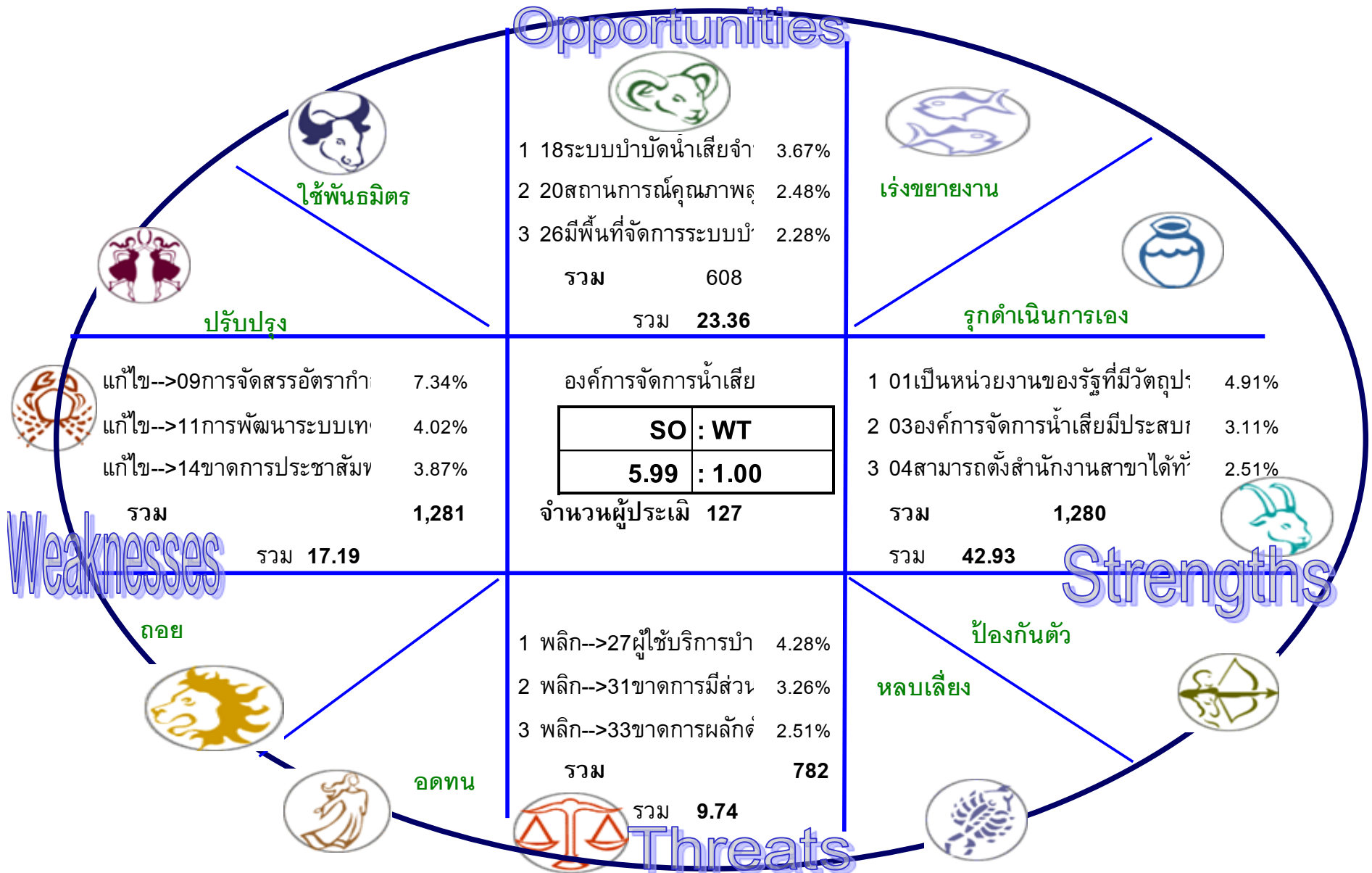
(3) กลยุทธ์การเสริมสร้างโอกาส

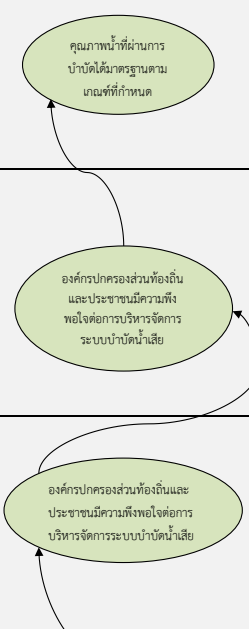
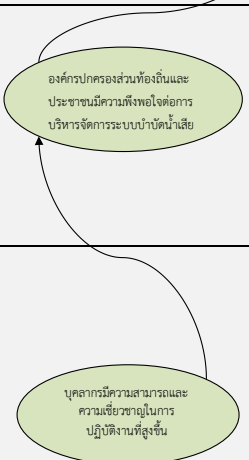
- 1) เป็นหน่วยงานของรัฐมีวัตถุประสงค์และภารกิจหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย สามารถดำเนินการทั้งในเชิงสังคมและเชิงพาณิชย์ได้อย่างครบวงจร
- 2) ค่าใช้จ่ายในการลงทุนและดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์สามารถขอสนับสนุนงบประมาณแผ่นดินใช้ในการดำเนินการได้
- 3) องค์การการจัดการน้ำเสีย มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการให้บริการจัดการและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียของชุมชนมากกว่า 20 ปี
- 4) ระบบบำบัดน้ำเสียจำนวนมากยังไม่สามารถใช้งานได้เต็มที่
- 5) ภารกิจขององค์กร สอดคล้องกับนโยบายของรัฐ แผนระดับชาติ และแผนของกระทรวงเจ้าสังกัดที่ให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อม และการจัดการน้ำเสีย
- 6) คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้ดำเนินการโครงการบำบัดน้ำเสียเทศบาลนคร อ้อมน้อย จ.สมุทรสาคร และโครงการการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ จำนวน 4 โครงการ
- 7) ได้รับความช่วยเหลือจากองค์กรระหว่างประเทศ ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการน้ำเสีย
- 8) ประชาชนและสังคมมีการตื่นตัวและให้ความสำคัญในการจัดการน้ำเสีย

(4) กลยุทธ์การลดวิกฤติและภัยคุกคาม

- 1) สามารถตั้งสำนักงานสาขาได้ทั่วประเทศทำให้มีความพร้อมและสามารถขยายกิจการให้บริการได้ทั่วถึง
- 2) นโยบายของการเมืองระดับท้องถิ่นมีผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์การ
จัดการน้ำเสีย
- 3) องค์การจัดการน้ำเสีย มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการให้บริการ
จัดการและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียของชุมชน มากกว่า 20 ปี
- 4) ผู้ใช้บริการบำบัดน้ำเสียส่วนใหญ่ไม่ต้องการจ่ายค่าบริการบำบัดน้ำเสีย และไม่มี
การบังคับใช้กฎหมายการจ่ายค่าบริการอย่างจริงจัง

ทั้งนี้ กระบวนการวิเคราะห์ SWOT แสดงรายละเอียดในภาคผนวก จ.

ยุทธศาสตร์ 1 การบริหารจัดการน้ำเสียอย่างบูรณาการ										
แผนที่ยุทธศาสตร์	มิติ	วัตถุประสงค์ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (Critical Success Factor)	ดัชนีชี้วัดผลงานหลัก (Key Performance Indicator)	เป้าหมาย					ความริเริ่ม/กลยุทธ์	
				หน่วย	2560	2561	2562	2563		2564
	ประสิทธิผล คุณภาพน้ำที่ผ่านการบำบัดได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนด (ปัจจัยที่นำไปสู่สิ่งที่สังคมชุมชนพึงมีพึงได้)	ระบบบำบัดน้ำเสียมีประสิทธิภาพ สามารถบำบัดน้ำเสียได้ตามมาตรฐานที่กำหนด	ร้อยละของคุณภาพน้ำที่ผ่านการบำบัดได้ตามมาตรฐานที่กระทรวงทรัพยากรฯ กำหนด	ร้อยละ	80	85	90	95	100	การบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียให้มีประสิทธิภาพ
	คุณภาพบริการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนมีความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย (ปัจจัยที่นำไปสู่ความคุ้มค่าที่คาดหวัง)	ประชาชนในพื้นที่ได้รับความพึงพอใจต่อการบำบัดน้ำเสีย	ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนที่ได้รับผลประโยชน์จากการบำบัดน้ำเสีย (ระดับ 1-5)	ระดับ	3	3.5	4	4	5	การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในพื้นที่
	ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน มีคู่มือการเดินระบบและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียที่ได้มาตรฐาน (ปัจจัยที่นำไปสู่ความมีระบบ ระเบียบมาตรฐาน ภายในองค์กรที่พึงมี)	มีคู่มือ และขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและได้มาตรฐาน	ร้อยละของการมีคู่มือและขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ได้รับรองมาตรฐาน	ร้อยละ	60	70	80	90	100	การส่งเสริมให้มีการพัฒนามาตรฐานคู่มือการเดินระบบฯ และขั้นตอนการปฏิบัติงาน
	การพัฒนาองค์การ บุคลากรมีความสามารถและความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานที่สูงขึ้น (ปัจจัยของนวัตกรรม ความรู้ ทักษะเทคโนโลยี ที่บุคลากรและองค์กรพึงมี)	1. บุคลากรมีขีดความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการจัดการน้ำเสียเพิ่มสูงขึ้น 2. มีระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการน้ำเสียที่ได้มาตรฐาน	1. ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของจำนวนบุคลากรของ อจน. และ อบท. ในการเข้ารับการฝึกอบรมด้านการจัดการน้ำเสีย 2. ร้อยละของระบบสารสนเทศที่ครอบคลุมการจัดการน้ำเสีย	ร้อยละ	80	85	90	95	100	ส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมพัฒนาสมรรถนะของบุคลากร
				ร้อยละ	60	70	80	90	100	

ยุทธศาสตร์ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการระบบบำบัดน้ำเสียองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น											
แผนที่ยุทธศาสตร์	มิติ	วัตถุประสงค์ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (Critical Success Factor)	ดัชนีชี้วัดผลงานหลัก (Key Performance Indicator)	เป้าหมาย					ความริเริ่ม/กลยุทธ์		
				หน่วย	2560	2561	2562	2563		2564	
ระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเดินระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ประสิทธิผล ระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเดินระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ปัจจัยที่นำไปสู่สิ่งที่สังคมชุมชนพึงมีพึงได้)	สร้างความพร้อมในการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียให้แก่อปท. ให้สามารถเดินระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการเข้าบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ร้อยละ	60	70	80	90	100	พัฒนาแนวทางการดำเนินงานด้านการเข้าบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
ผู้รับบริการมีความพึงพอใจในการดำเนินงานของ อจน.	คุณภาพบริการ ผู้รับบริการมีความพึงพอใจในการดำเนินงานของ อจน. (ปัจจัยที่นำไปสู่ความคุ้มค่าที่คาดหวัง)	อปท. และประชาชนในพื้นที่มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการน้ำเสียขององค์กรจัดการน้ำเสีย	ระดับความพึงพอใจของ อปท. และประชาชนในพื้นที่ในการดำเนินงานการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียของ อจน.	ร้อยละ	60	70	80	90	100	การสร้างการมีส่วนร่วมของ อปท. และประชาชนในพื้นที่ในการมีจิตสำนึกในการบำบัดน้ำเสียในพื้นที่	
ขั้นตอนการปฏิบัติงานในการบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียที่ชัดเจน	ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ขั้นตอนการปฏิบัติงานในการบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียที่ชัดเจน (ปัจจัยที่นำไปสู่ความมีระบบ ระเบียบมาตรฐาน ภายในองค์กรที่พึงมี)	มีขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียที่ได้มาตรฐาน	ร้อยละของการมีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ได้รับรองมาตรฐาน	ร้อยละ	60	70	80	90	100	พัฒนาปรับปรุงขั้นตอนการปฏิบัติงานอยู่เสมอ	
นวัตกรรมและเทคโนโลยีการจัดการน้ำเสียที่เหมาะสม บุคลากรมีความรู้ด้านสารสนเทศการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย	การพัฒนาองค์กร นวัตกรรมและเทคโนโลยีการจัดการน้ำเสียที่เหมาะสม บุคลากรมีความรู้ด้านสารสนเทศการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย (ปัจจัยของนวัตกรรม ความรู้ ทักษะเทคโนโลยี ที่บุคลากรและองค์กรพึงมี)	1. มีการพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีการจัดการน้ำเสียที่เหมาะสม 2. มีระบบสารสนเทศการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย		ร้อยละ	60	70	80	90	100	1. ส่งเสริมการผลิต/การวิจัยนวัตกรรมด้านการจัดการน้ำเสีย	
				ร้อยละ	70	75	80	85	90	2. ส่งเสริมให้มีระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการน้ำเสีย	

ยุทธศาสตร์ 3 การพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมการจัดการน้ำเสีย											
แผนที่ยุทธศาสตร์	มิติ	วัตถุประสงค์ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (Critical Success Factor)	ดัชนีชี้วัดผลงานหลัก (Key Performance Indicator)	เป้าหมาย					ความริเริ่ม/กลยุทธ์		
				หน่วย	2560	2561	2562	2563		2564	
องค์ความรู้ การบริหารจัดการน้ำเสีย	ประสิทธิผล องค์ความรู้การบริหารจัดการน้ำเสีย (ปัจจัยที่นำไปสู่สิ่งที่สังคมชุมชนพึงมีพึงได้)	นวัตกรรมการจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย	จำนวนที่เพิ่มขึ้นของนวัตกรรมการจัดการระบบบำบัดน้ำเสียอย่างน้อยปีละ 1 นวัตกรรม	นวัตกรรม/ ระบบ	1	1	1	1	1	การวิจัยด้านการจัดการน้ำเสียอย่างครบวงจร	
	การรับรู้และพึงพอใจต่อ ภาพลักษณ์องค์กรจาก ประชาชนและภาคีเครือข่าย	คุณภาพบริการ การรับรู้และพึงพอใจต่อภาพลักษณ์องค์กร จากประชาชนและภาคีเครือข่าย เครือข่าย (ปัจจัยที่นำไปสู่ความคุ้มค่าที่คาดหวัง)	ประชาชนพื้นที่ที่มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานขององค์กรจัดการน้ำเสีย มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานขององค์การจัดการน้ำเสีย	ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของประชาชนพื้นที่ที่มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานขององค์การจัดการน้ำเสีย	ร้อยละ	50	60	70	80	90	การสร้างและเผยแพร่ Brand ขององค์กรให้รู้จักในแพร่หลาย
การยอมรับจากภาคี เครือข่ายด้านต่าง ๆ	ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน การยอมรับจากภาคีเครือข่ายด้านต่างๆ ภาคีเครือข่ายด้านต่างๆ (ปัจจัยที่นำไปสู่ความมีระบบ ระเบียบ มาตรฐานภายในองค์กรที่พึงมี)	การเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจการจัดการน้ำเสีย แก่ภาคีเครือข่ายและประชาชนในพื้นที่	แผนงาน/โครงการ การสร้างการรับรู้ระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน ที่มีผลต่อพฤติกรรมของประชาชน	แผนงาน/ โครงการ	2	2	2	2	2	แผนงานสร้างการรับรู้ระบบบำบัดน้ำเสียในชุมชนที่มีผลต่อพฤติกรรมของประชาชน	
	นวัตกรรมและเทคโนโลยี การจัดการน้ำเสีย	การพัฒนางานองค์กร นวัตกรรมและเทคโนโลยีการจัดการน้ำเสีย จัดการน้ำเสีย (ปัจจัยของนวัตกรรม ความรู้ ทักษะ เทคโนโลยีที่บุคลากรและองค์กรพึงมี)	การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีการจัดการน้ำเสีย	แผนงาน/โครงการ ที่เพิ่มขึ้นของการพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีการจัดการน้ำเสีย	แผนงาน/ โครงการ	1	2	3	4	5	การส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีการจัดการน้ำเสีย

		ยุทธศาสตร์ 4 ธรรมาภิบาลและการบริหารจัดการที่ดี									
แผนที่ยุทธศาสตร์	มิติ	วัตถุประสงค์ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (Critical Success Factor)	ดัชนีชี้วัดผลงานหลัก (Key Performance Indicator)	เป้าหมาย					ความริเริ่ม/กลยุทธ์		
				หน่วย	2560	2561	2562	2563		2564	
การบูรณาการแผนธรรมาภิบาลกับองค์กรภาคี	ประสิทธิผล การบูรณาการแผนธรรมาภิบาลกับองค์กรภาคี (ปัจจัยที่นำไปสู่สิ่งที่สังคมชุมชนพึงมีพึงได้)	เกิดการบูรณาการแผนงานธรรมาภิบาลกับองค์กรภาคี และเป็นที่ยอมรับและมาตรฐานเดียวกัน	จำนวนแผนงานที่เพิ่มขึ้นของการบูรณาการธรรมาภิบาลกับองค์กรภายนอก	แผนงาน/โครงการ	1	2	3	4	5	การส่งเสริมและกิจกรรมธรรมาภิบาลร่วมกับองค์กรภาคี	
องค์การการนํ้าเสียได้รับการยอมรับตามหลักธรรมาภิบาลจากองค์กรภายนอก	คุณภาพบริการ องค์การการนํ้าเสียได้รับการยอมรับตามหลักธรรมาภิบาลจากองค์กรภายนอก (ปัจจัยที่นำไปสู่ความคุ้มค่าที่คาดหวัง)	องค์การการนํ้าเสียได้รับการยอมรับตามหลักธรรมาภิบาลจากองค์กรภายนอก	องค์กรภายนอกที่เกี่ยวข้องด้านธรรมาภิบาลให้การยอมรับองค์การการนํ้าเสียอย่างน้อย 1 องค์กรต่อไป	องค์กร	1	1	1	1	1	แผนงาน/โครงการการป้องกันทุจริตและประพฤติชอบภายในองค์กร	
แผนธรรมาภิบาลในองค์การการนํ้าเสีย	ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน แผนธรรมาภิบาลในองค์การการนํ้าเสีย (ปัจจัยที่นำไปสู่ความมีระบบ ระเบียบมาตรฐาน ภายในองค์กรที่พึงมี)	บุคลากรปฏิบัติงานถูกต้อง โปร่งใส ตามกฎระเบียบองค์กร	ร้อยละของบุคลากรปฏิบัติงานถูกต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 70	ร้อยละ	70	70	70	70	70	จัดทำแผนธรรมาภิบาลในองค์กร	
การบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน	การพัฒนาองค์กร การบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน (ปัจจัยของนวัตกรรม ความรู้ ทักษะเทคโนโลยี ที่บุคลากรและองค์กรพึงมี)	บุคลากรเข้าใจการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน	ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของบุคลากรที่เข้าใจงานบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน	ร้อยละ	60	70	80	90	100	ส่งเสริมทักษะบุคลากรด้านการบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน	

ผลจากการวิเคราะห์ SWOT ขององค์กร ชี้ให้เห็นว่า การจัดตั้งองค์การจัดการน้ำเสีย มีวัตถุประสงค์ คือ การกำหนดให้เป็นองค์กรที่มีหน้าที่ในการส่งเสริมกิจการการจัดการน้ำเสียและดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย ซึ่งเดิมประกอบด้วย กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล (จังหวัด ปทุมธานี นนทบุรี นครปฐม สมุทรปราการ และสมุทรสาคร) และพื้นที่อื่นๆ ตามที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ ซึ่งถือได้ว่าการบริหารงานขององค์กรมีขอบข่ายในการดำเนินงานที่ยืดหยุ่นและสามารถใช้กลไกของ อำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ในการสร้างโอกาสในการกำหนดภาระงานที่เพิ่มเติมได้ โดยประสานงานกับฝ่ายที่ กำกับและบริหารงานเชิงนโยบายขององค์กร (คณะกรรมการองค์การจัดการน้ำเสีย) และคณะรัฐมนตรี และหากพิจารณาถึงโอกาสในการสนับสนุนการดำเนินงาน พบว่า องค์การจัดการน้ำเสีย สามารถนำ ความได้เปรียบทางสังคมที่ท้องถิ่นมีความสนใจในการพัฒนาระบบบำบัดน้ำเสียรองรับปัญหาของแต่ละ พื้นที่ โดย องค์การจัดการน้ำเสีย ต้องทำความร่วมมือหรือการทำบันทึกข้อตกลงร่วมในการสนับสนุน/ ส่งเสริมการดำเนินงานซึ่งกันและกันได้ รวมไปถึงการสร้างโอกาสในการแสวงหารายได้เชิงพาณิชย์ หรือ การพัฒนาธุรกิจเพื่อให้องค์การจัดการน้ำเสีย มีการจัดหารายได้มาสนับสนุนการบริหารงานขององค์กรได้ อย่างต่อเนื่อง

อนึ่ง หากพิจารณาในด้านของจุดอ่อนขององค์กร พบว่า องค์การจัดการน้ำเสีย ยังไม่สามารถปรับโครงสร้างของระบบงานและองค์กรให้เกิดความยืดหยุ่นในการบริหารงานเชิงรุก โดยเฉพาะ แผนพัฒนาสมรรถนะบุคลากรที่ต้องการความรู้ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับภารกิจที่ ทำหาย ทั้งการสำรวจ ศึกษา ออกแบบ การบำรุงรักษาระบบ รวมทั้ง การพัฒนาเทคโนโลยีด้านการตลาด การ ดำเนินงานเชิงธุรกิจ แม้ว่า องค์การจัดการน้ำเสียจะมีการพัฒนาระบบการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย แต่ก็ยังไม่สามารถนำมาใช้ในการจัดเก็บในบางพื้นที่ให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ ประกอบกับการ จัดทำแผนปฏิบัติงานขององค์กรไม่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐได้ตามที่วางไว้ ซึ่งเป็น เหตุให้การดำเนินงานในหลายภารกิจต้องหยุดชะงักไป ทั้งนี้ อาจเป็นผลมาจากความเชื่อมั่นในองค์กร ความพร้อมด้านบทบาทภารกิจที่ต้องดำเนินงานในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย/นอกเขตพื้นที่ หรือแม้กระทั่ง ภารกิจด้านการบริการสังคม และงานตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เพื่อให้การบริหารจัดการแผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ.2560-2564 (ทบทวน ครั้งที่ 1) เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามกรอบการประเมินผลของสำนักงาน คณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ องค์การจัดการน้ำเสียจึงได้มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก ตามผลการวิเคราะห์ SWOT เพื่อนำมากำหนดทิศทางในการ พัฒนาองค์กรให้สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล ควรจะมีกรอบแนวทาง 3 ประการ คือ

1. พัฒนาและสร้างความพร้อมขององค์กรและบุคลากร ให้มีสมรรถนะและขีดความสามารถในการปฏิบัติงานทั้งเชิงรุก และเชิงรับ ที่สามารถตอบสนองนโยบายรัฐบาลต่อบทบาทและภารกิจด้านการจัดการน้ำเสียในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย พื้นที่ในเขตควบคุมมลพิษ รวมทั้งพื้นที่เป้าหมายการจัดการน้ำเสีย

2. เสริมสร้างความเชื่อมั่นในการบริหารจัดการองค์กรให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดี และเป็นที่ยอมรับของสาธารณชน และมีเป้าหมายในการนำองค์กรสู่การจัดการน้ำเสียที่ยั่งยืน ดังนี้

2.1 ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวมเพิ่มเติมในพื้นที่เป้าหมายที่กำหนดโดยพิจารณารูปแบบของระบบบำบัดน้ำเสียซึ่งเป็นระบบ (Central Wastewater Treatment Plant) ให้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ปัญหาของชุมชน สถานภาพของคุณภาพน้ำ และความพร้อมในการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนถิ่น

2.2 จัดระบบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียเพื่อให้มีรายได้เพียงพอมาใช้ในการดูแล บำรุงรักษา และขยายพื้นที่ให้มีการบริการบำบัดน้ำเสีย

2.3 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ และมีส่วนร่วมในการลดการใช้น้ำและมีการจัดการน้ำเสีย

3. มุ่งดำเนินการด้านการจัดการน้ำเสียในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสียให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้ และสอดคล้องกับการตอบสนองต่อประเด็นปัญหาและความต้องการของสังคม เพื่อให้องค์การจัดการน้ำเสียก้าวสู่องค์กรสาธารณูปโภคที่เป็นเลิศด้านการจัดการน้ำเสียต่อไป

3.1 สนับสนุนและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการแบบบูรณาการเชิงรุก โดยการเข้าถึงพื้นที่และชุมชน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ใกล้ชิดในการร่วมรับรู้ปัญหาและให้ชุมชนมีส่วนร่วมทั้งร่วมตัดสินใจและร่วมดำเนินการ

3.2 สร้างความร่วมมือของประชาชนในการดำเนินงานจัดการน้ำเสีย ให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและความรู้ความเข้าใจแก่ชุมชนและประชาชน เพื่อลดความขัดแย้งเป็นความร่วมมือและสร้างความเชื่อถือให้กับประชาชนในพื้นที่

3.3 ดำเนินการจัดการน้ำเสียตามแนวพระราชดำริ และภูมิปัญญาท้องถิ่นประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมในแต่ละพื้นที่

3.4 สร้างความพร้อมในการบริหารจัดการให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควบคู่กับการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน โดยพัฒนาขีดความสามารถหรือสมรรถนะของบุคลากรให้มีความรู้และทักษะในการบริหารจัดการน้ำเสีย

3.5 วรรณคดีประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและมลพิษด้านน้ำเสียชุมชน เป็นการสร้างโอกาสการเรียนรู้ และให้ความรู้ผ่านการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ สิ่งแวดล้อมศึกษาการทำกิจกรรม สันทนาการ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่

4.3 ความเชื่อมโยงแผนวิสาหกิจ

การจัดทำแผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ.2560 – 2564 (ทบทวนครั้งที่ 1) เพื่อวางกรอบทิศทางการทำงานขององค์การจัดการน้ำเสียในช่วงปี พ.ศ. 2560 – 2564 โดยดำเนินงานภายใต้แผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 – 2579) แผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – 2564) แผนยุทธศาสตร์รัฐวิสาหกิจสาขาสาธารณูปการ แผนยุทธศาสตร์องค์การจัดการน้ำเสีย 20 ปี รวมทั้งได้ดำเนินการให้สอดคล้องกับนโยบายและพื้นที่เป้าหมายการจัดการน้ำเสียชุมชนของกรมควบคุมมลพิษ เพื่อให้เป็นแนวทางการพัฒนาด้านการจัดการน้ำเสียขององค์การจัดการน้ำเสียเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ซึ่งจะเป็นการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

ความเชื่อมโยงแผนวิสาหกิจ พ.ศ. 2560 – 2564 (ทบทวนครั้งที่ 1)

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	ค่าเป้าหมาย/ระยะเวลา ดำเนินการ					แผนงาน/โครงการ	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ ดำเนินการ (ล้านบาท)	ปัจจัยแห่ง ความสำเร็จ	ร้อยละตัวชี้วัด ระดับองค์กร (KPI)	ยุทธศาสตร์ ทส.	ยุทธศาสตร์ อน.
	60	61	62	63	64							
ยุทธศาสตร์ที่ 1 การบริหารจัดการน้ำเสียอย่างบูรณาการ												
กลยุทธ์ที่ 1 การจัดการน้ำเสียในพื้นที่ลุ่มน้ำ วิกฤติ						1. การลงทุนระบบบำบัดน้ำเสียขนาดใหญ่ 2. การก่อสร้างและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียรวมพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่าง และลุ่มน้ำท่าจีนตอนล่าง รวมพื้นที่อื่นๆ 3. การก่อสร้างและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนขนาดเล็ก	ฝ่ายวิศวกรรม	8,709.66	ก่อสร้างและบริหารจัดการน้ำเสียระบบบำบัดน้ำเสียขนาดใหญ่และชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ	ร้อยละของการก่อสร้างและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียขนาดใหญ่	รักษาและฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม	การบริหารจัดการน้ำเสียอย่างบูรณาการ
ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการน้ำเสียองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น												
กลยุทธ์ที่ 2 การฟื้นฟูพัฒนาและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น						1. การฟื้นฟู พัฒนาและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้บริหารจัดการได้เองในระยะยาว	ฝ่ายวิศวกรรม	2,776.24	ก่อสร้างและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ	ร้อยละ 80 ของการก่อสร้างและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน	รักษาและฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม	การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการน้ำเสียองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	ค่าเป้าหมาย/ระยะเวลา ดำเนินการ					แผนงาน/โครงการ	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ ดำเนินการ (ล้านบาท)	ปัจจัยแห่ง ความสำเร็จ	ร้อยละตัวชี้วัด ระดับองค์กร (KPI)	ยุทธศาสตร์ ทส.	ยุทธศาสตร์ อจน.
	60	61	62	63	64							
						2. ให้คำปรึกษาด้านการจัดการ น้ำเสียชุมชนให้กับองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น 3. โครงการติดตามและ ตรวจสอบประสิทธิภาพของ ระบบบำบัดน้ำเสียทั้งในและ นอกเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย						
กลยุทธ์ที่ 3 การจัดการ น้ำเสียตามแนว พระราชดำริ	6	2	2	1	1	1. การก่อสร้างและบริหารจัดการ ระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนตามแนว พระราชดำริ 2. การเผยแพร่ความรู้ ความ เข้าใจการจัดการน้ำเสียตามแนว พระราชดำริให้กับกลุ่มเป้าหมาย	ฝ่ายจัดการ น้ำเสีย 1,2	41.19	1.การจัดการ น้ำเสียตามแนว พระราชดำริได้ มาตรฐานและมี ประสิทธิภาพ 2.การเผยแพร่ ความรู้ ความ เข้าใจด้วยการ จัดการน้ำเสียตาม แนวพระราชดำริ ให้กับกลุ่ม เป้าหมาย	ร้อยละที่เพิ่มขึ้น ของโครงการ และศูนย์เรียนรู้ การจัดการ น้ำเสียอัน เนื่องจาก พระราชดำริ	รักษาและ ฟื้นฟูคุณภาพ สิ่งแวดล้อม อย่างมีส่วน ร่วม	การเพิ่ม ประสิทธิภาพ การจัดการ น้ำเสียองค์กร ปกครองส่วน ท้องถิ่น

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	ค่าเป้าหมาย/ระยะเวลา ดำเนินการ					แผนงาน/โครงการ	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ ดำเนินการ (ล้านบาท)	ปัจจัยแห่ง ความสำเร็จ	ร้อยละตัวชี้วัด ระดับองค์กร (KPI)	ยุทธศาสตร์ ทส.	ยุทธศาสตร์ อจน.
	60	61	62	63	64							
กลยุทธ์ที่ 4 การนำ น้ำเสียที่ผ่านการบำบัด แล้วนำกลับมาใช้ ประโยชน์ใหม่						1. การนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัด แล้วนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ 2. โครงการนำน้ำเสียที่ผ่านการ บำบัดแล้วนำกลับมาใช้ ประโยชน์ เศรษฐกิจพิเศษ และ ด้านสาธารณสุขของประเทศ ไทย	ฝ่ายจัดการ น้ำเสีย 1, 2	37.15	การนำน้ำเสียที่ ผ่านการบำบัด แล้วนำกลับมาใช้ ประโยชน์ใหม่ได้ มาตรฐานและมี ประสิทธิภาพ	ร้อยละที่เพิ่มขึ้น ของโครงการนำ น้ำเสียที่ผ่าน การบำบัดแล้ว กลับมาใช้ใหม่	รักษาและ ฟื้นฟูคุณภาพ สิ่งแวดล้อม อย่างมีส่วนร่วม	การนำน้ำเสีย ที่ผ่านการบำบัด แล้วนำกลับมา ใช้ประโยชน์ใหม่
กลยุทธ์ที่ 5 การ พัฒนาการบริหาร การเงินที่มั่นคง						1. การเพิ่มประสิทธิภาพการหา รายได้ 2. การบริหารต้นทุนการ ดำเนินการ	ฝ่ายบริหาร และจัดเก็บ รายได้	23.50	มาตรฐานการ จัดเก็บรายได้ การดำเนินการ 2.ร้อยละที่เพิ่ม ของการ สนับสนุนการ จัดเก็บ ค่าบริการและ บำบัดน้ำเสีย อย่างเหมาะสม และเป็นธรรม	1.ร้อยละที่ เพิ่มขึ้นจากการ หารายได้จาก การดำเนินการ 2.ร้อยละที่เพิ่ม ของการ สนับสนุนการ จัดเก็บ ค่าบริการและ บำบัดน้ำเสีย อย่างเหมาะสม และเป็นธรรม	การเพิ่ม ประสิทธิภาพ การจัดการ องค์กรและ การบริหาร จัดการ ทรัพยากร ธรรมชาติ	การพัฒนาองค์กร ความรู้และ ส่งเสริมการมี ส่วนร่วมของ ภาคส่วนต่างๆ ในการบริหาร จัดการน้ำเสีย

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	ค่าเป้าหมาย/ระยะเวลา ดำเนินการ					แผนงาน/โครงการ	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ ดำเนินการ (ล้านบาท)	ปัจจัยแห่ง ความสำเร็จ	ร้อยละตัวชี้วัด ระดับองค์กร (KPI)	ยุทธศาสตร์ ทส.	ยุทธศาสตร์ อจน.
	60	61	62	63	64							
ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมการจัดการน้ำเสีย												
กลยุทธ์ที่ 6 การพัฒนานวัตกรรมการจัดการน้ำเสีย						1. การนำ Green Technology ใช้ในการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย 2. การลดปริมาณก๊าซเรือนกระจกจากกระบวนการบำบัดน้ำเสีย 3. โครงการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ด้านการจัดการน้ำเสีย 4. งานวิจัยด้านการจัดการน้ำเสียอย่างครบวงจร 5. การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีการจัดการน้ำเสีย 6. งานออกแบบมาตรฐานระบบบำบัดน้ำเสียขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ และระบบบำบัดน้ำเสียตามแนวพระราชดำริ	ฝ่ายวิศวกรรม	144.10	การวิจัยและสร้างนวัตกรรมด้านการจัดการน้ำเสียและพัฒนาศูนย์การเรียนรู้การจัดการน้ำเสีย	1.การพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมในการจัดการน้ำเสียอย่างน้อยปีละ 1 เรื่อง 2.การพัฒนาแบบก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย เล็ก/กลาง/ใหญ่	การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการองค์กรและการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	การพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมการจัดการน้ำเสีย

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	ค่าเป้าหมาย/ระยะเวลา ดำเนินการ					แผนงาน/โครงการ	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ ดำเนินการ (ล้านบาท)	ปัจจัยแห่ง ความสำเร็จ	ร้อยละตัวชี้วัด ระดับองค์กร (KPI)	ยุทธศาสตร์ ทส.	ยุทธศาสตร์ อจน.
	60	61	62	63	64							
กลยุทธ์ที่ 7 การพัฒนา องค์กรสู่การเป็น หน่วยงานดิจิทัล						1. จัดตั้งศูนย์กลางนวัตกรรมด้าน น้ำเสีย 1.1 ศูนย์ติดตามและรายงาน สถานการณ์น้ำเสียประเทศไทย 1.2 โครงการจัดหาและติดตั้ง เครื่องมือสำหรับตรวจสอบและ รายงานระบบรวบรวมน้ำเสียทั่ว ประเทศ 2. พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อ การจัดการน้ำเสีย 2.1 โครงการพัฒนาระบบการ บูรณาการข้อมูลและจัดทำ ระบบพยากรณ์การเตือนภัย สำหรับการบริหารจัดการน้ำเสีย 2.2 โครงการพัฒนาระบบรายงาน สารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (GIS) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการ จัดการน้ำเสีย	ฝ่ายพัฒนา องค์กร	40.35	พัฒนาระบบ สารสนเทศองค์กร เพื่อเป็นศูนย์กลาง นวัตกรรมน้ำเสีย แห่งประเทศไทย	จัดตั้งศูนย์กลาง นวัตกรรมด้าน น้ำเสียอย่าง น้อย 1 แห่ง	การเพิ่ม ประสิทธิภาพ การจัดการ องค์กรและ การบริหาร จัดการ ทรัพยากร ธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อม	การพัฒนา งานวิจัยและ นวัตกรรมการ จัดการน้ำเสีย

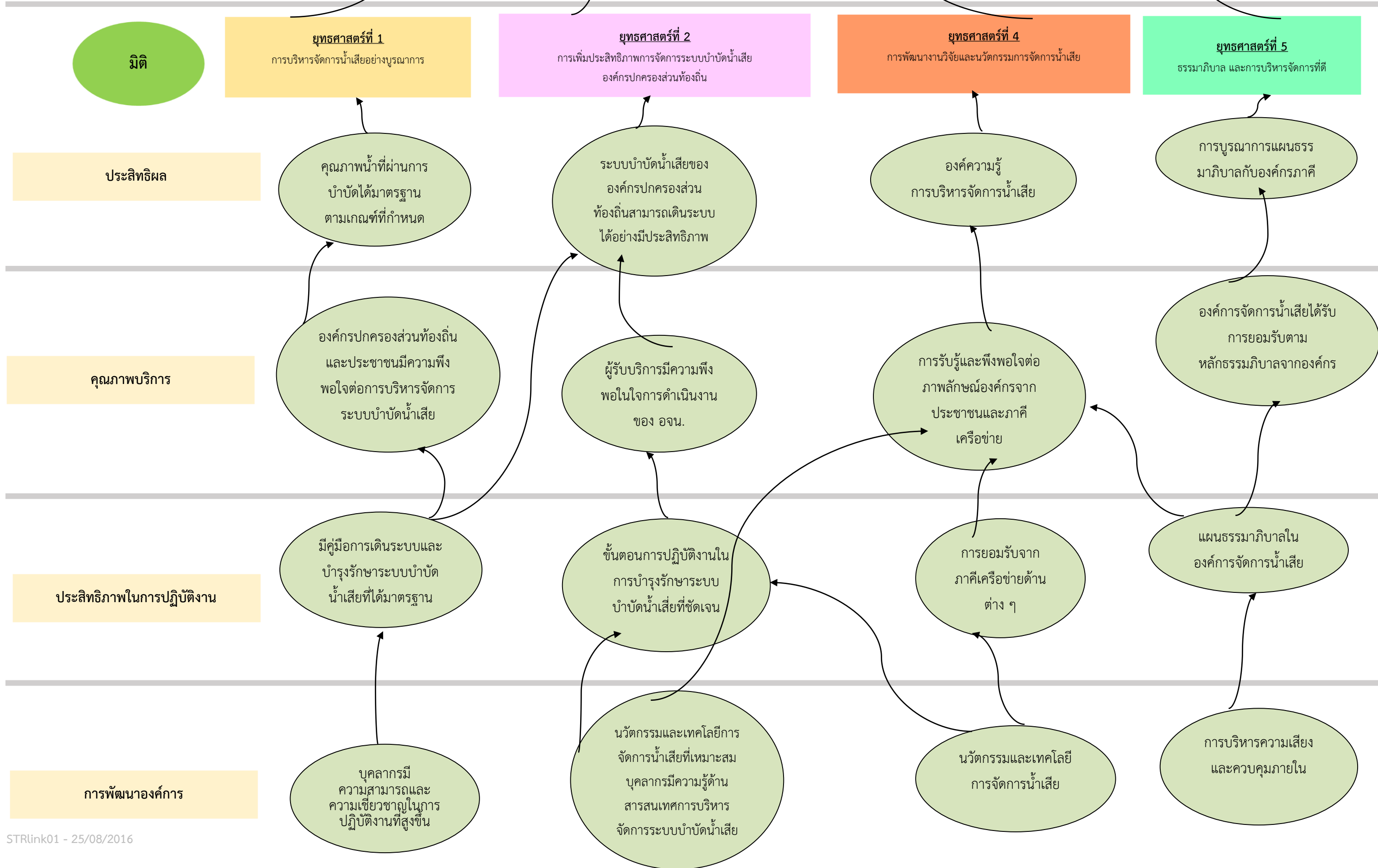

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	ค่าเป้าหมาย/ระยะเวลา ดำเนินการ					แผนงาน/โครงการ	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ ดำเนินการ (ล้านบาท)	ปัจจัยแห่ง ความสำเร็จ	ร้อยละตัวชี้วัด ระดับองค์กร (KPI)	ยุทธศาสตร์ ทส.	ยุทธศาสตร์ อจน.
	60	61	62	63	64							
						2.3 โครงการพัฒนาฐานข้อมูล ภาพรวมระบบบำบัดน้ำเสียทั่ว ประเทศ 2.4 โครงการพัฒนาฐานข้อมูลการ จัดเก็บรายได้ของประชาชนที่ อยู่ในบริเวณพื้นที่จัดการน้ำเสีย ทั่วประเทศ 3. พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อ การบริหารจัดการองค์กร						
ยุทธศาสตร์ที่ 4 ธรรมาภิบาล และการบริหารจัดการที่ดี												
กลยุทธ์ที่ 8 การบริหาร จัดการองค์กรตามหลัก ธรรมาภิบาล						1. การส่งเสริมธรรมาภิบาล (CG) การป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตประพฤติมิชอบ 2. การพัฒนาระบบการบริหาร จัดการที่ดี 2.1 บทบาทของคณะกรรมการ รัฐวิสาหกิจ 2.2 การบริหารความเสี่ยง 2.3 การควบคุมภายใน	สำนัก ผู้อำนวยการ	500.79	พัฒนาองค์กรแห่ง การเรียนรู้ และ เสริมสร้าง ภาพลักษณ์ องค์กรอย่างมี ประสิทธิภาพ	ร้อยละที่เพิ่มขึ้น ของโครงการ ด้านการพัฒนา องค์กรแห่งการ เรียนรู้ฯ	การเพิ่ม ประสิทธิภาพ การจัดการ องค์กรและ การบริหาร จัดการ ทรัพยากร ธรรมชาติ และ	ธรรมาภิบาล และการบริหาร จัดการที่ดี

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	ค่าเป้าหมาย/ระยะเวลา ดำเนินการ					แผนงาน/โครงการ	ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ ดำเนินการ (ล้านบาท)	ปัจจัยแห่ง ความสำเร็จ	ร้อยละตัวชี้วัด ระดับองค์กร (KPI)	ยุทธศาสตร์ ทส.	ยุทธศาสตร์ อจน.
	60	61	62	63	64							
						2.4 การบริหารจัดการสารสนเทศ 2.5 การบริหารทรัพยากรบุคคล					สิ่งแวดล้อม	
กลยุทธ์ที่ 9 การพัฒนา องค์กรแห่งการเรียนรู้ และการเสริมสร้าง ภาพลักษณ์องค์กร						1. การเสริมสร้างภาพลักษณ์ องค์กร 2. การส่งเสริมความรับผิดชอบต่อ สังคม (CSR) 3. การสร้างความร่วมมือกับ ต่างประเทศ	สำนัก ผู้อำนวยการ /ฝ่ายพัฒนา องค์กร	13.60	พัฒนาองค์กรแห่ง การเรียนรู้ และ เสริมสร้าง ภาพลักษณ์ องค์กรอย่างมี ประสิทธิภาพ	ร้อยละที่เพิ่มขึ้น ของโครงการ พัฒนาองค์กร แห่งการเรียนรู้	การเพิ่ม ประสิทธิภาพ การจัดการ องค์กรและ การบริหาร จัดการ ทรัพยากร ธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อม	ธรรมาภิบาล และการบริหาร จัดการที่ดี

แผนที่ยุทธศาสตร์แสดงความเชื่อมโยงแผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ. 2560 – 2564 (ทบทวนครั้งที่ 1)

แผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ.2560 – 2564 (ทบทวนครั้งที่ 1)

วิสัยทัศน์ “บริหารจัดการน้ำเสียชุมชนให้ได้มาตรฐานและยั่งยืน ภายในปี 2569”

เป้าประสงค์องค์กร

- น้ำเสียได้รับการบำบัดมีคุณภาพได้ตามมาตรฐานของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวม 285.00 ล้านลูกบาศก์เมตร
 - ปี พ.ศ.2560 54.00 ล้านลูกบาศก์เมตร - ปี พ.ศ.2561 55.50 ล้านลูกบาศก์เมตร
 - ปี พ.ศ.2562 57.00 ล้านลูกบาศก์เมตร - ปี พ.ศ.2563 58.50 ล้านลูกบาศก์เมตร
 - ปี พ.ศ.2564 60.00 ล้านลูกบาศก์เมตร
- ส่งเสริม เผยแพร่ ให้ความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดการน้ำเสียต่อภาคีเครือข่าย
- เพิ่มขีดความสามารถในการจัดการระบบน้ำเสียทั้งในพื้นที่ และนอกพื้นที่อย่างบูรณาการ

ยุทธศาสตร์ที่ 1

การบริหารจัดการน้ำเสียอย่างบูรณาการ

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

- สามารถดำเนินการบริหารจัดการน้ำเสียให้ครอบคลุมภายในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย
- พัฒนากลไกการบริหารน้ำเสียชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ
- ส่งเสริม เผยแพร่ ให้ความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดการน้ำเสียต่อภาคีเครือข่ายการพัฒนา

ตัวชี้วัดยุทธศาสตร์

ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการก่อสร้างและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียในพื้นที่จัดการน้ำเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดกลยุทธ์ที่ 1

- ก่อสร้างและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนรวมในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสียและสอดคล้อง
 - ongกับกรมควบคุมมลพิษ
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการเตรียมความพร้อมในการจัดการน้ำเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ส่งเสริม เผยแพร่ ให้ความรู้ ความเข้าใจต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในพื้นที่
- จัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมกันระหว่างองค์การจัดการน้ำเสียและหน่วยงานหลักและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการจัดการน้ำเสีย

ยุทธศาสตร์ที่ 2

การเพิ่มประสิทธิภาพการจา้ดการระบบบำบัดน้ำเสีย
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

- ฟื้นฟู และพัฒนาระบบบำบัดน้ำเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- บริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเต็มรูปแบบอย่างมีประสิทธิภาพ
- พัฒนาด้านมาตรฐานวิศวกรรมของระบบบำบัดน้ำเสีย

ตัวชี้วัดยุทธศาสตร์

ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการฟื้นฟูและพัฒนาระบบบำบัดน้ำเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดกลยุทธ์ที่ 2-5

- การฟื้นฟูและพัฒนาระบบบำบัดน้ำเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำนวน 69 แห่ง (สะสม 92 แห่ง)
- ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของโครงการบริหารจัดการระบบน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเต็มรูปแบบอย่างมีประสิทธิภาพ
- ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของโครงการด้านมาตรฐานวิศวกรรมของระบบบำบัดน้ำเสีย

ยุทธศาสตร์ที่ 3

การพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมการจัดการน้ำเสีย

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

- จัดทำแผนพัฒนาและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียให้ครอบคลุมทั่วประเทศ
- เพิ่มรายได้จากการดำเนินการ
- สนับสนุนการจัดเก็บค่าบริการและบำบัดน้ำเสียอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม
- สามารถจัดการน้ำเสียตามแนวทางพระราชดำริได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดยุทธศาสตร์

การพัฒนาองค์ความรู้ การวิจัยและนวัตกรรม ในการบริหารจัดการน้ำเสีย อย่างน้อยปีละ 1 เรื่อง

ตัวชี้วัดกลยุทธ์ที่ 6-7

- การพัฒนาองค์ความรู้ การวิจัยและนวัตกรรม ในการบริหารจัดการน้ำเสีย อย่างน้อยปีละ 1 เรื่อง
- การพัฒนาแบบก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย เล็ก/กลาง/ใหญ่

ยุทธศาสตร์ที่ 4

ธรรมาภิบาล และการบริหารจัดการที่ดี

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

- เสริมสร้างการพัฒนาสมรรถนะขององค์กร
- พัฒนา องค์กรจัดการน้ำเสีย เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
- เพิ่มขีดความสามารถภายในองค์กรด้านการบริหารความเสี่ยง การเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ และการเพิ่มรายได้และลดรายจ่าย
- พัฒนาเส้นทางความก้าวหน้าของบุคลากร
- การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของประชาชนและการเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม
- การปรับโครงสร้างองค์กรให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคต

ตัวชี้วัดยุทธศาสตร์

การบริหารจัดการองค์กรตามหลักธรรมาภิบาลได้มาตรฐานจากองค์กรภายนอก

ตัวชี้วัดกลยุทธ์ที่ 8 - 11

- ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของโครงการเสริมสร้างสมรรถนะของบุคลากรของ องค์กรจัดการน้ำเสีย
- โครงการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้านการจัดการน้ำเสียเพิ่มขึ้น อย่างน้อยปีละ 1 แห่ง
- ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ
- ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของโครงการด้านเพิ่มรายได้ และลดรายจ่าย
- จัดทำการพัฒนาเส้นทางความก้าวหน้าของบุคลากรในองค์กรอย่างมีธรรมาภิบาล
- ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการสร้างเครือข่ายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน
- ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม

บทที่ 5

ยุทธศาสตร์แผนวิสาหกิจ

องค์การจัดการน้ำเสีย

พ.ศ.2560-2564

บทที่ 5

ยุทธศาสตร์แผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย

พ.ศ.2560 – 2564 (ทบทวนครั้งที่ 1)

การจัดทำยุทธศาสตร์แผนวิสาหกิจได้ผ่านกระบวนการที่มีส่วนร่วมของภาคีพัฒนาทุกภาคส่วน คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคประชาชน เพื่อระดมความคิดเห็น และนำมาจัดทำและกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ที่สำคัญ ด้านการจัดการน้ำเสียอันจะส่งผลให้การบริหารจัดการ ด้านการจัดการน้ำเสียในเขตชุมชนเมือง และชุมชนชนบทมีประสิทธิภาพ ประชาชนเกิดความตระหนักความรู้ความเข้าใจในการที่จะอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

5.1 กรอบแนวคิดและหลักการ

5.1.1 กรอบแนวคิด

(1) น้อมนำพระราชดำริสมาเป็นแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ครั้งเสด็จออกมหาสมาคมในงานพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ 5 ธันวาคม 2521 ดังความตอนหนึ่งว่า

“...เราต้องรู้จักใช้ทรัพยากรนั้นอย่างฉลาด คือไม่นำมาทุ่มเทใช้ให้สิ้นเปลืองไปโดยไร้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า หากแต่ระมัดระวังใช้ด้วยความประหยัดรอบคอบประกอบด้วยความคิดพิจารณาตามหลักวิชาการ เหตุผล และความถูกต้องเหมาะสม โดยมุ่งถึงประโยชน์ที่แท้จริงที่จะเกิดแก่ประเทศชาติทั้งในปัจจุบันและอนาคตอันยืนยาว...”

(2) น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นแนวทางในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้เกิดความสมดุลในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ บนพื้นฐานความพอประมาณที่ไม่มากหรือน้อยจนเกินไป ความมีเหตุผลที่จะใช้ความรู้ทั้งด้านวิชาการและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการตัดสินใจโดยคำนึงถึงความถูกต้องและมีคุณธรรม และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีเพื่อเตรียมรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น

(3) ประเด็นและทิศทางการพัฒนาในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564) กำหนดให้มีการรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากร สร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ด้านทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ทรัพยากรชีวภาพและความหลากหลายทางชีวภาพ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรแร่ และทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืนและเป็นธรรม การเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาเพื่อขับเคลื่อนสู่เศรษฐกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การบริหาร

จัดการทรัพยากรน้ำโดยการปรับปรุงจัดการน้ำของภาครัฐการพัฒนาฐานข้อมูลเพื่อการเตือนภัย และสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน การเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมด้วยการติดตาม ตรวจสอบควบคุม การเพิ่มขีดความสามารถในการรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ขับเคลื่อนประเทศสู่เศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การจัดการมลพิษและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทั้งทางอากาศ ขยะ น้ำเสีย และของเสียอันตราย การจัดโครงสร้างการบริหารจัดการด้านนโยบายสาธารณะและการสร้างกลไกการขับเคลื่อนนโยบายให้เกิดความต่อเนื่อง และการมีโครงสร้างของหน่วยงานภาครัฐที่เหมาะสม

(4) นโยบายรัฐบาลได้แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2557 ในข้อ 9 มาเป็นกรอบแนวทางในการกำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ และเป้าหมายการดำเนินงานตามแผน คือ การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรและการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ระบุเฉพาะหน้าเร่งปกป้องและฟื้นฟูพื้นที่อนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า โดยให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาบุกรุกที่ดินของรัฐ ในระยะต่อไปพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดินและแก้ไขปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐ โดยให้ประชาชนสามารถอยู่ร่วมกับป่าได้ บริหารจัดการน้ำให้เป็นเอกภาพในทุกมิติ ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

5.1.2 หลักการ

(1) การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) เป็นหลักการที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่มีคุณภาพ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะต้องเกื้อกูลและไม่เกิดความขัดแย้งซึ่งกันและกันโดยการพัฒนาเศรษฐกิจให้ขยายตัวอย่างมีคุณภาพและแข่งขันได้ จะต้องคำนึงถึงขีดจำกัดของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สามารถสงวนรักษาไว้ใช้ประโยชน์ได้อย่างยาวนาน ใช้ทรัพยากรทุกชนิดอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยไม่ส่งผลกระทบต่อความต้องการของสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคต

(2) การบริหารจัดการเชิงนิเวศ (Ecosystem Approach) เป็นหลักการในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยบูรณาการด้านการจัดการที่ดิน น้ำและสิ่งมีชีวิตที่อาศัยในบริเวณนั้นให้เกิดความสมดุลด้านการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ การนำมาใช้อย่างยั่งยืน และการแบ่งปันอย่างเท่าเทียมกัน

(3) การระวังไว้ก่อน (Precautionary Principle) เป็นหลักการ พื้นฐานที่ได้คำนึงถึงกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงที่จะเป็นอันตรายต่อสุขภาพของมนุษย์หรือสิ่งแวดล้อม มาตรการการระวังไว้ก่อนควรนำมาใช้เป็นแนวทางเพื่อป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้น

(4) ผู้ใช้เป็นผู้จ่าย (Users Pay Principle) เป็นหลักการที่ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากผู้ใช้ทรัพยากร ได้รวมราคาค่าใช้จ่ายเข้าไปในสินค้าและบริการแล้ว

(5) ผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluters Pay Principle) เป็นหลักการที่ผู้ก่อความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นต่อสุขภาพของมนุษย์หรือสิ่งแวดล้อม

(6) ความเป็นหุ้นส่วนของรัฐ-เอกชน (Public-Private Partnership) เป็นหลักการดำเนินโครงการให้เกิดความสำเร็จในการให้บริการต่อสาธารณะ รวมถึงการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างรัฐและภาคส่วนอื่นที่ไม่ใช่ของรัฐ

(7) ธรรมาภิบาล (Good Governance) เป็นหลักการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งสามารถนำมาใช้ได้ทั้งภาครัฐ และเอกชน ทำที่ใช้ในการบริหารงานนี้หมายถึง ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมและความถูกต้องชอบธรรมทั้งปวง ซึ่งวิญญูชนพึงมี และพึงประพฤติปฏิบัติ โดยหลักธรรมาภิบาล มีองค์ประกอบ 6 ประการได้แก่ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า

5.1.3 นโยบายของคณะกรรมการองค์การจัดการน้ำเสีย

5.1.3.1 ส่งเสริมคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม ในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ทั่วประเทศ โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

1) เขตพื้นที่ลุ่มน้ำวิกฤติ ซึ่งประกอบด้วย พื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่าง และพื้นที่ลุ่มน้ำท่าจีนตอนล่าง

2) ระบบบำบัดน้ำเสียของชุมชนทั่วประเทศในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 101 แห่ง

3) เพื่อแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อมที่บั่นทอนความเป็นอยู่ของประชาชนบริเวณใกล้เคียงพื้นที่ตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

5.1.3.2 สนับสนุนการแก้ไขปัญหาวิกฤติภัยแล้งและการขาดแคลนน้ำตามแนวนโยบายของรัฐบาล โดยพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมในการนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วมาใช้ประโยชน์ใหม่ (Reclaim Water) และเป็นการลดปริมาณน้ำทิ้งสู่แหล่งน้ำธรรมชาติหรือแหล่งน้ำสาธารณะ อีกทั้งเป็นการเพิ่มศักยภาพและโอกาสการเข้าถึงการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

5.1.3.3 พัฒนาองค์กร และสมรรถนะบุคลากร เพื่อให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล

5.1.3.4 ปรับปรุงภาพลักษณ์องค์การจัดการน้ำเสีย เสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) ควบคู่กับการสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ที่ดำเนินการ

5.1.3.5 รักษาสิ่งแวดล้อมของแหล่งน้ำและสุขภาพในชีวิตประจำวันของประชาชน

5.1.3.6 ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับการกิจขององค์การจัดการน้ำเสีย ให้มีความเหมาะสมและสามารถดำเนินงานได้ตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ขององค์การจัดการน้ำเสีย

5.1.3.7 ส่งเสริมการวิจัยและสร้างนวัตกรรมด้านการจัดการน้ำเสีย เพื่อวางรากฐานการพัฒนาในระยะยาว ขับเคลื่อนไปสู่การเป็นองค์กรที่มั่นคง มั่นคง และยั่งยืน ตามนโยบายรัฐบาล “ประเทศไทย 4.0”

5.2 การจัดทำแผนการกำหนดพื้นที่จัดการน้ำเสียร่วมกับกรมควบคุมมลพิษ

สืบเนื่องจากบันทึกข้อตกลงประเมินผลการดำเนินงานขององค์การจัดการน้ำเสีย ประจำปี ๒๕๕๙ กำหนดตัวชี้วัดที่ไม่ใช่ทางการเงิน ข้อ 2.3 ระดับความสำเร็จในการทบทวนแผนวิสาหกิจ องค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ. 2560 – 2564 ให้สอดคล้องกับนโยบายและพื้นที่เป้าหมายการจัดการน้ำเสียชุมชน พ.ศ. 2553 – 2584 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 3) ของกรมควบคุมมลพิษ

องค์การจัดการน้ำเสียได้ดำเนินการให้เป็นไปตามข้อกำหนดในตัวชี้วัด ดังนี้

1. ออกคำสั่งองค์การจัดการน้ำเสีย ที่ 68/2559 ลงวันที่ 21 มีนาคม 2559 แต่งตั้ง คณะทำงานเพื่อทบทวนแผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ.2560 – 2564 ให้สอดคล้องกับนโยบาย และพื้นที่เป้าหมายการจัดการน้ำเสียชุมชน พ.ศ. 2553-2584 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 3) ของกรมควบคุมมลพิษ โดยคณะทำงานฯ มีหน้าที่กำหนดแนวทางการทบทวนแผนวิสาหกิจฯ ให้บรรลุผลสำเร็จตาม เป้าหมายที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

2. คณะทำงานฯ ร่วมกันกำหนดแนวทางการทบทวนแผนวิสาหกิจฯ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของพนักงานในการมีส่วนร่วมทบทวนแผนวิสาหกิจองค์กร และให้เกิดการบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานภายใน ทำให้แผนวิสาหกิจฯ มีความครบถ้วนสมบูรณ์

3. มีการประชุมหารือร่วมกับกรมควบคุมมลพิษ เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2559 ณ ห้องประชุม ชั้น 12 อาคารกรมควบคุมมลพิษ โดยได้หารือพื้นที่เป้าหมายการแก้ไขปัญหา น้ำเสียชุมชนในเขตควบคุมมลพิษ และการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน ซึ่งกรมควบคุมมลพิษมีข้อเสนอแนะให้องค์การจัดการน้ำเสียเป็นหน่วยงานหลักร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสร้างและบริหารจัดการระบบ บำบัดน้ำเสียในเขตควบคุมมลพิษ และได้ให้ข้อมูลพื้นที่เป้าหมายการจัดการน้ำเสีย และพื้นที่ในเขต ควบคุมมลพิษของกรมควบคุมมลพิษให้องค์การจัดการน้ำเสียนำไปเพื่อกำหนดพื้นที่บริหารจัดการน้ำเสีย

ทั้งนี้ แผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ.2560 – 2564 ได้ดำเนินการกำหนดพื้นที่บริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย เป็นไปตามที่องค์การจัดการน้ำเสียได้มีการประชุมหารือร่วมกับกรมควบคุมมลพิษ

4. องค์การจัดการน้ำเสียได้กำหนดเกณฑ์การจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่ที่สอดคล้องกับพื้นที่เป้าหมายการจัดการน้ำเสียชุมชน (พ.ศ. 2553 – 2584) ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 3 ดังนี้

ตัวแปร	ค่าถ่วงน้ำหนัก (Weighting)	ระดับความสำคัญ	ระดับ คะแนน
1. พื้นที่เป้าหมาย	40	อยู่ในพื้นที่เป้าหมายของกรมควบคุมมลพิษ (คพ.)	3
		อยู่ในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ	2
		อยู่ในเขตพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวภายใต้แผนแม่บทของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และอื่น ๆ	1
2. คุณภาพลุ่มน้ำ	30	คุณภาพลุ่มน้ำอยู่ในเกณฑ์ เสื่อมโทรม	3
		คุณภาพลุ่มน้ำอยู่ในเกณฑ์ พอใช้	2
		คุณภาพลุ่มน้ำอยู่ในเกณฑ์ ดี	1
3. จำนวนประชากร	20	มากกว่า 35,000 คน ขึ้นไป	3
		10,000 - 35,000 คน	2
		ต่ำกว่า 10,000 คน	1
4. ปริมาณความสกปรกในรูปบีโอดี (BOD)*	10	ปริมาณบีโอดีของพื้นที่ มากกว่า 1,800 กก./วัน ขึ้นไป	3
		ปริมาณบีโอดีของพื้นที่ 800 - 1,800 กก./วัน	2
		ปริมาณบีโอดีของพื้นที่ น้อยกว่า 800 กก./วัน	1

*BOD = 40g./คน/วัน

**เขตพื้นที่จัดการน้ำเสียขององค์การจัดการน้ำเสีย
ที่สอดคล้องกับพื้นที่เป้าหมายการจัดการน้ำเสียของกรมควบคุมมลพิษ**

ลำดับ	จังหวัด	พื้นที่เป้าหมาย	เขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย อจน.	รวมคะแนน
1	กรุงเทพฯ	คลองเตย	□□□	300
2	จ.นครปฐม	ทน.นครปฐม	□□□	300
3	จ.นนทบุรี	ทน.ปากเกร็ด	□□□	300
4	จ.นนทบุรี	ทม.บางบัวทอง	□□□	300
5	จ.นนทบุรี	ทม.บางกรวย	□□□	300
6	จ.นนทบุรี	ทน.นนทบุรี	□□□	300
7	จ.ปทุมธานี	ทม.คลองหลวง	□□□	300
8	จ.ปทุมธานี	ทม.คูคต	□□□	300
9	จ.ปทุมธานี	ทน.รังสิต	□□□	300
10	จ.ปทุมธานี	ทม.ลำสามแก้ว	□□□	300
11	จ.ปทุมธานี	ทม.ท่าโสม	□□□	300
12	จ.ปทุมธานี	ทม.ลาดสวาย	□□□	300
13	จ.ปทุมธานี	อบต.คลองสาม	□□□	300
14	จ.สมุทรปราการ	ทน.สมุทรปราการ	□□□	300
15	จ.สมุทรปราการ	ทม.ลัดหลวง	□□□	300
16	จ.สมุทรปราการ	ทม.ปู่เจ้าสมิง	□□□	300
17	จ.สมุทรปราการ	ทต.บางปู	□□□	300
18	จ.สมุทรสาคร	ทน.สมุทรสาคร	□□□	300
19	จ.สมุทรสาคร	ทม.อ้อมน้อย	□□□	300
20	จ.สมุทรสาคร	ทต.หลักห้า	□□□	300
21	จ.ระยอง	ต.มาบตาพุด อ.เมือง	□□□	300
22	จ.ระยอง	ทม.มาบตาพุด	□□□	300

ลำดับ	จังหวัด	พื้นที่เป้าหมาย	เขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย อจน.	รวมคะแนน
23	จ.ระยอง	ทน.ระยอง	-	300
24	จ.นครศรีอยุธยา	ทน.พระนครศรีอยุธยา	-	300
25	จ.นนทบุรี	ทม.บางศรีเมือง	□□□	290
26	จ.สมุทรสาคร	อบต.ท่าทราย	□□□	290
27	จ.นครปฐม	ทม.ไร่จีน	□□□	270
28	จ.นครปฐม	ทม.สามพราน	□□□	270
29	จ.นครปฐม	ทต.อ้อมใหญ่	□□□	270
30	จ.ปทุมธานี	ทต.บึงยี่โถ	□□□	270
31	จ.ปทุมธานี	ทม.บางคูวัด	□□□	270
32	จ.ปทุมธานี	ทต.บางพูน	□□□	270
33	จ.ปทุมธานี	ทม.ปทุมธานี	□□□	270
34	จ.สมุทรปราการ	ทม.ปากน้ำสมุทรปราการ	□□□	270
35	จ.สมุทรสาคร	ทม.กระทุ่มแบน	□□□	270
36	จ.สมุทรสาคร	ทต.บางหญ้าแพรก	□□□	270
37	จ.เชียงใหม่	ทน.เชียงใหม่	-	270
38	จ.เชียงราย	ทน.เชียงราย	-	270
39	จ.ขอนแก่น	ทน.ขอนแก่น	-	270
40	จ.ชัยภูมิ	ทม.ชัยภูมิ	-	270
41	จ.ร้อยเอ็ด	ทม.ร้อยเอ็ด	-	270
42	จ.ชลบุรี	ทม.ชลบุรี	□□□	270
43	จ.ชลบุรี	เมืองพัทยา	□□□	270
44	จ.ชลบุรี	ทม.อ่างศิลา	-	270
45	จ.ชลบุรี	ทน.แหลมฉบัง	□□□	270
46	จ.ประจวบคีรีขันธ์	ทม.หัวหิน	□□□	270

ลำดับ	จังหวัด	พื้นที่เป้าหมาย	เขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย อจน.	รวมคะแนน
47	จ.นครศรีธรรมราช	ทม.นครศรีธรรมราช	□□□	270
48	จ.สุราษฎร์ธานี	ทม.สุราษฎร์ธานี	-	270
49	จ.สุราษฎร์ธานี	ทน.สมุย	-	270
50	จ.ภูเก็ต	ทน.ภูเก็ต	□□□	270
51	จ.สงขลา	ทม.สงขลา	□□□	270
52	จ.สงขลา	ทน.หาดใหญ่	□□□	270
53	จ.พัทลุง	ทม.พัทลุง	-	270
54	จ.ลำปาง	ทน.ลำปาง	□□□	270
55	จ.อุดรดิตถ์	ทม.อุดรดิตถ์	-	270
56	จ.ลพบุรี	ทม.ลพบุรี	-	270
57	จ.กาญจนบุรี	ทต.เอราวัณ	-	270
58	จ.หนองคาย	ทม.หนองคาย	-	270
59	จ.มุกดาหาร	ทม.มุกดาหาร	□□□	270
60	จ.นครราชสีมา	ทม.นครราชสีมา	-	270
61	จ.นครราชสีมา	-	ทม.ปากช่อง	270
62	จ.นครปฐม	ทต.นครชัยศรี	□□□	260
63	จ.นครปฐม	ทม.กระทุ่มล้ม	□□□	260
64	จ.สมุทรปราการ	ทม.พระประแดง	□□□	260
65	จ.สมุทรปราการ	ทต.บางเสาธง	□□□	260
66	จ.สมุทรปราการ	ทต.แพรกษา	□□□	260
67	จ.สมุทรสาคร	อบต.โคกขาม	□□□	260
68	จ.สมุทรสาคร	ทต.ท่าจีน	□□□	260
69	จ.ตาก	ทน.แม่สอด	□□□	260
70	จ.สุพรรณบุรี	ทต.อู่ทอง	-	260

ลำดับ	จังหวัด	พื้นที่เป้าหมาย	เขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย อจน.	รวมคะแนน
71	จ.บุรีรัมย์	ทม.บุรีรัมย์	-	260
72	จ.ชุมพร	ทม.ชุมพร	-	260
73	จ.นครปฐม	อบต.ทรงคนอง	□□□	240
74	จ.นครปฐม	ทต.ห้วยพริก	□□□	240
75	จ.นครปฐม	อบต.บางแก้ว	□□□	240
76	จ.ปทุมธานี	ทต.พระอินทร์ราชา	□□□	240
77	จ.สมุทรสาคร	อบต.อำแพง	□□□	240
78	จ.สมุทรสาคร	ทต.เกษตรพัฒนา	□□□	240
79	จ.สมุทรสาคร	ทต.บางปลา	□□□	240
80	จ.สมุทรสาคร	อบต.บางกระเจ้า	□□□	240
81	จ.เชียงใหม่	ทต.ป่าแดด	□□□	240
82	จ.ชลบุรี	ทม.เขตควบคุมมลพิษ)	□□□	240
83	จ.สระแก้ว	ทม.อรัญประเทศ	-	240
84	จ.ระยอง	ทม.บ้านฉาง	□□□	240
85	จ.ระยอง	ทต.มาบข่า	□□□	240
86	จ.ประจวบคีรีขันธ์	ทม.ประจวบคีรีขันธ์	□□□	240
87	จ.ประจวบคีรีขันธ์	ทต.ปราณบุรี	□□□	240
88	จ.ประจวบคีรีขันธ์	อบต.เขาน้อย	□□□	240
89	จ.ระนอง	ทม.ระนอง	-	240
90	จ.ภูเก็ต	ทม.กะทู้	□□□	240
91	จ.ภูเก็ต	ทต.รัษฎา	□□□	240
92	จ.หนองบัวลำภู	ทม.หนองบัวลำภู	□□□	240
93	จ.กระบี่	ทม.กระบี่	□□□	240
94	จ.ตรัง	ทม.ตรัง	-	240

ลำดับ	จังหวัด	พื้นที่เป้าหมาย	เขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย อจน.	รวมคะแนน
95	จ.ราชบุรี	ทม.ราชบุรี	□□□	240
96	จ.ปราจีนบุรี	ทม.ปราจีนบุรี	-	240
97	จ.สระบุรี	ทต.มวกเหล็ก	-	240
98	จ.เลย	ทม.เลย	-	240
99	จ.ยโสธร	ทม.ยโสธร	-	240
100	จ.เพชรบุรี	ทม.คลองแห	□□□	240
101	จ.เพชรบุรี	ทม.เขารูปช้าง	□□□	240
102	จ.กาฬสินธุ์	ทม.กาฬสินธุ์	□□□	240
103	จ.ประจวบคีรีขันธ์	ทต.ปากน้ำปราณ	□□□	230
104	จ.ประจวบคีรีขันธ์	อบต.วังก้ง	□□□	230
105	จ.พังงา	ทม.พังงา	-	230
106	จ.ภูเก็ต	ทม.ป่าตอง	□□□	230
107	จ.เพชรบุรี	ทม.เพชรบุรี	□□□	230
108	จ.เพชรบุรี	ทม.ชะอำ	□□□	230
109	จ.เพชรบุรี	ทต.คอหงส์	□□□	230
110	จ.เพชรบุรี	ทต.ควนลัง	□□□	230
111	จ.สมุทรสงคราม	-	□□□	220
112	จ.นครสวรรค์	-	ทน.นครสวรรค์	220
113	จ.ชัยนาท	-	-	220
114	จ.ประจวบคีรีขันธ์	อบต.ปากน้ำปราณ	□□□	210
115	จ.สุราษฎร์ธานี	ทต.เกาะเต่า	-	210
116	จ.ภูเก็ต	ทต.กะรน	□□□	210
117	จ.ภูเก็ต	อบต.กมลา	□□□	210
118	จ.กระบี่	อบต.อ่าวนาง	□□□	210

ลำดับ	จังหวัด	พื้นที่เป้าหมาย	เขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย อจน.	รวมคะแนน
119	จ.ฉะเชิงเทรา	ทต.บางปะกง	□□□	210
120	จ.ราชบุรี	ทต.บ้านโป่ง	□□□	210
121	จ.ชุมพร	เกาะลันตา อบต.ศาลายา	-	210
122	จ.ราชบุรี	ทต.โพธาราม	-	200
123	จ.ตราด	ทต.ตราด	-	200
124	จ.เพชรบุรี	ทต.บ้านแหลม	□□□	200
125	จ.เพชรบุรี	ทต.บ้านพรุ	□□□	200
126	จ.อ่างทอง	-	□□□	190
127	จ.ระยอง	-	ต.ทับมา อ.เมือง	190
128	จ.สิงห์บุรี	-	ทต.สิงห์บุรี	190
129	จ.นครนายก	-	-	190
130	จ.อุบลราชธานี	-	ทต.อุบลราชธานี	190
131	จ.นครปฐม	ทต.บางเลน	□□□	180
132	จ.นครสวรรค์	-	ทต.ชุมแสง	180
133	จ.ระยอง	-	ต.เนินพระ อ.เมือง	180
134	จ.ระยอง	-	ทต.บ้านเพ	180
135	จ.อำนาจเจริญ	-	ทต.อำนาจเจริญ	180
136	จ.กำแพงเพชร	-	ทต.กำแพงเพชร	180
137	จ.เพชรบุรี	ทต.บางตะบูน	□□□	180
138	จ.เพชรบุรี	อบต.ท่าแร่	□□□	180
139	จ.เพชรบุรี	อบต.บางครก	□□□	180
140	จ.เพชรบุรี	ทต.หาดเจ้าสำราญ	□□□	180
141	จ.เพชรบุรี	อบต.บางขุนไทร	□□□	180
142	จ.เพชรบุรี	ทต.พะตัง	□□□	180

ลำดับ	จังหวัด	พื้นที่เป้าหมาย	เขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย อจน.	รวมคะแนน
143	จ.เพชรบุรี	อบต.พะวง	□□□	180
144	จ.อุบลราชธานี	-	ทม.วารินชำราบ	180
145	จ.อุดรธานี	ทน.อุดรธานี	-	160
146	จ.ระยอง	-	ต.หัวโป่ง อ.เมือง	160
147	จ.ระยอง	-	ต.หน้าพระลาน อ.เมือง	160
148	จ.พะเยา	-	ทม.พะเยา	160
149	จ.สกลนคร	-	ทม.สกลนคร	160
150	จ.ชลบุรี	-	ทต.บางเสร่	150

5.3 แผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ. 2560-2564 (ทบทวนครั้งที่ 1)

ประกอบไปด้วย วิสัยทัศน์ ค่านิยมองค์กร วัฒนธรรมองค์กร พันธกิจ เป้าหมาย ประเด็นยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.3.1 วิสัยทัศน์

บริหารจัดการน้ำเสียชุมชนให้ได้มาตรฐานและยั่งยืน ภายในปี 2569

5.3.2 ค่านิยมองค์กร

มุ่งมั่นผลสัมฤทธิ์ จิตบริการ เชี่ยวชาญในหน้าที่

5.3.3 วัฒนธรรมองค์กร

เป็นองค์กรที่มีความรับผิดชอบต่อสาธารณะ และเน้นให้บุคลากรขององค์กรเป็นทรัพยากรที่มีค่าที่สุด

5.3.4 พันธกิจ

- 1) จัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมสำหรับการจัดการน้ำเสียภายในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย
- 2) การให้บริการรับบริหารหรือจัดการระบบบำบัดน้ำเสียทั้งในและนอกเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย
- 3) บริการรับบริหารหรือกิจการต่อเนื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำเสียอย่างมีประสิทธิภาพในเชิงเศรษฐกิจ

5.3.5 เป้าประสงค์รวม

1) น้ำเสียได้รับการบำบัดมีคุณภาพได้ตามมาตรฐานของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวม 285.00 ล้านลูกบาศก์เมตร

- ปี พ.ศ.2560	54.00	ล้านลูกบาศก์เมตร
- ปี พ.ศ.2561	55.50	ล้านลูกบาศก์เมตร
- ปี พ.ศ.2562	57.00	ล้านลูกบาศก์เมตร
- ปี พ.ศ.2563	58.50	ล้านลูกบาศก์เมตร
- ปี พ.ศ.2564	60.00	ล้านลูกบาศก์เมตร

2) ส่งเสริม เผยแพร่ ให้ความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดการน้ำเสียต่อภาคีเครือข่ายการพัฒนา

3) เพิ่มขีดความสามารถในการจัดการระบบน้ำเสียทั้งในพื้นที่ และนอกพื้นที่อย่างบูรณาการ

5.3.7 ยุทธศาสตร์ /กลยุทธ์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การบริหารจัดการน้ำเสียอย่างบูรณาการ

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

- 1) สามารถดำเนินการบริหารจัดการน้ำเสียให้ครอบคลุมภายในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย
- 2) พัฒนากลไกการบริหารน้ำเสียชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) ส่งเสริม เผยแพร่ ให้ความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดการน้ำเสียต่อภาคีเครือข่ายการพัฒนา

ตัวชี้วัด

- 1) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการก่อสร้างและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียรวมในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย
- 2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการเตรียมความพร้อมในการจัดการน้ำเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 3) ส่งเสริม เผยแพร่ ให้ความรู้ ความเข้าใจต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในพื้นที่
- 4) ประชาชนได้รับประโยชน์จากการที่น้ำเสียได้รับการบำบัด

กลยุทธ์ที่ 1 การจัดการน้ำเสียในพื้นที่ลุ่มน้ำวิกฤต

1. การลงทุนระบบบำบัดน้ำเสียขนาดใหญ่
2. การก่อสร้างและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียรวมพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่าง และลุ่มน้ำท่าจีนตอนล่าง รวมพื้นที่อื่นๆ จำนวน 5 แห่ง
 - 2.1 โครงการทบทวนการออกแบบก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวม ทน.รังสิต จ.ปทุมธานี
 - 2.2 โครงการทบทวนการออกแบบก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวม ทม.บางบัวทอง จ.นนทบุรี
 - 2.3 โครงการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวม ทน.อ้อมน้อย จ.สมุทรสาคร
 - 2.4 โครงการทบทวนการออกแบบก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวม ทม.สมุทรสาคร จ.สมุทรสาคร
 - 2.5 โครงการทบทวนการออกแบบก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน ทม.กระทุ่มแบน จ.สมุทรสาคร
3. การก่อสร้างและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียรวมขนาดเล็ก

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

- 1) พัฒนาและพัฒนาระบบบำบัดน้ำเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) จัดทำแผนการนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ให้ครอบคลุมทั้งในด้านเกษตรกรรมและด้านสาธารณสุข
- 3) บริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเต็มรูปแบบ อย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) พัฒนาด้านมาตรฐานวิศวกรรมของระบบบำบัดน้ำเสีย
- 5) การบริหารต้นทุนการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

- 1) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการฟื้นฟูและพัฒนาระบบบำบัดน้ำเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) สามารถนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วกลับมาใช้ประโยชน์ได้อย่างน้อยร้อยละ 50 จากปริมาณน้ำใช้ทั้งหมด

- 3) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของโครงการบริหารจัดการระบบน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเต็มรูปแบบอย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของโครงการด้านมาตรฐานวิศวกรรมของระบบบำบัดน้ำเสีย
- 5) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อปริมาณน้ำเสียเข้าระบบมีความเหมาะสม

กลยุทธ์ที่ 2 การฟื้นฟู พัฒนาและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. การฟื้นฟู พัฒนาและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้บริหารจัดการได้เองในระยะยาว
2. ให้คำปรึกษาด้านการจัดการน้ำเสียชุมชนให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. โครงการติดตามและตรวจสอบประสิทธิภาพของระบบบำบัดน้ำเสียทั้งในและนอกเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย

กลยุทธ์ที่ 3 การจัดการน้ำเสียตามแนวพระราชดำริ

1. การก่อสร้างและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนตามแนวพระราชดำริ
2. การเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจด้วยการจัดการน้ำเสียตามแนวพระราชดำริให้กับกลุ่มเป้าหมาย

กลยุทธ์ที่ 4 การนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

1. การนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่
2. โครงการนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วนำกลับมาใช้ประโยชน์

กลยุทธ์ที่ 5 การพัฒนาการบริหารการเงินที่มั่นคง

1. การเพิ่มประสิทธิภาพการหารายได้
2. การบริหารต้นทุนการดำเนินการ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมการจัดการน้ำเสีย

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

- 1) การจัดตั้งศูนย์ติดตามและรายงานสถานการณ์น้ำเสียประเทศไทย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำเสีย
- 2) พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการน้ำเสีย
- 3) การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้านน้ำเสีย
- 4) บูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านบังคับใช้กฎหมาย

ตัวชี้วัด

- 1) ศูนย์ติดตามและรายงานสถานการณ์น้ำเสียประเทศไทยมีฐานข้อมูลที่ครอบคลุมพื้นที่ที่ อจน. ดำเนินการ
- 2) จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการน้ำเสียเพิ่มขึ้นปีละ ๑ แห่ง

กลยุทธ์ที่ 6 การพัฒนานวัตกรรมจัดการน้ำเสีย

1. การนำ Green Technology ใช้ในการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย
2. การลดปริมาณก๊าซเรือนกระจกจากกระบวนการบำบัดน้ำเสีย
3. โครงการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ด้านการจัดการน้ำเสีย
4. งานวิจัยด้านการจัดการน้ำเสียอย่างครบวงจร
5. การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีการจัดการน้ำเสีย
6. งานออกแบบมาตรฐานระบบบำบัดน้ำเสียขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ และระบบบำบัดน้ำเสียตามแนวพระราชดำริ

กลยุทธ์ที่ 7 การพัฒนาองค์กรสู่การเป็นหน่วยงานดิจิทัล

1. จัดตั้งศูนย์กลางนวัตกรรมด้านน้ำเสีย
 - 1.1 ศูนย์ติดตามและรายงานสถานการณ์น้ำเสียประเทศไทย
 - 1.2 โครงการจัดหาและติดตั้งเครื่องมือสำหรับตรวจสอบและรายงานระบบรวบรวมน้ำเสียทั่วประเทศ

2. พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการน้ำเสีย

2.1 โครงการพัฒนาระบบการบูรณาการข้อมูลและจัดทำระบบพยากรณ์การเตือนภัยสำหรับการบริหารจัดการน้ำเสีย

2.2 โครงการพัฒนาระบบรายงานสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (GIS) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการจัดการน้ำเสีย

2.3 โครงการพัฒนาฐานข้อมูลภาพรวมระบบบำบัดน้ำเสียทั่วประเทศ

2.4 โครงการพัฒนาฐานข้อมูลการจัดเก็บรายได้ของประชาชนที่อยู่ในบริเวณพื้นที่จัดการน้ำเสียทั่วประเทศ

3. พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการองค์กร

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ธรรมาภิบาล และการบริหารจัดการที่ดี

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

- 1) ส่งเสริมการดำเนินงานธรรมาภิบาลในองค์กร (CG)
- 2) พัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี
- 3) ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR)
- 4) เสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ได้ให้กับองค์กร

ตัวชี้วัด

- 1) กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย
- 2) ระบบการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรมีประสิทธิภาพดีขึ้น
- 3) ประชาชนในพื้นที่ที่ อจน. ดำเนินงาน ได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานด้าน CSR

ของ อจน.

กลยุทธ์ที่ 8 การบริหารจัดการองค์กรตามหลักธรรมาภิบาล

1. การส่งเสริมธรรมาภิบาล (CG) การป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ

2. การพัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี

2.1 บทบาทของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ

2.2 การบริหารความเสี่ยง

2.3 การควบคุมภายใน

2.4 การตรวจสอบภายใน

2.5 การบริหารจัดการสารสนเทศ

2.6 การบริหารทรัพยากรบุคคล

แผนการดำเนินงาน การบริหารจัดการองค์กรตามหลักธรรมาภิบาล แสดงรายละเอียด ภาคผนวก ค.

กลยุทธ์ที่ 9 การพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้และการเสริมสร้างภาพลักษณ์

องค์กร

1. การเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร
2. การส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR)
3. การสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศ

5.4 การจัดการโครงสร้างและทรัพยากรบุคลากร

องค์การจัดการน้ำเสีย ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร โดยถือว่าบุคลากรเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า เป็นรากฐานสำคัญต่อการสร้างความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนให้กับองค์กร องค์การจัดการน้ำเสียจึงมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงาน ให้มีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะในการปฏิบัติงานที่สนับสนุนการดำเนินงานขององค์กร โดยนำหลักการสำคัญจากยุทธศาสตร์แผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย ปี 2560 – 2564 (ทบทวนครั้งที่ 1) เพื่อสนับสนุนให้องค์กรมีแนวทางการทำงานที่ชัดเจน ให้เกิดการใช้ทรัพยากรบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน

องค์การจัดการน้ำเสีย จึงมีการวางแผนและบริหารอัตรากำลัง โดยการดำเนินการ ดังนี้

- 1) ทบทวนและจัดทำกรอบอัตรากำลัง และกลุ่มตำแหน่งงานของบุคลากร เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับภารกิจ
- 2) ทบทวนและจัดทำแผนจัดสรรในแต่ละปีงบประมาณ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบทบาทภาระงานของหน่วยงาน

แผนการปรับโครงสร้างและอัตรากำลัง

เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์การจัดการน้ำเสีย ในการบริหารทรัพยากรบุคคล ให้สามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลที่สอดคล้องกับนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ขององค์การจัดการน้ำเสีย องค์การจัดการน้ำเสียให้ความสำคัญกับการวางแผน อัตรากำลัง วางกลยุทธ์ด้านอัตรากำลังให้สอดคล้องกับทิศทางธุรกิจขององค์กร โดยการวิเคราะห์สภาพ อัตรากำลังขององค์กร ที่มีอยู่ในปัจจุบัน เปรียบเทียบกับความต้องการอัตรากำลังในอนาคตว่ามีส่วนต่าง ของความต้องการอย่างไร เพื่อที่จะพัฒนาหรือวางแผนดำเนินการให้องค์กรบรรลุภารกิจ เป้าหมาย และ วัตถุประสงค์ที่วางไว้ อย่างเป็นระบบในการวิเคราะห์ด้านอัตรากำลัง เพื่อนำไปสู่การกำหนดกลวิธีที่จะให้ ได้อัตรากำลังในจำนวนและสมรรถนะที่เหมาะสมมาปฏิบัติงานในเวลาที่ต้องการ โดยมีแผนการใช้และ พัฒนาอัตรากำลังทั้งในระยะสั้น และระยะยาว เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

จากข้อมูลการวิเคราะห์ทิศทางองค์กร ปัจจัยสภาพแวดล้อม พนักงานภายในองค์กร เพื่อนำมาพิจารณาหาความต้องการอัตรากำลังในอนาคตจะต้องพิจารณาจากแผนยุทธศาสตร์ขององค์กร ทั้งนี้ เพื่อให้ได้อัตรากำลังที่ต้องการสอดคล้องตามบทบาท ภารกิจ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ของ องค์กร และจัดทำแผนงานการบริหารจัดการ ตามกระบวนการ โดยสามารถแสดงดังตารางที่ 5-1 - ตารางที่ 5-3

ตารางที่ 5-1 กรอบอัตรากำลังพนักงานองค์การจัดการน้ำเสียในปัจจุบัน

	จำนวน	สายงานสนับสนุน	ช่างเทคนิค/วิศวกร
<u>สำนักงานใหญ่ 89 คน</u>			
รองผู้อำนวยการ			

ตารางที่ 5.2 อัตรากำลังสายงานปฏิบัติการเปรียบเทียบกับพื้นที่ที่องค์การจัดการน้ำเสียจะเข้าดำเนินการเพิ่มเติมในปี 2560 – 2564 (158 อัตรา)

รายการ	พื้นที่เดิม ปี 2559	พื้นที่ใหม่ ปี 2560 - 2564
ระบบบำบัดน้ำเสีย อปท. (แห่ง)	23	69
ระบบบำบัดน้ำเสียขนาดใหญ่ (แห่ง)	-	2
ระบบบำบัดน้ำเสียขนาดเล็ก (แห่ง)	11	18
อัตรากำลัง สำนักงานภาค (เหนือ กลาง อีสาน ใต้) (อัตรา)	-	20
อัตรากำลังสำนักงานจัดการน้ำเสียสาขา (อัตรา)	42	69
รวมทั้งหมดจำนวน (อัตรา)		89

ตารางที่ 5-3 แผนการเพิ่มอัตรากำลังในปีงบประมาณ พ.ศ.2560 - 2564

ลำดับที่	ตำแหน่งงาน	อัตรากำลังเดิม	อัตรากำลังเพิ่ม					
			ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	รวม
สำนักงานส่วนกลาง								25
1	รองผู้อำนวยการ ระดับ 9	3	-	-	-	-	-	-
2	ผู้อำนวยการฝ่าย/ผู้เชี่ยวชาญ ระดับ 8	9	-	-	-	-	-	-
3	หัวหน้ากอง/เทียบเท่า ระดับ 7	16	2	-	2	2	2	8
4	พนักงาน ระดับ 3 - 6	61	4	-	5	2	6	17
สำนักงานจัดการน้ำเสียสาขา								89
5	ผู้อำนวยการภาค ระดับ 8	-	-	1	1	1	1	4
6	ผู้จัดการสาขา ระดับ 7 (วิศวกร/ประจำสำนักงานภาค/สำนักงานสาขา)	9	3	2	2	2	3	12
7	พนักงาน ระดับ 3 – 6 (วิศวกร/บัญชี/บริหารงานทั่ว/ประจำสำนักงานภาค/สำนักงานสาขา)	30	2	12	15	20	20	69

การจัดตั้งสำนักงานจัดการน้ำเสียภาค

สำนักงานจัดการน้ำเสียภาค จัดโครงสร้าง ดังนี้ 1) กองวิศวกรรม 2) กองบริหารงานทั่วไป
สำนักงานจัดการน้ำเสียภาค มีผู้อำนวยการภาคเป็นผู้บังคับบัญชา รายงานตรงต่อรองผู้อำนวยการ
ปฏิบัติการ

หน้าที่ความรับผิดชอบ

- 1) จัดทำแผนปฏิบัติการเชิงบริหารจัดการโครงการในส่วนภูมิภาค
- 2) บริหารจัดการ สนับสนุน อำนวยการในงานตามภารกิจของกองวิศวกรรม กองบริหารงาน
ทั่วไป ครอบคลุมสำนักงานจัดการน้ำเสียสาขา ระดับภาค (ซึ่งแบ่งเป็นภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคอีสาน
และภาคใต้)
- 3) บริหารจัดการ และสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยปฏิบัติงานตามแผนในภูมิภาคเกี่ยวกับการ
การสร้างเครือข่ายและพันธมิตรด้านการจัดการน้ำเสีย และการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสม
- 4) ควบคุม ดูแลการปฏิบัติงานตามเกณฑ์ประเมินผลของสำนักคณะกรรมการนโยบาย
รัฐวิสาหกิจ ติดตามความก้าวหน้า ประเมินผล ประเมินความคุ้มค่าของโครงการ พร้อมทั้งรายงานผลการ
ดำเนินงานรายเดือน รายไตรมาส รายปีของหน่วยงาน โดยเฉพาะรายงานสถานการณ์การจัดการน้ำเสีย
- 5) ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย

ตัวชี้วัดผลงาน

- 1) ความสำเร็จในการจัดทำแผน และผลการปฏิบัติงานเชิงบริหารจัดการ
- 2) คะแนนประเมินผลจากการประเมินของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจด้านการ
ควบคุมคุณภาพน้ำออกจากระบบบำบัดน้ำเสียได้ตามมาตรฐาน
- 3) ความสำเร็จจากความคุ้มค่าในการใช้งบประมาณดำเนินโครงการ
- 4) ความสำเร็จของการสร้างเครือข่ายและพันธมิตรด้านการจัดการน้ำเสีย
- 5) คะแนนความพึงพอใจของผู้เข้ารับการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เหมาะสม
- 6) ความสำเร็จด้านการจัดทำฐานข้อมูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการจัดการน้ำเสีย
- 7) ความสำเร็จของการติดตามความก้าวหน้า ประเมินผลโครงการ และรายงานผลการดำเนินงาน
รายเดือน รายไตรมาส รายปีของหน่วยงาน
- 8) ความสำเร็จของงานที่ได้รับมอบหมาย

ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร

โดยการประมาณการค่าใช้จ่ายเงินเดือนพนักงาน ใช้อัตราเงินเดือนจริงเฉลี่ย และปรับขึ้นร้อยละ 6.5 ต่อปี และสวัสดิการร้อยละ 5 ต่อปีของค่าใช้จ่ายบุคลากร สำหรับเงินเดือนลูกจ้างใช้อัตราเงินเดือนตามบัญชีการกำหนดอัตราค่าจ้างแรงงานตามกฎหมายการศึกษา ตามข้อบังคับองค์การจัดการน้ำเสีย ประกอบกับฐานเงินเดือนที่องค์การจัดการน้ำเสียจัดจ้างล่าสุด และปรับขึ้นร้อยละ 1 ต่อปี ดังแสดงรายละเอียดค่าใช้จ่ายบุคลากรตามกรอบอัตรากำลังที่ขอเพิ่ม ในปี 2560 – 2564

ตารางที่ 5-3 ค่าใช้จ่ายบุคลากรตามกรอบอัตรากำลังที่ขอเพิ่ม ในปี 2560 - 2564

ที่	ตำแหน่งงาน	ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร					
		2560	2561	2562	2563	2564	รวม
สำนักงาน ส่วนกลาง							
1	หัวหน้ากอง ระดับ 7 (24,000/คน/เดือน) (8 อัตรา)	576,000	-	576,000	576,000	576,000	2,304,000
2	พนักงานระดับ 3-6 (15,000/คน/เดือน) (17 อัตรา)	720,000	-	900,000	360,000	1,080,000	3,060,000
สำนักงานจัดการน้ำเสียสาขา							
3	ผู้อำนวยการภาค ระดับ 8 (37,500/คน/เดือน) (4 อัตรา)	-	450,000	450,000	450,000	450,000	1,800,000
4	ผู้จั ด ก ร สา ข า ระดับ 7 (วิศวกร/ ประจำภาค/สาขา) (24,000/คน/เดือน) (12 อัตรา)	576,000	576,000	576,000	576,000	576,000	2,880,000

ที่	ตำแหน่งงาน	ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร					
		2560	2561	2562	2563	2564	รวม
5	พนักงาน ระดับ 3-6 (วิศวกร/บัญชี/ บริหารงานทั่วไป/ ประจำภาค/สาขา) (15,000/คน/เดือน) (69 อัตรา)	360,000	2,160,000	2,700,000	3,600,000	3,600,000	12,420,000

ทั้งนี้ การขับเคลื่อนแผนงานสู่เป้าหมายได้นั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญที่เรียกว่าปัจจัยกำหนดความสำเร็จ (key success factors) ได้แก่ ความมุ่งมั่นจริงจังและเอาใจใส่ของผู้บริหาร ความทันสมัยของระบบและข้อมูลอัตรากำลังบุคลากร การมีส่วนร่วมภายในหน่วยงาน/พนักงานในองค์กร การติดตามประเมินผล และการปรับปรุงแผนทรัพยากรบุคคลอย่างสม่ำเสมอ

โดยการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้นจะเป็นประโยชน์สูงสุดหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับความร่วมมือของผู้บริหารและพนักงานองค์การจัดการน้ำเสีย อย่างไรก็ตามหากไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณในขยายอัตรากำลังพนักงาน องค์การจัดการน้ำเสียจะใช้วิธีการจ้างพนักงานลูกจ้างเพื่อเข้าดำเนินการในพื้นที่โดยใช้งบประมาณจากเงินงบประมาณเหลือจ่ายหรือจากเงินรายได้เป็นอีกทางเลือกหนึ่ง

5.5 การบริหารงบประมาณแผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ. 2560 – 2564 (ทบทวนครั้งที่ 1) การจัดทำแผนลดต้นทุน

องค์การจัดการน้ำเสีย มีแนวทางในการลดต้นทุน ดังนี้

5.5.1 ต้นทุนคงที่ (Fixed Cost : FC) องค์การจัดการน้ำเสียมีการจัดทำโครงการลดต้นทุนบุคลากรองค์กร โดยการกำหนดหลักเกณฑ์ค่าใช้จ่ายในส่วนบุคลากรเพิ่มขึ้นได้ปีละไม่เกินร้อยละ 6 โดยมีปริมาณงานหรือศักยภาพในการจัดการบำบัดน้ำเสียเพิ่มขึ้นปีละ 15 เปอร์เซ็นต์ ตัวอย่างเช่น ในปี 2559 ค่าใช้จ่ายบุคลากรองค์กรประมาณ 62,221,500 บาท ศักยภาพในการบำบัดน้ำเสีย 23 แห่ง รวม 26,166,468 ลบ.ม./ปี ดังนั้น ในปี 2560 มีเป้าหมายค่าใช้จ่ายบุคลากรขององค์กร 62,954,790 บาท จะต้องมีศักยภาพในการบำบัดน้ำเสียเพิ่มขึ้นเป็น 72,398,008 ลบ.ม./ปี คิดเป็นสัดส่วนค่าใช้จ่ายบุคลากร : จำนวนปริมาณน้ำ (6:15) รายละเอียดแสดงไว้ในตารางการลดต้นทุน

5.5.2 ต้นทุนผันแปร (Variable Cost : VC) องค์การจัดการน้ำเสียมีแผนที่จะลดต้นทุนประเภทนี้ โดยนำเครื่องมืออุปกรณ์เทคโนโลยีสมัยใหม่มาเป็นเครื่องมือในการลดต้นทุนการใช้ไฟฟ้าที่ใช้ในการบำบัดน้ำเสียและการบำรุงรักษาเครื่องจักรเชิงป้องกันและการซ่อมบำรุง การคิดคำนวณการเปิด - ปิดเครื่องจักรต่างๆ อาทิ เครื่องสูบน้ำ เครื่องเติมอากาศ เครื่องรีดตะกอนให้ทำงานด้วยระยะเวลาการทำงานที่สั้นที่สุด และยังคงสามารถเดินระบบบำบัดน้ำเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการบำรุงรักษาเครื่องจักรเชิงป้องกันและการซ่อมบำรุง (Preventive Maintenance and Corrective Maintenance : PM/CM) การบำรุงรักษาเครื่องจักรตามระยะเวลา และการซ่อมบำรุงเครื่องจักรตามระยะเวลา และการซ่อมบำรุงเครื่องจักรที่มีประสิทธิภาพ ไม่เกิดการเสียซ้ำเดิมบ่อยๆ จะทำให้ค่าใช้จ่ายในการทำ PM/CM ไม่มากเกินไปจนจำเป็น เนื่องจากการทำ PM/CM นั้น ถือว่าเป็นอีกหนึ่งต้นทุนของการบำบัดน้ำเสีย การ PM/CM ที่มีประสิทธิภาพนั้นนอกจากจะช่วยลดต้นทุนแล้ว ยังเป็นการช่วยให้ระบบบำบัดน้ำเสียสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย และเนื่องจากค่าไฟฟ้าในการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียมีจำนวนสูงมาก อย่างเช่น ในปี 2559 ค่าไฟฟ้า 23 พื้นที่แรก โดยรวมประมาณ 605,000 บาท องค์การจัดการน้ำเสียจึงต้องตั้งเป้าหมายว่าภายในปี 2564 จะลดค่าไฟฟ้าให้ได้ร้อยละ 25 รายละเอียดแสดงไว้ในตารางที่ 5-4 แผนการลดต้นทุน

ตารางที่ 5-4 แผนการลดต้นทุน

หน่วย : เปอร์เซ็นต์

แผนงาน/โครงการ	ค่าเป้าหมายการลดต้นทุน					
	2560	2561	2562	2563	2564	รวม
การจัดทำแผนลดต้นทุน						
1.การจัดทำแผนลดต้นทุนบุคลากรองค์กร (สัดส่วนค่าใช้จ่ายบุคลากรองค์กร : ศักยภาพในการบำบัดน้ำเสีย)	6:15	6:15	6:15	6:15	6:15	6:15
2.การจัดทำแผนลดต้นทุนการใช้ไฟฟ้าที่ใช้ในระบบบำบัดน้ำเสียและการบำรุงรักษาเครื่องจักรเชิงป้องกันและการซ่อมบำรุง	5	5	5	5	5	25

การวิเคราะห์สถานภาพทางการเงินจากการดำเนินงานที่ผ่านมา

องค์การจัดการน้ำเสียมีการบริหารจัดการทางการเงิน โดยแสดงงบรายได้และงบค่าใช้จ่าย งบแสดงฐานะทางการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2559 และรายงานแสดงการรับจ่ายเงินและเงินคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2559 ดังแสดงในตารางที่ 5-5 และตารางที่ 5-6

ตารางที่ 5-5 งบรายได้และงบค่าใช้จ่าย

หน่วย : ล้านบาท

	ประจำเดือน กันยายน 2558	ประจำเดือน กันยายน 2559	สะสม ตุลาคม 2557 - กันยายน 2558 (1)	สะสม ตุลาคม 2558 - กันยายน 2559 (2)	ผลต่างของ สะสม (2) - (1)
รายได้					
รายได้จากการดำเนินงาน	11.14	17.39	16.62	25.95	9.33
ประกอบด้วย					
รายได้ค่าจัดเก็บ,					
รายได้เงินสมทบ					
, รายได้เชิงพาณิชย์					
รายได้เงินอุดหนุน	23.13	24.40	166.99	374.74	207.75
จากงบประมาณ					
รายได้ดอกเบี้ย	0.32	0.09	2.40	1.97	(0.43)
รายได้อื่น	0.01	-	0.28	0.41	0.13
รายได้รวม	34.60	41.88	186.29	403.07	216.78
ค่าใช้จ่าย					
ค่าบริหารจัดการ	25.95	20.15	84.09	240.83	156.74
ค่าใช้จ่าย	14.20	6.31	77.09	77.41	0.32
ดำเนินงาน					
ค่าเสื่อมราคา	0.73	2.03	6.83	11.99	5.16
ทรัพย์สิน					
ค่าใช้จ่ายอื่น	4.56	0.41	4.56	26.42	21.86
ค่าใช้จ่ายรวม	45.44	28.90	172.57	356.65	184.08
กำไร (ขาดทุน)	(10.84)	12.98	13.72	46.42	32.70
เบ็ดเสร็จ					

- 116 -

ตารางที่ 5-6 งบแสดงฐานะทางการเงิน ณ 30 กันยายน 2559

หน่วย : ล้านบาท

	กันยายน 2558	กันยายน 2559	เพิ่มขึ้น(ลดลง)
	(1)	(2) (ก่อนปรับปรุง)	(2)-(1)
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดย่อย	0.02	0.02	0.00
เงินฝากธนาคาร	35.45	79.14	43.70
เงินลงทุนชั่วคราว	87.69	112.14	24.45
ลูกหนี้กรรมสรรพากร	9.68	7.44	(2.25)
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น ประกอบด้วย	43.54	14.39	(29.16)
ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า, รายได้เงินสมทบค้างรับ,			
งานระหว่างการก่อสร้างระบบบำบัดขนาดเล็ก			
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	176.38	213.12	36.75
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
อาคารอุปกรณ์สุทธิ	86.33	134.22	47.89
เงินมัดจำการเช่าอาคาร	1.13	1.13	0.00
งานระหว่างทำ	3.40	62.74	59.34
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	90.86	198.09	107.23
รวมสินทรัพย์	267.24	411.21	143.98
หนี้สินหมุนเวียน			
เจ้าหนี้ใบสำคัญจ่าย	11.72	50.86	39.14
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	8.89	1.28	(7.61)

- 117 -

	กันยายน 2558 (1)	กันยายน 2559 (2) (ก่อนปรับปรุง)	เพิ่มขึ้น(ลดลง) (2)-(1)
เงินค้ำประกันผลงาน/สัญญา	4.35	9.12	4.77
หนี้สินอื่น ๆ	0.21	0.16	(0.05)
รวมหนี้สินหมุนเวียน	<u>25.17</u>	<u>61.41</u>	<u>36.25</u>
หนี้สินไม่หมุนเวียน			
เงินประกันตัวพนักงาน	0.05	0.04	(0.01)
ประมาณการหนี้สินผลประโยชน์พนักงาน	14.18	14.00	(0.19)
รายได้รอรับรู้-จากงบประมาณ	118.24	206.78	88.54
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	<u>132.47</u>	<u>220.82</u>	88.34
รวมหนี้สิน	<u>157.64</u>	<u>282.23</u>	<u>124.59</u>
ส่วนของทุน			
ทุนรับจากงบประมาณ	0.00	0.00	0.00
ส่วนเกินทุนจากการรับบริจาค	0.03	0.00	(0.03)
กำไร(ขาดทุน)สะสม	109.57	128.98	19.41
รวมส่วนของทุน	<u>109.60</u>	<u>128.98</u>	<u>19.39</u>
รวมหนี้สินและส่วนของทุน	<u>267.24</u>	<u>411.21</u>	<u>143.98</u>

รายงานผลการวิเคราะห์งบการเงิน ณ 30 กันยายน 2559

1. การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานจากงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

ผลการดำเนินงานสะสม กันยายน 2559 อจน.มีกำไรเพิ่มขึ้น 5.68 ล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบกับรอบระยะเวลาเดียวกันของปีงบประมาณ 2558 โดยส่วนที่เพิ่มขึ้นเกิดจากการได้รับรายได้เงินสมทบจากเทศบาลฯ เพิ่มขึ้น

2. การวิเคราะห์ฐานะทางการเงิน

2.1 การวิเคราะห์สินทรัพย์

ณ วันที่ 30 กันยายน 2559 อจน.มีสินทรัพย์รวม 411.21 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 143.98 ล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบกับ ณ วันที่ 30 กันยายน 2558 โดยมีผลมาจากเงินฝากธนาคารและมีงานระหว่างก่อสร้างเพิ่มขึ้น เนื่องจาก อจน. ได้รับเงินจากกรมบัญชีกลางมาเพื่อรอชำระหนี้เจ้าหนี้ใบสำคัญจ่ายและมีการเบิกค่าจ้างที่ปรึกษา,งานระหว่างก่อสร้างฯ ทต.ไร่ขิง ทต.บางเลน ทต.ท่าจีน และงานซ่อมแซมระบบฯ

2.2 การวิเคราะห์หนี้สิน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2559 อจน.มีหนี้สินรวม 282.23 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 124.59 ล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบกับ ณ วันที่ 30 กันยายน 2558 เนื่องจากเจ้าหนี้ใบสำคัญจ่ายที่ยังไม่ได้ชำระและหนี้สินรอรับรู้จากค่าจ้างที่ปรึกษา, งานระหว่างก่อสร้างฯ ทต.ไร่ขิง ทต.บางเลน ทต.ท่าจีน

2.3 การวิเคราะห์ส่วนของทุน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2559 ส่วนของทุน จำนวน 128.98 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 19.39 ล้านบาท โดยเปรียบเทียบกับวันที่ 30 กันยายน 2558 เนื่องจากได้รับเงินอุดหนุนมาเพื่อใช้ในการดำเนินงานสำหรับไตรมาส 4/2559 (ก.ค. - ก.ย.59) และรายได้เงินสมทบจากเทศบาลฯ จึงมีผลทำให้รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่าย

ตารางที่ 5-7 การวิเคราะห์ด้านการเงิน ปี 2560 – 2564

หน่วย : ล้านบาท

รายละเอียด	(ปี 2560 – 2564)
รายได้	
- รายได้จากการดำเนินงาน	203.940
- รายได้เงินอุดหนุนจากงบประมาณ	8,335.00
- รายได้ดอกเบี้ย	11.185
- รายได้อื่น	1.175
รวมรายได้	8,551.300
ค่าใช้จ่าย	
- ค่าบริหารจัดการฯ	396.825
- ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	7,935.000
- ค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน	135.400
- ค่าใช้จ่ายอื่น	15.575
รวมค่าใช้จ่าย	8,482.800
กำไร(ขาดทุน)เบ็ดเสร็จ	68.500

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานจากงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

ผลการดำเนินงานสะสมจนถึง กันยายน 2564 องค์การจัดการน้ำเสียมีรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายประมาณ 68.500 ล้านบาท เป็นผลมาจากการได้รับเงินสมทบจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และได้รับเงินอุดหนุนจากงบประมาณมาเพื่อจัดซื้อจัดจ้าง

การประเมินความคุ้มค่าแผนงาน/โครงการ

หมายถึง การประเมินการดำเนินการกิจกรรมของภาครัฐเพื่อให้ได้ การประเมินการดำเนินการกิจกรรมของภาครัฐเพื่อให้ได้ ผลผลิต ผลลัพธ์ ตามที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพและมีผลประโยชน์ที่สมดุลกับทรัพยากรที่ใช้

แผนงาน/โครงการ	ผลผลิต	ผลลัพธ์	ผลกระทบ
1.การก่อสร้างและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียในพื้นที่จัดการน้ำเสีย	- ก่อสร้างและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน (18 แห่ง) - ก่อสร้างและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียขนาดใหญ่ 2 แห่ง	- ประชากรได้รับผลประโยชน์ 1,400,000 คน - คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน	- การแก้ปัญหาภัยแล้งโดยการนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วมาใช้ในการเกษตร - นวัตกรรมและองค์ความรู้ด้านการจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย (นวัตกรรมเชิงสังคม)
2.การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	พื้นที่ระบบบำบัดน้ำเสียองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (69 แห่ง)	- ประชากรได้รับผลประโยชน์ 2,700,000 คน - คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน - การนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วมาใช้ในการเกษตร	- การแก้ปัญหาภัยแล้งโดยการนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วมาใช้ในการเกษตร - นวัตกรรมและองค์ความรู้ด้านการจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย (นวัตกรรมเชิงสังคม)

ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) สามารถฟื้นฟูระบบบำบัดน้ำเสีย จำนวน 92 แห่ง ที่รัฐบาลลงทุนก่อสร้างไปแล้ว 32,346.58 ล้านบาท ให้กลับมาใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน
- 2) สามารถดำเนินการบำบัดน้ำเสีย ครอบคลุมพื้นที่บริการประมาณ 757.26 ตารางกิโลเมตร ในปัจจุบัน และครอบคลุมพื้นที่เพิ่มขึ้นอีก 1,707.25 ตารางกิโลเมตรเมื่อสิ้นสุดโครงการ
- 3) ประชากรได้รับประโยชน์จากการบำบัดน้ำเสียในปัจจุบัน ประมาณ 4,132,000 คน
- 4) คุณภาพน้ำของแหล่งน้ำในพื้นที่ดีขึ้นเนื่องจากสามารถบำบัดน้ำเสียได้ประมาณ 5,241 ล้านลูกบาศก์เมตร ตลอดระยะเวลาดำเนินโครงการ

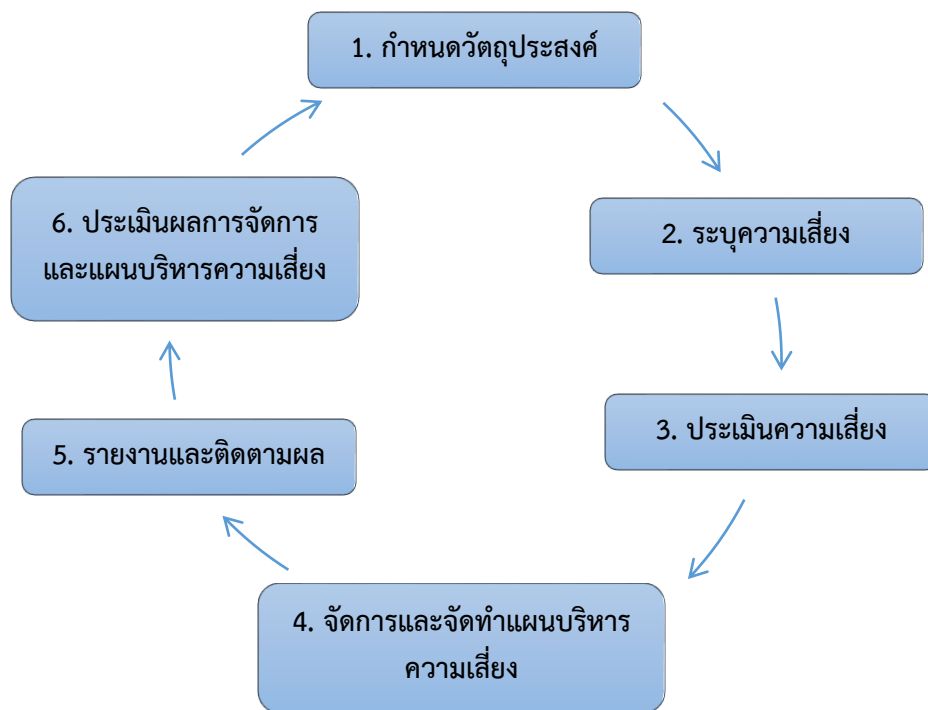
- 5) ก่อให้เกิดผลประโยชน์ด้านเศรษฐศาสตร์ รวมเป็นเงิน 6,259.23 ล้านบาท ประกอบด้วย
- ลดค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลได้ 2,048.25 ล้านบาท
 - ลดการสูญเสียรายได้ คิดเป็นเงิน 4,210.98 ล้านบาท

5.6 การบริหารความเสี่ยงแผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ. 2560 – 2564 (ทบทวนครั้งที่ 1)

องค์การจัดการน้ำเสีย ได้ตระหนักถึงภารกิจขององค์กรและความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อวัตถุประสงค์องค์กรที่กำหนดไว้ จึงได้นำแนวทางการบริหารความเสี่ยงตามกรอบการบริหารความเสี่ยงขององค์กร COSO : Committee of Sponsoring Organizations Treadway Commission มาประยุกต์ในการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงขององค์การจัดการน้ำเสีย เพื่อใช้เป็นส่วนประกอบการดำเนินงานและการบริหารความเสี่ยงขององค์กรในภาพรวมให้เกิดความมั่นใจแก่ผู้มีส่วนได้และส่วนเสียว่าองค์การจัดการน้ำเสียมุ่งมั่นที่จะบริหารงานให้บรรลุผลตามเป้าหมายและตัวชี้วัดขององค์กรในระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ จากสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป องค์การจัดการน้ำเสียจึงได้มีการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงขององค์การจัดการน้ำเสีย เพื่อรองรับแผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ.2560 – 2564 (ทบทวนครั้งที่ 1) ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ทันท่วงทีต่อการเปลี่ยนแปลง และสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์องค์กร โดยระบุโครงการ/กิจกรรมตอบสนองความเสี่ยงระดับองค์กร แต่ละความเสี่ยงพร้อมกำหนดกรอบระยะเวลาและผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานที่ชัดเจนในแต่ละปี

กรอบกระบวนการบริหารความเสี่ยงขององค์การจัดการน้ำเสีย

องค์การจัดการน้ำเสียได้นำหลักเกณฑ์ตามกรอบการบริหารความเสี่ยงของ COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission) 2004: COSO-ERM (COSO: Enterprise Risk Management) มากำหนดเป็นกระบวนการในการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรเพื่อให้ส่วนงานในสังกัดสามารถนำไปใช้ประกอบการปฏิบัติงานและสนับสนุนให้การดำเนินงานของทุกภาคส่วนบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์องค์กร ดังนี้

ภาพที่ 5-1 กรอบกระบวนการบริหารความเสี่ยงขององค์การจัดการน้ำเสีย

เหตุการณ์หรือการกระทำใดๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นภายในสถานการณ์ไม่แน่นอนและส่งผลกระทบต่อหรือสร้างความเสียหาย หรือก่อให้เกิดความล้มเหลวหรือลดโอกาสที่จะบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กรทั้งในด้านยุทธศาสตร์ การปฏิบัติงาน การเงิน และการบริหารการดำเนินการให้ประสบความสำเร็จภายใต้กรอบเวลา ซึ่งเป็นกำหนดการปฏิบัติการในอนาคตความเสี่ยงจึงอาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา อันเนื่องมาจากความไม่แน่นอน และความจำกัดของทรัพยากร ผู้บริหารโครงการจึงต้องจัดการความเสี่ยงของโครงการ เพื่อให้สามารถดำเนินการให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การประเมินความเสี่ยงของแผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ.2560 - 2564 (ทบทวนครั้งที่ 1)

จากการประชุมผู้บริหารและพนักงานในการจัดทำแผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ. 2560 - 2564 (ทบทวนครั้งที่ 1) เมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2560 ที่ประชุมได้มีการพิจารณาถึงความเสี่ยงที่อาจจะมีผลทำให้การดำเนินงานตามแผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ.2560 - 2564 ฉบับนี้

ไม่ประสบผลสำเร็จ รวมทั้งได้ระบุสาเหตุของความเสียหาย และจัดทำแนวทางแก้ไขแผนบริหารความเสี่ยง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ปัจจัยเสี่ยงที่ 1 (RF1) ความสำเร็จของการดำเนินการศึกษาโครงการนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ไม่เป็นไปตามกำหนดเวลา

ปัจจัยเสี่ยงที่ 2 (RF2) กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรขององค์การจัดการน้ำเสีย ยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์

ปัจจัยเสี่ยงที่ 3 (RF3) คุณภาพน้ำที่ผ่านการบำบัดน้ำเสียไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

ปัจจัยเสี่ยงที่ 4 (RF4) ค่าใช้จ่ายในการควบคุมระบบบำบัดน้ำเสีย (O&M) ต่อปริมาณน้ำเสียเข้าระบบไม่เป็นไปตามเป้าหมาย (ระบบตะกอนเร่ง)

ปัจจัยเสี่ยงที่ 5 (RF5) ค่าใช้จ่ายในการควบคุมระบบบำบัดน้ำเสีย (O&M) ต่อปริมาณน้ำเสียเข้าระบบไม่เป็นไปตามเป้าหมาย (ระบบบ่อเติมอากาศ)

ปัจจัยเสี่ยงที่ 6 (RF6) รายได้ที่ได้จากการบริหารจัดการประจําปีงบประมาณ พ.ศ.2560 ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

ปัจจัยเสี่ยงที่ 7 (RF7) การเบิกจ่ายงบลงทุนไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติการองค์การจัดการน้ำเสียประจําปีงบประมาณ พ.ศ.2560

ประเภท	ปัจจัยเสี่ยง	หมายเหตุ
S: Strategic Risk	RF1 ความสำเร็จของการดำเนินการศึกษาโครงการนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ไม่เป็นไปตามกำหนดเวลา	
	RF2 กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรขององค์การจัดการน้ำเสีย ยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์	
O: Operational Risk	RF3 คุณภาพน้ำที่ผ่านการบำบัดน้ำเสียไม่เป็นไปตามเป้าหมาย	
	RF4 ค่าใช้จ่ายในการควบคุมระบบบำบัดน้ำเสีย (O&M) ต่อปริมาณน้ำเสียเข้าระบบไม่เป็นไปตามเป้าหมาย (ระบบตะกอนเร่ง)	

ประเภท	ปัจจัยเสี่ยง	หมายเหตุ
	RF5 ค่าใช้จ่ายในการควบคุมระบบบำบัดน้ำเสีย (O&M) ต่อปริมาณน้ำเสียเข้าระบบไม่เป็นไปตามเป้าหมาย (ระบบบ่อเติมอากาศ)	
F: Financial Risk	RF6 รายได้ที่ได้จากการบริหารจัดการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2560 ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย	
C: Compliance Risk	RF7 การเบิกจ่ายงบลงทุนไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติการองค์การจัดการน้ำเสียประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2560	

ปัจจัยเสี่ยงที่ 1 (RF1) ความสำเร็จของการดำเนินการศึกษาโครงการนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ไม่เป็นไปตามกำหนดเวลา

สาเหตุ	แผนบริหารความเสี่ยง
RC1.1 ไม่มีหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรงตามโครงสร้างหน่วยงาน RC1.2 คณะทำงานไม่มีกรอบการดำเนินงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม RC1.3 การดำเนินงานขาดผลสัมฤทธิ์ RC1.4 ไม่สามารถจัดทำแผนงานตามรูปแบบที่ สคร. กำหนด เพื่อนำเสนอ ผอ.อจน. ให้ทันตามกำหนดเวลา RC1.5 ไม่ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการ อจน. RC1.6 ไม่สามารถนำเสนอ ทส. ได้ตามกำหนดเวลา RC2.1 ระบบการวิเคราะห์ความจำเป็นในการฝึกอบรมของบุคลากรตามช่องว่างความสามารถและกลยุทธ์องค์กรยังไม่สมบูรณ์	MP1.1 ทบทวนแผนการดำเนินงานของคณะทำงานฯ MP1.2 เพิ่มมาตรการเร่งรัดและกำหนดเวลาในการนำเสนอที่ชัดเจน MP2.1 แผนการดำเนินการทบทวนการฝึกอบรมบุคลากร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

ปัจจัยเสี่ยงที่ 2 (RF2) กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรขององค์การจัดการน้ำเสีย ยังไม่ครบถ้วน สมบูรณ์

สาเหตุ	แผนบริหารความเสี่ยง
RC2.1 ระบบการวิเคราะห์ความจำเป็นในการฝึกอบรมของบุคลากรตามช่องว่างความสามารถและกลยุทธ์องค์กรยังไม่สมบูรณ์	MP2.1 แผนการดำเนินการทบทวนการฝึกอบรมบุคลากร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560
RC2.2 การกำหนดแนวทางเพื่อวิเคราะห์ความคุ้มค่าในการฝึกอบรมยังไม่สมบูรณ์	MP2.2 แผนการวิเคราะห์ Competency Gap ภาพรวมขององค์กร

ปัจจัยเสี่ยงที่ 3 (RF3) คุณภาพน้ำที่ผ่านการบำบัดน้ำเสียไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

สาเหตุ	แผนบริหารความเสี่ยง
RC3.1 คุณสมบัติของน้ำเสียที่เข้าระบบบำบัดน้ำเสียของ อจน.	MP3.1 แผนบูรณาการเร่งรัดติดตามรายงานผล
RC3.2 การบริหารจัดการระบบมีการกักเก็บน้ำไว้ในระบบนานเกินไป เนื่องจากปริมาณน้ำเข้าสู่ระบบน้อยกว่าเกณฑ์ที่ออกแบบไว้	MP2.1 แผนการดำเนินการทบทวนการฝึกอบรมบุคลากร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560
RC3.3 การควบคุมและรวบรวมการเก็บและนำส่งตัวอย่างน้ำไม่เป็นไปตามแผน	
RC3.4 เครื่องมือในการวิเคราะห์คุณภาพน้ำใช้งานมานานและการสอบเทียบเครื่องมือไม่เป็นไปตามแผน	
RC3.5 รายงานผลการเก็บตัวอย่างน้ำ และการวิเคราะห์คุณภาพน้ำไม่ครบถ้วน	
RC2.1 ระบบการวิเคราะห์ความจำเป็นในการฝึกอบรมของบุคลากรตามช่องว่างความสามารถและกลยุทธ์องค์กรยังไม่สมบูรณ์	

ปัจจัยเสี่ยงที่ 4 (RF4) ค่าใช้จ่ายในการควบคุมระบบบำบัดน้ำเสีย (O&M) ต่อปริมาณน้ำเสียเข้าระบบไม่เป็นไปตามเป้าหมาย (ระบบตะกอนเร่ง)

สาเหตุ	แผนบริหารความเสี่ยง
RC4.1 ค่าใช้จ่ายคงที่ในการเดินระบบ (Fixed Cost) ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย	MP4.1 แผนดำเนินการลดค่าใช้จ่ายผันแปรในการเดินระบบบำบัดน้ำเสีย MP4.2 แผนการขุดลอกตะกอนภายในระบบท่อรวบรวมน้ำเสียและการขุดลอกตะกอนที่สถานีสูบ
RC4.2 ค่าใช้จ่ายผันแปรในการเดินระบบ (Variable Cost) ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย	
RC4.3 ค่าใช้จ่ายผันแปรผิดปกติ (อุบัติเหตุและภัยธรรมชาติ)	
RC4.4 น้ำเสียเข้าระบบน้อยกว่าที่คาดการณ์	

ปัจจัยเสี่ยงที่ 5 (RF5) ค่าใช้จ่ายในการควบคุมระบบบำบัดน้ำเสีย (O&M) ต่อปริมาณน้ำเสียเข้าระบบไม่เป็นไปตามเป้าหมาย (ระบบบ่อเติมอากาศ)

สาเหตุ	แผนบริหารความเสี่ยง
RC5.1 ค่าใช้จ่ายคงที่ในการเดินระบบ (Fixed Cost) ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย	MP4.1 แผนดำเนินการลดค่าใช้จ่ายผันแปรในการเดินระบบบำบัดน้ำเสีย MP4.2 แผนการขุดลอกตะกอนภายในระบบท่อรวบรวมน้ำเสียและการขุดลอกตะกอนที่สถานีสูบ
RC5.2 ค่าใช้จ่ายผันแปรในการเดินระบบ (Variable Cost) ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย	
RC5.3 ค่าใช้จ่ายผันแปรผิดปกติ (อุบัติเหตุและภัยธรรมชาติ)	
RC5.4 น้ำเสียเข้าระบบน้อยกว่าที่คาดการณ์	

ปัจจัยเสี่ยงที่ 6 (RF6) รายได้ที่ได้จากการบริหารจัดการประจําปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

สาเหตุ	แผนบริหารความเสี่ยง
RC6.1 อปท. ไม่ได้ตั้งงบประมาณรองรับค่าใช้จ่ายที่ อจน. เรียกเก็บ RC6.2 ขาดความต่อเนื่องในการติดตามหนี้ RC6.3 ปัญหาภายในของ อปท. (ทม.ปากช่อง)	MP6.1 แผนการติดตามการจ่ายเงินสมทบ และการเร่งรัดติดตามหนี้

ปัจจัยเสี่ยงที่ 7 (RF7) การเบิกจ่ายงบลงทุนไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติการองค์การจัดการน้ำเสียประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

สาเหตุ	แผนบริหารความเสี่ยง
RC7.1 การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ดำเนินการ RC7.2 การจัดซื้อจัดจ้างล่าช้า และดำเนินการตาม สัญญาล่าช้า RC2.1 ระบบการวิเคราะห์ความจำเป็นในการ ฝึกอบรมของบุคลากรตามช่องว่างความสามารถและ กลยุทธ์องค์กรยังไม่สมบูรณ์	MP7.1 แผนบูรณาการเร่งรัดติดตามการ เบิกจ่ายงบประมาณ MP2.1 แผนการดำเนินการทบทวนการ ฝึกอบรมบุคลากร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

5.7 การวิเคราะห์/แนวทางการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

องค์การจัดการน้ำเสียตระหนักดีว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีบทบาทสำคัญ เป็นหนึ่งในการกำหนดกรอบทิศทางการดำเนินงาน จึงให้ความสำคัญในการดูแลและคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มทั้งภายในและภายนอก โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จะทำให้การดำเนินงานเรื่องการจัดการน้ำเสียประสบความสำเร็จ และพิจารณากำหนดพันธกิจเป็นเป้าหมายในการตอบสนอง ความต้องการ/ความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างสมดุล รวมทั้งผลสำรวจความพึงพอใจในการดำเนินงานขององค์การจัดการน้ำเสีย

องค์การจัดการน้ำเสียกำหนดให้ผู้บริหารระดับสูงถ่ายทอดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยมทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการเพื่อสร้างความผูกพันและนำไปสู่การปฏิบัติโดยผ่านกระบวนการทบทวนแผนวิสาหกิจ โดยผู้บริหารได้หารือร่วมกับคณะกรรมการองค์การจัดการน้ำเสีย เพื่อกำหนดทิศทางการดำเนินงานองค์กร จากนั้นนำมาสื่อสารภายในเพื่อให้เกิดการบูรณาการ และตอบสนองผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ทุกกลุ่มตามพันธกิจได้อย่างสมดุล ทั้งนี้ได้มีการเพิ่มช่องทางการถ่ายทอดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม ผ่านสังคมออนไลน์ ภายในองค์กร ทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกได้เข้าถึงและรับรู้แนวทางปฏิบัติ โดยสรุปผลแนวทางการมีส่วนร่วมต่อแผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย ดังแสดงใน ตารางที่ 5-8

ตารางที่ 5-8 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้องกับองค์การจัดการน้ำเสีย
(Stakeholders Analysis)

หน่วยงาน	Stakeholders Analysis		
	Key Stakeholders (KS)	Stakeholders (S)	Minor Stakeholders (MS)
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	√		
กรมควบคุมมลพิษ	√		
สำนักงานประมาณ	√		
กระทรวงมหาดไทย		√	
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม		√	
กรมชลประทาน		√	
กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม		√	
สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ	√		
พนักงานและผู้บริหาร	√		
จังหวัด		√	
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	√		
สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค		√	

หน่วยงาน	Stakeholders Analysis		
	Key Stakeholders (KS)	Stakeholders (S)	Minor Stakeholders (MS)
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ		√	
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น		√	
สำนักงานสิ่งแวดล้อมจังหวัด		√	
คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ		√	
สภาปฏิรูปแห่งชาติ		√	
ประชาชน			√
สื่อมวลชน			√
NGO		√	

5.8 การวิเคราะห์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ยุทธศาสตร์แผนดิจิทัล องค์การจัดการน้ำเสีย ระยะ 3 ปี พ.ศ.2560-2562

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลครอบคลุมทั้งองค์กร ประกอบด้วย 1 กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 : นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ประกอบด้วย กิจกรรม/โครงการ ดังนี้

- 1) จัดหาและติดตั้งอุปกรณ์สารสนเทศสำหรับการบริหารจัดการองค์กร
- (2พัฒนาเครือข่ายและระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูลสารสนเทศ
- 3) จัดหาและติดตั้งอุปกรณ์สำหรับประชุมทางไกล
- 4) จัดหาและติดตั้งอุปกรณ์สำหรับตรวจสอบพัสดุออนไลน์
- 5) จัดหาและติดตั้งเครื่องมือตรวจสอบระบบบำบัดน้ำเสียทั่วประเทศ

6) จัดหาและติดตั้งอุปกรณ์สารสนเทศสำหรับติดตามและรายงานสถานการณ์น้ำเสียทั่วประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : ยกระดับขีดความสามารถสู่การเป็นหน่วยงานดิจิทัล ประกอบด้วย 1 กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 : นำระบบดิจิทัลมาใช้ในการบริการและการทำงานของหน่วยงาน ประกอบด้วยแผนงาน/ โครงการ ดังนี้

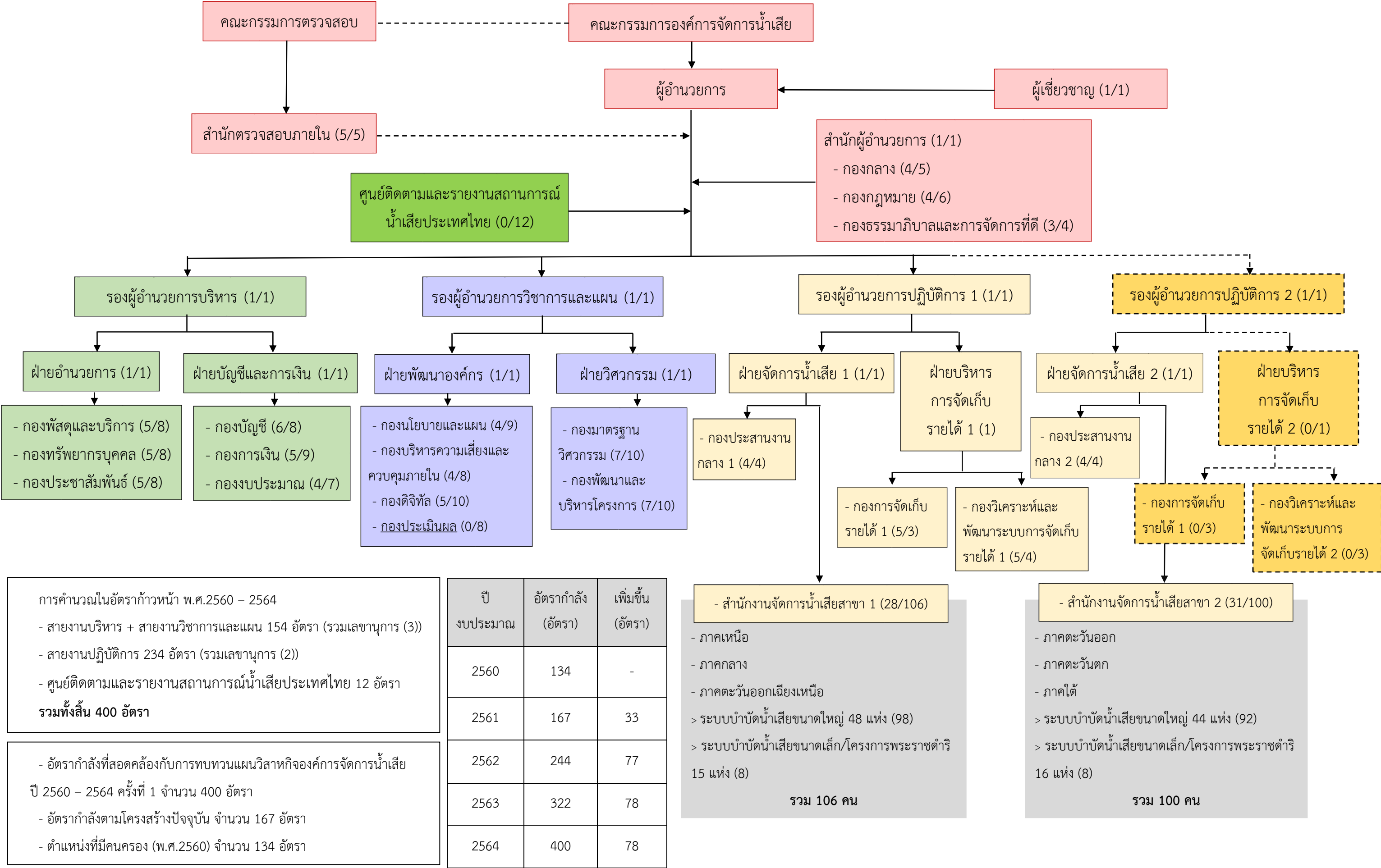
- 1) พัฒนาระบบสำหรับตัดสินใจของผู้บริหาร (EIS)
- 2) จัดทำฐานข้อมูลด้านการจัดการน้ำเสีย
- 3) พัฒนาระบบบริหารความเสี่ยง
- 4) พัฒนาระบบตรวจสอบภายใน
- 5) พัฒนาระบบสารสนเทศด้านการบริหารงานบุคคล
- 6) พัฒนาระบบข้อมูลภาพรวมระบบบำบัดน้ำเสียทั่วประเทศ
- 7) พัฒนาระบบการบูรณาการข้อมูลและจัดทำระบบพยากรณ์

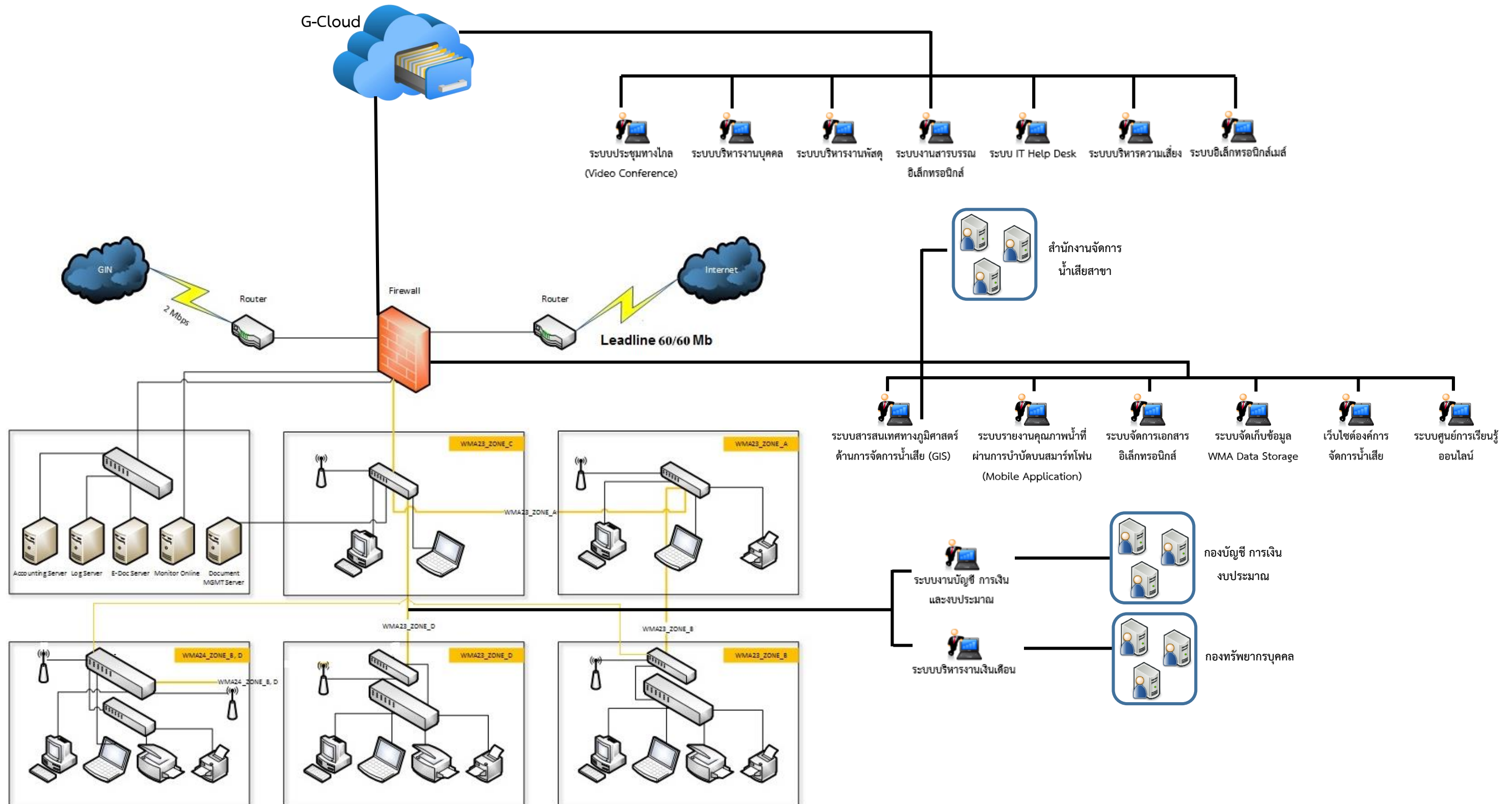
ยุทธศาสตร์ที่ 3 : พัฒนากำลังคนให้พร้อมเข้าสู่ยุคดิจิทัล ประกอบด้วย 1 กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 : การพัฒนาทักษะและความเชี่ยวชาญดิจิทัลสำหรับพนักงานในหน่วยงาน ประกอบด้วยแผนงาน/ โครงการ ดังนี้

- 1) พัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลให้แก่ผู้บริหารและบุคลากรในหน่วยงาน
- 2) พัฒนาทักษะ ความเชี่ยวชาญเทคโนโลยีเฉพาะด้าน ให้กับบุคลากรในสายวิชาชีพด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ที่ปฏิบัติงานในหน่วยงาน

โครงสร้างองค์การจัดการน้ำเสีย (167/400 อัตรา) (เดิม/ใหม่)

ตารางงบประมาณโครงการภายใต้แผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย (พ.ศ. 2560 - 2564) (ทบทวนครั้งที่ 1 เดือนมิถุนายน 2560)

ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	แผนงาน / โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม (2560 - 2564)	หมายเหตุ
			2560	2561	2562	2563	2564		
1. การบริหารจัดการน้ำเสียอย่างบูรณาการ	1. การจัดการน้ำเสียในพื้นที่ลุ่มน้ำวิกฤติ	1. การลงทุนระบบบำบัดน้ำเสียขนาดใหญ่			1248.22	1029.54	2001.89	4279.65	
		2. การก่อสร้างและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียรวม พื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาตอนล่างและลุ่มน้ำท่าจีนตอนล่าง รวมพื้นที่อื่น ๆ จำนวน 5 แห่ง							
		1) โครงการทบทวนการออกแบบก่อสร้างระบบบำบัด น้ำเสียรวม ทน.รังสิต จ.ปทุมธานี	-	-	22.00	200.00	140.00	362.00	
		2) โครงการทบทวนการออกแบบก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวม ทม.บางบัวทอง จ.นนทบุรี	-	-	25.42	220.00	171.00	416.42	
		3) โครงการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวม ทน.อ้อมน้อย จ.สมุทรสาคร	-	-	1,861.84	888.79	93.94	2,844.57	
		4) โครงการทบทวนการออกแบบก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวม ทม.สมุทรสาคร จ.สมุทรสาคร	-	-	25.42	-	-	25.42	
2. การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการน้ำเสีย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	2. การฟื้นฟู พัฒนาและบริหารจัดการระบบ บำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	5) โครงการทบทวนการออกแบบก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน ทม.กระทุ่มแบน จ.สมุทรสาคร	-	-	-	25.42	-	25.42	
		3. การก่อสร้างและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียรวมขนาดเล็ก	77.00	151.18	176.00	176.00	176.00	756.18	
		1. การฟื้นฟู พัฒนาและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	157.40	90.84	1,169.00	738.00	538.00	2,693.24	
		2. ให้คำปรึกษาด้านการจัดการน้ำเสียชุมชนให้กับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/จัดทำแผนระบบบำบัดน้ำเสีย 4 แห่ง	15.00	15.00	15.00	15.00	15.00	75.00	
		3. โครงการติดตามและตรวจสอบประสิทธิภาพของระบบ บำบัดน้ำเสียทั้งในและนอกเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย	-	-	8.00	-	-	8.00	
		3. การจัดการน้ำเสียตามแนวพระราชดำริ	1. การก่อสร้างและบริหารจัดการระบบน้ำเสียชุมชน ตามแนวพระราชดำริ 7 แห่ง	6.24	6.24	6.86	7.55	8.30	35.19
	1) ทม.ปากพนัง 2 แห่ง								

ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	แผนงาน / โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม (2560 - 2564)	หมายเหตุ	
			2560	2561	2562	2563	2564			
		2) ทต.หัวไทร 2 แห่ง								
		3) ทต.ชะอวด 1 แห่ง								
		4) อบต.หูล่อง								
		2. การเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจบำบัดการจัดการน้ำเสีย ตามแนวพระราชดำริให้กับกลุ่มเป้าหมาย	-	-	2.00	2.00	2.00	6.00		
	4. การนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วนำกลับมา ใช้ประโยชน์ใหม่	1. การนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่	-	-	10.52	0.73	0.90	12.15		
		2. โครงการนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วนำกลับมาใช้ประโยชน์	-	-	7.00	9.00	9.00	25.00		
	5. การพัฒนาการบริหารการเงินที่มั่นคง	1. การเพิ่มประสิทธิภาพการหารายได้	-	-	6.50	6.50	6.50	19.50		
		2. การบริหารต้นทุนการดำเนินการ			4.00			4.00		
	3. การพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมการ จัดการน้ำเสีย	6. การพัฒนานวัตกรรมการจัดการน้ำเสีย	1. การนำ Green Technology ใช้ในการบริหารจัดการระบบ บำบัดน้ำเสีย			35.00	35.00	35.00	105.00	
			2. การลดปริมาณก๊าซเรือนกระจกจากกระบวนการบำบัดน้ำเสีย	-	-	0.30	0.50	0.50	1.30	
3. โครงการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ด้านการจัดการน้ำเสีย			3.00	1.80				4.80		
4. งานวิจัยด้านการจัดการน้ำเสียอย่างครบวงจร			-	-	3.00	3.00	3.00	9.00		
5. การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีการจัดการน้ำเสีย			-	-	4.00	4.00	4.00	12.00		
6. งานออกแบบมาตรฐานระบบบำบัดน้ำเสียขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ และระบบบำบัดน้ำเสียตามแนวพระราชดำริ			-	-	4.00	4.00	4.00	12.00	-	
7. การพัฒนาองค์กรสู่การเป็นหน่วยงานดิจิทัล		1. จัดตั้งศูนย์กลางนวัตกรรมด้านน้ำเสีย						-		
		1.1. ศูนย์ติดตามและรายงานสถานการณ์น้ำเสียประเทศไทย	-	2.40	2.00	2.00	2.00	8.40		
		1.2. โครงการจัดหาและติดตั้งเครื่องมือสำหรับตรวจสอบและ รายงานระบบรวบรวมน้ำเสียทั่วประเทศ	-	-	4.00	4.00	4.00	12.00		
		2. พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการน้ำเสีย						-		
		2.1 โครงการพัฒนาระบบการบูรณาการข้อมูลและการจัดทำระบบ พยากรณ์การเตือนภัยสำหรับการบริหารจัดการน้ำเสีย	-	-	1.00	1.00	1.00	3.00		

ยุทธศาสตร์	กลยุทธ์	แผนงาน / โครงการ	งบประมาณ (ล้านบาท)					รวม	หมายเหตุ
			2560	2561	2562	2563	2564	(2560 - 2564)	
		2.2 โครงการพัฒนาระบบรายงานสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (GIS) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการจัดการน้ำเสีย	-	-	1.00	1.00	1.00	3.00	
		2.3 โครงการพัฒนาฐานข้อมูลภาพรวมระบบบำบัดน้ำเสียทั่วประเทศ			1.00	1.00	1.00	3.00	
		2.4 โครงการพัฒนาฐานข้อมูลการจัดเก็บรายได้ของประชาชนที่อยู่ในบริเวณพื้นที่จัดการน้ำเสียทั่วประเทศ			1.00	1.00	1.00	3.00	
		3. พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการองค์กร	1.95	-	2.00	2.00	2.00	7.95	
4. ธรรมาภิบาล และการบริหารจัดการที่ดี	8. การบริหารจัดการองค์กรตามหลักธรรมาภิบาล	1.การส่งเสริมธรรมาภิบาล (CG) การป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ	-	-	1.72	1.72	1.72	5.16	
		2.การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการที่ดี							
		4.1 บทบาทของคณะกรรมการรัฐวิสาหกิจ						-	
		4.1 งานบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน	-	1.50	0.20	0.20	0.20	2.10	
		4.2 การบริหารจัดการงานสารสนเทศ	3.00	-	0.50	0.50	0.50	4.50	
		4.4 การบริหารทรัพยากรบุคคล/บริหารงานทั่วไป	86.84	86.66	95.33	104.86	115.34	489.03	
	9. การพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้และการเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร	1. การเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร	-	-	0.50	0.80	0.80	2.10	
		2. การส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR)	-	-	1.50	2.00	2.00	5.50	
		3. การสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศ	-	-	2.00	2.00	2.00	6.00	
รวม			350.42	355.61	4,747.83	3,489.11	3,343.60	12,286.57	

แผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ.2560 – 2564 (ทบทวนครั้งที่ 1)

วิสัยทัศน์ “บริหารจัดการน้ำเสียชุมชนให้ได้มาตรฐานและยั่งยืน ภายในปี 2569”

เป้าประสงค์องค์กร

- น้ำเสียได้รับการบำบัดมีคุณภาพได้ตามมาตรฐานของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวม 285.00 ล้านลูกบาศก์เมตร
 - ปี พ.ศ.2560 54.00 ล้านลูกบาศก์เมตร - ปี พ.ศ.2561 55.50 ล้านลูกบาศก์เมตร
 - ปี พ.ศ.2562 57.00 ล้านลูกบาศก์เมตร - ปี พ.ศ.2563 58.50 ล้านลูกบาศก์เมตร
 - ปี พ.ศ.2564 60.00 ล้านลูกบาศก์เมตร
- ส่งเสริม เผยแพร่ ให้ความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดการน้ำเสียต่อภาคีเครือข่าย
- เพิ่มขีดความสามารถในการจัดการระบบน้ำเสียทั้งในพื้นที่ และนอกพื้นที่อย่างบูรณาการ

ยุทธศาสตร์ที่ 1

การบริหารจัดการน้ำเสียอย่างบูรณาการ

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

- สามารถดำเนินการบริหารจัดการน้ำเสียให้ครอบคลุมภายในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย
- พัฒนาบุคลากรบริหารน้ำเสียชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ
- ส่งเสริม เผยแพร่ ให้ความรู้ ความเข้าใจด้านการจัดการน้ำเสียต่อภาคีเครือข่ายการพัฒนา

ตัวชี้วัด

- ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการก่อสร้างและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียรวมในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย
- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการเตรียมความพร้อมในการจัดการน้ำเสียอย่างมีประสิทธิภาพ
- ส่งเสริม เผยแพร่ ให้ความรู้ ความเข้าใจต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในพื้นที่
- ประชาชนได้รับประโยชน์จากการที่น้ำเสียได้รับการบำบัด

ยุทธศาสตร์ที่ 2

การเพิ่มประสิทธิภาพการจาัดการระบบบำบัดน้ำเสีย
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

- ฟื้นฟู และพัฒนาระบบบำบัดน้ำเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- จัดทำแผนการนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ให้ครอบคลุมทั้งในด้านเกษตรกรรมและด้านสาธารณสุข
- บริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเต็มรูปแบบอย่างมีประสิทธิภาพ
- พัฒนาด้านมาตรฐานวิศวกรรมของระบบบำบัดน้ำเสีย
- การบริหารต้นทุนการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

- ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการฟื้นฟูและพัฒนาระบบบำบัดน้ำเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- สามารถนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้อย่างน้อยร้อยละ 50 จากปริมาณน้ำใช้ทั้งหมด
- ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของโครงการบริหารจัดการระบบน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเต็มรูปแบบอย่างมีประสิทธิภาพ
- ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของโครงการด้านมาตรฐานวิศวกรรมของระบบบำบัดน้ำเสีย
- ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อปริมาณน้ำเสียเข้าระบบมีความเหมาะสม

ยุทธศาสตร์ที่ 3

การพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมการจัดการน้ำเสีย

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

- การจัดตั้งศูนย์ติดตามและรายงานสถานการณ์น้ำเสียประเทศไทย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำเสีย
- พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการน้ำเสีย
- การจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้านน้ำเสีย
- บูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในด้านบังคับใช้กฎหมาย

ตัวชี้วัด

- ศูนย์ติดตามและรายงานสถานการณ์น้ำเสียประเทศไทยมีฐานข้อมูลที่ครอบคลุมพื้นที่ที่ วจน. ดำเนินการ
- จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการน้ำเสียเพิ่มขึ้นปีละ ๑ แห่ง

ยุทธศาสตร์ที่ 4

ธรรมาภิบาล และการบริหารจัดการที่ดี

เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์

- ส่งเสริมการดำเนินงานธรรมาภิบาลในองค์กร (CG)
- พัฒนาระบบบริหารจัดการที่ดี
- ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR)
- เสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ได้ให้กับองค์กร

ตัวชี้วัด

- กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการน้ำเสีย
- ระบบการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรมีประสิทธิภาพดีขึ้น
- ประชาชนในพื้นที่ที่ วจน. ดำเนินงาน ได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานด้าน CSR ของ วจน.

บทที่ 6

การแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่

การปฏิบัติ/เงื่อนไขสู่

ความสำเร็จ/

และการติดตามประเมินผล

บทที่ 6

การแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ/เงื่อนไขสู่ความสำเร็จ/ และการติดตามประเมินผล

6.1 คุณค่าความสำคัญของการแปลงแผนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ

การแปลงแผนสู่การปฏิบัติ (Plan Implementation) หรือการปฏิบัติตามแผน ถ้าเป็นการวางแผนเชิงกลยุทธ์ เรียกว่า การปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ (Strategy Implementation) ถ้าเป็นการวางแผนระดับล่าง เรียกว่า การนำโครงการไปปฏิบัติ (Project Implementation) หรือเรียกโดยทั่วไปว่า การบริหารโครงการ (Project Management) สำหรับการนำแผนการจัดการน้ำเสียขององค์การจัดการน้ำเสียไปปฏิบัติ มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการให้แผนงานที่จัดทำขึ้นโดยองค์การ หรือบุคคล ได้รับการนำไปปฏิบัติในระดับย่อยลงมาอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งการกำหนดสาระสำคัญของโครงการ กิจกรรม หรืองานที่ต้องทำ รวมถึงการสนับสนุนการปฏิบัติในด้านที่เอื้อต่อการลดข้อจำกัดในการทำให้แผนงานเหล่านั้นได้รับความสำคัญจากฝ่ายบริหารที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

การบริหารแผน เป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะมีผลโดยตรงต่อความสำเร็จของสิ่งที่กำหนดไว้แต่ต้น การนำแผนไปปฏิบัติเป็นขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการวางแผนและการบริหารแผน แม้ว่าการวางแผนในขั้นตอนต่างๆ จะมีความยุ่งยากเกิดขึ้น แต่หากมีการนำแผนไปปฏิบัติได้อย่างสอดคล้องและเหมาะสมกับเงื่อนไขและสถานการณ์ต่างๆ ก็ถือว่าองค์กรมีความสามารถในการแปลงแผนสู่การปฏิบัติได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะทราบได้ก็ต่อเมื่อมีกลไกการติดตามและประเมินผลในขั้นสุดท้ายของงาน

การนำแผนไปปฏิบัติ จึงมีความหมายรวมถึง กระบวนการเตรียมการในด้านการจัดหาทรัพยากร การบริหารงานในทุกๆ ด้าน ทั้งบุคลากร งบประมาณ เทคโนโลยี ปัจจัยอื่นๆ โดยมุ่งหวังให้เกิดการนำแผนไปปฏิบัติได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการ รวมถึงมีระบบการควบคุม ตรวจสอบ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสิ่งที่ดำเนินการไป ทั้งนี้ การนำแผนออกสู่การปฏิบัตินั้น เป็นการดำเนินงานอย่างเป็นกระบวนการ โดยมีขั้นตอนการปฏิบัติซึ่งผู้รับผิดชอบจะต้องทำความเข้าใจแผนปฏิบัติการตามสิ่งที่กำหนดในแผนอย่างครบถ้วน พร้อมทั้งติดตามประเมินผลการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนที่กำหนดในแผนงานและสรุปผลจัดทำรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบ ซึ่งในหมู่นักวิชาการด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม มีความเห็นตรงกันว่า กลไกที่จะนำไปสู่ความเป็นรูปธรรมของของการนำแผนสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย 7 ปัจจัยคือ 1) กลยุทธ์ (Strategy) 2) โครงสร้าง (Structure) 3) ระบบ (System) 4) วิธีปฏิบัติ (Style) 5) บุคลากร (Staff) 6) ทักษะ (Skills) 7) ค่านิยมร่วม (Shared Values) หรือในบางกรณีอาจครอบคลุมปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม (Environment) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการดำเนินงาน (Process) และการตรวจสอบผลลัพธ์ของการดำเนินงาน (Output)

6.2 กลยุทธ์และทางเลือกขององค์การจัดการน้ำเสียในการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ

แนวคิดที่สำคัญขององค์การจัดการน้ำเสีย (อจน.) ในการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย 2 ทาง คือ

6.2.1 การวิเคราะห์สภาพความเป็นจริงขององค์กร หมายถึง องค์การจัดการน้ำเสีย ในฐานะรัฐวิสาหกิจที่เป็นองค์กรหลักในการจัดการน้ำเสียให้ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของสังคมและในระดับสากลได้นั้น ต้องมีการวางกลยุทธ์ในการดำเนินงานขององค์กรที่เห็นถึงการปรับเปลี่ยนแนวปฏิบัติจากเดิมไปสู่แนวปฏิบัติที่มีความสอดคล้องกับสถานการณ์และห้วงเวลาของการดำเนินนโยบายของรัฐ โดยให้ความสำคัญกับ การปรับกลยุทธ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารและบทบาทภารกิจขององค์กรให้กับสังคมได้รับรู้ การปรับเพิ่มประสิทธิภาพเชิงโครงสร้างการบริหารจัดการภายในองค์กร การปรับบุคลากรที่รับผิดชอบงานที่เป็นไปตามสมรรถนะหน้าที่การทำงาน รวมถึงการสร้างค่านิยมหลักให้กับบุคลากรในองค์กร

6.2.2 การเลือกแนวทางในการปฏิบัติการ สำหรับการเลือกแนวทางในการปฏิบัติการให้บังเกิดผลเป็นรูปธรรมตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์กร นั้น สามารถดำเนินการได้โดยต้องผสมผสานทางเลือกทั้ง 5 แนวทางดังนี้

1) ใช้แนวทางการสั่งการ (The Commander Approach) โดยเป็นการสั่งการจากระดับบน (Top-down) โดยให้ใช้บทบาทของอำนาจการบริหารเชิงนโยบายในการกำกับของคณะกรรมการองค์การจัดการน้ำเสีย (บอร์ด/คณะกรรมการ) และบทบาทของผู้อำนวยการองค์การจัดการน้ำเสียในฐานะผู้บริหารองค์กร เป็นผู้สั่งการให้มีการดำเนินงานตามแนวนโยบาย/ยุทธศาสตร์และแผนขององค์กรที่ได้จัดทำไว้ร่วมกัน แนวทางนี้ ฝ่ายบริหารได้พิจารณาข้อสั่งการต่างๆ ที่มีความเชื่อมั่นกับการตัดสินใจมาเป็นอย่างดีแล้ว ในลักษณะของ The Best Strategy ดังนั้นจึงมีการสั่งการลงไปยังผู้บริหารรองลงมา

2) ใช้แนวทางการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับโครงสร้างขององค์กร (The Organizational Change Approach) ซึ่งมีลักษณะการสั่งการจากระดับบนหรือฝ่ายบริหารสูงสุดขององค์กร แต่ผู้บริหารให้คำนึงถึงความเหมาะสมกับรูปแบบโครงสร้างองค์กร และแง่มุมในคุณลักษณะและสมรรถนะของบุคลากรเข้ามาด้วย เน้นการมีส่วนร่วมในขั้นปฏิบัติการมากกว่าในขั้นการวางแผน ทำให้บุคลากรเกิดความเข้าใจและมีการปรับตัว ปรับงาน และปรับสภาพความคิดและความพร้อมต่างๆ

3) ใช้แนวทางการสร้างความร่วมมือในองค์กรอย่างสร้างสรรค์ (The Collaborative Approach) เป็นการผสมผสานลักษณะร่วมกันคิด (Brainstorm) ร่วมกันทำระหว่างผู้บริหารระดับรองๆ ลงไป โดยผู้บริหารที่มีความคิดต่างกัน มีโอกาสในการนำเสนอความคิดเห็นอย่างเปิดกว้างเพื่อดึงศักยภาพของความคิดเหล่านั้นมาใช้ในการปฏิบัติการ เป็นแนวทางที่เน้นการสร้างพลวัตของกลุ่มให้เกิดขึ้น

ผู้บริหารระดับต่างๆ มีส่วนร่วมและเกิดการแลกเปลี่ยนความคิด ทักษะ ประสพการณ์ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ ทั้งนี้ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการวางระบบการบริหารจัดการในลักษณะที่เป็นการวางแผนระดับแผนงานหลักหรือโครงการขนาดใหญ่ (Program-based)

4) ใช้แนวทางการสร้างวัฒนธรรมร่วมในองค์กร (The Cultural Approach) มีลักษณะเช่นเดียวกับแนวทางของการร่วมมือ (The Collaborative Approach) โดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับในกระบวนการวิเคราะห์ วางแผนและการปฏิบัติการ เน้นการสื่อสารแบบระนาบมากกว่าการสื่อสารแนวตั้งหรือการสั่งการจากฝ่ายบริหาร เปิดโอกาสให้บุคลากรวางวิธีการของตนเองให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของภารกิจหลังจากกลยุทธ์ได้กำหนดแล้ว ผู้บริหารทำหน้าที่คอยให้ข้อชี้แนะและหนุนให้ผูปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดรายละเอียดสำหรับการปฏิบัติงาน

5) แนวทางการเพิ่มพูนศักยภาพองค์กร (The Crescive Approach) เน้นการรับฟังความคิดเห็นต่างๆ จากระดับล่าง (Bottom-up) คือ ข้อมูลส่งจากผู้ปฏิบัติงานขึ้นมาที่หัวหน้างานหรือหัวหน้าฝ่าย และส่งต่อไปยังฝ่ายบริหารในระดับที่สูงขึ้น เพื่อให้มีการจัดทำข้อเสนอเชิงกลยุทธ์ต่อฝ่ายบริหารระดับสูงขององค์กร และเป็นลดการใช้ความคิดเห็นส่วนตัวของผู้บริหาร แนวทางนี้ผู้บริหารระดับกลางมีบทบาทในการกำหนดและดำเนินกลยุทธ์มากขึ้น และเป็นแรงจูงใจที่ผู้บริหารระดับนี้จะร่วมมือกับผู้บริหารระดับต้นในองค์กรของตนเองเพื่อผลักดันให้งานสำเร็จ

นอกจากนี้ องค์การจัดการน้ำเสีย ควรได้มีการดำเนินแนวทางในการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ (Organizational Learning) เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในองค์กรอย่างเป็นเอกภาพและมีทิศทางเดียวกันและเป็นการรักษาความได้เปรียบในการดำเนินงาน (Knowledge-based Competition) ซึ่งเป็นการทำให้องค์การมีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง รู้สภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน เพื่อประโยชน์ต่อการปรับตัวได้ทันต่อสถานการณ์ เหมาะสำหรับองค์กรแบบองค์การจัดการน้ำเสียที่มีบุคลากรไม่มากนักแต่ต้องการความเชี่ยวชาญในหน้าที่

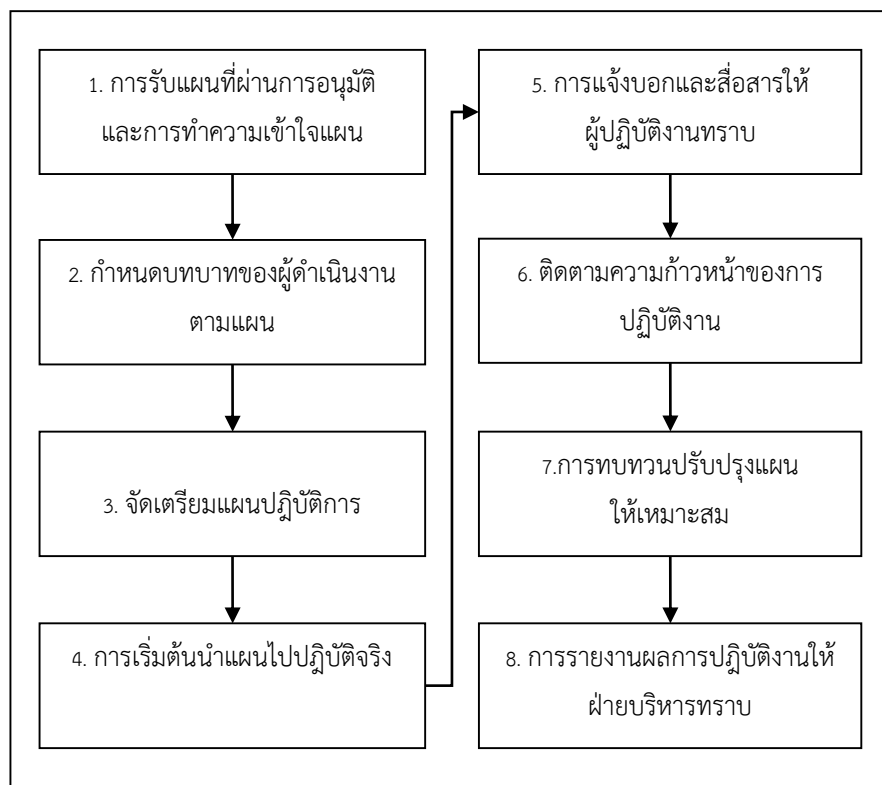
สำหรับการนำยุทธศาสตร์ขององค์กรไปปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ ต้องคำนึงถึง การสร้างปฏิสัมพันธ์ (Interacting Skills) ในองค์กร อันเป็นการสร้างความสัมพันธ์เชิงพฤติกรรมของตนเองกับผู้อื่นในอันที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน โดยนักบริหารต้องแสดงบทบาทในการที่แสดงออกถึงการมีอิทธิพลต่อผู้อื่น ทั้งภายในและภายนอกองค์กร และ การแบ่งปันและการจัดสรร (Allocating Skills) อันเป็นการจัดสรรทรัพยากรตามลักษณะงานหรือโครงการที่ต้องบริหารงาน โดยเฉพาะโครงการที่มีความเสี่ยงสูง ควรได้รับทรัพยากรเพื่อการบริหารงานมากกว่าโครงการทั่วไป รวมตลอดจนมีการกำกับดูแล (Monitoring Skills) ที่ดี ซึ่งเป็นการใช้ความสามารถในการใช้ข้อมูลข่าวสาร เพื่อปรับแก้ไขปัญหาที่

เกิดขึ้นในกระบวนการปฏิบัติงาน นักปฏิบัติที่ดีต้องมีการติดตามและควบคุมงานที่ดี เพื่อวิเคราะห์ความก้าวหน้าในการดำเนินงาน

6.3 ขั้นตอนการนำแผนยุทธศาสตร์ขององค์การจัดการน้ำเสียสู่การปฏิบัติ

เป็นเรื่องที่ต้องผสมผสานทั้งศาสตร์และศิลป์ในการกำหนดวิธีการในการนำไปปฏิบัติให้บังเกิดผลตามสิ่งที่ยุทธศาสตร์ตั้งเป้าหมายไว้ โดยองค์การจัดการน้ำเสีย ต้องมีกระบวนการในการเตรียมความพร้อมก่อนการถ่ายทอดแผนสู่การปฏิบัติในแต่ละปีงบประมาณสรุปได้เป็นขั้นตอนหลักๆ ดังนี้ คือ (ภาพที่ 6-1)

ภาพที่ 6-1 ขั้นตอนการนำแผนยุทธศาสตร์ องค์การจัดการน้ำเสีย สู่การปฏิบัติ

6.3.1 การรับแผนที่ผ่านการอนุมัติและการทำความเข้าใจแผนกับมวลสมาชิกในองค์กร

ผู้ปฏิบัติตามแผนรับแผนที่ได้รับอนุมัติแล้วเพื่อการดำเนินงาน ซึ่งบางครั้งผู้รับแผนกับผู้ปฏิบัติตามแผนเป็นคนละคนกัน จึงต้องมีการมอบหมายงานที่มีผู้รับผิดชอบงานชัดเจน ซึ่งผู้รับมอบหมายในฐานะของผู้ปฏิบัติตามแผนต้องทำความเข้าใจส่วนประกอบต่างๆ ของแผนอย่างละเอียด โดยศึกษาว่า

สาระสำคัญของแผนที่จัดทำขึ้นมีวัตถุประสงค์อะไร จะต้องทำอะไรในแต่ละขั้นตอนของการนำแผนไปปฏิบัติ และควรเน้นการศึกษาปฏิกิริยาของผู้คนระดับต่างๆ ที่มีต่อแผนนั้นๆ รวมถึงการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้แผนได้รับการยอมรับจากมวลสมาชิกในองค์กร กระบวนการทำให้สมาชิกรับทราบแผนคือการประชุมสื่อสารแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรให้เป็นที่รับรู้ร่วมกันและเป็นการกำหนดแนวทางปฏิบัติของแต่ละฝ่ายในการถ่ายทอดแผนสู่การปฏิบัติต่อไป

6.3.2 กำหนดบทบาทความรับผิดชอบหลักของผู้ดำเนินงานตามแผน

เป็นการจัดรูปองค์กรของหน่วยปฏิบัติตามแผน รวมถึงการกำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลและการจัดเตรียมทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติงานได้พร้อมเพียง อาจใช้แนวทางการจัดรูปองค์กรที่รับผิดชอบงานด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการกำกับแผน คณะกรรมการบริหารงานโครงการ หรือการตั้งสำนักงานฝ่ายสนาม สำนักงานฝ่ายปฏิบัติการ ทั้งนี้แล้วแต่ความเหมาะสมของโครงสร้างองค์กรภายในและความสามารถในการบริหารงาน

6.3.3 จัดเตรียมแผนปฏิบัติการ (Action Plan)

ในหลายกรณี ความรับผิดชอบในการนำแผนสู่การปฏิบัติของแผน อาจไม่มีการระบุโครงการหรือกิจกรรมที่ต้องทำอะไรอย่างชัดเจน ดังนั้นผู้รับผิดชอบแผนจึงต้องมีการจัดทำแผนปฏิบัติการในรูปของโครงการ กิจกรรม หรืองาน ให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ที่กำหนดขึ้นไว้ก่อน หรือไม่ก็ต้องจัดทำตารางแสดงแผนการปฏิบัติงานตามห้วงเวลาที่กำหนดไว้

6.3.4 การเริ่มต้นนำแผนไปปฏิบัติจริง

เป็นขั้นตอนที่เกิดขึ้นเมื่อได้มีการเตรียมความพร้อมของการปฏิบัติงานครอบคลุมทั้งหมดแล้ว บางกรณีอาจต้องมีการทำสัญญาหรือออกคำสั่งเกี่ยวกับเรื่องสำคัญๆ ของการปฏิบัติงาน เช่น การทำสัญญาให้ภาคเอกชนเข้ามาดำเนินงานหรือการที่องค์กรต้องดำเนินการร่วมกับองค์กรภายนอก และอาจรวมถึงการขออนุมัติตัวบุคคลมาสนับสนุนการปฏิบัติงานตามที่จำเป็นตามสถานการณ์และความเหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อประสิทธิผลของงาน

6.3.5 การแจ้งบอกและสื่อสารให้ผู้ปฏิบัติงานทราบ

เป็นการแจ้งให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานใน องค์การจัดการน้ำเสีย ได้รับทราบขั้นตอนการปฏิบัติ ลักษณะงาน ความต้องการของการปฏิบัติงาน มาตรฐาน เงื่อนไข และข้อจำกัดของการปฏิบัติงานให้กับผู้เกี่ยวข้องทั้งหลายได้รับทราบ โดยอาจจัดประชุมชี้แจงการปฏิบัติงาน การประชุมปฐมนิเทศโครงการ การประชุมซักซ้อมความเข้าใจร่วมกัน อีกทั้งยังเป็นการแปลความหมายของแผนให้กับผู้ปฏิบัติได้รับทราบโดยทั่วกัน รวมตลอดจนการแจ้งให้ผู้ปฏิบัติรับทราบการควบคุมการปฏิบัติงานตลอดระยะเวลาของการใช้แผนปฏิบัติการ

6.3.6 ติดตามความก้าวหน้าของการปฏิบัติงาน

ในระหว่างที่มีการปฏิบัติงาน ผู้ควบคุมและผู้บริหารในระดับที่สูงขึ้น ต้องมีบทบาทในการกำกับ ติดตามความก้าวหน้าของงานเป็นระยะ และมีการตรวจสอบข้อมูลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน โดยมีเทคนิคที่ใช้ในการติดตามความก้าวหน้าของงาน เช่น การตรวจสอบจากแผนการทำงาน การรวบรวมทางสถิติ การสัมภาษณ์ การสังเกต การใช้แบบสอบถาม การใช้แบบประเมินตนเอง การตรวจวัดทางวิทยาศาสตร์ หรือวิธีการอื่นใดที่เหมาะสมต่อการตรวจสอบประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน กระบวนการติดตามความก้าวหน้า จำเป็นต้องนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดในแต่ละระยะเวลา มาประเมินระดับความก้าวหน้าของงาน ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น เพื่อสร้างระบบประกันความเสี่ยงของงาน รวมถึงสามารถพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพของงานให้ดียิ่งขึ้นได้

6.3.7 การทบทวนและปรับปรุงแผนให้เหมาะสม

ผลที่เกิดขึ้นจากการติดตามความก้าวหน้าของงาน จะเป็นข้อมูลนำเข้าสู่การทบทวนและปรับปรุงแผนปฏิบัติการให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น และสามารถจัดปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น เวลา งบประมาณ เทคโนโลยี บุคลากร สถานที่ ผู้สนับสนุน ให้เกิดความยืดหยุ่นและเอื้อต่อการปฏิบัติงานต่อไป บางครั้งหากเห็นว่าแผนที่ใช้อยู่ ไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน ก็ควรมีการปรับปรุงแผนโดยการยกวางแผนปฏิบัติการขึ้นมาใหม่โดยกำหนดไว้ในแต่ละปีงบประมาณ ทั้งนี้ต้องพิจารณาความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแผนกลยุทธ์ด้วยเสมอ

6.3.8 การรายงานผลการปฏิบัติงานให้ฝ่ายบริหารทราบ

ผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานตลอดกระบวนการ จะต้องบันทึกและรวบรวมไว้เป็นเอกสาร (Document) สำหรับการติดตาม ตรวจสอบและปรับปรุงแผนให้กับฝ่ายบริหาร การรายงานผลเป็นผลทางจิตวิทยาต่อการพัฒนาองค์กร (Organization Development: OD) เนื่องจากหากผลการปฏิบัติงานออกมาเป็นที่พอใจ ย่อมหมายถึง การให้ขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้เกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสมด้วย การรายงานผลอาจกระทำในรูปแบบของการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามไตรมาส หรือการจัดทำรายงานประจำ ควบคู่กับการประชุมนำเสนอผลการดำเนินงานขององค์กรในแต่ละช่วงเวลา (อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง)

6.4 การกำหนดตัวชี้วัดคุณค่าความสำเร็จของการแปลงแผนสู่การปฏิบัติ

ตัวชี้วัด หมายถึง ข้อมูล สารสนเทศ ข้อเท็จจริงเชิงปริมาณและ/ หรือคุณภาพที่สามารถใช้เป็น บ่งชี้สถานะของการดำเนินงานในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายของการดำเนินงาน ชี้ให้เห็นว่า การดำเนินงานนั้น ได้ตอบสนองต่อผลลัพธ์ของงานอย่างมีคุณค่าและเป็นที่พอใจของ ผู้เกี่ยวข้องหรือองค์กร การถ่ายทอดแผนสู่การปฏิบัติ มีความจำเป็นต้องมีการตรวจสอบว่าผลการ ดำเนินงานนั้นบรรลุตามสิ่งที่วางไว้หรือไม่ โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับห้วงเวลา ความรับผิดชอบ งบประมาณ ปัจจัยเอื้อต่อการดำเนินงาน รวมถึงการสนับสนุนจากฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีตัวชี้วัด ความสำเร็จของแผนดังนี้

6.4.1 ตัวชี้วัดในเชิงการใช้แผนยุทธศาสตร์ชั้นนำองค์กร

1) มีการใช้แผนยุทธศาสตร์ของ องค์การจัดการน้ำเสีย ในการถ่ายทอดเป็นแผนงาน โครงการ กิจกรรม

2) แผนยุทธศาสตร์ตอบสนองต่อนโยบายของรัฐและสถานการณ์ของสังคม

3) แผนยุทธศาสตร์มีความสอดคล้องกับการส่งเสริมการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม

6.4.2 ตัวชี้วัดเชิงกระบวนการทำงานที่เป็นระบบและเป็นลำดับขั้นตอน

1) มีการออกแบบกระบวนการถ่ายทอดแผนสู่การปฏิบัติ

2) มีการวางระบบโครงสร้าง กลไกการทำงานที่เป็นระบบชัดเจน

3) มีความเชื่อมโยงของระบบการทำงานที่มุ่งสู่ความสำเร็จได้ชัดเจน

6.4.3 ตัวชี้วัดในเชิงการเปลี่ยนแปลงผลกระทบด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม/คุณภาพน้ำ

1) มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงคุณภาพน้ำ/สิ่งแวดล้อม

2) มีผลกระทบต่อการรักษาสมดุลของระบบนิเวศในแหล่งน้ำ

3) มีผลกระทบต่อการสร้างมูลค่าของน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดมาใช้ประโยชน์ใหม่

6.4.4 ตัวชี้วัดในเชิงการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของสังคมและกลุ่มเป้าหมายที่มีนัยสำคัญต่อการ ดำเนินงาน

1) มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือของภาคส่วนต่างๆ ในสังคมต่อการจัดการน้ำเสีย

2) กลุ่มเป้าหมายหลักสามารถเข้าถึงระบบการจัดการน้ำเสียตามศักยภาพของพื้นที่

3) ภาครัฐหรือหน่วยงานสังคมมีความรู้ จิตสำนึกต่อการจัดการน้ำเสียโดยใช้แหล่งเรียนรู้ของ องค์กรตามภูมิภาคต่างๆ

6.4.5 ตัวชี้วัดในเชิงการยอมรับและการสร้างความเชื่อมั่นของสังคมที่มีต่อองค์กร

1) มีการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานขององค์กรสู่สังคมและสาธารณะ

2) มีการดำเนินงานกิจกรรมขององค์กรที่คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR)

3) มีการพัฒนาให้เกิดพื้นที่ต้นแบบการปฏิบัติจริง (Best Practices) ที่ยืนยันถึงผลสำเร็จของการจัดการน้ำเสีย

6.5 กลวิธีในการลดปัญหาและอุปสรรคในการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ

เมื่อมีการปฏิบัติตามแผนของ องค์การจัดการน้ำเสีย จะพบว่าสถานการณ์จริงกับที่ได้พิจารณาจัดทำแผนจะไม่สอดคล้องกับที่เดียว และบางครั้งอาจแตกต่างกันมาก เพราะข้อมูลในการวางแผนไม่เพียงพอหรือไม่สมบูรณ์ หรือมีความผิดพลาดเพราะขาดการตรวจสอบความถูกต้อง จึงเป็นเหตุให้เกิดข้อขัดข้องได้ บางครั้งมีอุปสรรคจากปัจจัยภายในเอง ซึ่งสามารถควบคุมได้ หากได้คาดการณ์อุปสรรคไว้ใน การวางแผน ก็สามารถหลีกเลี่ยงอุปสรรคในการปฏิบัติตามสถานการณ์ได้ เพราะสภาพปัญหาและอุปสรรคนั้น เป็นเรื่องที่มีอาจคาดคิดมาก่อนได้ (Unexpected)

อุปสรรคที่เกิดจากตัวแผนเอง เป็นสิ่งที่อาจเกิดขึ้นได้ เนื่องจากในกระบวนการจัดทำแผน ไม่สามารถครอบคลุมงานทั้งหมดที่ต้องกระทำได้ ขณะเดียวกันแผนที่จัดทำขึ้นไม่มีความต่อเนื่องกัน ภายในเนื้อหาสาระ ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานไม่สอดคล้องกับปริมาณงานที่ต้องทำ รวมถึงการกำหนดเป้าหมายของแผนที่พึงประสงค์ไม่ตรงกับความสามารถที่องค์กรจะปฏิบัติได้ ประเด็นต่างๆ เหล่านี้เป็นอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับตัวแผนทั้งสิ้น

อุปสรรคที่เกิดจากบุคคล เช่น ผู้รับผิดชอบมิได้สนใจในการปฏิบัติตามแผนที่กำหนดขึ้นอย่างจริงจัง หรืออาจเกิดจากผู้เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนและปฏิบัติไม่ให้ความร่วมมือที่ดีพอ และยังเกี่ยวข้องกับการขาดประสบการณ์ และทักษะในการสื่อสารงานระหว่างผู้ปฏิบัติงานกับฝ่ายบริหาร และ/หรือกับกลุ่มเป้าหมายของโครงการที่ต้องทำ และยังเกี่ยวข้องกับทักษะและสมรรถนะของบุคลากรในองค์กรที่จะปฏิบัติตามแผนมีไม่เพียงพอ เช่น บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญน้อย การฝึกอบรมเพื่อเพิ่มพูนทักษะความชำนาญของบุคลากรทำได้ช้าและต้องใช้เวลา รวมถึงบุคลากรมีการโยกย้ายงานที่ทำบ่อยครั้ง ประเด็นเหล่านี้มีผลต่ออุปสรรคในการนำแผนสู่การปฏิบัติทั้งสิ้น การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากร เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาองค์กร ซึ่งต้องมีแผนการพัฒนาครอบคลุมถึงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สิ่งอำนวยความสะดวก และปัจจัยสนับสนุนการบริหารงานอื่นๆ ด้วย

นอกจากนี้ ยังเกิดจากสภาพแวดล้อมต่างๆ มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม และเป็นปัญหาที่ไม่คาดคิดมาก่อนว่าจะเกิดขึ้น และการเปลี่ยนแปลงเหล่านั้น อาจเกี่ยวข้องกับ นโยบายของรัฐ ข้อสั่งการของฝ่ายบริหารกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรวมตลอดจน ข้อมูล บุคลากร โครงสร้างระบบงาน ทัศนคติที่บุคลากรมีต่องาน สถานการณ์ทางเศรษฐกิจขององค์กร ความต้องการของสังคม ผู้รับบริการด้านการจัดการน้ำเสีย รวมตลอดจนการที่องค์กรไม่มีการเตรียมแผนฉุกเฉิน/รองรับความเสี่ยง

จากการปฏิบัติงาน ก็เป็นมูลเหตุให้ไม่สามารถนำแผนไปสู่การปฏิบัติได้เช่นเดียวกัน และยังรวมถึงขาดการประสานงานที่ดีของฝ่ายต่างๆ ภายในองค์กร ทำให้การสื่อสารแผนขาดความชัดเจน หรือมีการต่อต้านการนำแผนไปสู่การปฏิบัติของอีกฝ่ายหนึ่งในองค์กร

เงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งของข้ออุปสรรค คือ การดำเนินงานตามแผนงานใช้ระยะเวลานานกว่าที่กำหนดไว้ ทำให้แผนไม่มีความต่อเนื่อง หรือยุติลงโดยไม่มีการประสานให้เกิดการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ต่อไป มีเหตุผลมากมายที่ทำให้การปฏิบัติตามแผนยาวนานออกไป เช่น ขาดงบประมาณ ขาดผู้รับผิดชอบ ขาดการติดตามและประเมินผล ขาดการสนับสนุนทางด้านเทคโนโลยี หรือแม้กระทั่งมีกิจกรรมอื่นๆ เข้ามาแทรกในระหว่างการทำงานนั้นอยู่ ทำให้ต้องแบ่งทรัพยากรที่มีอยู่ไปสนับสนุนกิจกรรมอื่นแทน เป็นต้น

ดังนั้น แนวทางปฏิบัติในการลดปัญหาและอุปสรรคในการแปลงแผนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ จึงต้องดำเนินงานอย่างรัดกุมภายใต้การบริหารจัดการที่ดี โดยมีแนวปฏิบัติที่สำคัญดังนี้

6.5.1 บทบาทของฝ่ายบริหารองค์การการจัดการน้ำเสียที่มีความพร้อมเชิงนโยบายและการสร้างเอกภาพขององค์กรภายใต้แผนยุทธศาสตร์ซึ่งนำการดำเนินงาน

6.5.2 ความร่วมมือของสมาชิกองค์กรที่ต้องมีความพร้อมทั้งความรู้ ทักษะ ประสิทธิภาพ และการกำหนดบทบาทภารกิจของฝ่ายต่างๆ อย่างเป็นระบบ และมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่องค์การการจัดการน้ำเสียต้องมีการวางระบบการพัฒนาศมรรถนะของบุคลากรในองค์กรให้มีความพร้อมทั้งอัตรากำลังสมรรถนะในงาน หน้าที่ความรับผิดชอบ และค่านิยมหลักของบุคลากรที่ส่งเสริมการสร้างผลิตภาพในงานอย่างมีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับ รวมทั้งต้องมีระบบการสนับสนุนการเข้าสู่ตำแหน่งงานที่มีความก้าวหน้าตามสายงานเฉพาะทางควบคู่ไปด้วย

6.5.3 การสร้างสัมพันธภาพในองค์กร ค่านิยมหลักที่ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม การช่วยเหลือในงาน การให้คำปรึกษา และการตั้งกลุ่มทำงาน โดยเฉพาะการสร้างบทบาทของบุคลากรในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) ทั้งด้านการคิดวิเคราะห์ การวางแผน การปฏิบัติ การตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาตามสถานการณ์และความวิกฤติ เป็นต้น ซึ่ง องค์การการจัดการน้ำเสีย อาจดำเนินการร่วมมือทางด้านวิชาการและองค์ความรู้ร่วมกับสถาบันการศึกษาที่มีความชำนาญ หรือให้สถาบันพัฒนาบุคลากรมีอาชีพมาช่วยสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง

6.5.4 การประสานแผนงาน โครงการ กิจกรรม และการสร้างร่วมมือในการสนับสนุนซึ่งกันและกันของภาคีที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน โดยเฉพาะการสื่อสารและประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน การสร้างพันธมิตรร่วมการทำงาน การประชาสัมพันธ์บทเรียนที่ดีขององค์กรสู่สังคมภายนอก ล้วนเป็นสิ่งที่ต้องดำเนินการโดยเร่งด่วนเพื่อให้การสร้างจุดยืนทางสังคมขององค์กร (Positioning) มีความเด่นชัดและ

เป็นที่รับรู้ในสังคมวงกว้าง ซึ่งจะช่วยสร้างโอกาสในการดำเนินงานและการเข้าถึงแผนงานสำคัญได้รับการยอมรับจากฝ่ายนโยบายมากขึ้น

6.5.5 การบริหารจัดการแผนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เป็นไปตามกรอบแนวทางการปฏิบัติการติดตาม การประเมินผล และการสรุปบทเรียน

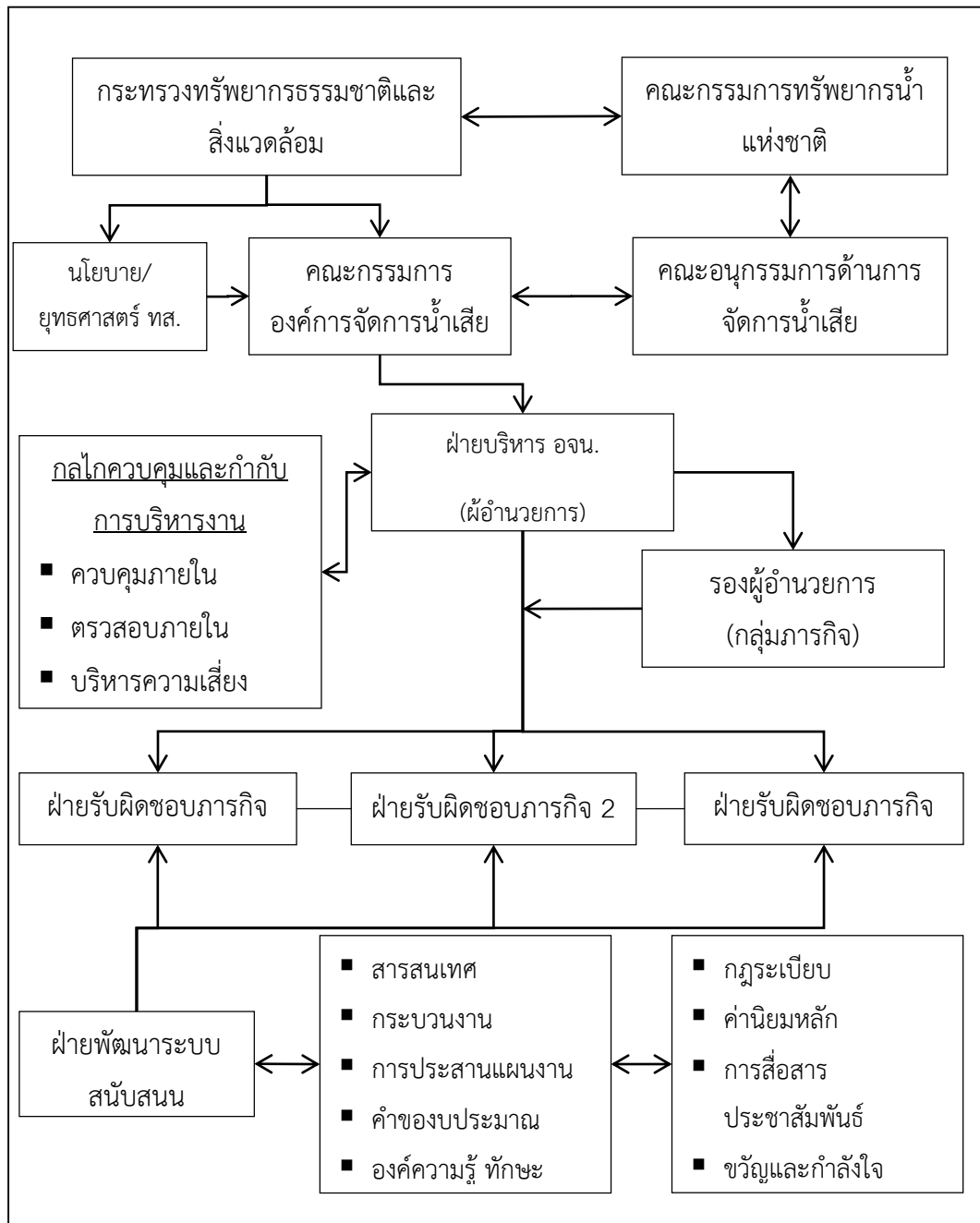
6.5.6 การนำแผนบริหารความเสี่ยงขององค์กรมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดข้อจำกัดในการดำเนินงานทั้งความเสี่ยงในด้านกลยุทธ์ การปฏิบัติ ภาวะเปื้อน และด้านงบประมาณ และมีการทบทวนการบริหารความเสี่ยงต่อเนื่องทุกปี เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ใหม่ๆ

6.6 การบูรณาการและเชื่อมประสานกลไกเชิงนโยบายสู่การปฏิบัติด้านการจัดการน้ำเสีย

การบูรณาการและเชื่อมประสานกลไกเชิงนโยบายในการจัดการน้ำเสียควรดำเนินการให้สอดคล้องกับกลไกด้านนโยบายที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยเฉพาะบทบาทของคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ซึ่งมีภารกิจในการสนับสนุนนโยบาย/ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการน้ำของประเทศ ทั้งนี้เพื่อการอุปโภคบริโภค ความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการผลิต การแก้ไขภัยแล้ง การฟื้นฟูและบำบัดน้ำเสีย รวมถึงการบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน ซึ่งประเด็นด้านน้ำเสีย สามารถใช้กลไกของคณะกรรมการชุดดังกล่าวในการบูรณาการประเด็นงานด้านเสีย โดยอาจผลักดันการจัดตั้งคณะกรรมการด้านการจัดการน้ำเสียของประเทศรองรับการดำเนินงาน และการบูรณาการเชิงนโยบายของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม น้ำเสีย และใช้บทบาทของคณะกรรมการองค์การจัดการน้ำเป็นกลไกในการส่งผ่านนโยบายให้กับองค์การจัดการน้ำเสีย และฝ่ายบริหารของ องค์การจัดการน้ำเสีย โดยใช้แผนยุทธศาสตร์องค์กร (แผนวิสาหกิจองค์กร) เป็นเครื่องมือในการดำเนินงานให้ตอบสนองต่อพันธกิจ ทั้งนี้สามารถใช้ประเด็นการนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วมาใช้ประโยชน์ใหม่ (Reclaim Water) เพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหามลพิษและการขาดแคลนน้ำของประเทศ โดยเฉพาะในพื้นที่วิกฤติภัยแล้งในลุ่มน้ำที่สำคัญ เช่น ลุ่มน้ำเจ้าพระยา

สำหรับระบบสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำเสียขององค์การจัดการน้ำเสีย สามารถใช้ระบบการจัดการความรู้ การสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ การจัดกระบวนการทำงาน การสื่อสารองค์กร และการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากร เป็นกลไกในการสร้างความเชื่อมโยงจากการปฏิบัติสู่นโยบาย (Bottom-up Approach) และการถ่ายทอดนโยบายสู่การปฏิบัติ (Top-down Approach) (ภาพที่ 6-2)

ภาพที่ 6-2 ระบบความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างและกระบวนการในการถ่ายทอด
แผนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของ องค์การจัดการน้ำเสีย

6.7 ระบบการติดตามประเมินแผนที่มุ่งเน้นผลงาน

6.7.1 การใช้ระบบการติดตามประเมินผลในองค์กร

การติดตามและประเมินผล (Monitoring and Evaluation Program) เป็นขั้นตอนท้ายๆ ของการบริหารงาน เนื่องจากเป็นกระบวนการในการกำกับดูแลการบริหารงานให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของการดำเนินงาน อีกทั้งเป็นการรายงานผลการดำเนินงานในแต่ละระยะให้กับฝ่ายบริหารองค์กรได้รับทราบ เพื่อนำข้อมูลและผลที่ได้ไปใช้ในการวางแผน ตัดสินใจ และกำหนดแนวทางในการบริหารงานให้เกิดความเหมาะสมกับสถานการณ์และเงื่อนไขต่างๆ โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละช่วงเวลาของการปฏิบัติงาน การติดตามผลช่วยให้ทราบถึงระดับความสามารถและประสิทธิภาพการดำเนินงานในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การเริ่มดำเนินงาน จนกระทั่งสิ้นสุดระยะเวลาในการดำเนินงาน ทั้งนี้ผู้ติดตามจะต้องรู้ถึงดัชนีวัดผลเพื่อที่จะได้ตัดสินใจได้ว่าปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่อย่างไร

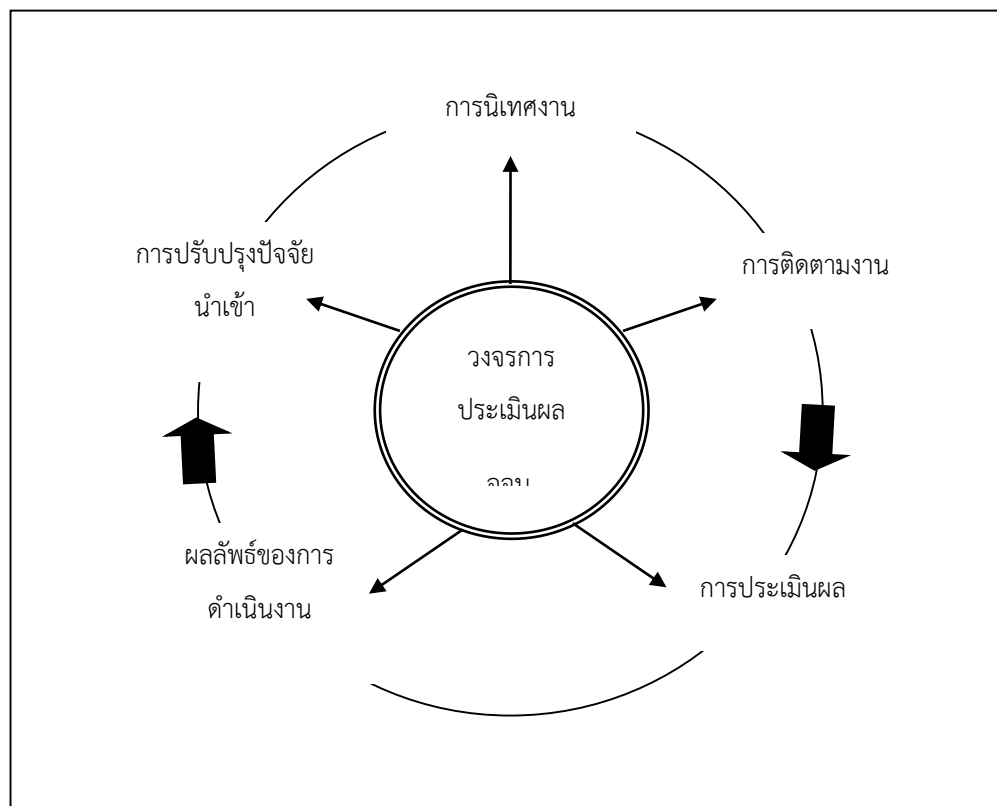
สำหรับการประเมินผลนั้น เป็นการประเมินผลการปฏิบัติว่าได้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินผลจึงเป็นการสื่อสารกลับ (Feedback) หรือให้ข้อมูลย้อนกลับไปยังขั้นเตรียมการของกระบวนการวางแผน ทั้งนี้การประเมินผลต้องกระทำเมื่อการดำเนินงานได้รูปแบบของการติดตามและประเมินผล อาจกระทำได้หลายลักษณะ ทั้งโดยตรงและโดยอ้อมตามแต่สภาพของแต่ละงาน ทั้งการมอบหมายให้บุคคลหรือหน่วยงานเฉพาะดำเนินงาน หรือ การจัดระบบการรายงานผลการดำเนินงานเป็นช่วงระยะเวลา ซึ่งในระยะหลังนิยมใช้การติดตามและประเมินผลแบบมีส่วนร่วมมากขึ้น

การติดตามและประเมินผล หมายถึง กระบวนการในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการให้คำแนะนำ ปรีกษาหารือ การตรวจสอบ การรายงานผล รวมถึงการทบทวนงานที่ได้ทำไปแล้วเพื่อนำไปสู่การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการในการดำเนินงานให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

การติดตามประเมินผลยังเป็นการควบคุมการดำเนินงาน ซึ่งหมายรวมถึงการติดตามและประเมินผล เป็นหน้าที่ของผู้บริหารทุกคน เป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าขององค์กรในการดำเนินงานว่าเป็นไปตามแผนการจัดการเชิงกลยุทธ์มากน้อยเพียงใด การใช้ทรัพยากรเพื่อการบริหารงานเป็นไปตามแผนงานที่วางไว้หรือไม่ ตลอดจนเป็นการกระตุ้นและจูงใจบุคลากรให้ปฏิบัติงานตามแผนยุทธศาสตร์ขององค์กรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น

ในการบริหารงานขององค์การจัดการน้ำเสีย (อจน.) มีกิจกรรมต่างๆ มากมายที่องค์กรดำเนินงานต้องรับผิดชอบในการนำแผนปฏิบัติการไปปฏิบัติในระดับพื้นที่ ซึ่งมีความหลากหลายของมิติการพัฒนางาน โดยเฉพาะในเชิงการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมและน้ำเสีย และยังเชื่อมโยงทั้งในเชิงเศรษฐกิจ สังคมควบคู่ไปด้วย ซึ่งต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของภาคีต่างๆ ในพื้นที่เพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เครือข่ายชุมชนและหน่วยงานราชการที่เข้ามาสนับสนุนการดำเนินงาน ดังนั้น การติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เป็นดัชนีบ่งชี้ความสำเร็จของการดำเนินงานขององค์กรอีกทางหนึ่งด้วย (ภาพที่ 6-3)

ภาพที่ 6-3 วงจรการติดตามและประเมินผล

6.7.2 ระบบการติดตามผลการบริหารงานขององค์การจัดการน้ำเสีย

เป้าหมายหลักของการควบคุม คือการเฝ้าระวังติดตามและตรวจสอบความคลาดเคลื่อนจากแผนที่วางไว้ให้เร็วที่สุด เพื่อการตัดสินใจว่าองค์กรจำเป็นต้องจัดทำกระบวนการแก้ไขอย่างไรให้มีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งการควบคุมนั้นอาจกระทำโดยผู้บังคับบัญชาและมีการรายงานต่อผู้บริหารระดับสูงขึ้นไปเป็นรายสัปดาห์ รายเดือน หรือรายไตรมาส ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับแผนงานและระดับการบังคับบัญชา โดยขั้นตอนการติดตามผลการบริหารงานมีดังนี้

1. การกำหนดกิจกรรมและขั้นตอนของกิจกรรม (Work Breakdown Structure)

หลังจากมีการกำหนดขอบเขตและผลลัพธ์ที่ต้องการแล้ว ควรมีการแบ่งแผนงานออกเป็นกิจกรรมและขั้นตอนของกิจกรรม Work Breakdown Structure (WBS) ให้เป็นแผนงานย่อยที่สามารถบริหารจัดการได้โดยบุคลากร/เจ้าหน้าที่เพียง 1 คน ซึ่งการแบ่งแผนงานใหญ่ออกเป็นกิจกรรมและขั้นตอนของกิจกรรมจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถวางแผน ติดตามผล และควบคุมการบริหารจัดการได้ดีขึ้น

การกำหนดกิจกรรมและขั้นตอนของกิจกรรม สามารถจำแนกออกได้เป็น 3 แบบคือ

1.1 การจำแนกกิจกรรมโดยยึดเป้าประสงค์ของแผนงาน (Program Objective) เป็นหลัก แล้วจำแนกออกเป็นโครงการ (Project)

1.2 การจำแนกกิจกรรมโดยยึดวัตถุประสงค์ย่อยของโครงการ (Family Tree Sub-division) เป็นหลัก และจำแนกออกเป็นผลผลิต (Outputs)

1.3 การจำแนกกิจกรรมโดยยึดผลผลิตสุดท้ายที่เกิดจากขั้นตอนในกระบวนการผลิต (End Product) เป็นหลัก แล้วจำแนกออกเป็นกิจกรรม (Activities)

2. การกำหนดตารางเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดการจัดทำกิจกรรม (Bar Chart and Milestone)

การกำหนดกิจกรรมและขั้นตอนของกิจกรรม (WBS) ทำให้ลำดับขั้นของกิจกรรมและขั้นตอนของแต่ละกิจกรรมที่จะนำไปใช้ในการกำหนดแผนภูมิแสดงตารางเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดการจัดทำกิจกรรม (Bar Chart and Milestone) ซึ่งเรียกว่า Taskbar หรือ Gantt Chart หรือ Activity Chart ซึ่งเป็นพื้นฐานในการกำหนดแผนการปฏิบัติการ

ตารางเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดการจัดทำกิจกรรม เป็นเครื่องมืออย่างง่ายในการสื่อสารถึงสถานะของแผน และสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐาน (Baseline) ในการเปรียบเทียบความก้าวหน้าของกิจกรรมระหว่างแผนงานและผลการปฏิบัติงาน ซึ่งจะช่วยให้สัญญาณเตือนถึงประเด็นที่อาจเป็นปัญหาเพื่อให้ฝ่ายงานสามารถป้องกันหรือแก้ไขได้ทันทั่วทั้ง

ในตารางจะประกอบด้วย กิจกรรมหลักและขั้นตอนของกิจกรรม ปริมาณงาน ช่วงเวลา เริ่มต้นและแล้วเสร็จ (โดยอาจแยกย่อยเป็น เดือน สัปดาห์ หรือวัน ขึ้นอยู่กับระยะเวลาของกิจกรรม) และหน่วยงานที่รับผิดชอบ ซึ่งจะให้รายละเอียดเพียงพอสำหรับการติดตามผลการดำเนินงาน นั้น

6.7.3 ระบบการประเมินผลการบริหารงานขององค์การจัดการน้ำเสีย

เมื่อกล่าวถึงการประเมินผล คนส่วนใหญ่จะพิจารณาถึงความสำเร็จของการบริหารงานองค์กรหรือการบริหารงานแผนงานกระทำไป บางครั้งผลสำเร็จของการบริหารงานไม่อาจเกิดขึ้นในระยะสั้นและอาจต้องติดตามประเมินผลความสำเร็จในระยะยาว ซึ่งอาจเป็นเรื่องที่องค์กรส่วนใหญ่ให้ความสำคัญน้อยลงไป การประเมินผลเป็นระยะๆ จะเป็นสัญญาณเตือนให้ฝ่ายบริหารได้ทราบถึงปัญหาที่

อาจเกิดขึ้น ข้อมูลป้อนกลับที่เพียงพอและทันต่อความต้องการเป็นรากฐานที่สำคัญในการประเมิน ประสิทธิภาพของกลยุทธ์การดำเนินงาน และแรงผลักดันที่มากขึ้นของฝ่ายบริหารสูงสุดขององค์กรอาจ ทำให้เกิดการบิดเบือนข้อมูลจากผู้บริหารระดับกลาง เพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับผู้บริหารระดับสูง การ ประเมินผลเป็นการสร้างความมั่นใจว่าวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้นั้นสามารถบรรลุได้จริง

การประเมินผลการบริหารงานขององค์กรนั้น สามารถพิจารณาได้ทั้งในแง่ของการ ประเมินผลการปฏิบัติงานของแผนงาน/โครงการที่ได้กระทำไปแล้ว และการประเมินผลความสำเร็จของ องค์กรที่รับผิดชอบการดำเนินงานนั้น ในสภาพปัจจุบัน การประเมินผลการบริหารงานต้องอาศัยปัจจัย แวดล้อมในกระบวนการประเมินที่หลากหลายขึ้น อาทิ นโยบายการพัฒนา เสถียรภาพทางการเมืองการ ปกครอง สังคมวัฒนธรรม สภาวะทางเศรษฐกิจและการลงทุนของประเทศ ความพร้อมทางด้านการ จัดสรรงบประมาณในการพัฒนาดำเนินการ บทบาทและการมีส่วนร่วมของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและ ภาครัฐร่วมพัฒนา (Multi-stakeholder Partnership) ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีและประสิทธิภาพใน การจัดการน้ำเสียและสิ่งแวดล้อม รวมตลอดจนแรงกดดันทางสังคมและความแปรปรวนของสภาพ ภูมิอากาศและความเสี่ยงต่อภัยธรรมชาติที่อาจเกิดขึ้นและกระทบต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานทั้ง ในระดับองค์กรและระดับพื้นที่เป้าหมายของการพัฒนา

1. การประเมินผลการปฏิบัติงานของแผนงาน/โครงการ

เป็นการประเมินผลโดยการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานของแผนงาน/โครงการ หรือ กิจกรรมกับเป้าหมายที่องค์กรกำหนดไว้ทั้งในรูปของผลลัพธ์ (Outcome) และผลผลิต (Output) ซึ่งเป็ นการประเมินจากกระบวนการจัดทำกิจกรรม (Process) ของโครงการ โดยสามารถประเมินผลได้ 3 รูปแบบดังนี้

1.1 การประเมินผลเชิงคุณลักษณะ (Qualitative Measurements) เป็นการพิจารณา ถึงผลการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ เช่น คุณภาพของการดำเนินกิจกรรม ปัจจัยด้านบุคลากร/เจ้าหน้าที่ ปฏิบัติงาน ความถนัดสายงานที่ปฏิบัติ การดำเนินงานด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนเป้าหมายที่เข้าร่วม ดำเนินงาน สารสนเทศเพื่อการวางแผนงาน การวิจัยและพัฒนา การประยุกต์ใช้นวัตกรรมด้านการจัดการ น้ำเสียที่เหมาะสมกับบริบทชุมชนและพื้นที่เป้าหมาย

1.2 การประเมินผลเชิงปริมาณ (Quantitative Measurements) เป็นการประเมินผล การเปรียบเทียบมูลค่าของผลงานที่ได้รับกับค่าใช้จ่ายโดยการวิเคราะห์เชิงปริมาณ เช่น ผลตอบแทนจาก การลงทุน (Return on Investment) อัตราส่วนหนี้ต่อทุน (Debt to Equity) วิเคราะห์เปรียบเทียบ มูลค่าของผลงานที่ได้รับกับทรัพย์สิน เป็นต้น แต่การวัดเชิงปริมาณมีข้อจำกัดเช่นกัน อาทิ การวัดเชิง ปริมาณมุ่งเน้นผลลัพธ์ในระยะสั้นมากกว่าผลลัพธ์ในระยะยาว วิธีการวัดต่างๆ ให้ผลลัพธ์ในเกณฑ์การวัด

เชิงปริมาณที่แตกต่างกัน และมักมีเรื่องของการตัดสินใจด้วยความรู้สึกส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ดังนั้น การวัดเชิงคุณภาพจึงมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน

1.3 การตรวจสอบโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders' Audit) เป็นการพิจารณาข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กร ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มผู้บริหารองค์กร บุคลากรในระดับฝ่ายบริหารต่างๆ กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน กลุ่มสนับสนุน รวมตลอดจนกลุ่มผู้รับประโยชน์ หรือผลกระทบจากการดำเนินงานตามแผนงานขององค์กร และยังครอบคลุมถึงกลุ่มหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนด้านงบประมาณแก่การพัฒนาแผนงาน/โครงการ ภาคสื่อสารมวลชน กลุ่มองค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม กระบวนการในการประเมินผลหรือตรวจสอบโดยกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมักเป็นที่นิยมในปัจจุบัน เนื่องจากเน้นการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแข็งขันของกลุ่มบุคคล/องค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับแผนงาน/โครงการ ทั้งทางตรงและทางอ้อมเป็นกระบวนการที่สามารถสะท้อนผลลัพธ์ของการดำเนินงานขององค์กรได้เป็นอย่างดี และสามารถพิจารณาภาพรวมของกระบวนการดำเนินงานทั้งในมิติด้านนโยบาย แผนงาน การออกแบบกระบวนการทำงาน สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจ ตลอดจนผลลัพธ์ และผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ

อย่างไรก็ตาม การประเมินความสำเร็จขององค์กรในการบริหารงานนั้น หากพิจารณาในด้านการบ่งชี้สถานะทางสังคมขององค์กรว่ามีการปฏิบัติงาน/บริหารจัดการเป็นที่ยอมรับของสังคมหรือไม่นั้น ยังคำนึงถึงการบริหารงานที่อยู่บนพื้นฐานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Corporate Social & Environmental Responsibility: CSER) ควบคู่ไปด้วย

6.8 กระบวนการดำเนินงานที่มีคุณภาพตามวงจร PDCA

กระบวนการคุณภาพพื้นฐานที่นำมาใช้ คือ กระบวนการ PDCA (Plan-Do-Check-Act)

1. Plan (การวางแผน) หมายถึง ทักษะในการกำหนดเป้าหมาย การวิเคราะห์และสังเคราะห์ หาวิธีการ และกระบวนการให้บรรลุเป้าหมายนั้นๆ โดยจะต้องมีการกำหนดตัวบ่งชี้กำกับไว้ เพื่อจะได้นำไปใช้ในการประเมินผลดำเนินการ

2. Do (การดำเนินงาน) หมายถึง ทักษะในการปฏิบัติตามแผน ตามขั้นตอนและเงื่อนไขต่างๆ ที่กำหนดไว้ กรณีที่ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงปัจจัยสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก จะต้องมีการปรับแผนในระหว่างดำเนินการโดยมีคำอธิบายและเหตุผลประกอบ

3. Check (การประเมินผล) หมายถึง ทักษะในการรวบรวมข้อมูลของผลการดำเนินงานที่สอดคล้องกับประเด็นตัวบ่งชี้ ที่สร้างไว้ เพื่อนำมาใช้เปรียบเทียบกับเป้าหมายของแผนในขั้นตอนที่ 1 ในการประเมินนี้จะต้องพิจารณาในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพของผลงานด้วย

4. Act (การปรับปรุง) หมายถึง ทักษะที่ต้องการให้นำผลการประเมินมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงผลการดำเนินงานในครั้งต่อไปให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น เช่น สร้างความพึงพอใจให้มากขึ้น ผลงานได้รับรางวัลคุณภาพ มีการประหยัดเวลา ประหยัดค่าใช้จ่าย มีปริมาณงานมากขึ้น สร้างความคุ้มค่า หรือสร้างคุณค่าของผลงานให้สูงขึ้น

แนวทางการขับเคลื่อนและการติดตามประเมินผลฯ

- 1) กลไกการขับเคลื่อนและการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ
 - (1) สร้างความเข้าใจกับหน่วยงานทุกระดับที่มีส่วนรับผิดชอบ
 - (2) สร้างความร่วมมือระดับผู้บริหารระหว่างหน่วยงานหลัก
 - (3) สร้างความเข้าใจให้ประชาชนและภาคเอกชนทราบประโยชน์การดำเนินการตามแผนฯ
 - (4) ประสานงานกับสำนักงานงบประมาณเพื่อจัดหางบประมาณรองรับ
 - (5) สร้างฐานข้อมูลสำหรับตัวชี้วัด
 - (6) ติดตามและรายงานผล ต่อผู้บริหารทุก 6 เดือน เพื่อทราบความก้าวหน้า
 - (7) วิเคราะห์ปัญหาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางการแก้ไข
 - (8) วิเคราะห์ปัญหาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางการแก้ไข
 - (9) เผยแพร่ผลการดำเนินงานสู่สาธารณะ ผ่านทางเว็บไซต์
 - (10) รายงานผลการดำเนินงาน
- 2) ประเด็นที่มีความสำคัญในระดับพื้นที่ซึ่งควรดำเนินการเร่งด่วนและผลักดันในระดับนโยบาย (Flagship Projects)
- 3) การติดตามประเมินผล
 - (1) ระยะแรก หลังจาก 2 ปี ของการประกาศใช้
 - (2) ระยะที่ 2 เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาของ (ร่าง) แผนฯ (5 ปี)

กลไกติดตามประเมินผลฯ

- (1) จัดตั้งคณะกรรมการติดตามประเมินผล (ประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประชาคม และองค์กรเอกชน)
- (2) จัดตั้งคณะทำงานย่อย เพื่อติดตามประเมินผลและจัดทำรายงานความก้าวหน้า ทุก 6 เดือน
- (3) จัดทำคู่มือการติดตามประเมินผล

6.9 เงื่อนไขสู่ความสำเร็จของการบริหารงานขององค์การจัดการน้ำเสีย

แผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ.2560-2564 (ทบทวนครั้งที่ 1) ที่ได้ดำเนินการจัดทำขึ้นนั้น จะได้รับการถ่ายทอดสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและการสร้างความสำเร็จของการดำเนินงาน ขึ้นอยู่กับปัจจัย/เงื่อนไขสำคัญ ดังนี้ (ตารางที่ 6-4)

ตารางที่ 6-4 เงื่อนไขสู่ความสำเร็จของแผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ.2560-2564 (ทบทวนครั้งที่ 1)

มิติและเงื่อนไข ความสำเร็จขององค์กร	ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ
1. มิติด้านการสนับสนุน เชิงนโยบาย	1.1 รัฐบาลต้องดำเนินนโยบายในการส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะ การจัดการน้ำเสียอย่างต่อเนื่องและใช้นโยบายในการกำกับบทบาทของ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในการจัดการน้ำเสีย 1.2 ภาคนโยบายต้องสนับสนุนการบูรณาการความร่วมมือของหน่วยงานต่างๆ ในการแก้ไขปัญหา น้ำเสีย โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงาน ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง
2. มิติด้านความร่วมมือ และการสนับสนุนของ ภาครัฐร่วมพัฒนา	2.1 การสร้างความร่วมมือของภาครัฐร่วมพัฒนา ทั้งภาครัฐ เอกชน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น และกลไกด้านงบประมาณและกองทุนสิ่งแวดล้อมเพื่อใช้ เป็นกลไกในการเตรียมความพร้อมของหน่วยงานในการแก้ไขและจัดการน้ำเสีย 2.2 หน่วยงานต่างๆ ต้องมีความร่วมมือในการพัฒนาแผนการจัดการน้ำเสียของ ประเทศอย่างบูรณาการและมีส่วนร่วมโดยใช้พื้นที่วิกฤติน้ำเสียเป็นพื้นที่ ยุทธศาสตร์การทำงาน (Area-based) เพื่อจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่ใน การแก้ไขปัญหา

มิติและเงื่อนไข ความสำเร็จขององค์กร	ตัวบ่งชี้ความสำเร็จ
3. การจัดสรรทรัพยากร เพื่อการบริหารงานอย่าง เพียงพอ	3.1 องค์การจัดการน้ำเสียและฝ่ายบริหารองค์กรต้องใช้แผนวิสาหกิจองค์การใน การดำเนินงานให้ตอบสนองต่อพันธกิจองค์กร และสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ เช่น บุคลากร งบประมาณ กระบวนการ การวางแผน การตัดสินใจ และการ บริหารจัดการโครงการที่มุ่งเน้นผลงาน 3.2 องค์กรต้องจัดสรรทรัพยากรและการใช้ทรัพยากรต่างๆ อย่างคุ้มค่าและมี ประสิทธิภาพสูงสุดบนพื้นฐานการบริหารจัดการอย่างมืออาชีพและเป็นที่ยอมรับ
4. กฎระเบียบในการ สนับสนุนการดำเนินงาน	4.1 ต้องมีการวางระบบการบริหารจัดการด้วยหลักธรรมาภิบาลและการบริหาร กิจการบ้านเมืองที่ดี และการสร้างองค์การรัฐวิสาหกิจที่โปร่งใสมีประสิทธิภาพ 4.2 ต้องมีการประเมินความพร้อมและข้อจำกัดของกฎหมาย กฎระเบียบต่างๆ และต้องพัฒนาปรับปรุงให้เอื้อต่อการบริหารจัดการอย่างคล่องตัวและเป็นไป ตามหลักการบริหารงานที่เป็นไปตามหลักการที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและ สิ่งแวดล้อม

6.10 โครงการที่สำคัญเพื่อรองรับแผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสียและตอบสนองยุทธศาสตร์ของ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย และยุทธศาสตร์ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญกับการพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กรในการบริหารจัดการคุณภาพ
สิ่งแวดล้อมที่คำนึงถึงการจัดการในรูปแบบการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ (One-stop Services) หมายถึง
การยกระดับสมรรถนะของงานให้บริการหรืองานบริการประชาชน/สังคมอย่างมีประสิทธิภาพและมีความ
รับผิดชอบต่อการแก้ไขปัญหาอย่างเบ็ดเสร็จภายใต้การบูรณาการความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
รวมถึงการพัฒนาบทบาทองค์กรในการเสริมสร้างความรู้ ความตระหนักและจิตสำนึกในการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะ
น้ำเสีย และการจัดการขยะมูลฝอย โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการลงทุน การบริหารจัดการ และ
การยอมรับของสังคม

ผลจากการวิเคราะห์ศักยภาพของการดำเนินงานของ องค์การการจัดการน้ำเสีย ซึ่งให้เห็นว่า มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ องค์การการจัดการน้ำเสียต้องดำเนินการเสนอและจัดทำแผนงาน/โครงการที่สำคัญเพื่อรองรับยุทธศาสตร์ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและระเบียบวาระสำคัญของนโยบายรัฐบาล และเป็นการตอบสนองต่อภารกิจขององค์กรในการจัดการน้ำเสียให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้รับบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีโครงการสำคัญดังนี้

6.10.1 โครงการศึกษารูปแบบและเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการนำน้ำเสียชุมชนที่ผ่านการบำบัดแล้วมาใช้ประโยชน์ใหม่ในเชิงเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม

6.10.2 โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านการจัดการน้ำเสียชุมชนที่สอดคล้องกับภูมิสังคมในระดับภูมิภาค

6.10.3 โครงการเสริมสร้างสมรรถนะของบุคลากรในองค์กรในการเป็นผู้นำการจัดการน้ำเสียชุมชนเพื่อเตรียมพร้อมรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

6.10.4 โครงการเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กรและประชาสัมพันธ์เผยแพร่คุณค่าของการจัดการน้ำเสียชุมชนให้กับสาธารณะ

6.10.5 โครงการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจการด้านการจัดการน้ำเสียชุมชนเพื่อเป็นแหล่งบ่มเพาะทรัพยากรบุคคล การศึกษา วิจัย การถ่ายทอดเทคโนโลยี นวัตกรรม และการฝึกอบรมบุคลากรด้านการจัดการน้ำเสียให้กับองค์กรและหน่วยงานต่าง ๆ

6.11 รายละเอียดโครงการสำคัญภายใต้แผนวิสาหกิจองค์การการจัดการน้ำเสีย พ.ศ.2560 - 2564 (ทบทวนครั้งที่ 1)

6.11.1 โครงการฟื้นฟู พัฒนาและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณสำหรับการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนของประเทศไทย รวม 101 แห่ง (องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 92 แห่ง กรุงเทพฯ จำนวน 8 แห่ง และเขตควบคุมมลพิษ จ.สมุทรปราการ (คลองด่าน) จำนวน 1 แห่ง) รวมเป็นเงินงบประมาณ 83,000 ล้านบาท (ซึ่งเริ่มก่อสร้างตั้งแต่ปี 2529 - 2555 โดยใช้งบประมาณผ่านกรมโยธาธิการ (เดิม) กรมการปกครอง (เดิม) แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด โดยกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม(เดิม) และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กองทุนสิ่งแวดล้อม กรมประมง กรุงเทพมหานครและรัฐบาลเดนมาร์ก) มีศักยภาพการบำบัดน้ำเสียรวม 3.20 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อวัน หรือคิดเป็นร้อยละ 34 ของน้ำเสียชุมชนทั่วประเทศ (9.50 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อวัน) ระบบบำบัดน้ำเสีย

ทั้งหมดนี้แยกเป็นที่ยกก่อสร้างแล้วเสร็จ 95 แห่ง อยู่ในระหว่างการก่อสร้าง 5 แห่ง และถูกชะลอการก่อสร้างอีก 1 แห่ง ซึ่งปัจจุบันระบบบำบัดน้ำเสียดังกล่าวส่วนใหญ่ยังไม่สามารถเดินระบบได้หรือเดินระบบได้อย่างไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรและไม่ต่อเนื่อง ดังนั้นจึงจำเป็นต้องดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย เพื่อให้สามารถกลับมาใช้งานได้อย่างยั่งยืน

โดยสภาพปัญหาการจัดการน้ำเสียของประเทศ ปัจจุบันระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนส่วนใหญ่ยังไม่มี การจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียเพื่อลดภาระค่าใช้จ่าย ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญ ขาดแคลนงบประมาณสำหรับการซ่อมแซมเครื่องจักรอุปกรณ์ รวมทั้งการเดินระบบและบำรุงรักษา และระบบที่รวบรวมน้ำเสียยังไม่ครอบคลุมพื้นที่บริการ ทำให้ไม่สามารถรวบรวมน้ำเสียมาบำบัดที่โรงบำบัดน้ำเสียได้

องค์การจัดการน้ำเสีย ได้นำเสนอแนวทางการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียรวมให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเต็มรูปแบบระยะเวลา 15 ปี โดย องค์การจัดการน้ำเสียจะเข้าดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซม เดินระบบและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสีย จัดทำโครงสร้างอัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสียและประกาศใช้ รมณรงค์และประชาสัมพันธ์ พร้อมทั้งดำเนินการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย แต่ในการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย ในข้อเท็จจริงกระทบต่อความรู้สึกของประชาชน จำเป็นต้องมีขั้นตอนปฏิบัติเป็นลำดับและใช้เวลาพอสมควร ดังนั้น การเดินระบบบำบัดน้ำเสียเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อมจึงต้องอาศัยงบประมาณจากรัฐในระยะเริ่มต้น ซึ่งองค์การจัดการน้ำเสียเห็นว่าจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำเสนอรูปแบบการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียระยะยาวเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่สะสมมาในอดีต และเป็นรูปแบบมาตรฐานที่จะนำเสนอคณะรัฐมนตรี ในการแก้ไขปัญหาการจัดเก็บหรือปัญหาสิ่งแวดล้อมระดับประเทศในระยะยาว

ปัจจุบันองค์การจัดการน้ำเสียได้ดำเนินการฟื้นฟูระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 23 แห่ง จากทั้งหมด 92 แห่ง สามารถฟื้นฟูระบบบำบัดน้ำเสียให้กลับมาใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ความสามารถในการบำบัดน้ำเสียของระบบบำบัดน้ำเสียจำนวน 23 แห่ง เท่ากับ 0.51 ล้าน ลบ.ม. ต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 5 ของปริมาณน้ำเสียทั้งหมดที่เกิดขึ้นทั่วประเทศ) และมูลค่าทรัพย์สินที่ภาครัฐได้ลงทุนก่อสร้างในอดีตได้รับการฟื้นฟูให้สามารถกลับมาใช้งานได้ คิดเป็นมูลค่าสะสมรวม 9,367 ล้านบาท รายละเอียดแสดงดังตารางต่อไปนี้

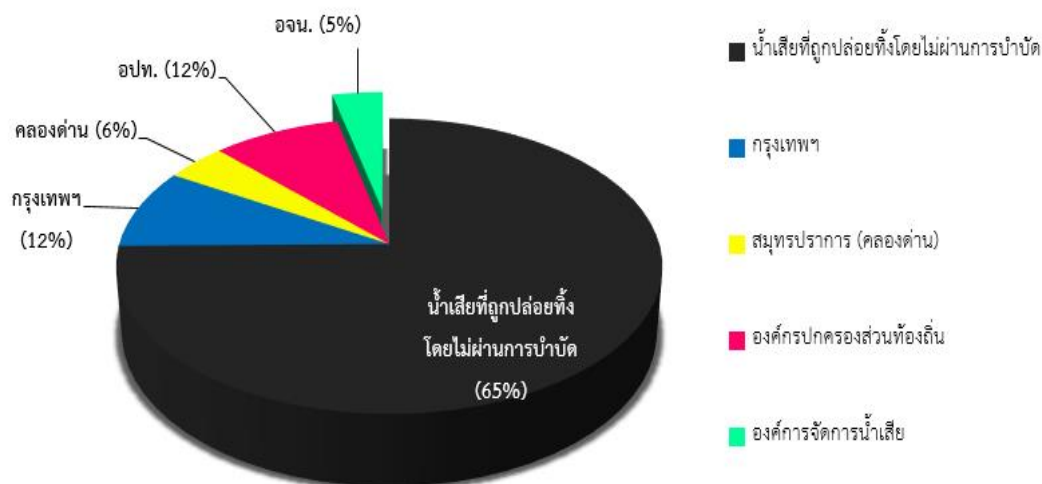
ตาราง 6-5 แสดงมูลค่าก่อสร้างของระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนรวม จำนวน 101 แห่ง

ระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนทั่วประเทศ		จำนวน (แห่ง)	มูลค่าก่อสร้าง (ล้านบาท)
1	กรุงเทพฯ	8	24,603
2	สมุทรปราการ (คลองด่าน)	1	23,000
3	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	92	35,397
	3.1 ระบบที่ อบท. ดำเนินงาน	69	26,030
	3.2 ระบบที่ องค์การจัดการน้ำเสีย เข้าดำเนินงาน (2559)	23	9,367
รวม		101	83,000

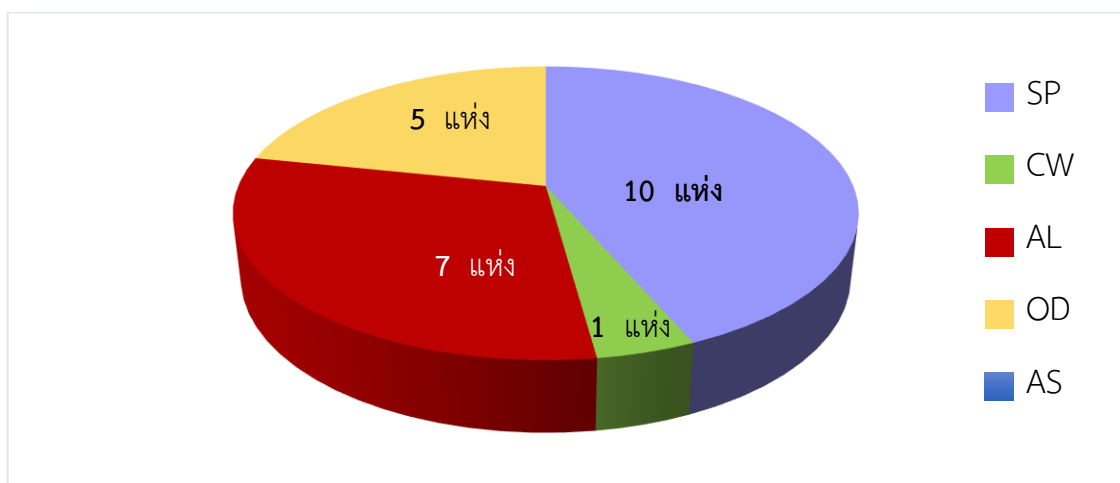
ตาราง 6-5 แสดงความสามารถในการบำบัดน้ำเสียของระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนรวม จำนวน 101 แห่ง

ระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนรวม	ความสามารถในการบำบัด (ลบ.ม./วัน)
1. กรุงเทพฯ (8 แห่ง)	1,112,000
2. สมุทรปราการ (คลองด่าน) (1 แห่ง)	525,000
3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (69 แห่ง)	1,049,331
4. องค์การจัดการน้ำเสีย (23 แห่ง)	513,669
รวม (1 - 4)	3,200,000

แผนภูมิ 6-1 แสดงความสามารถในการบำบัดน้ำเสียของระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนรวม
จำนวน 101 แห่ง

แผนภูมิที่ 6-2 แสดงระบบบำบัดน้ำเสียที่ของ อปท. ที่องค์การจัดการน้ำเสียดำเนินงานอยู่ในปัจจุบัน
จำนวน 23 แห่ง แยกตามชนิดของระบบ

- SP หมายถึง Stabilization Pond (บ่อปรับเสถียร)
 CW หมายถึง Constructed Wetland (บึงประดิษฐ์)
 AL หมายถึง Aerated Lagoon (บ่อเติมอากาศ)
 OD หมายถึง Oxidation Ditch (คลองวนเวียน)
 AS หมายถึง Activated Sludge (แอคทีฟเต็ดสลัดจ์)

วัตถุประสงค์

เพื่อจัดทำแผนการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนประเทศไทยเพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำเสียให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

เป้าหมาย

สามารถฟื้นฟูระบบบำบัดน้ำเสียจำนวน 92 แห่งที่รัฐบาลลงทุนก่อสร้างไปแล้ว ให้กลับมาใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ซึ่งจะส่งผลให้คุณภาพน้ำของแหล่งน้ำ สภาพสิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ดีขึ้นในอนาคต

วิธีการดำเนินงาน

เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ องค์การการจัดการน้ำเสีย จึงได้ดำเนินการเป็นลำดับ ดังนี้

1. รวบรวมและทบทวนรายงาน เอกสาร ผลการศึกษาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ

2. จัดทำแผนการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนประเทศไทย ภายใต้แผนวิสาหกิจองค์การการจัดการน้ำเสีย (พ.ศ.2560 - 2564) ในยุทธศาสตร์ที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในกลยุทธ์ที่ 3 การการฟื้นฟู พัฒนาและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งหมดจำนวน 69 แห่ง ซึ่งในปัจจุบันได้ดำเนินงานมาแล้วจำนวน 23 แห่ง และคาดว่าจะดำเนินการต่อเนื่องจนครบแล้วเสร็จทั้งสิ้นจำนวน 92 แห่ง ภายในปีงบประมาณ 2564 โดยแบ่งได้ดังนี้

- ก่อนปีงบประมาณ 2560	จำนวน	23	แห่ง
- ปีงบประมาณ 2560	จำนวน	2	แห่ง
- ปีงบประมาณ 2561	จำนวน	12	แห่ง
- ปีงบประมาณ 2562	จำนวน	15	แห่ง
- ปีงบประมาณ 2563	จำนวน	20	แห่ง
- ปีงบประมาณ 2564	จำนวน	20	แห่ง
รวมทั้งหมด	จำนวน	92	แห่ง

เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องมีการจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยได้วางแนวทางในการพิจารณาคัดเลือกพื้นที่ ซึ่งประกอบด้วยแนวทางหลัก 3 ข้อ คือ (1) ระดับความรุนแรงของปัญหาน้ำเสีย (2) ความเสียหายจากปัญหาน้ำเสียหากไม่มีการแก้ไขปัญหานั้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อพื้นที่เมือง (3) นโยบายความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการที่จะดำเนินการจัดการน้ำเสียอย่างยั่งยืน (รายละเอียดในภาคผนวก ก)

รายละเอียดการประเมินงบประมาณที่ต้องใช้ตามแผนการฟื้นฟู พัฒนาและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย แสดงดังตารางที่ 6-6

ตารางที่ 6-6 การประเมินงบประมาณที่ต้องใช้ในการปรับปรุงฟื้นฟูระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 69 แห่ง

ปี ดำเนินงาน	จำนวนระบบบำบัด น้ำเสีย อปท. ที่ได้รับการ ปรับปรุงฟื้นฟู (แห่ง)	ปริมาณน้ำเสีย ที่บำบัดได้ (ล้าน ลบ.ม. ต่อวัน)	ปริมาณน้ำเสีย ที่บำบัดได้ เทียบกับปริมาณ น้ำเสียทั้งหมด (%)	ค่า Rehab (ล้านบาท)	ค่าการ ดำเนินการ (ล้านบาท) ต่อปี	งบประมาณ ที่ อนุมัติ ขอรับการ จัดสรร
2560	2	0.04	0.42	125	10	125
2561	12	0.32	3.38	857	275	857
2562	15	0.34	3.58	1,180	365	1,180
2563	20	0.22	2.32	738	169	738
2564	20	0.15	1.58	538	77	538
รวม	69	1.07	11.21	3,438	896	3,438

หมายเหตุ * ปริมาณน้ำเสียชุมชนที่เกิดขึ้น เท่ากับ 9.50 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อวัน

3. ได้ประเมินผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินงานตามแผนการฟื้นฟู พัฒนาและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1) สามารถฟื้นฟูระบบบำบัดน้ำเสียจำนวนทั้งหมด 69 แห่ง (จากทั้งหมด 92 แห่ง ที่รัฐบาลลงทุนก่อสร้างไปแล้ว 35,397 ล้านบาท) ให้กลับมาใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

- 2) สามารถดำเนินการบำบัดน้ำเสียครอบคลุมพื้นที่บริการ ประมาณ 605 ตารางกิโลเมตรในปัจจุบัน และครอบคลุมพื้นที่เพิ่มขึ้นเป็น 2,674 ตารางกิโลเมตร เมื่อดำเนินการครบทั้ง 92 แห่ง
- 3) ประชากรได้รับประโยชน์จากการบำบัดน้ำเสียในปัจจุบัน ประมาณ 1,000,000 คน และจะเพิ่มขึ้นเป็น 3,800,000 คน เมื่อดำเนินการครบทั้ง 92 แห่ง
- 4) คุณภาพน้ำของแหล่งน้ำในพื้นที่ดีขึ้นเนื่องจากสามารถบำบัดน้ำเสียได้ 1.57 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อวัน
- 5) ก่อให้เกิดผลประโยชน์ด้านเศรษฐศาสตร์รวมเป็นเงิน 6,259 ล้านบาท ประกอบด้วย
 - ลดค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลได้ 2,048.25 ล้านบาท
 - ลดการสูญเสียรายได้ คิดเป็นเงิน 4,210.98 ล้านบาท

เงื่อนไขสู่ความสำเร็จ

องค์การการจัดการน้ำเสียเป็นองค์กรที่มุ่งมั่นในการบริหารจัดการน้ำเสียเพื่อสังคมไทย และมีเป้าหมายที่จะร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการฟื้นฟูประสิทธิภาพของระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้ก่อสร้างไว้แล้วให้มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน โดยให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำเสีย

แม้ว่าองค์การการจัดการน้ำเสียจะเป็นหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการน้ำเสีย และมีความพร้อมในการดำเนินการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียโดยตรง และดำเนินการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียให้เป็นรูปธรรม รวมถึง มีความพร้อมด้านบุคลากร ด้านอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก มีสำนักงานจัดการน้ำเสียสาขาต่างๆ แต่การจะผลักดันให้การดำเนินงานตามแผนการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนประเทศไทยฉบับนี้ไปสู่เป้าหมายได้/ เกิดผลสำเร็จเป็นรูปธรรมได้นั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหรือเงื่อนไขความสำเร็จที่สำคัญ ดังนี้

- 1) การสนับสนุนด้านนโยบายและงบประมาณจากรัฐบาล กระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานงบประมาณ กระทรวงการคลัง และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
- 2) การได้รับความร่วมมือและการยอมรับ จากกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คณะกรรมการองค์การการจัดการน้ำเสีย คณะผู้บริหาร และพนักงานทุกระดับ โดยการนำหลักการและแผนไปปฏิบัติอย่างจริงจัง
- 3) การเร่งรัดและพัฒนากระบวนการสร้างผลงานและกระบวนการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ

- 4) การจัดหา และบริหารจัดการอุปกรณ์ เครื่องมือ โครงการนำร่อง สถานที่ที่ทันสมัยและเพียงพอสำหรับการดำเนินงาน
- 5) การพัฒนาความเชี่ยวชาญของบุคลากร และการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาพัฒนาการให้บริการและสนับสนุนการบริหารให้เกิดประสิทธิภาพ และการดำเนินงานด้วยมาตรฐานสากลในผลงาน และการให้บริการ
- 6) การปรับปรุงกฎ ระเบียบเดิม ให้เอื้อต่อการดำเนินงานที่สะดวกและคล่องตัว
- 7) การผลักดันผลงานและการให้บริการไปสู่การใช้ประโยชน์ที่คุ้มค่าเชิงพาณิชย์และสังคมได้
- 8) การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานและภาพลักษณ์ขององค์กรให้เป็นที่รู้จักต่อกลุ่มเป้าหมาย

การติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลแผนการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนประเทศไทยคือระบบที่ทำหน้าที่ในการติดตามข้อมูล ผลการปฏิบัติงาน สรุป วิเคราะห์ ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานที่เป็นไปตามกลไกการดำเนินงาน ทั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสำหรับการควบคุม และตรวจสอบผลการดำเนินงานขององค์กรให้เป็นไปในทิศทาง และเป้าหมายที่เกิดผลผลิต ผลลัพธ์ สอดคล้องกับทิศทางของแผนการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนประเทศไทยซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อลูกค้าเป้าหมาย เศรษฐกิจ สังคม และประเทศชาติ

การดำเนินงานขององค์การจัดการน้ำเสีย ใช้โครงการเป็นเครื่องมือในการบริหาร ซึ่งจะมีขั้นตอนในการประเมินผลแผนงาน/โครงการ คือการติดตามแผนงาน/โครงการ (Monitoring) การประเมินผลแผนงาน/โครงการ ระหว่างดำเนินการ (On-going Monitoring) และการประเมินผลหลังสิ้นสุดการดำเนินงาน (Post Audit) หมายถึง กระบวนการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการดำเนินงาน (Process) และผลการดำเนินงานที่เป็นผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) และผลกระทบ (Impact) ที่คุ้มค่าของแผนงาน/โครงการและความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณตามระบบ Performance Assessment Rating Tool: PART

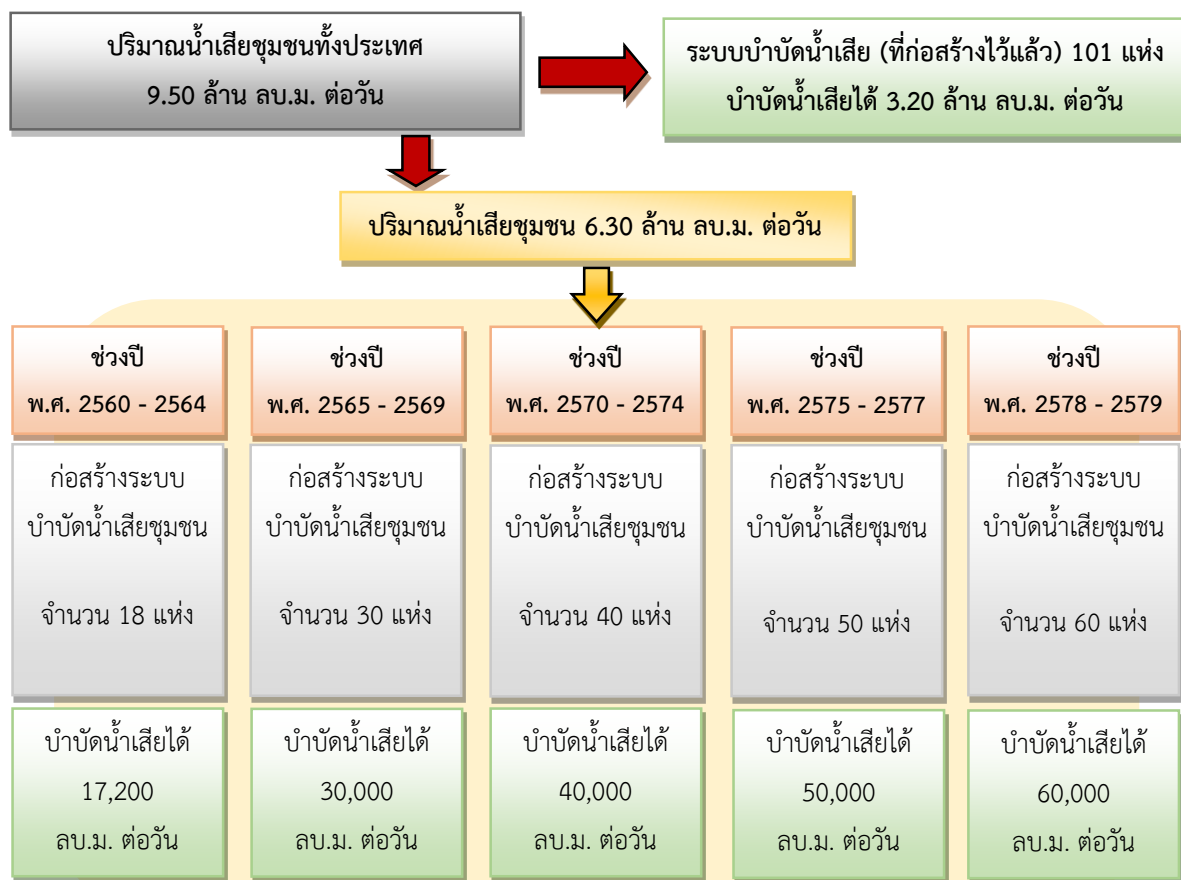
6.11.2 โครงการก่อสร้างและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียรวม ในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย

ปัญหาความเสื่อมโทรมคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำที่สำคัญของประเทศไทยที่มีมาอย่างต่อเนื่อง โดยจากผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินปี 2558 ของสำนักจัดการคุณภาพน้ำ (อ้างอิงรายงานการดำเนินงาน สำนักจัดการคุณภาพน้ำ ปี 2558) พบว่า มีคุณภาพน้ำในระดับดี คิดเป็น ร้อยละ

34 คุณภาพน้ำในระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 41 และคุณภาพน้ำในระดับเสื่อมโทรม คิดเป็นร้อยละ 25 ซึ่งสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งเกิดจากน้ำเสียจากแหล่งชุมชนต่างๆ ที่ถูกระบายสู่แหล่งน้ำโดยตรง โดยไม่ผ่านการบำบัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

องค์การการจัดการน้ำเสียได้จัดทำแผนภาพรวมของการจัดการน้ำเสียชุมชนทั้งประเทศและกำหนดพื้นที่เป้าหมายที่ควรส่งเสริมให้มีการจัดการน้ำเสียชุมชน สำหรับใช้เป็นแนวทางในการเสนอและพิจารณาโครงการเพื่อจัดสรรงบประมาณในการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม

แผนภาพรวมของการจัดการน้ำเสียชุมชนทั้งประเทศ ดังกล่าว จัดทำเป็นกรอบแผนระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี แผนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและพื้นที่เป้าหมายการจัดการน้ำเสียชุมชนของกรมควบคุมมลพิษ ระยะเวลาดำเนินการ 20 ปี เริ่มตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2560 – 2579 ดังแสดงตามแผนผังดังต่อไปนี้

การกำหนดพื้นที่เป้าหมายมีหลักเกณฑ์การพิจารณาลำดับความสำคัญ ได้แก่ ความสำคัญของพื้นที่ คุณภาพน้ำของแม่น้ำสายหลักและแหล่งน้ำสำคัญในพื้นที่ลุ่มน้ำ 25 ลุ่มน้ำ ขนาดชุมชน และปริมาณความสกปรกในรูปแบบ BOD ที่เกิดขึ้น รวมถึงความพร้อมในการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้การให้คะแนนแบบถ่วงน้ำหนัก ดังต่อไปนี้ (รายละเอียดตามภาคผนวก ข) เกณฑ์การให้คะแนนในการจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่

ตัวแปร	ค่าถ่วงน้ำหนัก (Weighting)	ระดับความสำคัญ	ระดับคะแนน
1. พื้นที่เป้าหมาย	40	อยู่ในพื้นที่เป้าหมายของกรมควบคุมมลพิษ อยู่ในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ อยู่ในเขตพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวภายใต้แผนแม่บทของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และอื่น ๆ	3 2 1
2. คุณภาพลุ่มน้ำ	30	คุณภาพลุ่มน้ำอยู่ในเกณฑ์ เสื่อมโทรม คุณภาพลุ่มน้ำอยู่ในเกณฑ์ พอใช้ คุณภาพลุ่มน้ำอยู่ในเกณฑ์ ดี	3 2 1
3. จำนวนประชากร	20	มากกว่า 35,000 คน ขึ้นไป 10,000 - 35,000 คน ต่ำกว่า 10,000 คน	3 2 1
4. ปริมาณความสกปรกในรูปบีโอดี (BOD)*	10	ปริมาณบีโอดีของพื้นที่ - มากกว่า 1,800 กก./วัน ขึ้นไป - 800 - 1,800 กก./วัน - น้อยกว่า 800 กก./วัน	3 2 1

*BOD = 40g./คน/วัน

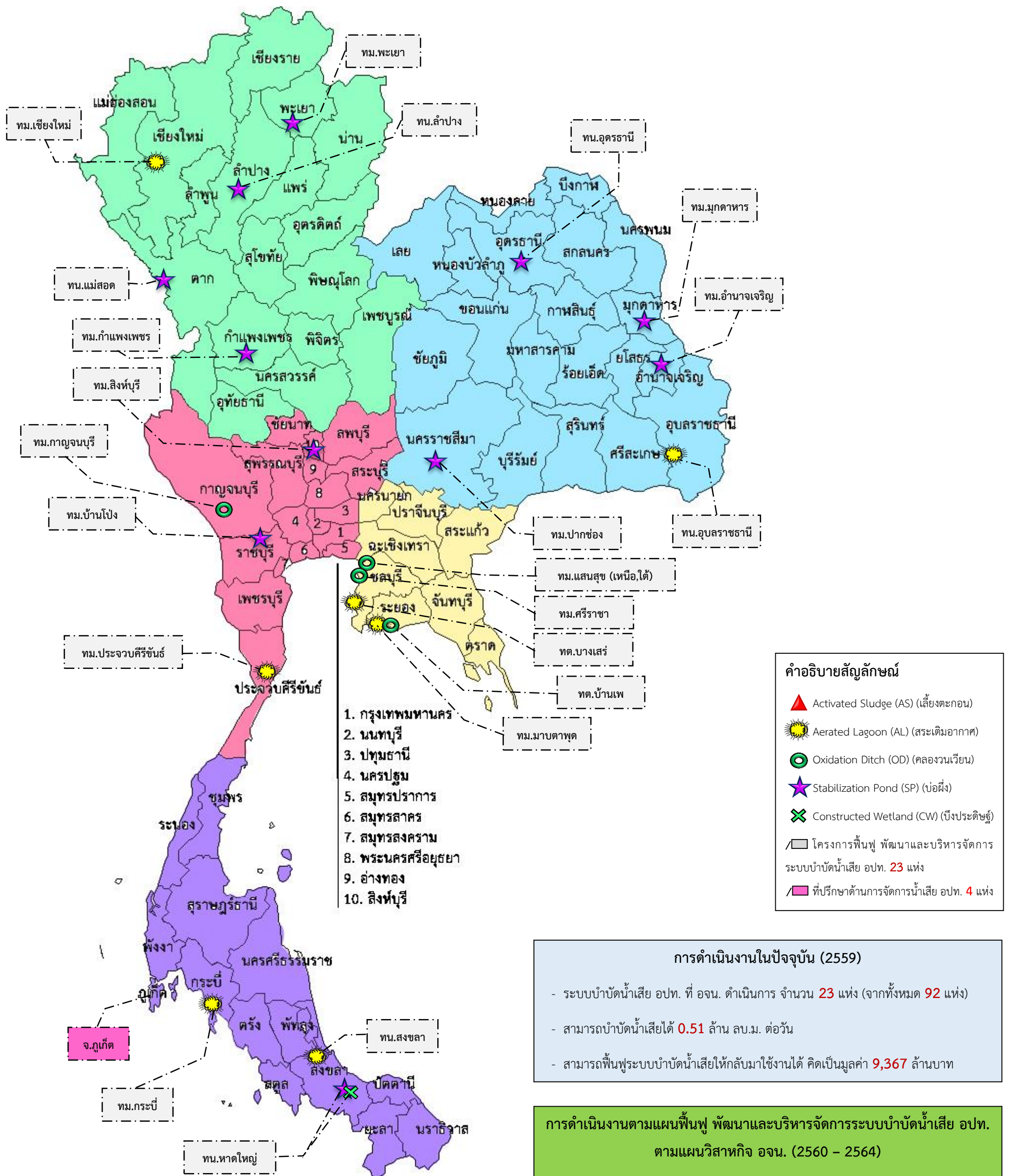
รายละเอียดการประเมินงบประมาณที่ต้องใช้ตามแผนการก่อสร้างและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย ในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย 18 แห่ง แสดงดังตารางที่ 9-7

ตารางที่ 9-7 การประเมินงบประมาณที่ต้องใช้ตามแผนการก่อสร้างและบริหารจัดการ
ระบบบำบัดน้ำเสีย ในเขตพื้นที่จัดการน้ำเสีย 18 แห่ง

ปี ดำเนินงาน	ก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย (แห่ง)	ประชากรที่ได้รับ ผลประโยชน์ (คน)	ปริมาณน้ำเสีย ที่บำบัดได้ (ลบ.ม. ต่อวัน)	งบประมาณ (ล้านบาท)
2560	2	12,800	1,200	77
2561	4	25,000	4,000	176
2562	4	25,000	4,000	176
2563	4	25,000	4,000	176
2564	4	25,000	4,000	176
รวม	18	112,800	17,200	781

หมายเหตุ: ประมาณการงบประมาณที่ต้องใช้ คำนวณจากผลการดำเนินจริงของโครงการก่อสร้างระบบ
บำบัดน้ำเสียขนาดเล็ก ขนาด 200 – 1,000 ลบ.ม. ต่อวัน ที่ผ่านมา โดยใช้อัตราค่าก่อสร้างเฉลี่ยต่อหน่วย
เท่ากับ 44,000 บาท ต่อลูกบาศก์เมตร (โครงสร้างระบบบำบัดน้ำเสียเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กแบบ
ฝังอยู่ใต้ดิน พร้อมอาคารสำนักงานควบคุมระบบบำบัดน้ำเสีย) ทั้งนี้งบประมาณสามารถเปลี่ยนแปลงได้
ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่ส่งผลต่อการก่อสร้าง เช่น รูปแบบของระบบบำบัดน้ำเสีย ลักษณะพื้นที่ในการก่อสร้าง
 เป็นต้น (รูปแบบระบบบำบัดน้ำเสียแนบท้าย ภาคผนวก ง.)

โครงการฟื้นฟู พัฒนาและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย องค์ประกอบส่วนท้องถิ่น (อปท.)

การดำเนินงานในปัจจุบัน (2559)

- ระบบบำบัดน้ำเสีย อปท. ที่ อนุมัติ ดำเนินการ จำนวน 23 แห่ง (จากทั้งหมด 92 แห่ง)
- สามารถบำบัดน้ำเสียได้ 0.51 ล้าน ลบ.ม. ต่อวัน
- สามารถฟื้นฟูระบบบำบัดน้ำเสียให้กลับมาใช้งานได้ คิดเป็นมูลค่า 9,367 ล้านบาท

การดำเนินงานตามแผนฟื้นฟู พัฒนาและบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย อปท. ตามแผนวิสาหกิจ อจน. (2560 – 2564)

- ฟื้นฟูระบบบำบัดน้ำเสีย อปท. จำนวน 69 แห่ง ให้กลับมาใช้งานได้มีประสิทธิภาพ
- สามารถบำบัดน้ำเสียได้ 1.05 ล้าน ลบ.ม.
- งบประมาณที่ต้องใช้ในการปรับปรุงฟื้นฟู 3,438 ล้านบาท
- สามารถฟื้นฟูระบบบำบัดน้ำเสียให้กลับมาใช้งานได้คิดเป็นมูลค่า 26,000 ล้านบาท

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก - สรุปประมาณการค่าปรับปรุงระบบ ค่าเตรียมการจัดเก็บ ค่า O&M และค่าจัดเก็บค่าบริการ (92 แห่ง)

ลำดับที่	ระบบบำบัดน้ำเสีย	ประเภท	ความสามารถ ในการรองรับน้ำเสีย (ลบ.ม./วัน)	พื้นที่เทศบาล (ตร.กม.)	พื้นที่ให้บริการ (ตร.กม.)	% ท่อ ครอบคลุมพื้นที่	ปริมาณน้ำเข้า (ลบ.ม./วัน)	งบประมาณ ค่าก่อสร้าง ล้านบาท	รวมประมาณ การค่าปรับปรุง โยธา+เครื่องจักร ปีแรก	ค่าO&M (ล้านบาท/ปี)	ค่าจัดเก็บ/วางบิล เริ่ม ตั้งแต่ปีที่ 2 ของการ ดำเนินการ (ล้านบาท/ปี)
1	ทน.หาดใหญ่ จ.สงขลา *	SP+CW	138,000	21.00	19.00	90.47	68,375	1,784.00	47.57	14.70	10.49
2	ทน.อุดรธานี *	SP	46,950	47.70	21.47	45.00	13,899	737.90	1.17	3.32	1.63
3	ทม.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี *	SP	8,400	2.91	2.91	100.00	3,360	83.00	2.79	2.77	0.60
4	ทม.สิงห์บุรี *	SP	4,500	7.81	4.00	51.00	2,295	250.00	9.90	2.86	1.20
5	ทน.แม่สอด *	SP	11,000	27.20	12.39	45.00	4,000	305.00	22.68	3.02	1.32
6	ทม.มุกดาหาร *	SP	8,500	35.55	8.40	24.00	2,500	204.00	3.57	2.61	1.22
7	ทม.กำแพงเพชร *	SP	13,500	14.90	5.96	40.00	5,400	230.00	3.49	2.94	2.20
8	ทม.อำนาจเจริญ *	SP	12,819	38.00	14.50	38.00	5,528	672.00	2.66	2.95	0.08
9	ทน.สงขลา	AL	35,000	9.27	7.03	75.84	6,301	512.69	20.77	6.54	3.24
10	ทม.พะเยา	SP	8,000	9.00	2.20	24.00	4,658	200.00	1.18	2.63	1.21
11	ทม.ประจวบคีรีขันธ์	AL	8,000	14.00	7.00	50.00	5,479	200.00	14.55	2.65	1.13
12	ทต.บางเสี้ยว	AL	5,400	7.87	7.87	100.00	3,562	16.30	1.15	2.15	0.96
13	ทต.บ้านเพ	OD	8,000	34.50	3.45	10.00	1,644	230.00	3.92	3.06	1.40
14	ทน.เชียงใหม่	AL	55,000	40.12	20.00	49.00	10,000	490.00	47.83	6.47	1.75
15	ทน.ลำปาง	SP	24,600	22.17	6.72	30.00	4,932	632.00	0.64	2.55	1.20
16	ทม.ศรีราชา	OD	18,000	4.06	1.50	37.00	4,658	324.95	33.75	4.82	2.21
17	ทม.กระบี่	AL	12,000	19.00	9.70	100.00	1,096	200.00	17.40	2.65	1.23
18	ทม.แสนสุข (พื้นที่ด้านใต้)	OD	9,000	20.27	20.27	100.00	11,500	816.00	63.28	6.51	3.16
19	ทม.แสนสุข (พื้นที่ด้านเหนือ)	OD	14,000	20.27	20.27	100.00					
20	ทม.ปากช่อง	SP	12,000	15.25	11.00	72.00	8,400	248.00	32.14	3.14	4.50
	รวม (1-20)		452,669.00	410.84	205.63	1,181.31	167,585.34	8,135.84	330.44	78.35	40.73
21	ทม.กาญจนบุรี	OD	24,000	9.16	8.71	95.00	22,800	574.00	86.10	49.93	34.95
22	ทม.มาบตาพุด จ.ระยอง	AL	15,000	165.57	25.00	15.00	2,164	287.00	27.55	7.01	4.91
23	ทน.อุบลราชธานี	AL	22,000	29.04	14.50	50.00	12,548	370.00	47.48	5.78	4.04
	รวม (21-23)		61,000.00	203.77	48.21	160.00	37,512.33	1,231.00	161.13	62.72	43.90
24	ทม.บุรีรัมย์	AL	13,000	6.30	4.20	67.00	8,710	249.00	37.35	12.72	8.90
25	ทน.แหลมฉบัง จ.ชลบุรี	OD	25,000	109.65	9.30	8.50	5,397	114.90	23.60	6.09	4.26
	รวม (24-25)		38,000.00	115.95	13.50	75.50	14,107.26	363.90	60.95	18.81	13.16
26	ทน.เกาะสมุย (หาดละไม)	OD	8,000	5.14	2.90	56.00	4,480	420.00	63.00	13.08	9.16
27	ทน.เกาะสมุย (หาดหน้าทอน)	OD	2,400	4.20	1.60	38.00	912			2.66	1.86
28	ทน.เกาะสมุย (หาดเฉวง)	OD	6,000	4.00	1.00	25.00	1,500			4.38	3.07
29	ทม.เพชรบุรี *	SP	10,000	5.40	5.40	100.00	10,000	118.00	17.70	10.12	7.08
30	ทต.พระอินทราชา *	AS	4,500	4.04	1.17	29.00	1,305	148.00	22.20	1.66	1.16
31	ทน.สกลนคร *	SP+CW	16,200	54.00	19.00	35.00	5,670	585.99	87.90	2.42	1.69

ลำดับที่	ระบบบำบัดน้ำเสีย	ประเภท	ความสามารถ ในการรองรับน้ำเสีย (ลบ.ม./วัน)	พื้นที่เทศบาล (ตร.กม.)	พื้นที่ให้บริการ (ตร.กม.)	% ท่อ ครอบคลุมพื้นที่	ปริมาณน้ำเข้า (ลบ.ม./วัน)	งบประมาณ ค่าก่อสร้าง ล้านบาท	รวมประมาณ การค่าปรับปรุง โยธา+เครื่องจักร ปีแรก	ค่าO&M (ล้านบาท/ปี)	ค่าจัดเก็บ/วางบิล <u>เริ่ม</u> ตั้งแต่ปีที่ 2 ของการ <u>ดำเนินการ</u> (ล้านบาท/ปี)
32	ทม.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานี *	SP	22,000	12.90	2.16	17.00	3,740	391.00	58.65	3.78	2.65
33	ทน.นครราชสีมา	SP+OD	70,000	37.50	33.10	88.00	61,600	1,421.00	213.15	89.94	62.96
34	ทน.นนทบุรี (พื้นที่ประชาณีเวศน์)	AS	38,500	38.90	11.20	29.00	11,165	617.00	92.55	24.45	17.12
35	ทน.ระยอง	AL	41,000	16.95	12.31	72.63	29,778	319.00	47.85	43.48	30.43
36	ทน.ขอนแก่น	AL	78,000	46.00	31.85	69.00	53,820	1,083.00	162.45	58.93	41.25
37	ทน.พิษณุโลก	SP	25,000	18.26	13.26	72.61	18,153	608.00	91.20	19.88	13.91
38	ทน.นครศรีธรรมราช	SP	33,700	22.56	11.28	50.00	16,850	765.68	114.85	18.45	12.92
39	อบจ.ชลบุรี	AS	22,500	38.73	36.00	93.00	10,740	565.00	53.62	12.09	8.46
40	เมืองพัทยา (ช.วัดบุญญ์กัญจนาราม)	AS	20,000	208.00	31.00	15.00	3,000	359.00	53.85	6.57	14.56
41	เมืองพัทยา (ช.วัดหนองใหญ่)	AS	65,000	208.00	31.00	15.00	9,750	1,787.00	268.05	14.24	
42	ทน.ตรัง	AL	22,000	14.77	10.27	70.00	15,400	480.80	72.12	22.48	15.74
43	ทน.ภูเก็ต	OD	36,000	12.00	9.60	100.00	36,000	912.00	136.80	78.84	55.19
44	ทม.พนัสนิคม	SP	3,400	2.70	2.00	74.00	2,516	30.00	4.50	2.76	1.93
45	ทม.ฉะเชิงเทรา	OD	24,000	12.76	11.56	91.00	21,840	240.00	36.00	47.83	33.48
46	ทม.ลำพูน	SBR	10,000	6.00	5.70	95.00	9,500	583.00	87.45	20.81	14.56
47	ทม.น่าน	SP	8,259	5.40	5.00	92.00	7,598	475.00	71.25	11.09	7.77
48	ทม.สุพรรณบุรี	SP	12,500	9.01	8.80	98.00	12,250	363.00	54.45	13.41	9.39
49	ทม.ปทุมธานี	OD	11,000	7.10	7.10	100.00	11,000	340.00	51.00	24.09	16.86
50	ทม.ราชบุรี	SP	20,000	8.70	8.70	100.00	20,000	364.33	54.65	21.90	15.33
51	ทน.นครสวรรค์	MSBR	36,000	27.87	25.00	80.00	28,800	676.27	101.44	63.07	44.15
52	ทต.อุทอง	SP	6,000	2.00	1.76	88.00	5,280	136.00	20.40	7.71	5.40
53	ทม.โพธาราม จ.ราชบุรี	OD	4,000	2.60	2.60	100.00	4,000	56.00	8.40	11.68	8.18
54	ทม.สุโขทัยธานี	SP	8,400	3.50	2.94	84.00	7,056	287.00	43.05	10.30	7.21
55	ทม.พิจิตร	AL	12,000	12.02	8.45	70.00	8,400	180.00	27.00	12.26	8.58
56	ทม.กาฬสินธุ์ *	AL	14,400	19.96	7.98	40.00	7,260	186.75	32.47	4.04	2.83
57	ทน.นครปฐม ระยะที่ 1	SP	25,500	19.85	5.28	26.59	6,780	219.00	32.85	7.42	5.20
58	ทม.ทุ่งสง	AS	10,000	7.17	3.59	50.00	5,000	257.30	38.60	10.95	7.67
59	ทม.บ้านหมี่ จ.ลพบุรี	SP	1,000	0.67	0.47	70.00	700	5.00	0.75	1.02	0.72
60	ทม.ขลุง จ.จันทบุรี	SP	4,500	3.18	2.40	76.00	3,420	128.00	19.20	4.99	3.50
61	ทต.บางคล้า จ.ฉะเชิงเทรา	SP	5,000	6.53	5.00	76.57	3,829	274.16	41.12	5.59	3.91
62	ทม.ชัยนาท	SP	5,000	6.06	4.00	66.00	3,300	204.00	30.60	4.82	3.37
63	ทม.อุทัยธานี	SP	9,000	8.20	3.28	40.00	3,600	488.54	73.28	5.26	3.68
64	อบต.อ่าวนาง เกาะพีพี จ.กระบี่	CW	400	50.00	2.00	60.00	240	27.95	4.19	0.44	0.31
65	ทน.พระนครศรีอยุธยา	OD	24,000	14.00	2.00	14.00	3,360	497.00	74.55	7.36	5.15
66	ทน.สระบุรี	OD	24,000	20.13	8.05	40.00	9,600	377.00	56.55	21.02	14.72

ลำดับที่	ระบบบำบัดน้ำเสีย	ประเภท	ความสามารถ ในการรองรับน้ำเสีย (ลบ.ม./วัน)	พื้นที่เทศบาล (ตร.กม.)	พื้นที่ให้บริการ (ตร.กม.)	% ต่อ ครอบคลุมพื้นที่	ปริมาณน้ำเข้า (ลบ.ม./วัน)	งบประมาณ ค่าก่อสร้าง ล้านบาท	รวมประมาณ การค่าปรับปรุง โยธา+เครื่องจักร ปีแรก	ค่าO&M (ล้านบาท/ปี)	ค่าจัดเก็บ/วางบิล เริ่ม ตั้งแต่ปีที่ 2 ของการ ดำเนินการ (ล้านบาท/ปี)
67	ทม.จันทบุรี	SP	17,000	10.25	5.46	53.27	9,056	298.78	44.82	9.92	6.94
68	ทม.กะทู้ จ.ภูเก็ต	OD	6,000	31.80	17.00	53.46	3,208	280.13	42.02	9.37	6.56
69	ทต.กะรน จ.ภูเก็ต	AS	6,000	7.28	5.00	69.00	4,140	177.39	26.61	12.09	8.46
70	ทม.นครพนม	SP	8,600	24.13	9.65	40.00	3,440	368.83	55.32	5.02	3.52
71	ทม.ชุมพร	SP	12,000	2.90	1.16	40.00	4,800	200.00	30.00	5.26	3.68
72	ทม.ปัตตานี	SP	27,000	4.78	9.70	40.00	10,800	348.00	52.20	11.83	8.28
73	ทม.หัวหิน ระยะที่ 1	RBC	8,500	86.36	23.00	27.00	2,295	53.00	7.95	6.70	9.38
74	ทม.หัวหิน ระยะที่ 2	OD	8,500	86.36	23.00	27.00	2,295	310.00	46.50	6.70	
75	ทม.มหาสารคาม	SP	4,200	24.14	9.66	40.00	1,680	168.08	25.21	2.45	1.72
76	ทม.สุรินทร์	SP	13,597	11.39	4.63	41.00	5,575	361.00	54.15	6.10	4.27
77	ทม.ป่าตอง จ.ภูเก็ต	OD+AS	23,250	16.40	10.00	61.00	14,183	615.82	92.37	31.06	21.74
78	ทน.ยะลา (สะพานหน้าวัดยะลาธรรมาราม)	AL	4,600	19.30	2.45	13.00	598	34.41	5.16	1.09	0.76
79	ทน.ยะลา (บึงหลังโรงยาง)	SP	3,200	19.30	1.45	7.60	243	23.94	3.59	0.36	0.25
80	ทม.บัวใหญ่ จ.นครราชสีมา	SP	1,500	10.63	4.50	42.00	630	29.00	4.35	0.92	0.64
81	ทต.ท่าแร่ จ.สกลนคร	SP	2,054	5.13	2.13	42.00	863	61.00	9.15	1.26	0.88
82	ทต.หัวขวาง จ.มหาสารคาม	SP	1,500	5.55	1.60	29.00	435	21.00	3.15	0.64	0.44
83	อบต.บ้านไผ่	CW	200	84.00	3.00	4.00	8	10.00	1.50	0.01	0.01
84	ทน.เชียงราย	AL	27,000	60.86	9.50	16.00	4,320	529.00	79.35	6.31	4.42
85	ทม.ชุมแสง จ.นครสวรรค์	SP	1,650	2.40	0.96	40.00	660	35.60	5.34	0.96	0.67
86	ทม.ตาก	SP	5,400	7.27	1.45	20.00	1,080	66.00	9.90	1.58	1.10
87	ทม.อ่างทอง	AL	8,200	6.19	0.70	11.00	902	179.00	26.85	1.65	1.15
88	ทม.ชัยภูมิ	SP	6,000	30.78	2.88	9.00	540	56.00	8.40	0.79	0.55
89	ทม.ยโสธร	SP	7,246	9.71	2.26	23.00	1,667	502.00	75.30	2.43	1.70
90	ทม.ตะพานหิน จ.พิจิตร	SP	7,600	5.20	4.17	40.00	3,040	119.55	17.93	4.44	3.11
91	ทต.สลกบาตร จ.กำแพงเพชร	SP	500	17.70	3.12	18.00	90	9.90	1.49	0.13	0.09
92	ทต.ชะอำ จ.เพชรบุรี	AL	17,000	110.00	8.00	7.00	1,190	360.00	54.00	1.74	1.22
	รวม (26 - 92)		1,027,456.00	1,706.56	564.19	3,418.73	556,928.26	22,193.20	3,302.31	878.07	614.65
	รวมทั้งหมด (1-92)		1,579,125.00	2,437.12	831.53	4,835.54	776,133.19	31,923.94	3,854.83	1,037.95	712.44

หมายเหตุ แผนการดำเนินงานในอนาคต จำนวน 67 แห่ง

ปี 2561 จำนวน 12 ระบบ

ปี 2562 จำนวน 15 ระบบ

ปี 2563 จำนวน 20 ระบบ

ปี 2564 จำนวน 20 ระบบ

รวมทั้งสิ้น 92 ระบบ

ตารางภาคผนวก ข. ผลการจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่ในการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลำดับ	เขตพื้นที่ จัดการน้ำเสียของ อจน.	พื้นที่เป้าหมาย การจัดการน้ำเสีย ของกรมควบคุมมลพิษ	เขตพื้นที่ จัดการน้ำเสีย อจน. (ตามมติ ครม. ครั้งที่ 1 - 4)	จำนวนประชากร ปี พ.ศ. 2559	คาดการณ์จำนวนประชากร ปี พ.ศ.2560 - 2564 (ร้อยละ 6 ต่อปี)					อัตราการใช้น้ำ (ลิตร/คน/วัน)	ปริมาณ การใช้น้ำประปา (ลิตร/วัน)	ปริมาณ การใช้น้ำประปา (ลบ.ม./วัน)	ปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้น (80% ของปริมาณน้ำใช้) (ลบ.ม./วัน)	หมายเหตุ	ค่าถ่วงน้ำหนัก												
															40			30			20			10			
					พื้นที่เป้าหมาย										คุณภาพลุ่มน้ำ			จำนวนประชากร			ปริมาณความสกปรกในรูป BOD			รวมคะแนน			
ผล	เกณฑ์	คะแนน	ผล	เกณฑ์	คะแนน	ผล (คน)	เกณฑ์	คะแนน	ผล (กก./วัน)	เกณฑ์	คะแนน																
1	กรุงเทพฯ	คลองเตย	✓	106,233	112,607	119,363	126,525	134,117	142,164	300	51,178,938	51,179	40,943		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	142,164	3	60	5,686.55	3	30	300
2	จ.นครปฐม	ทต.นครชัยศรี	✓	8,156	8,645	9,164	9,714	10,297	10,915	170	2,226,572	2,227	1,781		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	10,915	2	40	436.58	1	10	260
3	จ.นครปฐม	ทต.บางเลน	✓	7,999	8,479	8,988	9,527	10,099	10,704	170	2,183,711	2,184	1,747		อื่น ๆ	1	40	เสื่อมโทรม	3	90	10,704	2	40	428.18	1	10	180
4	จ.นครปฐม	ทม.ไร่จิ้ง	✓	20,752	21,997	23,317	24,716	26,199	27,771	200	6,665,006	6,665	5,332		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	27,771	2	40	1,110.83	2	20	270
5	จ.นครปฐม	ทน.นครปฐม	✓	78,780	83,507	88,517	93,828	99,458	105,425	300	37,953,148	37,953	30,363		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	105,425	3	60	4,217.02	3	30	300
6	จ.นครปฐม	ทม.กระทุ่มล้ม	✓	13,558	14,371	15,234	16,148	17,117	18,144	170	3,701,307	3,701	2,961		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	18,144	2	40	725.75	1	10	260
7	จ.นครปฐม	ทม.สามพราน	✓	16,253	17,228	18,262	19,358	20,519	21,750	200	5,220,043	5,220	4,176		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	21,750	2	40	870.01	2	20	270
8	จ.นครปฐม	ทต.อ้อมใหญ่	✓	23,409	24,814	26,302	27,880	29,553	31,327	250	9,397,957	9,398	7,518		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	31,327	2	40	1,253.06	2	20	270
9	จ.นครปฐม	อบต.ทรงคนอง	✓	5,881	6,234	6,608	7,004	7,425	7,870	120	1,133,295	1,133	907		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	7,870	1	20	314.80	1	10	240
10	จ.นครปฐม	ทต.ห้วยพุ	✓	2,067	2,191	2,322	2,462	2,610	2,766	120	398,320	398	319		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	2,766	1	20	110.64	1	10	240
11	จ.นครปฐม	อบต.บางแก้ว	✓	3,249	3,444	3,651	3,870	4,102	4,348	120	626,097	626	501		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	4,348	1	20	173.92	1	10	240
12	จ.นนทบุรี	ทน.ปากเกร็ด	✓	187,239	198,473	210,382	223,005	236,385	250,568	300	90,204,487	90,204	72,164		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	250,568	3	60	10,022.72	3	30	300
13	จ.นนทบุรี	ทม.บางบัวทอง	✓	35,761	37,907	40,181	42,592	45,147	47,856	300	17,228,263	17,228	13,783		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	47,856	3	60	1,914.25	3	30	300
14	จ.นนทบุรี	ทม.บางกรวย	✓	42,649	45,208	47,920	50,796	53,843	57,074	300	20,546,634	20,547	16,437		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	57,074	3	60	2,282.96	3	30	300
15	จ.นนทบุรี	ทม.บางศรีเมือง	✓	26,754	28,359	30,061	31,864	33,776	35,803	250	10,740,866	10,741	8,593		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	35,803	3	60	1,432.12	2	20	290
16	จ.นนทบุรี	ทน.นนทบุรี	✓	270,609	286,846	304,056	322,300	341,638	362,136	300	130,368,919	130,369	104,295		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	362,136	3	60	14,485.44	3	30	300
17	จ.ปทุมธานี	ทม.คลองหลวง	✓	43,273	45,869	48,622	51,539	54,631	57,909	300	20,847,253	20,847	16,678		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	57,909	3	60	2,316.36	3	30	300
18	จ.ปทุมธานี	ทม.คูคต	✓	40,634	43,072	45,656	48,396	51,299	54,377	300	19,575,885	19,576	15,661		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	54,377	3	60	2,175.10	3	30	300
19	จ.ปทุมธานี	ทน.รังสิต	✓	77,661	82,321	87,260	92,495	98,045	103,928	300	37,414,057	37,414	29,931		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	103,928	3	60	4,157.12	3	30	300
20	จ.ปทุมธานี	ทม.ลำสามแก้ว	✓	42,153	44,682	47,363	50,205	53,217	56,410	300	20,307,680	20,308	16,246		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	56,410	3	60	2,256.41	3	30	300
21	จ.ปทุมธานี	ทม.ท่าไฉลอง	✓	58,837	62,367	66,109	70,076	74,280	78,737	300	28,345,384	28,345	22,676		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	78,737	3	60	3,149.49	3	30	300
22	จ.ปทุมธานี	ทต.บึงอีไถ	✓	24,230	25,684	27,225	28,858	30,590	32,425	250	9,727,562	9,728	7,782		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	32,425	2	40	1,297.01	2	20	270
23	จ.ปทุมธานี	ทม.ลาดสวาย	✓	48,211	51,104	54,170	57,420	60,865	64,517	300	23,226,190	23,226	18,581		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	64,517	3	60	2,580.69	3	30	300
24	จ.ปทุมธานี	อบต.คลองสาม	✓	72,939	77,315	81,954	86,872	92,084	97,609	300	35,139,181	35,139	28,111		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	97,609	3	60	3,904.35	3	30	300
25	จ.ปทุมธานี	ทม.บางคูวัด	✓	18,536	19,648	20,827	22,077	23,401	24,805	200	5,953,284	5,953	4,763		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	24,805	2	40	992.21	2	20	270
26	จ.ปทุมธานี	ทต.บางพูน	✓	22,226	23,560	24,973	26,472	28,060	29,743	200	7,138,416	7,138	5,711		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	29,743	2	40	1,189.74	2	20	270
27	จ.ปทุมธานี	ทม.ปทุมธานี	✓	19,031	20,173	21,383	22,666	24,026	25,468	170	5,195,425	5,195	4,156		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	25,468	2	40	1,018.71	2	20	270
28	จ.ปทุมธานี	ทต.พระอินทร์ราชา	✓	5,947	6,304	6,682	7,083	7,508	7,958	120	1,146,014	1,146	917		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	7,958	1	20	318.34	1	10	240
29	จ.สมุทรปราการ	ทน.สมุทรปราการ	✓	72,343	76,684	81,285	86,162	91,331	96,811	300	34,852,051	34,852	27,882		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	96,811	3	60	3,872.45	3	30	300
30	จ.สมุทรปราการ	ทม.ลัดหลวง	✓	73,196	77,588	82,243	87,178	92,408	97,953	300	35,262,993	35,263	28,210		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	97,953	3	60	3,918.11	3	30	300
31	จ.สมุทรปราการ	ทม.พระประแดง	✓	10,540	11,172	11,843	12,553	13,307	14,105	170	2,877,399	2,877	2,302		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	14,105	2	40	564.20	1	10	260
32	จ.สมุทรปราการ	ทม.ปากน้ำสมุทรปราการ	✓	20,822	22,071	23,396	24,799	26,287	27,865	200	6,687,488	6,687	5,350		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	27,865	2	40	1,114.58	2	20	270
33	จ.สมุทรปราการ	ทม.ปู่เจ้าสมิง	✓	77,976	82,655	87,614	92,871	98,443	104,349	300	37,565,812	37,566	30,053		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	104,349	3	60	4,173.98	3	30	300
34	จ.สมุทรปราการ	ทต.บางเสาธง	✓	14,648	15,527	16,458	td																				

ตารางภาคผนวก ข. ผลการจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่ในการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น																											
ลำดับ	เขตพื้นที่ จัดการน้ำเสียของ อจน.	พื้นที่เป้าหมาย ของการจัดการน้ำเสีย ของกรมควบคุมมลพิษ	เขตพื้นที่ จัดการน้ำเสีย อจน. (ตามมาติ ครม. ครั้งที่ 1 - 4)	จำนวนประชากร ปี พ.ศ. 2559	คาดการณ์จำนวนประชากร ปี พ.ศ.2560 - 2564 (ร้อยละ 6 ต่อปี)					อัตราการใช้น้ำ (ลิตร/คน/วัน)	ปริมาณ การใช้น้ำประปา (ลิตร/วัน)	ปริมาณ การใช้น้ำประปา (ลบ.ม./วัน)	ปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้น (80% ของปริมาณน้ำใช้) (ลบ.ม./วัน)	หมายเหตุ	ค่าถ่วงน้ำหนัก												
															40			30			20			10			
															พื้นที่เป้าหมาย			คุณภาพลุ่มน้ำ			จำนวนประชากร			ปริมาณความสกปรกในรูป BOD			รวมคะแนน
ผล	เกณฑ์	คะแนน	ผล	เกณฑ์	คะแนน	ผล (คน)	เกณฑ์	คะแนน	ผล (กก./วัน)	เกณฑ์	คะแนน																
41	จ.สมุทรสาคร	ทต.เกษตรพัฒนา	✓	2,896	3,070	3,254	3,449	3,656	3,876	120	558,072	558	446		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	3,876	1	20	155.02	1	10	240
42	จ.สมุทรสาคร	อบต.โคกขาม	✓	14,680	15,561	16,494	17,484	18,533	19,645	170	4,007,611	4,008	3,206		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	19,645	2	40	785.81	1	10	260
43	จ.สมุทรสาคร	ทต.หลักห้า	✓	38,634	40,952	43,409	46,014	48,775	51,701	300	18,612,363	18,612	14,890		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	51,701	3	60	2,068.04	3	30	300
44	จ.สมุทรสาคร	ทต.บางปลา	✓	3,792	4,020	4,261	4,516	4,787	5,075	120	730,735	731	585		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	5,075	1	20	202.98	1	10	240
45	จ.สมุทรสาคร	อบต.ท่าทราย	✓	26,460	28,048	29,730	31,514	33,405	35,409	250	10,622,835	10,623	8,498		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	35,409	3	60	1,416.38	2	20	290
46	จ.สมุทรสาคร	อบต.บางกระเจ้า	✓	5,222	5,535	5,867	6,219	6,593	6,988	120	1,006,303	1,006	805		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	6,988	1	20	279.53	1	10	240
47	จ.สมุทรสาคร	ทต.บางหญ้าแพรก	✓	20,256	21,471	22,760	24,125	25,573	27,107	200	6,505,703	6,506	5,205		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	27,107	2	40	1,084.28	2	20	270
48	จ.สมุทรสาคร	ทต.ท่าจีน	✓	8,976	9,515	10,085	10,691	11,332	12,012	170	2,450,430	2,450	1,960		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	12,012	2	40	480.48	1	10	260
49	จ.สมุทรสงคราม	-	✓	141,075	149,540	158,512	168,023	178,104	188,790	300	67,964,462	67,964	54,372		อื่น ๆ	1	40	เสื่อมโทรม	3	90	188,790	3	60	7,551.61	3	30	220
50	จ.อ่างทอง	-	✓	283,568	300,582	318,617	337,734	357,998	379,478	300	136,612,062	136,612	109,290		อื่น ๆ	1	40	พอใช้	2	60	379,478	3	60	15,179.12	3	30	190
51	จ.เชียงใหม่	ทน.เชียงใหม่	-	174,235	184,689	195,770	207,517	219,968	233,166	300	83,939,664	83,940	67,152		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	233,166	3	60	9,326.63	3	30	270
52	จ.เชียงใหม่	ทต.ป่าแดด	✓	15,936	16,892	17,906	18,980	20,119	21,326	200	5,118,231	5,118	4,095		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	21,326	2	40	853.04	2	20	240
53	จ.เชียงราย	ทน.เชียงราย	-	64,817	68,706	72,828	77,198	81,830	86,740	300	31,226,316	31,226	24,981		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	86,740	3	60	3,469.59	3	30	270
54	จ.นครสวรรค์	-	ทน.นครสวรรค์	95,237	100,951	107,008	113,429	120,235	127,449	300	45,881,492	45,881	36,705		อื่น ๆ	1	40	เสื่อมโทรม	3	90	127,449	3	60	5,097.94	3	30	220
55	จ.นครสวรรค์	-	ทม.ชุมแสง	10,701	11,343	12,024	12,745	13,510	14,320	170	2,921,352	2,921	2,337		อื่น ๆ	1	40	เสื่อมโทรม	3	90	14,320	2	40	572.81	1	10	180
56	จ.อุดรธานี	ทน.อุดรธานี	-	133,429	141,435	149,921	158,916	168,451	178,558	300	64,280,916	64,281	51,425		อื่น ๆ	1	40	ดี	1	30	178,558	3	60	7,142.32	3	30	160
57	จ.ขอนแก่น	ทน.ขอนแก่น	-	129,581	137,356	145,597	154,333	163,593	173,409	300	62,427,099	62,427	49,942		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	173,409	3	60	6,936.34	3	30	270
58	จ.ชัยภูมิ	ทม.ชัยภูมิ	-	42,436	44,982	47,681	50,542	53,574	56,789	300	20,444,019	20,444	16,355		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	56,789	3	60	2,271.56	3	30	270
59	จ.ร้อยเอ็ด	ทม.ร้อยเอ็ด	-	37,131	39,359	41,720	44,224	46,877	49,690	250	14,906,896	14,907	11,926		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	49,690	3	60	1,987.59	3	30	270
60	จ.ชลบุรี	ทม.ชลบุรี	✓	39,563	41,937	44,453	47,120	49,947	52,944	300	19,059,919	19,060	15,248		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	52,944	3	60	2,117.77	3	30	270
61	จ.ชลบุรี	ทม.เขตควบคุมมลพิษ)	✓	25,999	27,559	29,212	30,965	32,823	34,793	250	10,437,758	10,438	8,350		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	34,793	2	40	1,391.70	2	20	240
62	จ.ชลบุรี	เมืองพัทยา	✓	84,727	89,811	95,199	100,911	106,966	113,384	300	40,818,182	40,818	32,655		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	113,384	3	60	4,535.35	3	30	270
63	จ.ชลบุรี	-	ทต.บางเสร่	9,984	10,583	11,218	11,891	12,605	13,361	170	2,725,612	2,726	2,180		อื่น ๆ	1	40	พอใช้	2	60	13,361	2	40	534.43	1	10	150
64	จ.ชลบุรี	ทม.อ่างศิลา	-	30,538	32,370	34,312	36,371	38,554	40,867	300	14,712,024	14,712	11,770		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	40,867	3	60	1,634.67	3	30	270
65	จ.ชลบุรี	ทน.แหลมฉบัง	✓	69,202	73,354	77,755	82,421	87,366	92,608	300	33,338,839	33,339	26,671		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	92,608	3	60	3,704.32	3	30	270
66	จ.สระแก้ว	ทม.อรัญประเทศ	-	16,457	17,444	18,491	19,601	20,777	22,023	300	7,928,344	7,928	6,343		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	22,023	2	40	880.93	2	20	240
67	จ.ระยอง	ทม.บ้านฉาง	✓	6,686	7,087	7,512	7,963	8,441	8,947	120	1,288,422	1,288	1,031		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	8,947	1	20	357.90	1	10	240
68	จ.ระยอง	ต.มาบตาพุด อ.เมือง	✓	33,794	35,822	37,971	40,249	42,664	45,224	300	16,280,638	16,281	13,025		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	45,224	3	60	1,808.96	3	30	300
69	จ.ระยอง	-	ต.หัวโพง อ.เมือง	3,568	3,782	4,009	4,250	4,505	4,775	120	687,570	688	550		อื่น ๆ	1	40	เสื่อมโทรม	3	90	4,775	1	20	190.99	1	10	160
70	จ.ระยอง	ทต.มาบตาช้ำ	✓	4,379	4,642	4,920	5,215	5,528	5,860	120	843,853	844	675		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	5,860	1	20	234.40	1	10	240
71	จ.ระยอง	-	ต.ทับมา อ.เมือง	15,450	16,377	17,360	18,401	19,505	20,676	170	4,217,819	4,218	3,374		อื่น ๆ	1	40	เสื่อมโทรม	3	90	20,676	2	40	827.02	2	20	190
72	จ.ระยอง	-	ต.เนินพระ อ.เมือง	12,584	13,339	14,139	14,988	15,887	16,840	170	3,435,407	3,435	2,748		อื่น ๆ	1	40	เสื่อมโทรม	3	90	16,840	2	40	673.61	1	10	180
73	จ.ระยอง	-	ต.หน้าพระลาน อ.เมือง	4,562	4,836	5,126	5,433	5,759	6,105	120	879,118	879	7														

ตารางภาคผนวก ข. ผลการจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่ในการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลำดับ	เขตพื้นที่ จัดการน้ำเสียของ อจน.	พื้นที่เป้าหมาย ของการควบคุมมลพิษ	เขตพื้นที่ จัดการน้ำเสีย อจน. (ตามมาติ ครม. ครั้งที่ 1 - 4)	จำนวนประชากร ปี พ.ศ. 2559	คาดการณ์จำนวนประชากร ปี พ.ศ.2560 - 2564 (ร้อยละ 6 ต่อปี)					อัตราการใช้น้ำ (ลิตร/คน/วัน)	ปริมาณ การใช้น้ำประปา (ลิตร/วัน)	ปริมาณ การใช้น้ำประปา (ลบ.ม./วัน)	ปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้น (80% ของปริมาณน้ำใช้) (ลบ.ม./วัน)	หมายเหตุ	ค่าถ่วงน้ำหนัก												
															40			30			20			10			
					พื้นที่เป้าหมาย										คุณภาพลุ่มน้ำ			จำนวนประชากร			ปริมาณความสกปรกในรูป BOD			รวมคะแนน			
ผล	เกณฑ์	คะแนน	ผล	เกณฑ์	คะแนน	ผล (คน)	เกณฑ์	คะแนน	ผล (กก./วัน)	เกณฑ์	คะแนน																
81	จ.ประจวบคีรีขันธ์	อบต.วังกัฟง	✓	11,107	11,773	12,480	13,229	14,022	14,864	170	3,032,189	3,032	2,426		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	14,864	2	40	594.55	1	10	230
82	จ.ประจวบคีรีขันธ์	อบต.เขาน้อย	✓	16,422	17,407	18,452	19,559	20,732	21,976	200	5,274,322	5,274	4,219		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	21,976	2	40	879.05	2	20	240
83	จ.ประจวบคีรีขันธ์	อบต.ปากน้ำปราม	✓	5,853	6,204	6,576	6,971	7,389	7,833	120	1,127,899	1,128	902		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	7,833	1	20	313.31	1	10	210
84	จ.นครศรีธรรมราช	ทมน.นครศรีธรรมราช	✓	105,844	112,195	118,926	126,062	133,626	141,643	250	42,492,944	42,493	33,994		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	141,643	3	60	5,665.73	3	30	270
85	จ.ระนอง	ทม.ระนอง	-	17,133	18,161	19,251	20,406	21,630	22,928	300	8,254,015	8,254	6,603		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	22,928	2	40	917.11	2	20	240
86	จ.พังงา	ทม.พังงา	-	10,582	11,217	11,890	12,603	13,360	14,161	300	5,097,997	5,098	4,078		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	14,161	2	40	566.44	1	10	230
87	จ.สุราษฎร์ธานี	ทม.สุราษฎร์ธานี	-	127,753	135,418	143,543	152,156	161,285	170,962	300	61,546,440	61,546	49,237		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	170,962	3	60	6,838.49	3	30	270
88	จ.สุราษฎร์ธานี	ทน.สมุย	-	62,592	66,348	70,328	74,548	79,021	83,762	300	30,154,398	30,154	24,124		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	83,762	3	60	3,350.49	3	30	270
89	จ.สุราษฎร์ธานี	ทต.เกาะเต่า	-	1,723	1,826	1,936	2,052	2,175	2,306	120	332,030	332	266		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	2,306	1	20	92.23	1	10	210
90	จ.ภูเก็ต	ทม.ป่าตอง	✓	13,051	13,834	14,664	15,544	16,477	17,465	250	5,239,555	5,240	4,192		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	17,465	2	40	698.61	1	10	230
91	จ.ภูเก็ต	ทม.กะทู้	✓	20,420	21,645	22,944	24,321	25,780	27,327	200	6,558,376	6,558	5,247		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	27,327	2	40	1,093.06	2	20	240
92	จ.ภูเก็ต	ทต.กะรน	✓	5,463	5,791	6,138	6,507	6,897	7,311	120	1,052,745	1,053	842		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	7,311	1	20	292.43	1	10	210
93	จ.ภูเก็ต	ทน.ภูเก็ต	✓	75,536	80,068	84,872	89,965	95,362	101,084	300	36,390,315	36,390	29,112		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	101,084	3	60	4,043.37	3	30	270
94	จ.ภูเก็ต	อบต.กมลา	✓	6,465	6,853	7,264	7,700	8,162	8,652	120	1,245,834	1,246	997		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	8,652	1	20	346.07	1	10	210
95	จ.ภูเก็ต	ทต.รัชฎา	✓	22,676	24,037	25,479	27,007	28,628	30,346	250	9,103,681	9,104	7,283		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	30,346	2	40	1,213.82	2	20	240
96	จ.สงขลา	ทม.สงขลา	✓	157,467	166,915	176,930	187,546	198,798	210,726	300	75,861,492	75,861	60,689		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	210,726	3	60	8,429.05	3	30	270
97	จ.สงขลา	ทน.หาดใหญ่	✓	82,267	87,203	92,435	97,981	103,860	110,092	300	39,633,049	39,633	31,706		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	110,092	3	60	4,403.67	3	30	270
98	จ.พะเยา	-	ทม.พะเยา	20,680	21,921	23,236	24,630	26,108	27,675	200	6,641,881	6,642	5,314		อื่น ๆ	1	40	พอใช้	2	60	27,675	2	40	1,106.98	2	20	160
99	จ.หนองบัวลำภู	ทม.หนองบัวลำภู	✓	22,061	23,385	24,788	26,275	27,852	29,523	200	7,085,423	7,085	5,668		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	29,523	2	40	1,180.90	2	20	240
100	จ.อำนาจเจริญ	-	ทม.อำนาจเจริญ	26,634	28,232	29,926	31,722	33,625	35,642	250	10,692,690	10,693	8,554		อื่น ๆ	1	40	พอใช้	2	60	35,642	3	60	1,425.69	2	20	180
101	จ.กระบี่	อบต.อ่าวนาง	✓	5,087	5,392	5,716	6,059	6,422	6,808	120	980,288	980	784		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	6,808	1	20	272.30	1	10	210
102	จ.กระบี่	ทม.กระบี่	✓	24,611	26,088	27,653	29,312	31,071	32,935	120	4,742,650	4,743	3,794		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	32,935	2	40	1,317.40	2	20	240
103	จ.ตรัง	ทม.ตรัง	-	85,764	90,910	96,364	102,146	108,275	114,772	300	41,317,768	41,318	33,054		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	ดี	1	30	114,772	3	60	4,590.86	3	30	240
104	จ.พัทลุง	ทม.พัทลุง	-	35,039	37,141	39,370	41,732	44,236	46,890	300	16,880,431	16,880	13,504		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	46,890	3	60	1,875.60	3	30	270
105	จ.ยะลา	ทต.บางปะกง	✓	6,903	7,317	7,756	8,222	8,715	9,238	120	1,330,239	1,330	1,064		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	9,238	1	20	369.51	1	10	210
106	จ.ลำปาง	ทน.ลำปาง	✓	58,074	61,558	65,252	69,167	73,317	77,716	300	27,977,800	27,978	22,382		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	77,716	3	60	3,108.64	3	30	270
107	จ.ตาก	ทน.แม่สอด	✓	31,530	33,422	35,427	37,553	39,806	42,194	300	15,189,931	15,190	12,152		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	42,194	3	60	1,687.77	2	20	260
108	จ.อุดรดิต์	ทม.อุดรดิต์	-	43,945	46,582	49,377	52,339	55,480	58,808	300	21,170,996	21,171	16,937		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	58,808	3	60	2,352.33	3	30	270
109	จ.กำแพงเพชร	-	ทม.กำแพงเพชร	31,192	33,064	35,047	37,150	39,379	41,742	300	15,027,096	15,027	12,022		อื่น ๆ	1	40	พอใช้	2	60	41,742	3	60	1,669.68	2	20	180
110	จ.สิงห์บุรี	-	ทม.สิงห์บุรี	21,148	22,417	23,762	25,188	26,699	28,301	200	6,792,191	6,792	5,434		อื่น ๆ	1	40	เสื่อมโทรม	3	90	28,301	2	40	1,132.03	2	20	190
111	จ.นครศรีอยุธยา	ทน.พระนครศรีอยุธยา	-	52,952	56,129	59,497	63,067	66,851	70,862	300	25,510,219	25,510	20,408		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	เสื่อมโทรม	3	90	70,862	3	60	2,834.47	3	30	300
112	จ.ชัยนาท	-	-	253,268	268,464	284,572	301,646	319,745	338,930	300	122,014,698	122,015	97,612		อื่น ๆ	1	40	เสื่อมโทรม	3	90	338,930	3	60	13,557.19	3	30	220
113	จ.ราชบุรี	ทม.โพธาราม	-	11,987	12,706	13,469	14,277	15,133	16,041	170	3,272,427	3,272	2,618														

ตารางภาคผนวก ข. ผลการจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่ในการเข้าบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ลำดับ	เขตพื้นที่ จัดการน้ำเสียของ อจน.	พื้นที่เป้าหมาย การจัดการน้ำเสีย ของกรมควบคุมมลพิษ	เขตพื้นที่ จัดการน้ำเสีย อจน. (ตามมติ ครม. ครั้งที่ 1 - 4)	จำนวนประชากร ปี พ.ศ. 2559	คาดการณ์จำนวนประชากร ปี พ.ศ.2560 - 2564 (ร้อยละ 6 ต่อปี)					อัตราการใช้น้ำ (ลิตร/คน/วัน)	ปริมาณ การใช้น้ำประปา (ลิตร/วัน)	ปริมาณ การใช้น้ำประปา (ลบ.ม./วัน)	ปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้น (80% ของปริมาณน้ำใช้) (ลบ.ม./วัน)	หมายเหตุ	ค่าถ่วงน้ำหนัก 40				30			20			10		
					พื้นที่เป้าหมาย										คุณภาพลุ่มน้ำ			จำนวนประชากร			ปริมาณความสกปรกในรูป BOD			รวมคะแนน			
					ผล	เกณฑ์	คะแนน	ผล	เกณฑ์						คะแนน	ผล (คน)	เกณฑ์	คะแนน	ผล (กก./วัน)	เกณฑ์	คะแนน						
121	จ.กาญจนบุรี	ทต.เอราวัณ	-	34,712	36,795	39,002	41,343	43,823	46,452	300	16,722,895	16,723	13,378		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	46,452	3	60	1,858.10	3	30	270
122	จ.เลย	ทม.เลย	-	23,725	25,149	26,657	28,257	29,952	31,749	250	9,524,821	9,525	7,620		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	31,749	2	40	1,269.98	2	20	240
123	จ.หนองคาย	ทม.หนองคาย	-	46,180	48,951	51,888	55,001	58,301	61,799	300	22,247,733	22,248	17,798		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	61,799	3	60	2,471.97	3	30	270
124	จ.ยโสธร	ทม.ยโสธร	-	22,350	23,691	25,112	26,619	28,216	29,909	250	8,972,802	8,973	7,178		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	29,909	2	40	1,196.37	2	20	240
125	จ.มุกดาหาร	ทม.มุกดาหาร	✓	35,313	37,432	39,678	42,058	44,582	47,257	300	17,012,434	17,012	13,610		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	47,257	3	60	1,890.27	3	30	270
126	จ.นครราชสีมา	ทม.นครราชสีมา	-	136,153	144,322	152,982	162,160	171,890	182,203	300	65,593,234	65,593	52,475		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	182,203	3	60	7,288.14	3	30	270
127	จ.นครราชสีมา	-	ทม.ปากช่อง	193,197	204,789	217,076	230,101	243,907	258,541	300	93,074,820	93,075	74,460		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	258,541	3	60	10,341.65	3	30	270
128	จ.บุรีรัมย์	ทม.บุรีรัมย์	-	28,123	29,810	31,599	33,495	35,505	37,635	300	13,548,570	13,549	10,839		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	37,635	3	60	1,505.40	2	20	260
129	จ.ตราด	ทม.ตราด	-	10,571	11,205	11,878	12,590	13,346	14,146	300	5,092,698	5,093	4,074		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	ดี	1	30	14,146	2	40	565.86	1	10	200
130	จ.เพชรบุรี	ทม.เพชรบุรี	✓	32,396	34,340	36,400	38,584	40,899	43,353	250	13,005,947	13,006	10,405		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	ดี	1	30	43,353	3	60	1,734.13	2	20	230
131	จ.เพชรบุรี	ทม.ชะอำ	✓	28,925	30,661	32,500	34,450	36,517	38,708	250	11,612,452	11,612	9,290		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	ดี	1	30	38,708	3	60	1,548.33	2	20	230
132	จ.เพชรบุรี	ทต.บ้านแหลม	✓	14,805	15,693	16,635	17,633	18,691	19,812	170	4,041,736	4,042	3,233		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	ดี	1	30	19,812	2	40	792.50	1	10	200
133	จ.เพชรบุรี	ทต.บางตะบูน	✓	1,458	1,545	1,638	1,737	1,841	1,951	120	280,963	281	225		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	ดี	1	30	1,951	1	20	78.05	1	10	180
134	จ.เพชรบุรี	อบต.ท่าแร่	✓	4,958	5,255	5,571	5,905	6,259	6,635	120	955,429	955	764		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	ดี	1	30	6,635	1	20	265.40	1	10	180
135	จ.เพชรบุรี	อบต.บางครก	✓	6,990	7,409	7,854	8,325	8,825	9,354	120	1,347,004	1,347	1,078		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	ดี	1	30	9,354	1	20	374.17	1	10	180
136	จ.เพชรบุรี	ทต.หาดเจ้าสำราญ	✓	4,427	4,693	4,974	5,273	5,589	5,924	120	853,103	853	682		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	ดี	1	30	5,924	1	20	236.97	1	10	180
137	จ.เพชรบุรี	อบต.บางขุนไทร	✓	6,991	7,410	7,855	8,326	8,826	9,356	120	1,347,197	1,347	1,078		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	ดี	1	30	9,356	1	20	374.22	1	10	180
138	จ.เพชรบุรี	ทม.คลองแห	✓	34,730	36,814	39,023	41,364	43,846	46,477	250	13,942,972	13,943	11,154		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	ดี	1	30	46,477	3	60	1,859.06	3	30	240
139	จ.เพชรบุรี	ทต.คอหงส์	✓	29,900	31,694	33,596	35,611	37,748	40,013	250	12,003,883	12,004	9,603		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	ดี	1	30	40,013	3	60	1,600.52	2	20	230
140	จ.เพชรบุรี	ทต.พะตง	✓	6,664	7,064	7,488	7,937	8,413	8,918	120	1,284,183	1,284	1,027		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	ดี	1	30	8,918	1	20	356.72	1	10	180
141	จ.เพชรบุรี	ทม.บ้านพุรุ	✓	16,413	17,398	18,442	19,548	20,721	21,964	200	5,271,431	5,271	4,217		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	ดี	1	30	21,964	2	40	878.57	1	10	200
142	จ.เพชรบุรี	ทต.ควนล้ง	✓	29,798	31,586	33,481	35,490	37,619	39,876	250	11,962,934	11,963	9,570		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	ดี	1	30	39,876	3	60	1,595.06	2	20	230
143	จ.เพชรบุรี	ทม.เขารูปช้าง	✓	39,192	41,544	44,036	46,678	49,479	52,448	250	15,734,321	15,734	12,587		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	ดี	1	30	52,448	3	60	2,097.91	3	30	240
144	จ.เพชรบุรี	อบต.พะวง	✓	5,696	6,038	6,400	6,784	7,191	7,623	120	1,097,645	1,098	878		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	ดี	1	30	7,623	1	20	304.90	1	10	180
145	จ.อุบลราชธานี	-	ทม.วารินชำราบ	31,673	33,573	35,588	37,723	39,986	42,386	250	12,715,686	12,716	10,173		อื่น ๆ	1	40	พอใช้	2	60	42,386	3	60	1,695.42	2	20	180
146	จ.อุบลราชธานี	-	ทน.อุบลราชธานี	105,081	111,386	118,069	125,153	132,662	140,622	300	50,623,949	50,624	40,499		อื่น ๆ	1	40	พอใช้	2	60	140,622	3	60	5,624.88	3	30	190
147	จ.กาฬสินธุ์	ทม.กาฬสินธุ์	✓	36,955	39,172	41,523	44,014	46,655	49,454	250	14,836,238	14,836	11,869		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	ดี	1	30	49,454	3	60	1,978.17	3	30	240
148	จ.สกลนคร	-	ทม.สกลนคร	51,245	54,320	57,579	61,034	64,696	68,577	300	24,687,853	24,688	19,750		อื่น ๆ	1	40	ดี	1	30	68,577	3	60	2,743.09	3	30	160
149	จ.ชุมพร	ทม.ชุมพร	-	33,529	35,541	37,673	39,934	42,330	44,869	300	16,152,972	16,153	12,922		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	44,869	3	60	1,794.77	2	20	260
150	จ.ชุมพร	เกาะสันตา อบต.ศาลายา	-	5,870	6,222	6,596	6,991	7,411	7,855	120	1,131,175	1,131	905		กรมควบคุมมลพิษ	3	120	พอใช้	2	60	7,855	1	20	314.22	1	10	210
รวม				127,599	135,255	143,370	151,972	161,091	170,756	970	56,808,238	56,808	45,447														

ภาคผนวก ค. แผนงานบริหารจัดการองค์กร ภายใต้แผนวิสาหกิจองค์การจัดการน้ำเสีย พ.ศ.2560 -2564

ลำดับ	โครงการ/กิจกรรม	ปี 60	ปี 61	ปี 62	ปี 64	ปี 64
1	งานบริหารความเสี่ยง					
	การค้นหาความเสี่ยง					
	การระบุความเสี่ยง					
	การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงรายไตรมาส					
	การทบทวนแผนบริหารความเสี่ยง					
	การติดตามและประเมินผล					
2	งานควบคุมภายใน					
	งานจัดทำแผนควบคุมภายในประจำปี					
	รายงานผลการควบคุมภายใน					
	งานประเมินผลการควบคุมภายใน					
	งานรายงานผลประจำปี					
3	งานสารสนเทศ					
	จัดหาอุปกรณ์สารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการองค์กร					
	พัฒนาระบบบัญชี การเงิน และงบประมาณ					
	พัฒนาระบบควบคุมภายใน					
	พัฒนาระบบบริหารความเสี่ยง					
	พัฒนาเครือข่ายและระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูลด้านสารสนเทศ					
	พัฒนาระบบการบริหารทรัพยากรบุคคล					
	พัฒนาระบบสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ (GIS)					
	การจัดทำศูนย์ข้อมูลด้านการจัดการน้ำเสียและการนำน้ำที่ผ่านการบำบัดกลับมาใช้ประโยชน์					
	พัฒนาระบบปฏิบัติการตรวจสอบภายใน					

ลำดับ	โครงการ/กิจกรรม	ปี 60	ปี 61	ปี 62	ปี 64	ปี 64
4	งานตรวจสอบภายใน					
	การประชุมคณะกรรมการตรวจสอบ					
	การประชุมเปิดและปิดการตรวจสอบ					
	แผนงานบริหารสำนักตรวจสอบภายใน					
	แผนการตรวจสอบกลยุทธ์ระยะยาว 3 ปี					
	คู่มือปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน					
	ทบทวนกฎบัตรคณะกรรมการตรวจสอบ และกฎบัตรสำนักตรวจสอบภายใน					
	รายงานผลการปฏิบัติงานตรวจสอบประจำปี และรายไตรมาส					
	แผนการฝึกอบรมพนักงานตรวจสอบภายใน					
5	งานบริหารทรัพยากรบุคคล					
	วางแผนพัฒนาระบบการสรรหา และจัดการอัตรากำลังให้สอดคล้องกับภารกิจ					
	พัฒนาระบบบริหารทรัพยากรบุคคลให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล					
	พัฒนาระบบพัฒนาบุคลากร					
	พัฒนาระบบสารสนเทศด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล					

ภาคผนวก ง. ระบบบำบัดน้ำเสียขนาด 400 ลบ.ม. ต่อวัน และ 600 ลบ.ม. ต่อวัน ที่ดำเนินการก่อสร้างโดยองค์การจัดการน้ำเสีย

โครงการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนขนาดเล็ก เทศบาลตำบลนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม

ระบบบำบัดน้ำเสียแบบเอเอส ประเภท Fixed Film Aeration System โครงสร้างระบบบำบัดน้ำเสียเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กแบบฝังใต้ดิน พร้อมอาคารสำนักงานควบคุมระบบบำบัดน้ำเสีย ซึ่งมีความสามารถในการบำบัดน้ำเสีย 600 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน

โครงการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนขนาดเล็ก เทศบาลตำบลบางปลา จังหวัดสมุทรสาคร

ระบบบำบัดน้ำเสียแบบเอเอส ประเภท Fixed Film Aeration System โครงสร้างระบบบำบัดน้ำเสียเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กแบบฝังใต้ดิน พร้อมอาคารสำนักงานควบคุมระบบบำบัดน้ำเสียและห้องประชุม ซึ่งมีความสามารถในการบำบัดน้ำเสีย 400 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน

ภาคผนวก ง. รูปแบบการบำบัดน้ำเสีย (ต่อ)

โครงการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนขนาดเล็ก เทศบาลตำบลบางหญ้าแพรก จังหวัดสมุทรสาคร

ระบบบำบัดน้ำเสียแบบเอเอส ประเภท Fixed Film Aeration System โครงสร้างระบบบำบัดน้ำเสียเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กแบบฝังใต้ดิน พร้อมอาคารสำนักงานควบคุมระบบบำบัดน้ำเสีย ซึ่งมีความสามารถในการบำบัดน้ำเสีย 600 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน

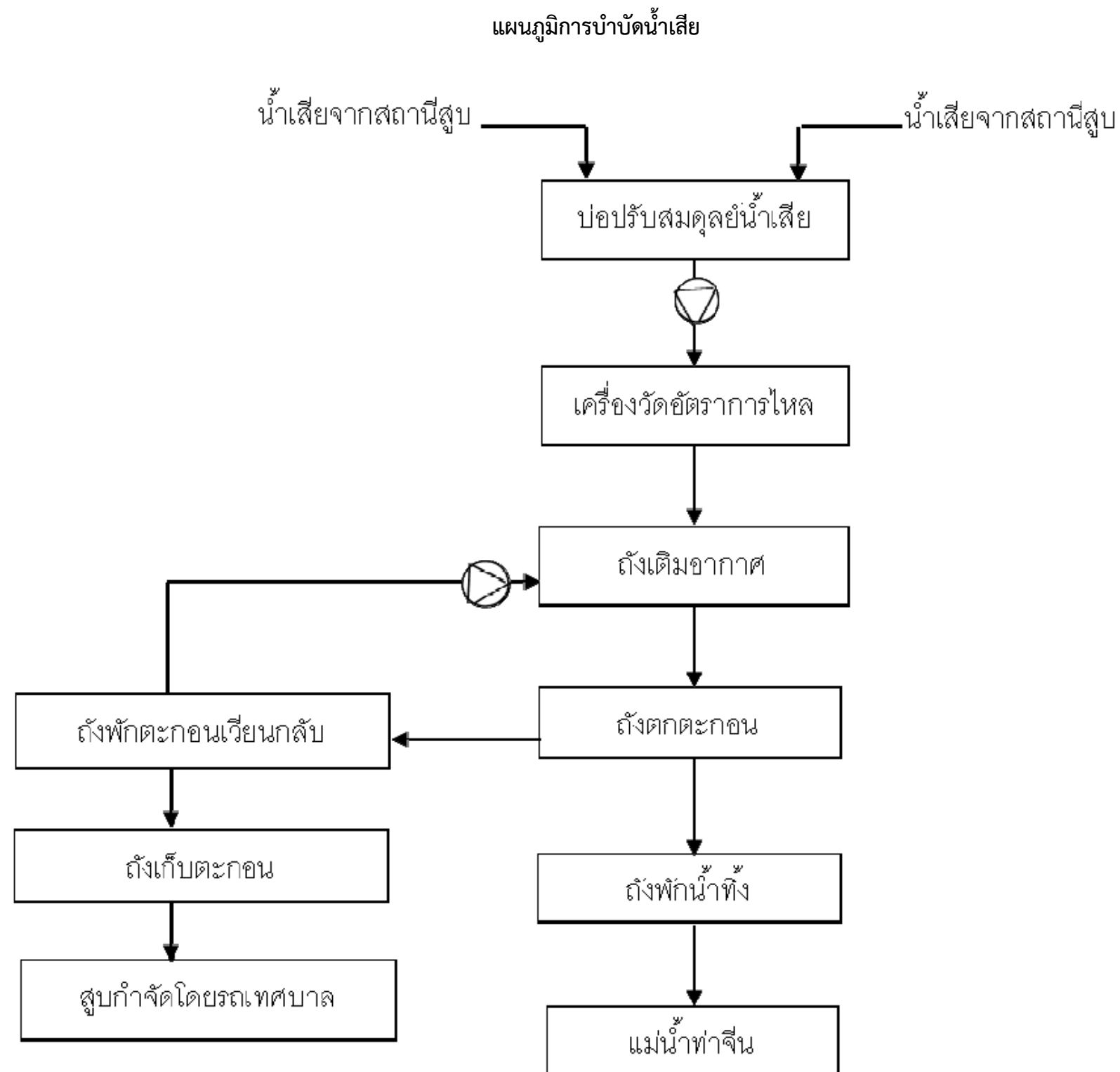

โครงการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนขนาดเล็ก เทศบาลตำบลท่าจีน จังหวัดสมุทรสาคร

ระบบบำบัดน้ำเสียแบบเอเอส ประเภท Fixed Film Aeration System โครงสร้างระบบบำบัดน้ำเสียเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กแบบฝังใต้ดิน พร้อมอาคารสำนักงานควบคุมระบบบำบัดน้ำเสีย ซึ่งมีความสามารถในการบำบัดน้ำเสีย 600 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน

ภาคผนวก ง. รูปแบบการบำบัดน้ำเสีย (ต่อ)

องค์การจําดการน้ำเสีย
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เลขที่ 333 อาคารเล่าเป้งจํวณ 1 ชั้น 23-24 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ : 0 2273 8530-9 แฟกซ์ : 0 2273 8577-9 E-mail wastewtr@wma.or.th
www.wma.or.th